

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888-1948/1990. 8. (68) évf.
1 szám. 1997 január-február. Ára: 700 lej.

ÉLETÜNK – HITÜNK – CSELEKEDETÜNK

Életünk sajátos megnyilvánulása, hogy minden új esztendőbe két érzésvilággal érkezünk. Egyik érzésvilágunk a bizakodáshoz, a reménységhez, a szebbhez, a jobbhoz, az igazabbhoz kötődik minden szálával. A másik érzésvilágunk az aggodalmaskodáshoz, a bizonytalansághoz, a rettegéshez, a félelemhez kapcsol mindnyájunkat. A két érzésvilág találkozási „forrópontjain” fogalmazzuk meg a bizakodó vagy az aggodalmaskodó kérdéseinket. A kérdésekre adott válaszok elárulják léthelyzetünket, lelkeségünket, vallásunkat, erkölcsiségünket, világnézetünket.

Az esztendő első heteinek országos intézkedései nagyon sok embert az aggodalmaskodó kérdésekre adandó válaszok felé sodornak: nőni fog létbizonytalanságunk, kisebbedni fog mindennapi kenyérünk, általánossá válik a szűkölködés, sőt a szegénység, gyarapodni fog az utcákon, állomásokban, üzletekben bolyongó, kóborgó, kolduló gyermekek száma az egyre dráguló életfeltételek miatt.

Az aggodalmaskodó válaszok nem alaptalanok, de nem jogosítanak fel arra, hogy teljesen kétségbe essünk. Szorongatott élethelyzeteinkben Istent kell keresnünk (Ézs 55,6) és figyelniük kell a jézusi tanításokból körvonalazható két követelményre.

Az egyik követelmény az, hogy lelki-szellemi értékeinket, becsületünket, emberségünket, keresztény unitárius hitünket a szűkölködés szorongatott helyzeteiben sem szabad elveszítenünk.

A másik követelmény az, hogy a „bővelkedő” ne csak meglássa a szűkölködőt, hanem önzetlenül siessen annak megsegítésére. Nem feledhetjük el, hogy az éhező, szűkölködő embernek többet ér egy karéj kenyér, egy meleg ruha napjaink minden reklámjánál.

Az aggodalmaskodás helyett az egymásrafigyelés, az egymás megsegítéséből fakadó bátorítás, biztatás, segítségnyújtás érzéseire és cselekedeteire van szükség. Időszerűvé vált megbolydult élethelyzetünkben az apostoli intelem: „Egymás terhét hordozzátok...” (Gal 6,2). Ez az intelem a jézusi életforma megélésére sarkall mindnyájunkat. Ebben az esztendőben mindenki számára lehetőség nyílik bizonyítani, hogy „ne csak szóval szeressünk, se nyelvvel, hanem cselekedettel és valóságosan”. (1Jn 3,15).

Ebben a bizonyágtevő munkában szeretne segítőtárs lenni olvasóinak az Unitárius Közlöny.

Dr. REZI ELEK

Székács József

ÚJÉVKOR

Isten! hozzád szállanak fohászink
Az esztendő első reggelén,
Lelkünk néked buzgón általadva,
Lépünk át az újév küszöbén;
Mert minket mulékony percenetnek
Ép ütései semmivé tehetnek;
Te valál, vagy és leszesz jövőben,
Te örök vagy az örök időkbek.

Te védettél minket s kedvesünket
A múlt évnek minden szakain;
Oh védj minket, védjed kedvesünket
A beálló évnek napjain!
Mert mi, a föld gyarló sarjadéki,
Gyengeségnek vagyunk martaléki,
Te kutfője a legfőbb erőnek,
A port s a világot éltetőnek.

Áldd meg, ó szent, kezdetét az évnek,
Áldd meg folytatát, áldd meg végzetét,
Áldd meg a hont, és a honnak atyját,
És a honnak minden gyermekét;
Adj vigasztalást a könnyezőnek,
Éber lelke a gyönyörködőnek,
Adj reményt a józan bajvivőnek,
Célhoz érést a bölcsen futónak.

Adj türelmet s észet az oktatónak,
És a hallgatóknak nyílt szívet;
Adj egyenes lelket a bírónak,
És az üldözöttnek védhelyet;
Légy az árvák s özvegyeknek atyja
A haldoklók végső gondolatja:
Tied legyen lelkünk és halálunk
Tied jobb életre virradásunk

Az Erdélyi Magyar Történelmi Egyházak FELHÍVÁSA az egyházi építészeti örökség megmentéséért

Az Erdélyi Magyar Történelmi Egyházak felismerve, hogy az erdélyi magyar építészeti örökség a gazdag és sokszínű kulturális örökségünk pótolhatatlan megjelenési formája, múltunk felbecsülhetetlen értékű tanúja, minden erdélyi magyar ember közös kincse, **figyelembe véve**, hogy össze kell hangolni az építészeti örökség megőrzését és fejlesztését szavataló közös kultúrpolitika fő irányait, a következő **felhívással** fordulnak híveikhez, Erdély minden lakójához, **AZ EGYHÁZI ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG MEGMENTÉSÉÉRT:**

1. Alapvető érdekünk Erdélyben a **fennmaradás**. A fennmaradás folyamatosan ápoltt **nemzetiségi tudatot** feltételez, a nemzetiségi tudat pedig **hiteles gyökereket**. Az építészeti örökség a leghitelesebb gyökerek egyike. **AZ EGYHÁZAK**, mint a nemzetiségi tudat **legmegbízhatóbb pillérei**, tudatosan vezető szerepet vállalnak az építészeti örökséget megtartó össznépi mozgalomban.

AZ EGYHÁZAK, a történelmi idők folyamán, nem csak megrendelői voltak egyházi épületeiknek, de **igényességükkel, kiváló ízlésükkel** ezek alakulását is állandó figyelemmel kísérték. Természetes tehát, hogy építményeiket mindig is a **legrangosabb építőművészeti alkotások** közé sorolták.

Az erdélyi magyar egyházi építészeti örökség szinte 1100 éves. **Teremtője, létrehozója az Erdélyi Magyarság**; tulajdonosainak, mai használóinak kell számot adniuk a rájuk bízott közkinccs állapotáról. **Kötelességünk legalább olyan műszaki és esztétikai állapotban továbbadni utódainknak az örökséget, mint ahogyan azt apáinktól örököltük.** Az ősi egyházi épület hiteles jegyeit eltávolítanunk, vagy akár elrejtőnünk nem szabad. **Büszkék vagyunk arra, hogy hitünk és történelmünk épített tanúbizonyságai** immár második évtizede, anyagukban és szellemükben egyaránt, hitelesen hirdetik **létünket a Kárpát-medencében**; megtagadni őket ma sem akarjuk.

2. Az **építészeti örökség** ingatlanvagyon, mely egyedi műemlékeket, történelmi épületegyütteseket és kultúrtájakat foglal magában:

- **egyedi műemlék** minden történelmi, régészeti, művészeti, tudományos, társadalmi vagy műszaki szempontból kiemelkedő építmény, ideértve a kiegészítő és dekorációs elemeket is, ha azok az építmény tartozékai;

- a történelmi épületegyüttes olyan történelmi, régészeti, művészeti, tudományos, társadalmi vagy műszaki szempontból egységes városi vagy falusi épületcsoport, melyek alkotóelemei szorosan összetartoznak és topográfiaiilag körülhatárolható egységet alkotnak;

- a **kultúrtáj** az ember és a természet együttes munkájának az eredménye, olyan történelmi, régészeti, művészeti, tudományos, társadalmi vagy műszaki szempontból jelentős, részlegesen beépített terület, mely topográfiaiilag körülhatárolható és amelynek jellegzetessége, egységessége révén sajátos arculatot mutat.

3. Az egyházi építészeti örökség megtartása minden esetben **szakemberek bevonásával** kívánatos és több fokozatban lehetséges:

- a folyamatos **karbantartás** a legegyszerűbb és egyben leghatékonyabb módszer;

- az **állagmegóvás** olyan **minimális beavatkozás**, amely a pillanatnyi állapotot konzerválja, és így a műemlék műszaki állapota nem romlik tovább;

- a **restaurálás** már fokozottabb beavatkozás, melynek során egy hajdanvolt – történelmileg hiteles – állapot állítódik vissza (ez az ideális variáns, amennyiben lehetséges);

- a **rehabilitálás** az építészeti örökséget a mai élet igényeihez alakítja úgy, hogy műemléki értékei ne károsodjanak; ez feltételezi hogy:

- a régi épület külső megjelenési formája történelmi marad, összességében is, részleteiben is, anyagában és technikájában egyaránt; **ne változtassunk a történelmi homlokzatokon!**

- a belső komfort alapvető követelmény, szellemében és anyagában egyaránt; minden kornak saját igényei vannak, a hiteles műemlékfelújításnak itt sem szabad történelmi értéket rombolni;

- a történelmi környezetbe épített új épületeknek minden tekintetben **illeszkedniük** kell;

- még a nem műemlék régi épület alaposan megokolt lebontása is csak kivételes esetben képzelhető el; gondoljunk ilyenkor mindig arra, hogy milyen **veszélyeket rejt a nemzeti kulturális örökség megsemmisítése.**

4. Az egyházi építészeti örökség fenntartása **áldozatos tevékenységet igényel:**

– a 20. század két világháborúja sok kárt tett az egyházi építészeti örökségben is;

– a 45 esztendő kommunizmus erkölcsileg és anyagilag is leszegényítette a hívőket és egyházaikat egyaránt. Jól tudjuk: az egyházak elkobzott javait vissza még nem adták, várat magára a hívők anyagi potenciálját biztosító gazdasági fellendülés is;

– sokan nem bírták már a megpróbáltatásokat, elhagyták az országot, sorsukra hagyva az építészeti örökséget is.

Fontos, hogy igaz hittel és bölcsességgel rendezzük sorainkat, vegyük számba tennivalóinkat és cselekedjünk határozottan, mert az állandó állagromlás sürget.

4.1. Illik megismerni az egyházi építészeti örökség értékeit, ismertetni azokat és megtartásuk fontosságát tudatosítani, az egyházi személyekben és hívekben egyaránt, közkinccsé téve ezeket az értékeket. Fontosnak tartjuk a teológusok ilyen irányú képzésének a kiteljesítését is. Csak örvendeni tudunk a 26. kötetnél tartó „Erdélyi Műemlékek” kiadvány-sorozatnak, melynek nagyobbik része egyházi építészeti emlékek leírásával, népszerűsítésével eddig is fontos szerepet játszott, és támogatni kívánjuk a továbbiakban is ezt a szakszerű és történelmileg hiteles tájékoztatási formát.

Fontos megismerni a hivatalos állami műemlék-jegyzéket és esetenként kiegészítését javasolni.

4.2. Ki kell építenünk és fenn kell tartanunk egy hatékony egyházi építészeti örökség védő rendszert. Létrehozzuk, illetve működésben léptetjük, a felekezeti Egyházművészeti és Műemlékvédő Tanácsokat, illetve azok koordináló szervét, az Erdélyi Egyházművészeti és műemlékvédő Tanácsot, melyeket megfelelő számú személyzettel látunk el. Hatáskörükbe egyformán tartozik az építészeti örökség védelmének minden mozzanata, a koncepció kialakításától az ellenőrzésig. A Tanácsok a felekezeti Műemlékvédelmi Rendszabályzatok szellemében tevékenykednek. A rendszabályokat ki kell alakítani, ismertetni kell az egyházi építészeti örökséggel dolgozókkal és oda kell hatni, hogy ezeket tiszteletben tartsák.

A rendszabályzatnak néhány alapkövetelményt szükségszerűen tiszteletben kell tartania:

– a felújítás alapja a Tervezési program, melyet a tulajdonos az Egyházművészeti és Műemlékvédő Tanáccsal közösen alakít ki;

– bármilyen felújítás csak kutató-tervező tevékenységgel indulhat, mely a helyreállítási programot véglegesíti és javaslatokat tesz a szakszerű beavatkozásra;

– a műemlékhez nyúlni csak engedéllyel szabad;

– a kivitelezés akkor indulhat, ha a terveket az Egyházművészeti és Műemlékvédő Tanács és a törvénybe iktatott állami szervek jóváhagyták;

– a műemlék-felújítás (kutatás, tervezés, kivitelezés) összes munkálatainak elnyerése csakis versenytárgyalás útján történjen. A versenytárgyalásokra csak az Egyházművészeti és Műemlékvédő Tanács által hozzáértőnek minősített (jogi vagy természetes) személyeket hívjanak meg. Ezek jegyzékét minden műemlék-tulajdonosnak hozzák a tudomására (és időszakokénti felülvizsgálásra).

Természetesen az érvényes állami műemlékvédelmi szabályzatokat ismerni kell és tiszteletben kell tartani.

4.3. Nagy hangsúlyt kell fektetni a szakszerűsége-re. Ilyen vonatkozásban egyrészt biztosítani kell az egyházi építészeti örökség kezelőinek a hozzáértését - (felekezeti) műemlék-karbantartó kézikönyv kiadásán és használatán keresztül,

- műemlékvédelmi általános tudnivalók, valamint a helytelen beavatkozások következményeinek ismertetése a keresztény sajtón keresztül,

- (felekezeti) műemlék-felújító szakmunkáscsoport(ok) toborzása, taníttatása, továbbképzése által; másrészt szükséges a műemlékvédő civil szervezetekkel (Kelemen Lajos Műemlékvédő Társaság, Keöpeczi Sebestyén József Műemlékvédő Társaság, Pártiumi és Bánsági Műemléki és Emlékhelyi Bizottság) és a műemlék-restauráló szakemberekkel való együttműködés; ebben a vonatkozásban számítunk az Erdélyi Műemlék-Restaurátorok Egyesülete közreműködésére.

4.4. Az egyházi építészeti örökség védelme állandó feladat. Ezért tanácsos a műemlékek műszaki állapotának időszakos számbavétele (legalább öt évenként) restauráló szakértők bevonásával; esetleges felújításuk fontossági sorrendbe állítása, figyelembe véve pásztorációs szempontokat, műszaki állapotot, művészettörténeti jelentőséget.

5. Közös erőfeszítéseink arra is irányulnak, hogy Egyházaink minden kor számára képesek legyenek reprezentálni az emberi kultúrát megtermékenyítő keresztény hitet, megőrizni a vallás történelmi jelenlétének és mindenkori kifejezésformáinak sokszínű dokumentumait, és új, időálló művészeti alkotásokkal gyarapítani a megőrzött és tovább hagyományozandó krisztusi örökséget.

Az Erdélyi Magyar Történeti Egyházak

A kálnoki unitárius egyházközségben is megünnepeltük az elmúlt év augusztus 18-án a Honfoglalás 1100. évfordulóját. Helyi szempontból és fontosságát tekintve, e rendezvény túlnötte magát a felekezeti kereteken és egyetemes jellegénél fogva ökumenikus színezetet kapott. Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy az évszázad legjelentősebb eseményévé nőtte ki magát, szellemi töltetének lelki kisugárzása következtében, mely a szülőföldhöz, népünkhöz és hitünkhöz való feltétlen hűségünknek szívet dobogtató érzését sugallta. A millicentenáriumi ünnepély a faluból elszármazott és itt konfirmált unitáriusok találkozájával volt egybekötve. A lelkész minden családot meglátogatott, a meghívókat szétosztotta és ez ünnepi alkalmat is felhasználta arra, hogy a sepsiszentgyörgyi templomépítés anyagi támogatására pénzbeli adományokat gyűjtsön.

A nőszövetség tagjai is kivették részüket a szervezésben. A templomot és környékét megtisztították s az ünnepélyt követő szeretetvendégségre tésztát sütöttek.

Az ünnepélynek egyetemes és ökumenikus jellegét tükrözi, hogy az ünnepi istentiszteleti szolgálatokat is közösen végeztük: a szószéki szolgálatot alulírott, az úrvacsorai ágendát Nemes Dénes, volt kálnoki ny. lelkész végezte, az évfordulót méltatta Erdélyi Zsombor helybeli ref. lelkész, kinek hívei is szép számban voltak jelen.

Millicentenáriumi ünnepségek KÁLNOKON

Az ünnepély színvonalát emelte Kisgyörgy Zoltán mérnök, geológus, lapszerkesztő előadása, „Hogyan ünnepelte Háromszék népe a Honfoglalás ezeréves évfordulóját”, melyet a szerző korabeli sajtócikkekből, évkönyvekből állított össze. Az ünnepélyen a bodoki leányegyházközség és az etfalva-zoltáni szórvány hívei is jelentős számban képviseltették magukat.

A templomból kijövet – életükről, munkásságukról megemlékezve – megkoszorúztuk egyházi és világi nagyjaink sírjait, úgymint Bedő Albert főerdőmester, államtitkár, Gyöngyösi Dénes, Szabó Zsigmond lelkészek, Incze János jótevő és Régeni Áron kántortanító sírját.

Dr. Bedő Albert (1839-1918) nevéhez fűződik az első modern erdőgazdasági törvény megalkotása. Egyik legrangosabb kitüntetési érem, melyet

minden évben csak két anyaországi erdész kap meg, dr. Bedő Albert nevéhez fűződik. Erre büszkék lehetünk nem csak mint kálnokiak és unitáriusok, hanem mint erdélyi magyarok is. A rendszerváltás után csaknem minden évben volt dr. Bedő Albert-találkozó, beszédes bizonyítékként az együvé tartozásnak, a határok nélküli testvériségnek, az „éltető eszmévé finomulásnak”.

A millicentenáriumi tudósítás mellett néhány szó az egyházközségi életéről.

A kálnoki unitárius nőszövetség tevékenységét az alkalmosság és az időszakhoz kötöttség jellemzi. Téli időszakban gyakoribb az együttlét, melynek találkozási időpontja eddig a vasárnapi istentiszteletek utáni óra volt. Alkalmi ünnepélyek szervezésében tevékenyen részt vettek.

A testvéregyházközségi kapcsolat már 4 éve alakul levélváltás formájában. Az eddig kapott pénzsegélyt csak köszönőlevéllel viszonzottuk. Nemrég döntöttünk úgy, hogy varottasokat készítünk (melynek elkészítését a nőszövetség tagjai vállalták és nagyrészt már el is készítették) és egy fapalettára faragott unitárius címerrel együtt küldünk el a testvéregyházközségnek.

Ifjainkkal (kevesen vannak) részt vettünk eddig szervezeten az árkosi és dombói ifjúsági találkozók. Az utóbbin előadott énekszámainkat dicserő oklevéllel jutalmazták.

ORBÁN F. DEZSŐ lelkész

Egyházunk jövője iránti bizakodás

Az 1996-os esztendő Egyetemes Unitárius Egyházunk életében nagy változásokat hozott. Csaknem teljes tisztújításra került sor mind a főhatóságnál, mind az egyházkörökben és az egyházközségekben. Fialat, életerős, jól felkészült embereket választottunk vezetőinknek: püspököt, főjegyzőt, főgondnokokat, espereseket, köri felügyelőgondnokokat, köri jegyzőket. Nagyszerű embereknek adtuk a kezébe unitárius egyházunk, unitárius népünk sorsát, jövőjét. Én hiszem azt, hogy új vezetőink bizonyítani fognak és beléjük

helyezett bizalmunkat azzal fogják meghálálni, hogy nem fogunk csalatkozni bennük. Adja a jó Isten, hogy így legyen!

A munka, a tennivaló tengernyi. Szemléletváltásra, reformokra van szükség halaszthatatlanul, a püspöki hivataltól a legkisebb leányegyházközségig bezárólag.

1989. december 9-10-én tartott főtanácsai ülésünkön dr. Szabó Árpád akkori professzor úr a minőségi munkára való áttérés szükségességére hívta fel a fi-

gyelmet. Ezt a javaslatát, kérését az 1990-es főtanácsi ülésen szinte drámai hangon megismételte. Hogy mennyire talált ez a felhívás meghallgatásra, azt döntse el az olvasó. De íme, a gondviselés kegyes volt hozzánk és a professzor úrhoz, és 1996 decemberében őt választottuk püspökünké, s így az ő kezébe adtuk annak lehetőségét, hogy akkori javaslatát, vágyát most megvalósítsa, gyakorlatba ültesse. Mert valóban igaz az, hogy minőségi munka nélkül nincs előrehaladás, nincs fejlődés.

A mai erdélyi magyarság olyan súlyos társadalmi és szociális problémákkal küzd, amelynek megoldása, enyhítése az egyház beavatkozása, segítsége nélkül lehetetlen. Gondolok itt mindenekelőtt a jövőnkét, fennmaradásunkat vészesen fenyegető egyke divatra, az abortuszra, a még mindig tartó értelmetlen kivándorlásra, de nem kevésbé súlyos probléma az öngyilkosság, az alkoholizmus, a különböző szekták hódításai, az, hogy egyre több magyar szülő adja gyermekét más nyelvű iskolába, hogy egyre kevesebb magyar ifjú megy egyetemre, főiskolára. De gond az is, hogy a tanügyi káderek, akik nevelik gyermekeinket, nevelik, formálják a jövő társadalmát, nem járnak templomba sem falun, sem városban. Ennek máris jelentkező eredménye az, hogy nem járnak templomba az iskolás gyermekek és a konfirmált ifjak sem. Az is gond, hogy nem vesszük észre, nem hajolunk le és nem nyújtunk segítő jóbort hátrányos helyzetű, elesett, szerencsétlen embertársainknak. Mindezek olyan problémák, amelyek segítségért kiáltanak az egyházakhoz. Halljuk meg ezeket a segélykérő sikolyokat és siessünk szívvel-lélekkel segíteni ott, ahol még segíthetünk.

Az egyháznak ma jelen kell lennie mindenhol: a családban, az iskolában, az utcán, a munkahelyeken, a kórházakban, a kaszárnyákban és a börtönökben egyaránt. A magyar népet ezer esztendőn keresztül az egyház tartotta össze és mentette meg a pusztulástól. A jövőben is csak ez mentheti meg. Csak addig lesz egységes magyar nemzet, amíg összetartunk és keresztény hitben élünk. Éppen ezért szükséges az, hogy a Magyar Keresztény Egyházak fogjanak össze, falun és városban egyaránt, munkájukat, tevékenységüket hangolják össze, és kövessenek el mindent annak érdekében, hogy őrizték meg, védjék meg minden körülmények között az erdélyi magyarság töretlen egységét.

Az egyházak előtt álló sokrétű és nehéz feladatok megoldását nem várhatjuk el csak lelkészeinktől. Igaz az, hogy jól felkészült, nagyszerű lelkészeink vannak, akik csaknem kivétel nélkül hivatásuk magaslatán állanak és szívvel-lélekkel népünket, egyházunkat szolgálják, de a világi vezetők és hívek segítsége, támogatása nélkül, nem tudnak megbirkózni a feladatokkal. Éppen ezért arra kérem gondnok és presbiter

testvéreimet, gyülekezeteink becsületes és hűséges tagjait, hogy álljunk lelkészeink mellé, legyünk azok munkatársai, segítői, támogatói, védelmezői. Álljunk mellettük becsülettel a népünket és egyházunkat szolgáló munkájuk és terveik megvalósításában. A lelkész a hívektől, gyülekezetétől megértést, szeretetet, tiszteletet és erkölcsi támogatást vár. És joggal.

A lelkész aki mindezt megkapja gyülekezetétől, arra törekszik, hogy minél jobban megismerje a hívek lelki világát, gondjait, aggodalmait, hogy osztozzon a hívek örömeiben, bánataiban és legyen azok igazi lélekápolója. Csak úgy tudunk együtt dolgozni, eredményt elérni a feladatok megvalósításában, ha így viszonyulunk egymáshoz, egymás munkájához – lelkész és gyülekezet.

Egyházunknak új Alaptörvénye van. Ez a törvény alapjában véve jó. Vannak hiányosságai, amelyeket menetközben ki lehet és ki kell javítani, igazítani. A felső korhatár megállapítása és törvényesítése szükséges volt az egyházi vezetők számára, de véleményem szerint ezt nem kellene alkalmazni azokra a világi személyekre, akik hűségükről, ragaszkodásukról és rátermettségükről tettek tanúbizonyságot és ellenszolgáltatás nélkül vállalnak tisztséget az egyház keretén belül.

Egyházi Alaptörvényünk legyen a szó igazi értelmében Törvény és annak tiszteletben tartása legyen kötelező kivétel nélkül mindenki számára, a püspöktől a harangozóig. Rendre és szigorú fegyelemre van mindenekelőtt szükség ahhoz, hogy az Egyház hivatása magaslatán állhasson és az elvárásoknak megfelelően tölthesse be hivatását.

Új vezetőinknek őszinte szívből gratulálok. Eredményes munkát, sok sikert kívánok, és adja a jó Isten, hogy ez és az ezt követő ciklusok úgy kerüljenek majd be Egyetemes Egyházunk történelmébe, mint az erdélyi unitarizmus reneszánsza.

Isten áldását kérem valamennyiünk életére és munkásságára. Éljük egymással békében, egyetértésben, szeretetben a magyar nép, az unitárius egyház jövője és fennmaradása érdekében.

SZILÁGYI DOMOKOS

„Spirit of Life”

Gondviselő oltalmaznál,

Szívből zengem

a szeretet ajándékát.

Hús szélben lengj,

Tengerből ébredj;

Áldó kézzel add,

igazságát életemnek.

Hitemben tarts meg,

Tégy szabaddá,

Gondviselő oltalmaznál, oltalmaznál.

ford. Sándor Szilárd

„Hogyha azért nem tudom a szónak értelmét, a beszélőnek idegen leszek, és a beszélő is idegen előttem.” (1Kor 14)

„Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről-színre; most rész szerint van bennem ismeret, akkor pedig úgy ismernek majd, amint én is megismertettem.” (1Kor 13)

Amikor úgy döntöttem, hogy nem vállalom egyházközséget Amerikában, hanem inkább a kolozsvári teológiai intézetbe jövök angol nyelvet tanítani, akkor még keveset tudtam arról, hogy milyen az élet Erdélyben.

A Starr King teológiai intézet hallgatójaként (Kalifornia) kezdtem el magyarul tanulni és érdeklődni a kelet-európai unitárius egyházak történelme iránt. Akkor még nem sejtettem, mennyi mély emberi kapcsolatot fog szülni munkám. Ez a munka sokkal több a nyelvtanításnál, több egy egyház történetének megismerésénél, mert számomra azok, akikkel itt találkozom, az élő Isten üzenetét hordozzák magukban.

Múlt augusztusban érkeztem Erdélybe, s természetes, hogy első benyomásaimat a "külföldi" szemével alakítottam ki. Minden más volt, mint Amerikában! Csak a különbségeket láttam. Honvágy gyötört. Magányos voltam. Amikor először kellett magyarul prédikálnom Bágyonban, úgy éreztem, hogy katasztrófális voltam, mert nyelvtudásom túl gyenge volt ahhoz, hogy szépen fejezzem ki magam. A Babel tornyáról beszéltem, Isten jelenlétéről a "nyelvben", és éreztem, hogy Isten valóban jelen van. Megbízunk egymásban, együtt imádkoztunk, és először, de nem utoljára éreztem igen mély hitet Erdély földjén.

A héber misztika egyik jellegzetes Isten-képe a "között-ség"-nek nevezett, miszerint Isten jelen van a mi véges emberi kapcsolatunkban. A nyelv számomra Isten jelenlétének érzékelésére szolgáló különleges út. Otto Jespersen dán nyelvész mondotta 1904-ben: "A nyelv nem öncél ... hanem kapocs a lelkek között". Hogy megtanulhassuk mások nyelvét, ki kell lépnünk megszokott, kényelmes életünkből, és megéreznünk azt, hogy sebezhetőek vagyunk. Az "idegenek" életének megértése szellemet, lelket megpróbáló kihívás.

Meglátjuk egymásban, hogy többek vagyunk a puszta tárgyaknál, ráébredünk arra, hogy mindannyian részei vagyunk Istennek és Isten tervének. Kitérülve egymás előtt, megtanuljuk kitérni önmagunkat Isten előtt.

A teológiai intézetben a hallgatók tanítása számomra kihívás és ugyanakkor üdítő foglalkozás. A könnyűnek nem mondható angol nyelv elsajátítására is időt kell szakítaniuk a diákoknak, a többi kurzus mellett. Gyakran fáradtak vagy éppen csalódottak, és ezért tapintatosan kell "kezelnünk" közös dolgainkat. Nem lehet úgy tanítani, hogy közben én ne ugyanúgy tanuljak; én erre a hivatásra készültem. Lehetetlen itt úgy élni, hogy közben ne lássam a félelmetes inflációt, az alapvető használati cikkek hiányát, és azt a küzdelmet, ahogyan az ország próbál felépülni fájdalom múltjából. A diákok kitértek életüket előttem. Ez valódi élet, és én megosztom ezeket az élettörténeteket amerikai testvéreimmel, akiknek fontos tudni, mit jelent kelet-európai unitáriusnak lenni.

„A nyelv nem öncél hanem kapocs a lelkek között”

A Testvéregyházközség Program egyik legsikeresebb kezdeményezése az Unitárius Univerzalista Szövetségnek. Ez a program bátorított arra, hogy mély és kölcsönös kapcsolatot teremtsünk a világ unitárius egyházai között. Sok erdélyi unitárius lelkész ír, olvas, beszél angolul, és így külföldi vendégeikkel lehetségessé válik a határon belüli és kívüli kommunikáció. Ha akarják, hozzájuthatnak a legújabb nyugati teológiai munkákhoz. A lelkészek tudnak arról, hogy szerte a világon valaki gondol rájuk. Angolul tanulni több, mint akadémikus gyakorlat: eszköz a kölcsönös megismerés szolgálatára.

Az angol nyelvtanfolyam a teológiai intézetben tovább folytatódik. Az unitárius hallgatóknak öt évet kell angolul tanulniuk, és sokan már a középiskolában jelentős nyelvtudásra tesznek szert. Végzős diákjaink jól tudnak írni, olvasni és beszélni nyugati kollegáikkal, így méltán képviselhetik a nagyvilágban az erdélyi és magyarországi unitárius egyházat. Szeretném felkelteni a hallgatók érdeklődését napjaink teológiai kérdései iránt, szeretném közelebb hozni őket a nemzetközi unitárius mozgalomhoz. Nagyon örvendek, hogy az erdélyi unitárius egyházközségek folyamatos kapcsolatot tartanak fenn nyugati testvéregyházközségeikkel. Mindannyiunknak hasznára válik az élő Isten jelenléte a világ unitáriusaival való kapcsolatunkban.

Elhatároztam, hogy még egy évet töltök Kolozsváron, mert úgy látszik, hogy sok minden lehetséges ott, ahol az emberek önzetlenül felajánlják magukat egy liberális vallás szolgálatára. Hálásan köszönöm a bel- és külföldi támogatásukat; úgy érzem, hogy valamit teszünk Istenországáért. Isten áldjon.

SCOTT GERARD PRINSTER

MÉRFÖLDKÖVEK

Kedves Testvéreim! A mindenható Istennek legyen hála, hogy életünk ez újabb mérföldkövéhez érkezhettünk. Ha csupán azt mondanám, történelmi ez a pillanat, megfosztanám ezt a napot varázsától, mert hinni szeretném, hogy nem csak történelmet írunk, nem csak azt látjuk, hogy egyházunk ismét lelkészeket avatott, hanem át tudjuk érezni mindazt, ami e rendkívüli nap köré fonódik.

Mérföldkőhöz érkeztünk, s immár hátunk mögött a megtett út. A szülői háztól a palást viseléséig hosszú és fáradságos utat jártunk végig, de sokkal hosszabb és fáradságosabb volt azoknak, akik ezen az úton elkísértek. Megköszönjük szüleinknek és megköszönjük tanárainknak, hogy ezen az úton is velünk voltak. Legyenek áldottak ők, akik anyagi áldozatot nem sajnálva, az egy mérföldnyi út helyett mindig kettőt tettek meg értünk-helyettünk, legyenek áldottak ők, akik szeretetük és tudásuk legjavát áldozták fel azért, hogy mi idáig juthassunk. E mérföldkő is lassan a hátunk mögé kerül, s újabb célok, újabb mérföldkövek felé vesszük utunkat. Lassan elmaradoznak mellőlünk azok, akik minket e hivatás felé igazítottak, s nekünk kell megtennünk a hátralevő útszakaszt, de soha sem kényszerből, hanem a szolgálat és szeretet örök parancsától vezérelve.

Szeretet a batyunk, remény a pajzsunk, tiszta unitárius hitünk vándorbotunk, az Isten és emberszolgálat életcélunk. Erre a szolgálatra köteleztük el magunkat és fogadalmunkkal megerősödött hivatástudatunk. A lelkészi szolgálatot nem magunkért, nem önön dicsőségünkért és nem is meggazdagodni vágyásunkért vállaltuk, hanem városi és falusi gyülekezeteinkért, azokért, akik segítő szeretettel álltak mellettünk első legációnk alkalmával, s szeretettel tekintenek ránk most is, lelkésszé szentelésünk napján. Gyülekezeteink belénk vetett reménységét, idős lelkésztestvéreink sokszor megálmodott álmát nekünk kell beteljesítenünk. Felszentelt lelkészek lettünk, s ha a jó Isten éltet, mi leszünk a jövő évezred lelkésznevezéke. Tudjuk, hogy a szolgálat nem könnyű, mi elköteleztük magunkat, hogy továbbhaladunk az Isten országa felé vezető úton, ha egy mérföldet is, de azt tisztességgel, becsülettel kell megtennünk mindazokkal, akiknek gondját ránk bízta az Isten. A jézusi felhívás ama második mérföld megtételére ma parancsként hangzik felénk. Népünkért, unitárius anyaszentegyházunkért kötelesek vagyunk mindahányan azt az egy mérföldet megtenni, de keresztények, Jézust követők csak akkor leszünk, ha önzetlenül vállaljuk azt a második mérföldet. E második mérföld felé tekintünk ma mindannyian, s kérjük a mi gondviselő Atyánkat, adjon nekünk hitet, bölcsességet, egyenes tartást, hogy ezen az örökké új úton alázatosan járassunk.

A mindenható Isten legyen mindazokkal, akik előttünk jártak, legyen mindenkor az áldozatos lelkű édesanyákkal és édesapákkal, vigyázza tanítóink és tanáraink életét, és tegye gyümölcsözővé áldott magvetésüket, minket pedig indítson el áldásával a jövő felé. Ámen.

(Elhangzott 1996. december 14-én a Székelyudvarhelyt tartott zsinaton.)

KOVÁCS SÁNDOR

UNITÁRIUS VERSESKÖTET

Sok-sok évi hallgatás után megjelenik egy hiánypótló unitárius verseskötet. Szerzője Szász Ferenc brassói lelkész, a kötet címe: Gesta Unitariorum.

Egyik nagy püspökünk mondta, hogy aki nem ismeri múltját, az kénytelen megismételni azt. Sokszor van úgy, hogy bár ismerjük a múltat, mégis megismételjük. S így lassan ereklyéké, szimbólumokká válnak egyes események, egyes nevek a hatalmas nemzetségtáblázatból.

A kötet bizonyágtéves is – mi unitáriusok vagyunk a legkevesebben, s lám nekünk is van, amit megélni, újraélni. Ott van az almásinak Simén Domokos, a homoródszentmártoninak Gellérd Imre, Balázs Ferenc az Aranyos-mentének. Ismerősek a nevek?

Erdő Jánosig nagy és nagyobb egyéniségek minden evilági sallangtól megfosztottan. A kötet nagy értéke, hogy megdöbbentően közeli ez a „távolí” világ, hiszen van egy ember a felsoroltak között, aki még él. Mindez a kötet első részében – a nekrológ látomásban, vagyis a kiváló személyiségek életét méltató beszédben.

A kötet második felében a látomás nekrológokban vegyes témájú versek vannak.

A kötet az elmúlt esztendő őszén jelent meg a szentegyházi Unitárius Egyházköztség kiadásában. Illesse köszönet Bartha Alpár szentegyházi lelkészt, valamint a homoródalmási származású ifj. Daradics Sándor atyánkfíát a lelkes támogatásért.

A könyv 1100 példányban jelent meg a csíkszeredai Alutus nyomdában, ára 3500 lej.

*„örökségünk legbensőbb bitorlója
kihez kvártélyért jár az ingaóra
egyistenhívó magyarok vagyunk”*

T. CS.

Száz éves lenne az Unitárius Szószék

Régi unitárius egyházi kiadványok közt kutatok: Keresztény Magvető, Unitárius Szószék, Unitárius Közlöny, Unitárius Nők Lapja (az Unitárius Közlöny melléklete), Kévekötés, Unitárius Hírnök, Unitárius Egyház, Unitárius Evangélium, Unitárius Jövendő. Szép teljesítmény! Megpróbálom ezt az egyveleget rendszerezni és időrendi sorrendbe helyezni, mivel ömlesztve hevernek egy rossz ládában, s közben belapozok szinte mindegyikbe, hiszen minden egyes darab egyházunk múltjának egy-egy szeletkéje. Midőn a láda kiürül, végigtekintek a rendszerezett sajtótermékeken, és nagy örömmre az Unitárius Szószék mutatja a legteljesebb képet. Habár az első kötete hiányzik, a második eligazítást nyújt annak tartalmáról. Megtudom, hogy az első kötet 1896-ban jelent meg, pontosan 100 esztendővel ezelőtt. Száz éves lenne az Unitárius Szószék, ha... De tekintsük át az Unitárius Szószék történetét dióhéjban, és nézzük meg, mi történt ezzel a folyóiratunkkal.

„Az első kötetet (valószínűleg nem is gondolva további folytatására) 1896-ban szerkesztette Simó János sepsikőröspataki lelkész, mint az unitárius lelkészi karnak a „Millenium emlékére kiadott beszédgyűjteményét”. A lelkészi kar, amelynek akkor sem volt „aranya és ezüstje”, szellemi kincseivel ünnepelt, s abból hozott áldozó emléket. Élén a Ft. Püspök úrral 61 lelkész 81 dolgozatát adta át a nyilvánosságnak. A kötet elé írt Előszót így végzi a Ft. Püspök úr: „Vajha olyan fogadtatásban részesülne Unitárius Szószékünk, hogy hazafiúi lelkesedésünkől fakadt eme kis hajtás ne maradna csak emléknek, hanem egy olyan termékeny élőfává nőné ki magát amely évről évre meghozza gondos ápolás mellett még fejlettebb gyümölcsseit az Istenország számára.” De az óhaj és felhívás után bizony csak elaludt a leányzó, és szunyadozott tíz évig, amíg aztán 1906. június 8-án a Székelykeresztúron tartott általános lelkész kör egyértelműen kimondja az Unitárius Szószék folytatását. Szerkesztőknek: Deák Miklós szentmihályi, Vári Albert székelyudvarhelyi és Balázs András kénosi lelkészeket választotta.

A második kötet tájékoztatójában olvassuk: „Programra nincs szükségünk. Mi már nem járatlan utakon haladunk. Kis folyóiratunkban helyet fog találni az igehirdetésre vonatkozó minden dolgozat, ha az irodalmi mértéket üti. Mert bármilyen sokirányú legyen a lelkész munkamezeje, ezek között a legfontosabb az igehirdetés. Sok mindenféle igényt támaszt a mai kor és társadalom a protestáns lelkésszel szemben, de ezek között a legjogosabb az, amely az igehirdetésre vonatkozik. És célját tévesztette az a lelkész, aki ennek elhanyagolásával más tereken kíván érvényesülni. A szószék a mi

várunk. Itt emelhetjük a lelkészi hivatal fényét és tekintélyét, s itt veszíthetjük el a hívek szeretetét és ragaszkodását. Az igehirdetésre vonatkozó munkánk sikeresebb végzésére fog vezetni az Unitárius Szószék azáltal, hogy gondolatainkat egymással kicseréljük, formaérzékünket fejlesztjük s az idegen szellemet egyházunkból kiküszöböljük. De éppen az említett cél követeli, hogy az Unitárius Szószék ne legyen 5-10 embernek a munkája. Legyen az a lelkészi munkának a tükre, s ne legyen egyetlen lelkész is, akinek nevével annak lapjain koronként ne találkozhatnánk. Csak így felel meg rendeltetésének.”

Negyedévi füzetekben jelenik meg továbbá a már említett lelkészek szerkesztésében a II-V. kötet. A VI. kötettől már Bölöny Vilmos székelyudvarhelyi, Deák Miklós szentmihályi és Ürmösi József homoródszentpáli lelkészek szerkesztik egészen a X. kötet második füzetéig. A III. füzetet Deák Miklós és Ürmösi József szerkesztik, a IV. füzetet egyedül Ürmösi József, és a többi köteteket szintén egyedül, egészen a XVII. kötet bevezetéséig. A XVIII. kötettől (illetve helyesbítve: a XVII. kötettől) Balázs András derzsi lelkész szerkeszti. Az 1919 és 1920-as években nem jelent meg.

Geréb Zsigmond fiatalvi lelkész az Unitárius Szószék 1928. évi első számában ezt írja: „Úgy a magyar irodalomnak, mint a sajátos unitárius irodalomnak nyeresége. Nyelvezet, kifejezés, forma és gondolat tekintetében is állandó az előhaladás, a fejlődés. És az írók névsorát áttekintve, úgy látom, hogy 25-30 lelkész írói készségére ösztönző hatással is volt. De még eddig csak a kisebb számra: mert a ma élő lelkészek közül, még mindig vannak 20-an olyanok, akik egy árva dolgozattal sem szerepelnek a Szószékben, bár van hozzá tehetségük, és vannak 20-an olyanok is, akik csak kevés dolgozatot adtak közre, holott több is telnék onnan. Kívánatos, hogy a Szószék tovább éljen, fejlődjön, haladjon, írásra késztesen, kényszerítsen, berozsdásodni a tehetségeket ne engedje, hanem az értékes szellemi termékeket évről-évre közkinccsé tegye.”

A XXII. kötet befejezéséig Balázs András székelyderzsi esperes a szerkesztő, a XXIII. és XXIV. köteteknél Benczédi Pál alsóboldogfalvi lelkész. Ezután Simond József veszi át a szerkesztését egészen a XXXIII.-ig. 1942-től XXXIV. és XXXV. köteteket Kelemen Imre oklándi lelkész szerkeszti. Ettől kezdve az Unitárius Szószék többé nem jelenik meg. A XXXV. kötettel megszűnik. Vajon miért?

Vári Albert, a lelkész kör elnöke a Keresztény Magvető LIV. évfolyamának első füzetében a következőképpen nyilatkozik az Unitárius Szószékről: „Alig hiszem, hogy volna valaki lelkéseink között, aki az unitárius igehirdetésnek ezt a tükrét fölös-

legesnek ítéli. A benne megjelenő dolgozatok ellen egy és más tekintetben lehet kifogásunk, de maga a vállalat olyan szerepet tölt be egyházi életünkben, amelyet nagy lelki kár nélkül nem nélkülözhetnénk... Föltétlenül ragaszkodnunk kell az ilyen orgánumhoz, amelynek segítségével gondolatainkat kicserélhetjük, lelki tárházunkat gazdagíthatjuk, s ezáltal az Unitárius Szószék nívóját emelhetjük... A saját magunk munkáját becsüljük meg, amikor az Unitárius Szószéket támogatjuk, s fennmaradását áldozatok árán is biztosítjuk. Azonban a szerkesztéssel megbízott Ürmösi József kimutatása szerint 31 lelkészünk és 19 egyházközségünk még ma sem érzi, vagy ha érzi is, de valamely okból nem gyakorolja ezt a kötelességét. Emiatt válságba jutott a lelkész körnek a folyóirata. Szeretném hinni, hogy itt nem szándékos mulasztásról, hanem csak feledékenységről van szó. Azért kérem a hátrálékos lelkészeket és egyházközségeket, hogy az újév alkalmából gondoljanak az Unitárius Szószékre, s teljesítsék iránta kötelességeket, mert ellenkező esetben kénytelenek volnánk a lapot beszüntetni."

Vári Albert felhívása nem volt pusztába kiáltott szó, mert a lap továbbra is megjelent. De vajon 1943-ban mégis mi okozta a lap megszűnését? Anyagi okok vagy szellemi terméketlenség? Mi lett vajon a tollforgató lelkészeinkkel?

A Keresztény Magvető LII. évfolyamában olvasom a következőket: „Az Unitárius Szószék XI. kötetében is egyházi beszédek, keresztemelési és temetési beszédek váltogatják egymást. Ismertebb beszédírónk mellé sorakozik a fiatalabb nemzedék is... Ezt a

kötetet különösen értékesé teszi az, hogy ebben jelent meg a Br. Daniel Lajos által kitűzött 50 koronás pályadíjra beérkezett 13 egyházi beszéd. A pályadíjat az olvasók szavazattöbbséggel ítélik oda a legsikerültebb beszédnek. Ez a pályázat bizonyos nemes versenyt fejt ki lelkészeink között, ami egyházi beszédiródmunknak csak előnyére válhatik... Ugyancsak az egyházi beszédek nívójának emelkedésére vezethet a szerkesztőnek (Ürmösi József) az az újítása, hogy egy Szemle rovatot nyitott, melyben a már megjelent beszédek bírálatát közli, mert az igazságos és elfogulatlan kritika csak építő és fejlesztő hatású lehet."

Kedves Lelkészkollégák, hozzátok fordulok egy nagy kéréssel: Indítsuk meg, hívjuk életre a lelkész körnek – vagy nevezzük akárhogy – ezt a valamikori orgánunát! Van nyomdánk és vannak tehetséges tollforgató lelkészeink. „A szó elszáll, az írás megmarad.” Osztozom a szállóige igazságában. Itt az alkalom, hogy 100 év eltelte után, a millicentenárium alkalmával újból életre hívjuk az Unitárius Szószéket! Az első kötet anyaga már készen áll, ha mindannyian papírra vetjük a millicentenárium alkalmával elmondott beszédünket. Én még hiszek az „író” és „olvasó” lelkészekben. A körülmények és a környezet állandó vádolása az alkotói tehetetlenség mentsvára, a szellemi terméketlenség. Vidéki lelkészek írásából állt össze az Unitárius Szószék. Volt idejük írni, alkotni és közölni. Nekünk is van, meg vagyok győződve róla, csak akarnunk kell. Isten adjon nekünk nagy-nagy akaratot.

JÓZSA ISTVÁN LAJOS

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10			
		11											12
	13						14				15		
16		17				18				19			
20	21		22			23				24			
25		26		27	28			29					
30			31		32		33		34				
35						36		37		38			
39					40				41		42		
43				44						45			
46			47				48						
		49				50		51				52	
	53												

ILLYÉS GYULA egy gondolatát rejtettük el a rejtvény vízszintes 1, függőleges 12,18,16 és vízszintes 53 soraiban. **VÍZSZINTES**

1. Az idézet első része (zárt betűk: Ö, Y). 11. Transzjordániai őslakó. 13. Fundamentummal kapcsolatos. 14. Agyag románul. 15. Egyik minisztérium röv. 17. Éles kavics teszi a lábbal. 19. A szív oldala. 20. Oxigén, fluor vegyjele. 22. Házállat. 23. Talmi. 24. Udító szeszes ital. 25. Lengyel sci-fi író. 27. Élet. 29. Az udvarra tesz. 30. Óir rovásírás. 32. Horvát sziget az Adriai tengeren. 34. Budapesti egyetem röv. 35. Férfinév. 36. Osztrák, ománi és magyar gkjel. 38. Fűszerez. 39. Ilyen kerék is van. 40. Kutyaól. 42. Anonim. 43. Spanyol exkírálynő. 44. Sátorok szekereken. 46. Kereskedelmi társaság románul röv. 47. Vízi állat. 48. Szerves csoport. 49. Hűsítő ital. 51. OGÜ. 53. Az idézet befejező része (zárt betűk: M, R, N).

FÜGGŐLEGES

1. Csodálkozást kifejező felkiáltás. 2. Csendes. 3. Zománc. 4. Tetszését fejezi ki. 5. Román férfinév. 6. Am. 7. Szarvával döf. 8. Erdei állat. 9. Nem itt. 10. Gallium vegyjele. 12. Az idézet második része (zárt betűk: E, I). 15. Magyar tenger. 16. Az idézet negyedik része (zárt betűk: D, Z). 18. Az idézet harmadik része. 19. Unitárius püspök (György) 1928-1938 között. 21. Fegyház lakója. 24. Újra latinul. 26.... Loa, 4170 m magas kialudt vulkán a Hawai szigeteken. 28. Feszítő eszköz. 31. Római 1450. 33. Becézett orosz férfinév. 37. Ukrajnai nagyváros. 40. A földtörténeti harmadkor kovadarabja. 41. Zavarodott, beteg juh jelzője. 44. Német filozófus (Immanuel). 45. Az udvarra zavar. 47. Haza. 49. Személynévmás. 50. Kicsinyítő képző. 52. Mutatószó.

Készítette: Durugy Loránd

„Mindig szeretni és remélni Úgy érdemes e földön élni.”

Ahogy sétálok az utcán és figyelem a körülöttem mozgó kis világot, a szürke hétköznapiakba burkolódzó siető embereket, a gondterhelt arckokat, úgy érzem, eszembe jut valami, talán a Karácsony, amikor mindenki boldog vagy esetleg próbál az lenni; azok a meghitt szeretetteljes esték, azt hiszem olyanok, mint amilyenekben részem volt nekem családom körében, amikor megpróbálunk csak jót cselekedni és egy kissé bizonytalan ígéretet tenni, most hátha sikerül szeretni úgy, ahogy Jézus tette, önzetlenül és áldozattal; de mindezek után mintha nem történt volna semmi, vagy talán egy kellemetlen álom volt, amit követ a felébredés?

De Isten nem fakíroknak teremtett bennünket, hanem hogy jó cselekedeteinkkel örömet szerezzünk, hogy szeressünk, de nem csak Karácsonykor, hanem az esztendő minden napján, és hogy boldogok legyünk. Hiszen csakis tőlünk függ, hogy mit veszünk észre a mindennapok színességéből és varázsából, mennyi szépet és csodálatosat tudunk felfedezni környezetünkben, a természetben, hisz minden fában, virágban és állatban, ahogy minden teremtményben fellelhető Isten mindenhatósága és gondviselő ereje. Az emberek egy kis jókedvvel megvilágíthatnák a hétköznapiak egyhangúságát, mert ha belegondolunk, jókedvre deríteni másokat, az egy szent feladat.

Az embernek csakis akkor van joga szomorúnak lenni, ha valamilyen bűnt követett el, melynek súlya alatt kókadozik.

Próbáljuk meg az új évben ígéretünket betartani: szeretni, igaz egy kicsit nehéz feladat, de nemes célú, és ha önerőnkől nem is sikerül, én hiszem, Ő majd segít nekünk.

Végezetül megemlíteném amit „A kisherceg” mondott a szeretetről: „Az emberek... ötezer rózsát termesztettek egy kertben, s mégsem találják meg, amit keresnek. Pedig megtalálhatnak egyetlen rózsában, egy kortynyi vízben.”

GAGYI GIZELLA Alsóboldogfalva

Erdélyi istentisztelet a bostoni King's Chapel-ben

Dr. Gellérd Judit dr. Carl Scovel meghívására november 3-án Bostonban a King's Chapel-ben, az amerikai unitáriusok főtemplomában úrvacsorával egybekötött hálaadó istentiszteleten prédikált. Ez alkalomból felhívta a gyülekezetet, hogy álljon annak a mozgalomnak az élére, amelyet az amerikai unitárius testvéregyházközségek körében szervez a célból, hogy a kolozsvári belvárosi templom renoválására pénzgyűjtéssel besegítsenek. Az Erdély-istentisztelet lelkesítő hatása azonnali eredményt hozott: április végén a King's Chapel küldöttsége, élén dr. Carl Scovel lelkésszel, felkeresi kolozsvári testvérgyülekezetét. Gellérd Judit november 6-án a King's Chapelben végzett második istentiszteletén az 1956-os forradalomra emlékezett és a magyarok kiemelkedő szerepét méltatta a Nyugat történelmében. Az istentisztelet után a toronyban ünnepélyesen megkonduktáltak a King's Chapel harangjait és egy kis csoporttal a közelben lévő monumentális 1956-os szoboremlékműhöz zárandokoltak.

Az ezt követő hét alatt Gellérd Juditot több mint tizenöt Boston környéki unitárius egyházközség hívta meg, s Belmontban prédikált november 10-én. Lelkesítő körútjának számos, Erdélyre áldásos eredménye született. A bostoni magyarok Harvard Körében tartott előadása – a Kör értékelése szerint – fennállásuk 20 éve alatt a legnagyobb sikert aratta. Ezzel egy újabb amerikai magyar közösség érdeklődését sikerült felkelteni az unitárius Testvéregyház program iránt, melyet követendő mintának tekintenek.

A Harvard Egyetemen Gellérd Judit felkereste a nagy unitárius tudóst, dr. George Huntston Williams professzort, akivel évek óta levelezik s aki örömmel fogadta el meghívását az 1997 szeptemberében Kolozsváron tartandó Enyedi konferenciára, hogy annak díszvendége legyen.

Dr. GELLÉRD JUDIT

Nem bántam meg

Amikor megszülettem – tizenhét éve – hideg volt és délután. Telt-múlt az idő és az élet útja ide-oda sodort. De az utóbbi két évben megállt számomra az idő. A Baróti Szabó Dávid szakközépiskolában a tizedik osztálynak fogtam neki, amikor egyházunknak felajánlta egy külföldről érkezett ösztöndíjat, s egyházunk vállalhatta egy diák taníttatását Székelykeresztúron. Én vállaltam, hogy átíratkozom az Orbán Balázs Gimnázium teológiai osztályába. Megdöbbenő volt az a hír számomra, hogy csak a kilencedik osztályban van hely. Először idegenkedtem, de aztán gondoltam szüleimre is, akik munkanélküliek. És tudtam, hogy sokszor milyen nehéz volt a busz árát is ingázásom alatt fizetni. Még négy testvérem van és azoknak is élniük kell.

Elhatároztam, hogy megyek. Nagyon ideges voltam azon a nap, és éreztem valami fájdalmat a falum iránt, mivel tudtam, hogy először leszek hosszabb ideig távol. Azon a napon minden olyan kedvesnek tűnt nekem a falumban, nehéz volt az elválás. Az autóba beülve a legkisebb testvéremet láttam, aki a könnyeit törölte. Biztattam: „Nem meghalni megyek!” Egész úton szótlan voltam. Próbáltak vigasztalni „megéri hogy eljőj-jek”. Amikor Keresztúrra értem, nem volt idegen a város – ez nagyon meglepett. Mintha jártam volna még erre?

A bentlakás hideg falai, boltíves ablakai valami zárdát varázsoltak elém. Azt hittem, hogy rögtön változtatok elhatározásomon. De most tudom, hogy nem a külsőségek számítanak. A bentlakás belső része melegséget sugárzott. A folyosón csend, a falakon képek és az ablakokban virágok. A többi bentlók is kedvesek voltak hozzám. Mindenki előre mutatkozott be. Az első héten félttem a bentlakási élettől, de lassan megszoktam. Először az egyik folyosó végétől a másikig a Föld és a Hold közötti távolságot éreztem. De mindenki barátságos volt, és megszerettem itt. Az első iskolai napon az osztálytársak is kedvesek voltak. Kérdezősködtek és már barátokztak is. A tanárok is barátságosak voltak.

Nagy meglepetés volt, és jó érzés együtt, mint egy nagy család. Mikulást ünnepelni: gyertyafé-

nyes vacsora kedves zene mellett, utána buli. Itt tudtam meg, hogy mennyire gondtalanabb az élet. És tudom, hogy nagy köszönettel tartozom Fekete Levente lelkésznek és feleségének Nagyajtán, valamint Marosi Imre gondnoknak és azoknak az embereknek, akik mellettem álltak és biztattak. És természetesen köszönöm a madisoni Ruth tiszteletesasszonynak, hogy felajánlta ezt az ösztöndíjat.

Isten áldása legyen életükön!

TÁLAS FERENC Székelykeresztúr

A magyar kultúra napjai Szécsényen

1997. január 25-én immáron hetedik alkalommal rendezték meg a Magyar Kultúra Napjai keretében a magyarországi Szécsényen az általános és középiskolások nemzetközi szavaló- és énekversenyét. Az Unitárius Egyház, a kolozsvári Unitárius Kollégium vezetősége, valamint a szervezők jóvoltából mi is részt vehettünk a versenyen.

A szécsényi versenyt egy kolozsvári elődöntő előzte meg, amelyen eldőlt, hogy kik lesznek azok a diákok, akik iskolánkat képviselik. A bizottság döntése alapján Kenderesi Emese és Bálint Gertrúd (IX. o.) a szavalóversenyen, Török Vistai Márton (X. o.) az énekversenyen vehettek részt.

Elkezdődött a nagy felkészülés. A szaktanárok sokat segítettek az előkészületekben, hogy az iskolánkat méltóképpen képviseljük. Fáradhatatlan munkájukért ezúton is köszönetet mondunk.

Elérkezett a verseny előtti nap, amikor, az egyház segítségének köszönhetően, elindultunk Szécsény felé. Kora délután érkeztünk meg, és az egyik szervező, Frisch Oszkár megmutatta a város nevezetességeit.

Szécsény egy kb. 6000-6500 lakost számláló magyarországi kisváros. Lakosait alig ismerhettük meg két nap alatt, de érzéseink alapján nagyon barátságosak.

A versenyt megelőzően szombat reggel az ipolytárnóci híres természetvédelmi területet is meglátogattuk.

A versenyen iskolánk tanulói jól szerepeltek. Török Vistai Márton az énekversenyen III. díjat nyert, Kenderesi Emese és alulírott a szavalóversenyen dícséretben részesültek.

Köszönetünket nyilvánítjuk az Unitárius Egyháznak a támogatásáért, Jakabházi Annamária tanárnőnek a felkészülés irányításáért.

BÁLINT GERTRÚD tanuló

A NŐSZÖVETSÉG ÉLETÉBŐL

Szabéd

1994-ben, a nőszövetségünk megalakulásának évében így kezdtem beszámolómat: rendszeres tevékenységről nem írhatok. Most sem kezdek másképpen. A hagyományteremtés napjainkban nem könnyű feladat. A mindennapok teendőivel elfoglalt dolgozó asszonyainknak nem sok idejük marad összejövetelekre járni. Ki-ki éli a maga nem éppen könnyűnek nevezhető életét. Főleg ünnepi alkalmakkor: keresztelő, esküvő, temetés és a vasárnapi istentisztelet alkalmával találkozunk. Ilyenkor beszéljük meg a ránk háruló feladatokat.

A következőben időrendi sorrendben bemutatom nőszövetségünk tevékenységének főbb mozzanatait.

Nagy Imréné, lelkes nőszövetségi tagunk, a múlt év őszén végigjárta a falut, pénzt gyűjtött, s a begyűlt pénzen szőnyeget vásároltunk templomunk számára.

1995 karácsonya előtt egy pár héttel a marosvásárhelyi nőszövetség ruhaküldeményt juttatott a szabédi nőszövetségnek. Asszonyaink segítségével a ruhadarabokat feláraztuk, jelképes áron eladtuk, s a begyűlt pénzt az iskolás és óvodás gyermekeink karácsonyi ajándékozására fordítottuk.

1996 tavaszán fogadtuk a marosvásárhelyi unitárius Ifjúsági Egylet 16 fős csoportját, akik a vasárnapi istentisztelet keretében, melyet Kozma Albert vásárhelyi gyakorló segédlelkész vezetett, szép ünnepi műsorral ajándékozták meg a gyülekezetet. Elszállásolásukról, valamint ellátásukról a nőszövetségi tagok gondoskodtak.

1996. május 24-én, immár hatodik alkalommal rendeztük meg a Szabédi László emlékünnepélyt. A rendezvény sikeréhez tevékenyen járultak hozzá a nőszövetség tagjai. Kiss Károlyné nőtestvérünk meglátogatta a nőszövetség tagjait, pénzt gyűjtött, s a begyűlt összegből megvásároltuk a vendégek asztaltartásához szükséges javakat.

Asszonyaink könyvjelzőket hímezték, s azzal ajándékozták meg bel- és külföldi vendégeinket.

Ifjúsági Egyletünk tagjai a templomban Szabédi - verseket szavaltak és egyházi énekeket énekeltek, s fiatal tanítónőink (mindhárman szabédiak!) a Kultúrotthonban színvonalas műsorral szórakoztatták a nagyszámú vendégsereget.

1996. március 25-30. között az UNOSZ szervezésében került sor a harmadik kézimunka-tanfolyamra, melyen Szabéd is képviseltette magát. Csécs Erzsébet és jómagam felejtethetetlenül szép napokat töltöttünk Kolozsváron. Hazaérkezve, élményeinket és szerzett ismereteinket megosztottuk nőszövetségünk tagjaival.

KECSKÉS GYÖNGYVÉR

Szentmihály

Szentmihályon 1995 végén alakult meg az Unitárius Nőszövetség, illetve vált önálló szervezetté. Addig együtt dolgoztunk a református asszonyokkal. Annak tudatában, hogy nekünk megvannak a saját egyházunkat érintő, külön

problémáink, megalakítottuk saját szervezetünket. A reformátusokkal jelenleg is szorosan együttműködünk, látogatjuk egymás összejöveteleit, rendezvényeit.

Asszonyaink nagy kezdeti lelkesedéssel fogtak munkához. Itt inkább a megvalósításokról szeretnék beszámolni. Sikerült beszerveznünk 50 tagot. Ebből a péntek délutáni rendezvényeinket átlagban 20-25 asszony látogatta. Ezeket az összejöveteleket igyekeztünk úgy megszervezni, hogy vonzóak legyenek mindenki számára. Ne csak szórakoztatóak, de hasznosak is legyenek. Minden összejövetelnek külön témaköre volt. Ezek közül megemlítem az alábbiakat:

- Felolvasás a "Mikor voltam a legboldogabb?" című Sigmond Júlia által szerkesztett füzetből.

- Aranyosszék - ahogy Orbán Balázs látta - helytörténeti ismertető.

- A gyermeknevelés problémái - előadáshoz kötött beszélgetés.

- Főzzünk jól, olcsón, változatosan - receptcsere

- Őrizzük meg anyanyelvünk tisztaságát - előadás a helyi nyelvjárásról

- Amikor a legközelebb éreztem magamhoz az Istent - élménybeszámoló

Az összejöveteleinken kívül különböző rendezvényeket szerveztünk: Január 23-án teadélután, amelyen az asszonyok és gyermekek Petőfi összeállítással szórakoztatták a jelenlevőket. Február 10-én bált az ifjúságnak, tombolával, büfével. Március 4-én teadélután, ahol az óvodások nőket köszöntő műsorral szerepeltek. Március 10-én bált, május 26-án színdarabot mutattunk be a tanácsteremben. Augusztus 18-án, a honfoglalás emlékünnepén, asszonyaink verses-énekes összeállítással szerepeltek. Ezeknek a rendezvényeknek a bevételeiből vásároltunk anyagot és varrtunk borítókat a templomi énekeskönyvekre. Hozzáfogtunk drapériát varni a tanácsterem ablakaira, ahová függönyöket és abroszokat vásároltunk. Egyik nőtársunk férjével kimeszeltettük a tanácstermet, asszonyaink takarították.

A lelkes család segítségével, asszonyaink hozzáállásával, betanultuk Illyés Gyula "Tűvétevek" című vígjátékát. Pünkösd első napján adtuk elő, nagy közönségsikerrel. A bevételből 50 000 lejt adtunk a gáz bevezetésére a harangozó lakásba.

Szentmihályról 3 asszony vett részt az UNOSZ Székelykeresztúron tartott közgyűlésén. Úgy érezzük, hogy az ott látottak, tapasztaltak nagy segítségünkre lesznek további munkánkban.

Október hónapban zöldséget gyűjtöttünk a kolozsvári Unitárius Gimnázium és teológia diákjai számára.

Tervbe vettük egy unitárius könyvtár létrehozását. Mivel a falusi könyvtárban nagyon kevés magyar nyelvű könyv van, ez nagyon hasznos lenne közönségünknek. Hálásan köszönjük a Kolozsvárról kapott ajándékkönyveket, személy szerint Zólyomi Erzsébetnek /18/, Bálint Benczédi Ferencnek /10/, a kolozsvári Unitárius Nőszövetségnek /9/, Sigmond Juliának /6/, Sigmond István írónak /6/, Szakács Ilonának /1/. Sigmond Juliának külön is köszönjük, hogy összegyűjtötte és elcipelte a könyveket Szentmihályra.

Fontosnak tartom megemlíteni, hogy asszonyaink tevékenyen vesznek részt az RMDSZ munkában is, mint vezetői tagok, csoportfelelősök.

NEMES ERZSÉBET

Medgyes

Az 1996. szeptember hónap 8-9. napjain Székelykeresztúron tartott Országos Nőszövetségi találkozóon Medgyesről 5-en vettünk részt. Az ott hallottak-látottak nem csak élményt jelentettek számunkra, de fellelkesítettek és tevékenységre is buzdítottak. Itt jutott tudomásunkra, hogy egyházközségünk egyikében a gondnok háza leégett.

A rugonfalvai Márton Dezső gondnokcsalád szerencsétlensége felébresztette a népünkben mindig is jelenlevő együttérzést és segíteniakarást. Amikor megsegélyezésükre gyűjtést indítottunk, meghatva tapasztaltuk, hogy a kevésből is lehet juttatni a még inkább rászorulóknak. Egy személyautó dugig megtelt az adományokkal: ruhanemű, edények, ételne-mű és mosószer, amit személyesen vittünk el és adtunk át.

Felemelő, öngazdagító érzés volt látni, tapasztalni a Márton család meghatottságát, s ugyanakkor a faluközösség összetartó, ősi erejét. Ottlétünk alkalmával is folyt a munka, a helyreállítás. A falu apraja-nagyja segédkezett, a házat már tető alá hozták, lakhatóvá tették. Nem kellett hívni senkit, az emberek ott voltak, ahol a legnagyobb szükség volt rájuk.

A beindult gyűjtési akciót tovább folytattuk, azzal a céllal, hogy a lokodi öregotthonban lakók részére is tudjunk valamit adni. Így sikerült 67 könyvet és több képes folyóiratot összegyűjteni és részükre eljuttatni.

Egy medgyesi segélyszervezettel is kapcsolatot alakítottunk ki, ahonnan Lokodra ágyneműt, ruhaneműt és gyógyszert kaptunk egyházközségünk gyermekei részére, a karácsonyi csomagba pedig játékokat. Ez utóbbiból a szentháromsági egyházközségnek és a medgyesi 11-es számú óvodának is juttattunk.

Az 1997-es évben nőszövetségünk segítségével megszervezzük az ez évi Országos Unitárius Papnék (tiszteletesasszonyok) találkozóját. Ezúton is meghívunk mindenkit, nőszövetségünk országos vezetésével együtt az 1997. június 21-én Medgyesén (C.I. Brătianu utca 32. szám. Tel:069-812031) tartandó TALÁLKOZÓRA. Szeretettel elvárunk mindenkit!

KISS ANNA

Székelykeresztúr

A székelykeresztúri Dávid Ferenc Unitárius Nőszövetség összejövetelét minden kedd délután 6 órakor tartja, az unitárius szeretetotthonban. Minden találkozás alkalmával első helyen szerepel az ima, bibliaolvasás és -magyarázat, melyet Báró József esperes lelkész tart, éneket tanít Báró Gabriella énekvezér, orgonakísérettel. Decemberben két alkalommal tartott előadást a nőszövetség elnöke, Gagyiné Bíró Katalin, a következő témával:

1. A Jézust váró advent, melyben kiemelte Jézus történelmi, kegyelmi és utolsó eljövételét. Ezen alkalommal elmélyítettük az advent jelképeit (fény, csillag, adventi naptár, adventi házikó stb.) Kihangsúlyoztuk azt, hogy az advent megélésében legnagyobb öröm az együttlét, a készülőds és a karácsonyra, a Messiás eljövételére. Köszöntöttük az adventet versekkel, történetekkel. A témához illő verseket Báró Gabriella tiszteletesasszony, Patakfalvi Anna néni, Péterffy Erzsébet ny. tanítónő, valamint Lőrinczi Dénesné ny. tanítónő adták elő.

2. Karácsony Jézus születésének ünnepe. Az adventi ígéret karácsonykor válik valóra. Kihangsúlyoztuk azt, hogyan ünneplik a keresztény egyházak a karácsonyt. Az igazi karácsonyt, az örömet az éli át, aki magáévá teszi az ünnep igazi tartalmát. Nem az ajándékok "csereberéje" jelenti az igazi ünnepet, hanem az, hogy az otthonunkban is megemlékezünk a betlehemi eseményekről. Jézus születésének az egész világ örvend. Ezt a szeretetet próbáljuk magunkévá tenni. Jézust Isten ajándékozta nekünk, Ő a legnagyobb ajándék - erre gondolunk, amikor egymást megajándékozunk. A karácsonyi szeretetet próbáljuk egész esztendőre kiterjeszteni, hogy ne csak három napra szorítkozzon a karácsonyi szeretet. Tovább ismertettük a karácsony jelképeit, ötleteket adtunk egymásnak egyszerű karácsonyi díszek készítésére, különböző anyagokból. Sütési-főzési tanácsok hangzottak el az ünnepi időszakra, adventi, karácsonyi, szilveszteri ünnepekre, szokásokról beszélgettünk, amelyek régen és napjainkban is léteznek.

Feldíszítettük a templomban a karácsonyfát, közben karácsonyi énekeket énekeltünk. Megrendeztük karácsony másodnapján du. 5 órakor a Karácsonyfa Ünnepelet, amelyre 400 csomagot készítettünk, könyveket (Csire Gabriella: Áprilisi tréfa - gyermektörténetek; Beke Sándor: Kezembem jégvirág) és édességet adtunk.

Az új évben, a farsangon szeretnénk hasonló módon folytatni tevékenységünket. Mindehhez Istentől lelki erőt, egészséget és áldást kérünk munkánkra. Szeretnénk Istennek hű, alázatos szolgálói, jó munkatársai lenni.

GAGYI DÉNESNÉ BIRÓ KATALIN

Firtosmartonos

A firtosmartonosi Unitárius Nőszövetség 1996. novemberében alakult újra, 18-20 taggal. Találkozóinkat kéthetenként tartjuk. Tagsági díjat nem fizetünk. Tevékenyen 10-12-en vesznek részt gyűléseinken, ahol bibliamagyarázat, valamint az Unitárius Egyház és egyéb vallásos felekezetek történelmének bemutatása - ismertetése - szerepel. Találkozóink kiegészítéseképpen a jelenlevők verseket szavalnak, régi imádságokat mondanak, amit hangkazettán rögzítettünk. Alkalmanként egy-egy új egyházi éneket is megtanulunk.

Nagyon kellemesen érintett az UNOSZ szívélyes érdeklődő levele, valamint a Székelykeresztúron tartott Országos Közgyűlésről való tájékoztatója és ajánlásai. Ez utóbbit felolvastam az 1997. január 9-i nőszövetségi összejövetelen. A nőszövetség tagjai elismerésüket és együttműködési szándékukat fejezték ki.

A rövid négy hónap alatt megélt tapasztalatainkat szívesen megosztjuk, mivel nagyon hasznosnak és szükségesnek tartjuk a gyakorlati útmutatóként szolgáló füzetecske összeállítását.

Ideérkezésünk alkalmával a falu asszonyai összefogtak és zöldséggel, gyümölcscsel, terménnyel segítettek az indulásban. Hálával és meghatódva fogadtuk figyelmességüket, a jóság és szeretet eme bizonyítékait. "Azt adj, amit kapni szeretnél". Ezért mi is lelkiismeretesen készülünk minden nőszövetségi összejövetelre. A fiatalokkal színdarabos bált szerveztünk karácsonykor, a gyermekeknek pedig szép csomagokat állítottunk össze az asszonyok segítségével. Házunkban mindenkit szívesen látunk, elbe-

szelgetünk és érdeklődünk élete problémái felől. Fontosnak tartjuk az alkalmazkodóképességet, bármilyen élethelyzetben, pozitív hozzáállással a nehézségek megoldandó feladatakká válnak. Meggyőznek bennünket saját képességeink elismeréséről. Akkor tudjuk meg, mire vagyunk képesek, ha próbára tesszük önmagunkat. Hát nem az a legnagyobb és legkellemesebb elismerés, ha azt mondják az asszonyok: "Már alig várjuk hogy ismét jöheszünk a nők órájára!" ? Azt szeretnénk, ha ezek a találkozások, együttlétek, mint egyedi alkalmak, maradandóvá válnának. Hogy aki idejön, jól érezze magát, kikapcsolódjon és érezze, hogy szeretettel várjuk és mindenki fontos számunkra. Sokat tanultunk az emberekkel való helyes bánásmódról. Hiszen, ahogy itt szokták mondogatni, „jóba” kell lenni mindenkivel. Minden egyes emberhez megértéssel kell fordulni, meg kell tudni hallgatni és hallani panaszát ahhoz, hogy segíteni tudjunk. Nem tagadjuk, voltak féltelmeink, önmagunkkal szembeni elvárásaink és kétségeink: vajon megfelelünk-e ennek a hivatásnak, szerepnek, alkalmasak vagyunk-e az egyházközség vezetésére, lesz-

e erőnk, kitartásunk? És felfedezzük napról-napra, hogy igen, hogy jut erő és áldás feladataink végzésére.

Ami leginkább foglalkoztat bennünket, az az emberi kapcsolatok kialakítása, különböző egyházi és társadalmi tevékenységek szervezése és újraindítása. Szeretnénk megismerni a többi egyházközség ezirányú tevékenységeinek szervezési tapasztalatait. A templomlátogatottság, sajnos, elég kevés, főleg a férfiak körében. Kérdésünk: hogyan lehetne ezt fellendíteni?

Véleményem szerint a lelkészfeleségek találkozója elősorban személyiségfejlesztő jellegű kell legyen, hasonlóan a homoródszentmártoni táborhoz. Önmagunkat megváltoztatva, jobbá téve tudjuk csak környezetünket is formálni. Nagyon sok múlik a szervezésen, az előadások témáján.

Remélem, hogy sikerül annak a kis füzetecskének az összeállítása. Hasznos lenne egy hasonlót készíteni a lelkészfeleségekről, tevékenységükről, foglalkozásukról, érdeklődési körükről, hogy legalább így elkezdhessük az ismerkedést.

DIMÉNY CSILLA JÚLIA

Közvetett beszámoló nőszövetségekről

Megkértem a teológiai hallgatólányokat, hogy legációjuk alkalmával érdeklődjenek a nőszövetségek munkájáról. A következő beszámolókat kaptam:

KOCS JÚLIA: 1996 év karácsonyán a budapesti egyházközségben teljesítettem legációs szolgálatot. A nőszövetségre vonatkozó kérdéseimet Beke Ildikó gondnokasszonynak tettem fel, aki tájékoztatott, hogy a budapesti egyházközségben nincs szervezett keretek között működő nőszövetségi egyesület. Az egyesület hiányát azazal indokolta, hogy az Erdélyben lévő nőszövetségi programokat nehéz egyeztetni a nagyvárosban élő nők teljesen más természetű szociális gondjaival. Véleménye szerint az egyházközség idősebb, egyedül élő nőtagjainak lelki gondozására (betegek meglátogatása; özvegyek, magányosan élők gondozására) kellene hangsúlyt fektetni, de a szervezés még várat magára. Beszélgetésünk során Beke Ildikó üdvözlétét küldte a kolozsvári nőszövetség tagjainak.

DEMETER ERIKA: Karácsonyi legátusként érdeklődtem Árkoson a nőszövetség tevékenységéről, s hála Istennek, jó hírekkel szolgálhatok. Árkoson a nőszövetség vasárnaponként délután tartja összejöveteleit. A teadélutánokon befolyt pénzüsszeget áldásos módon használták fel: szőnyeget vásároltak a templomba. Továbbá a helyi református nőszövetség tagjait készülnek meghívni egy kis eszmecsere-re. Ezt a látogatást feltehetően viszonzózzák majd az unitárius nők is.

SIMÓ ROZÁLIA: Karácsonykor Székelykeresztúr legátusa voltam. Nem hoztam beszámolót az ottani nőszövetség munkálatairól, mivel úgy tudom, rendszeresen elküldik beszámolóikat, és tevékenységük ismert. Betfalván és Rugonfalván (a leányegyházközségekben) úgy tudom, hogy nem alakult még meg a nőszövetség.

SZÁSZ ADRIENNE: Karácsonyi legátusként Brassóban jártam. A brassói nőszövetség munkájáról feltett kérdéseimre a következő választ kaptam: "A brassói nőszövetség olyan aktívan dolgozik és működik, hogy azt mindenki ismeri. Szerencsére jó a kapcsolat a kolozsvári nőszövetséggel, így szinte állandó a tapasztalatcsere, tájékoztatás."

SZILÁGYI ANNA-MÁRIA: A tiszteletes asszonyt megkérdezve a dicsőszentmártoni nőszövetségről, elmondta, hogy ott is megalakult. Körülbelül minden hónapban tartanak egy-egy összejövetelt, de ez általában csak a téli hónapokra vonatkozik. Nyáron, ősszel és késő tavasszal már nagyon ritkák az összejövetelek, mert ilyenkor falura mennek dolgozni az asszonyok. A nőegyesület tagjai nagyon lelkesek, különböző varrottásokat készítenek, s ezeket külföldi vendégeiknek ajándékozzák. Mivel a tanácsteremben, ahol az összejöveteleiket tartják, télen elég hideg van, ezért a nők inkább otthon varrják ki a varrottast.

Remélem, hogy a a húsvéti legáció alkalmával a teológiai hallgatólányok folytatják az adatgyűjtést, s gazdag beszámolókkal térnek vissza.

SIGMOND JÚLIA

Az ország kettészakadása

Negyven évi uralkodás után meghalt Sallamon király és eltemették. Utána fia: Roboám lett a király. Izráel házának véneit Sikem városába hívták össze. A törzsek küldöttei Jeroboám vezetésével az ifjú király elé járultak:

– Apád súlyos terheket rakott ránk. Kérjük, hogy most te könnyíts a súlyos szolgálaton és a nehéz igán: akkor hűségesen szolgálunk téged!

– Három nap múlva térjete vissza, akkor megadom a választ!

Roboám eközben összehívta tanácsadóit:

– Mit tanácsoltok, mit válaszoljak a népnek?

Az öreg tapasztalt tanácsadók ezt javasolták:

– Ha most kedvezel a népnek, ha jóságos szavakkal beszélsz hozzájuk, akkor mindig a szolgálid maradnak.

A fiatalabbak másféle tanácsot adtak:

– Így válaszolj, király, a lázadó népnek: az én kisujjam vastagabb az apám derekánál! Ha az apám nehéz igát rakott rátok, én még nehezebbet fogok! Ha apám ostorral tanított benneteket a fegyelemre, akkor én szeges korbáccsal tanítalak majd benneteket!

Harmadnapra visszatért a nép Jeroboám vezetésével a királyhoz.

Roboám felállt és az egész népnek ezt mondta:

– Az én kisujjam vastagabb az apám derekánál! Ha az apám nehéz igát rakott rátok, én még nehezebbet fogok! Ha apám ostorral tanított benneteket fegyelemre, akkor én szeges korbáccsal tanítalak majd benneteket!

De a vének is keményen válaszoltak:

– Mi közünk nekünk Dávid fiához? Törődj Dávid fia a magad házával!

Roboám először nem vette komolyan a választ és elküldte munkafelügyelőjét, hogy szólítsa munkára a törzseket. De megkövették a felügyelőt a nemzetségek gyűlésén és meghalt. Roboám rémülten menekült vissza Jeruzsálembe. A tizenkét törzs küldöttei közül ketten mentek vele: Júda és Benjámín. A többi tíz törzs küldöttei Jeroboámot választották királyukká és véglegesen elszakadtak Dávid házatól. Roboám fegyverbe szólította Júda és Benjámín harcosait: fegyverrel akarta visszatéríteni hűségre az északi törzseket. Ekkor Isten prófétát küldött Roboámhoz:

– Így szól az Úr: ne vonuljatok föl és ne harcoljatok testvéreitekkel! Térjen haza mindenki, mert ezt én akarom így!

A fegyveresek hallgattak a próféta szavára, és nem tört ki testvérháború.

Jeroboám két aranyborjút készíttetett és felállította országa két városában:

– Eleget jártatok Jeruzsálembe: itt vannak isteneitek, akik kihoztak Egyiptomból, ezeket imádjátok!

Jeroboám maga is áldozott a bálványisteneknek. Egy ilyen alkalommal Isten prófétát küldött hozzá, hogy figyelmeztesse bűnére:

– Oltár, oltár! Egyszer azokat égetik el rajtad, akik ma előtted tömjéneznek!

Jeroboám lángoló haraggal mutatott a prófétára:

– Fogjátok el őt!

Fölemelt karja megbénult.

De nem tért meg gonosz útjáról.

(Olvasd el a Bibliából az 1Kir 12,1-33; 13,1-10 részeket.)

Tudósítások, hírek

Január 1-én Ft. dr. Szabó Árpád püspök újévi fogadást adott az egyházi központban, amelyen a főgondnok, főjegyző, teológiai tanárok, a kolozsvári egyházközségek lelkészei, gondnokai és hívei, valamint jeles kolozsvári közéleti személyiségek vettek részt. Beszédében megemlékezett az elmúlt esztendőben elhunyt dr. Erdő János püspökről és Gálfalvi Sándor főgondnokról, majd összefoglalta egyházunk szolgálatának múlt évi eredményeit és válaszolt az új esztendőre mutató tenni-valókat.

A Dávid Ferenc Egylet január 19-én tartotta évi első felolvasó ülését. Dr. Faragó József akadémikus „Az unitárius Sándor József István, a székely néprajz feledésbe merült úttörője” címen tartott előadást. Bartók Béla „Kontrasztok” című művét előadták Liviu Cocan, Doina Mangra és Valentin Ivanov, szavalt Kocs Júlia V. éves teológiai hallgató.

Az Egyházi Képviselő Tanács január 23-án tartotta kibővített ülését. Tárgysorozatán szerepeltek: az 1996. december 13-14. napjain Székelyudvarhelyen tartott Zsinat és Egyházi Főtanács választási eredményei, a püspöki beiktató megszervezése, az 1997. évre vonatkozó sajtó- és könyvkiadási terv, az egyházi folyóiratok főszerkesztőinek a megválasztása, dr. Kovács Lajos és dr. Erdő János püspökök portréinak megfestése, külföldi tanulmányi ösztöndíjak kérdése, az 1996. évi templomépítések segélyezésére meghirdetett gyűjtés eredménye, az 1997. évre tervezett évfordulós rendezvények, valamint gazdasági ügyek.

A teológiai hallgatók a karácsonyi ünnepek alkalmával legációk szolgálatokat végeztek az egyházközségekben. Legátust fogadó egyházközségeknek lelkészi családjaiknak és híveinknek köszönetünket nyilvánítjuk.

A Protestáns Teológiai Intézetben az 1996-1997. tanév I. félévi vizsgáit január 4. és február 7. között tartották.

A hiterősítő csendesnap előadások február 10-11. napjain voltak. Az unitárius

teológiai hallgatók részére előadást és bibliamagyarázatot tartottak a következő lelkészek: Török Áron sepsiszentgyörgyi lelkész: Elvárásaink a teológiai hallgató magatartását és legációs szolgálatát illetően; Kovács István sepsiszentkirályi lelkész: A fiatal lelkész beilleszkedése a lelkészek közösségébe címen. A hiterősítő csendesnapok keretében Kovács Sándor kolozsvár-monostori lelkész-teológiai tanár bibliamagyarázata után az előadók, a tanárok és a hallgatók közös megbeszélésére is sor került A teológiai közösség kialakításának alkalmi és feltételei témakörben. A közös előadás meghívottja Gryllus Dániel volt, aki a Hegyi beszédből és a Zsoltárok-ból adott elő énekszámokat. A közös áhítatot dr. Rezi Elek főjegyző végezte.

Megjelent az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet füzete Tájékoztató címen. A kiadvány nemcsak a nevéből következtethető „információforrás kíván lenni, hanem az erdélyi unitárius ifjúságot szolgáló fórum is”. A szerkesztőknek gratulálunk és a folytatáshoz sok sikert kívánunk.

Halottunk

Dr. Molnár István a székelykeresztúr-székelyudvarhelyi, majd a székelykeresztúri egyházkör felügyelőgondnoka, tanár, ny. múzeumigazgató, Székelykeresztúr díszpolgára életének 87. évében, január 10-én Székelykeresztúron elhunyt.

Bordoson született 1901-ben. A kolozsvári Tudományegyetemen 1935-ben tanári oklevelet szerzett. Székelykeresztúron előbb az Unitárius Főgimnáziumban, majd annak megszüntetése után a Tanítóképzőben végezte oktató-nevelői munkáját. 1948-ban a Bolyai Egyetemen megszerzi a néprajzi tudományok doktora tudományos fokozatot.

Dr. Molnár István egyház- és népszerűtete örökre példa marad számunkra.

Január 12-én temették a székelykeresztúri múzeumból a timafalvi temetőbe. A temetésen a lelkészi szolgálatot Báró József lelkész végezte; búcsúbeszédet mondott: dr. Szabó Árpád püspök, Szombatfalvi József és Kedei Mózes esperesek, Simén Domokos csikszeredai lelkész, valamint Fülöp Lajos múzeumigazgató. A sírnál Benyovszki Lajos polgármester és Balácsi Dénes méltatták életművét.

Emléke legyen áldott!

PÜSPÖKI BEIKTATÓ

1997. március 8-án, szombaton de. 11 órai kezdettel kerül sor az Unitárius Egyház harmincadik püspökének, Ft. d. dr. Szabó Árpádnak az ünnepélyes beiktatójára a kolozsvári belvárosi templomban.

PÁLYÁZAT

Hivatkozással az észak-amerikai Starr King Unitárius Teológiai Főiskola értesítésére, pályázatot hirdetünk a Starr King Unitárius Teológiai Főiskola ösztöndíjának elnyerésére az 1997/1998-as tanévre.

Pályázhatnak: doktorjelöltek és azok a lelkészek, akiknek szak- és lelkészképesítő vizsgája elérte a legalább 8,00 (nyolcas) osztályzatot.

A pályázat elbírálása versenyvizsga alapján történik az alábbi tárgykörből:

1. Angol nyelvismeret (szóbeli és írásbeli); 2. Valamelyik bibliai szakcsoport anyagából, amelyet a pályázó megnevez (biblia-, rendszeres-, gyakorlati teológia és egyháztörténelem); 3. Írásbeli beszámoló a lelkészi oklevél megszerzése utáni időben kifejtett irodalmi, teológiai tudományos tevékenységről.

Pályázati kérések az E. K. Tanács címére küldendők be legkésőbb 1997. március 30-ig. A versenyvizsga idejét valószínűleg június hónapra tűzzük ki.

Az Unitárius Közönlöny 1996. 10-12. számában a hírek rovatban Bíró Lajos helyett Báró Lajos név szerepelt. A sajtóhibáért elnézést kérünk.

E számban meg nem jelent írásokért a szerzők elnézését kérjük. A meg nem jelent írásokat igyekszünk következő számunkban közölni.

Unitárius Közönlöny.

A Keresztény Magvető melléklete.

Szerkesztő bizottság:

dr. Rezi Elek főszerkesztő,

Kovács Sándor szerkesztő.

Olvasószerkesztő: Kürti Miklós

Számítógépes munkálatok:

Kriza János

Szerkesztőség címe:

3400 – Kolozsvár, 21 December u. 9.

tel/fax: 195927..

Készült az Unitárius Nyomdában.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888-1948/1990. 8. (68) évf.
2. szám 1997 március. Ára: 700 lej.

Uram, kihez mehetnénk?

„Jézus ekkor megkérdezte a tizenkettőtől: Ti is el akartok menni? Simon Péter így felelt: Uram, kihez men-
nénk? Örök élet beszéde van nálad.” (Jn 6, 67-68)

Húsvét azért az élet ünnepe, mert a keresz-
ténység az élet vallása. Mondhatnám úgy is, hogy a
kereszténység, s így a mi unitárius hitünk is, az
örökélet iskolája, ahová azért megyünk, hogy Jézus-
tól, az örökélet tanítómesterétől hallgassuk „az
örökélet beszédét”.

Mert ki az közülünk, akinek szívét a legdrá-
gább elvesztése feletti fájdalomában csakugyan az
örökélet hite vigasztalta volna meg? Pedig milyen so-
kan vannak ma is, akik vigasztalásra várnak!

Ki az, aki úgy igazgatja külső és belső életét,
munkáját, házatáját, gyermekei nevelését, mint aki az
örökéletben hisz és arrafelé tart? Pedig ma is hányan,
idő előtt, fiatalon, riadtan és készületlenül hanyatla-
nak az elhanyagolt örökkévalóságba!

Létszükségletünk tehát ez a hit. Olyan megtar-
tó erő, amelyet az emberi ész lehetségesnek tart, ame-
lyet a szív megkövetel, és amelyet Isten szeretete
éppen Jézus élete által bizonyossá tesz.

Ha az örökélet hite, de maga az örökélet is az
emberi megismerés tárgya lehetne, akkor megszűnne
reánk nézve megtartó erőnek lenni. Isten ezért kivet-
te az érzékelhető világból és áttette a második dimen-
zióba, az érzék feletti világba, mégpedig azért, hogy
ne csak tudomásul vegyük és higyjünk benne, hanem
az életünket is rátegyük. Ahogyan Madách Imre vall
erről Az ember tragédiájában:

„Ne kérd tovább a titkot, mit jótékonyan
Takart el istenkéz vágyó szemedtől.
Ha látnád, a földön mulékonyan
Pihen csak lelked s túl örök idő vár:
Erény nem volna itt szenvedni többé.
Ha látnád, a por lelkedet felissza:
Mi sarkantyúzna nagy eszmék miatt,

Hogy a múlt perc élvéről lemondj?
Míg most, jövőd ködön csillogva át,
Ha percnyi léted súlyától legörnyedsz,
Emel majd a végtelen érzete.
S ha ennek elragadna büszkesége,
Fog korlátozni az arasznyi lét.
És biztosítva áll nagyság, erény.”

Az örökélet hitét az emberi szív megköveteli.
Nincs olyan vallás, amely az örökéletet valamilyen
formában ne vallaná. Sőt még azok is, akik nem oszt-
ják ezt a hitet, pótlékokat keresnek az emberi lélek és
lét e legalapvetőbb érzésének a kifejezésére és meg-
élésére.

Beszélnek az erő megmaradásáról, az anyag
állandóságáról. De vajon vigasztaló lehet-e bárki szá-
mára, hogy szerettei, akik meghaltak, valójában nem
mások, mint új alakot öltött atomjai az örökéletű
anyagnak? Beszélnek arról, hogy a kultúrában van a
halhatatlanság: mert az ember fennmarad alkotásai-
ban. „Nem hal meg az, ki milliókra költé dús élete
kincsét...!”

De mit ér mindez? A szív nem elégszik meg ál-
pótlékokkal, a szív személyes örökéletet hisz és rem-
él. Olyan életet kíván, amelyik idelenn a
tapasztalatok teljességét jelenti, és egyben tökéletes-
sége mindannak, amiért itt élünk, küzdöttünk, hit-
tünk, reméltünk és amit megvalósítottunk. Ha
egyébért nem, már csak azért is kell lennie örökélet-
nek, hogy életünk célja felé, a tökéletesség felé mu-
tasson, melyet ezen a földön el nem érhetünk, de
amelyhez ott közelebb leszünk. Lehetetlen, hogy Is-
ten olyan életcél állított volna az ember elé, amelyet
soha el nem érhet!

A sok elképzelésben csak az a bizonyos, hogy
Isten ott is és akkor is szerető jó Atyánk lesz. Pál sze-
rint: „Amiket szem nem látott, fül nem hallott és em-
bernek szíve meg sem gondolt, amiket Isten készített
az őt szeretőknek” (1Kor 2,9). Isten, aki áldott napját

a jókra és a gonoszakra egyaránt felhossa, az örökéletet minden gyermeke számára biztosítja, mind a jók, mind a rosszak számára, mert minket, mindannyiunkat azért teremtett, hogy rajtunk nyilvánvalóvá legyen az ő atyai szeretete.

Az örökéletet tehát Isten szeretete teszi bizonyossá számunkra. Ha nem volna más biztosítékunk mint ez, már ezért is érdemes élni és hinni, mert Isten szeretetében soha nem csalatkozhatunk. Minden más elhagyhat, minden más odalehet, megsemmisülhet körülöttünk munkánk és tehetségünk minden emléke, de Isten szeretete akkor is örök és élő marad. Ez teszi számunkra bizonyossá az örök élet valóságát.

Mindezt Jézuson és evangéliumán keresztül érthetjük meg és tapasztalhatjuk meg. Ezért kell most

húsvét ünnepén a kételkedés és bizonytalanság helyét elfoglalnia a feltétlen hitnek és a bizakodó reménységnek, hogy úgy tudjunk válaszolni, ahogy Simon Péter tette: „Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van tenálad.”

Valljuk hát meg ezt a húsvéti hitet azzal a tudattal, hogy hordozói vagyunk ennek az életnek, Isten drága ajándékának. S ezért nem lehet közömbös számunkra, hogy miként töltjük be helyünket, nemcsak a nemzedékek egymás utáni láncolatában, hanem Isten örök tervében, az ő világot szépítő akaratában. Menjünk Jézushoz, örök tanítványként üljünk le lábaihoz s hallgassuk a „jóhírt”, az örökélet beszédét, s tegyük fel erre a hitre egész életünket.

Dr. SZABÓ ÁRPÁD püspök

D. dr. Szabó Árpád püspök beiktatója

1997. március 8-án, szombaton de. 11 órakor a kolozsvári belvárosi unitárius templomban került sor egyházunk 30-ik püspökének ünnepélyes beiktatására. Székely Miklós közügyigazgató imája után dr. Kisgyörgy Árpád főgondnok felolvasta a székelyudvarhelyi zsinat püspökválasztási határozatát, valamint az államelnök 1997/168-as megerősítő rendeletét, melyben elismeri D. dr. Szabó Árpád püspöki minőségét, majd ezt követően felkérte az egyház espereseit, hogy végezzék el a beiktatási szertartást. A beiktatott püspök székfoglaló beszé-

Herwijnen a hollandiai unitárius egyház és az Unitárius Világszövetség jókívánságait tolmácsolta. *Scott Prinster* a Chicago-i Meadville Lombard Teológiai Intézet nevében üdvözölte az újonnan beiktatott püspököt.

Dr. Csiha Kálmán az erdélyi, *d. Tökés László* a királyhágómelléki református egyházkerület, *Mózes Árpád* a zsinatpresbiteri evangélikus, *Hans Klein* nevében az ágostai hitvallású német evangélikus egyház, *dr. Jakubinyi György* gyulafehérvári érsek a római katolikus egyház, *dr. Bölcskey Gusztáv* a debreceni református

dének alapgondolatát Pál apostol efézusiakhoz írt levele 4. részének 1-6. verse képezte. A székfoglaló beszédet köszöntők, üdvözlések sorozata követte. *Balogh Ferenc* főgondnok az Egyetemes Egyház világi vezetői és hívei, *dr. Rezi Elek* főjegyző az unitárius egyház szervezetei, szervei, iskolái és egyletei, *Szombatfalvi József* esperes-lelkész a lelkészi kar, *Bíró Barna* városfalvi lelkész a püspök szülőfaluja nevében mondott beszédet. *Szent-Iványi Ilona* főjegyző a magyarországi, *Richard Beal* az észak-amerikai, *Austin Fitzpatrik* az angliai, *Eimert van*

egyházkerület üdvözlését tolmácsolta. *Dr. Bartolomeu Ananie* érsek a román ortodox, *dr. George Gutiu* érsek a görög katolikus egyház nevében köszöntötte a püspököt. *Dr. Geréb Zsolt* rektor a Protestáns Teológiai Intézet nevében fejezte ki jókívánságait. *Gheorghe Angheliescu* a Vallásügyi Államtitkárság, *Markó Béla* az RMDSZ üdvözlését és jókívánságait tolmácsolta a püspöknek.

Dr. Szabó Árpád püspök köszönő beszédével és az énekeskönyv 321. számú énekével ért véget a felemelő ünnepség.

– ács

MÁRCIUS 15

TERMÉSZET URA jóságos Isten, hallgasd meg kérésimet. Nem aranyozott oltár előtt térdepelek, sőt csak kis keskeny falak közt fennállva sóhajtok hozzád, de azért meghallgatsz engem, ugye. Adj egyetértést polgártársaimnak, kivált az írónak; olvaszd eggyé szíveinket, önts szeretetet és bátorságot lelkeikbe, hogy kölcsönös bizalommal viseltetvén egymás iránt, sikeresen mozdíthassák elő nemzetünk javát. Irtsd ki szíveikből a visszavonás és meghasonlás magvait. Világosítsd fel őket, hogy előbb a szükségest, aztán a hasznost, végre a kelle- mest eszközöljék embertársuk javára.

Esmértesd meg velök, hogy mind egyes nemzetek, mind az egész ember- nem csak okos nevelés által juthat óhajtott céljához. Ne engedd, hogy az írói gögtül elragadtassanak, és hiú semmiség után vágyakod- va rendeltetésükről megfélekedzenek. Nyújts szent malasztot és kegyelmet nekik, hogy a parányi kis emberkének, kik hoz- zájuk föl nem emelkedhetnek, hibáikat megbocsáthassák s ki- csinységüket békével tűrthessék: mert nem lehet mindenki tudományos; más hasznos és munkás polgároknak is kellel- lenniök. Adj erőt és bátorságot minden polgárnak, hogy ma- gán jogtalanságot elkövetetni ne engedjen. Irtsd ki az előt- teleket és hitvány tudákoságot, s helyettök hintsd el a felvilágosodás és morál magvait. Taníts meg mindenkit köte- lességére, s ösztönözz annak teljesítésére, mert anélkül boldog senki sem lehet. Gyűjts bennök szeretetet, hadd lobogjon a szí- veikben, a sok haszontalan, sőt gyakran ártalmas parancsok helyett. Áldd meg gyermekeiket jogassággal, hogy egymást ne

Tánics Mihály

Imádság

emberek hályogos szemeit, hogy lássanak, mert a vakság min- den nyavalya és gonosz közt legnagyobb rossz. Tudod, édes is- tenem, hogy jogon alapulhat csak az emberek boldogsága, azért esedezem, sügd meg minden nevelőnek, szülőnek és tan- tónak, hogy ezt magyarázzák a kisdedeknek; de minthogy a tanítóknak maguknak sincs még erről józan fogalmuk, vilá- gosítsd meg előbb ezeknek elméjét. Tudod azt is, hogy a csupa- jogas cselekedet még csak első lépcsőjét teszi az emberi tökély- nek, melynél fogva embertársukat meg nem sértik; kérlek, iste- nem, tedd őket erényesekké, hogy ne csak rosszul ne bánjanak hasonfelükkel, sőt jót tegyenek egymással; ó kérlek, édes iste- nem, tedd meg ezt, hogy a jogot és erényt gyakorló emberek a tökélynek tetőjére emelkedve, eme legfenségesebb címet megér- demeljék: morállal vagynak fölékestve. Amen. (1835)

szeretet viselje a koronát, szere- tetnek járma alá hajoljon minden élő teremtményed, szeretet legyen a Corpus jurisok helyett egyenlően kö- telező törvényünk. Nyisd meg az

emberek hályogos szemeit, hogy lássanak, mert a vakság min- den nyavalya és gonosz közt legnagyobb rossz. Tudod, édes is- tenem, hogy jogon alapulhat csak az emberek boldogsága, azért esedezem, sügd meg minden nevelőnek, szülőnek és tan- tónak, hogy ezt magyarázzák a kisdedeknek; de minthogy a tanítóknak maguknak sincs még erről józan fogalmuk, vilá- gosítsd meg előbb ezeknek elméjét. Tudod azt is, hogy a csupa- jogas cselekedet még csak első lépcsőjét teszi az emberi tökély- nek, melynél fogva embertársukat meg nem sértik; kérlek, iste- nem, tedd őket erényesekké, hogy ne csak rosszul ne bánjanak hasonfelükkel, sőt jót tegyenek egymással; ó kérlek, édes iste- nem, tedd meg ezt, hogy a jogot és erényt gyakorló emberek a tökélynek tetőjére emelkedve, eme legfenségesebb címet megér- demeljék: morállal vagynak fölékestve. Amen. (1835)

Március idusára

„Vannak napok, melyek nem szállnak el,
De az idők végéig megmaradnak.
Mint csillagok ragyognak boldogan
S fényt szórnak minden születő tavaszunk.”

(Juhász Gyula)

Ilyen nap volt 149 évvel ezelőtt március 15. Amikor egy csoport fiatal indult el, hogy maguk mellé vegyék az egyetemistákat, talpra állítsák a pesti nép ezreit - kivere- kedjék a magyar szabadságot, vagy meghaljanak érte.

Mit jelent ma, a harmadik évezred küszöbén álló fiatalok számára 1848. március 15.? Az oly sokszor hangozta- tott példa? Kitartás? Hiszen 1849 áprilisában a kitartásnak, a bátorságnak is köszönhetően volt egyetlen győztes forradalom, a magyar. Összefogást? Testvériséget?

Mindenki, minden ember mást és mást talál fontosnak. Tény, hogy volt, létezett, és ha igaz, hogy a történelem megismétli önmagát - természetesen más emberekkel, más életfelfogásokkal, más gondolkodásmóddal, más társadal- mi körülmények között - akkor nemcsak példa, hanem tanulság is lehet számunkra a forradalom.

De a múltat csak akkor mondhatjuk magunkénak, ha ismerjük. Mire vigyázzunk hát? Az 1848-as forradalom a nemzeti létért is harcolt.

Mi tartotta meg annyi küzdelmes évszázadon át nem- zetünket? A nyelvünk. Az anyanyelvünk. Szerintem ez ma igen fontos és sürgős üzenet. Ma, amikor tapasztaljuk nap mint nap nyelvi elszegényedésünk jeleit.

„Vigyázzunk hát ma, amikor beszélünk”, óvjuk a szót, a hazulról hozottat. Ez az elsődleges követelmény megma- radásunkért. Most itt vagyunk mi, gazdag, küzdelmes, ne- héz, de hősi és felemelt fejjel vállalható múlttal. Gondolatainkban, lelki szemeink előtt leperregnek az ese- mények és emlékezünk, mert így tudjuk mindezt megtarta- ni magunkban, magunkért, példaként.

Az eszméket, az életet hittel kell vállalni és leélni, úgy van értelme. Merítsünk hát mi is hitet, reményt minden évben ezen az ünnepi napon. Hiszen emlékezni szent kötelességünk, kötelességünk leborulni srjajk előtt és áldó imádságot mormoló szavakkal neveiket, tetteiket emlegetni. Ezzel tartozunk Nektek, szabad- ságért harcolt hőseink.

BARTHA MÁRTA

Jókai Mór

Vándoroljatok ki!

VÁNDOROLJATOK KI... *Ha szív mit sem érez, midőn e szóra gondol, - ha a hazát csak akkor kell szeretni, midőn ezt tenni élv és dicsőség és akkor nem, midőn a honszeretet neve keserv, - ha a távozni készülő nem hall lelkében semmi hangot mely azt susogja: maradj, maradj! - ha számot vetve magatokkal, meggyőződtek felőle, hogy itthon nem tudtok semmit többé használni, - ha a legszentebb remények utolsó csilláma is kihamvadt kebletekben, - ha nem szerettek senkit és semmit többé, akik utánatok itt marad: akkor... vándoroljatok ki.*

Hisz mi az a hon? Föld, melyet másutt ingyen osztogatnak. - Itt ugyan őseid vérén zöldül a fű, de amott még gazdagabb; itt ugyan minden lépten nemzeti emlék akasztja meg pillanatod, kedves vagy bánatos, dicsőség vagy gyász emléke; egy halom, egy diadalmmező, egy rom vagy egy sír - mit látsz rajtuk? Kilátás van másutt is, akik elmúltak, azoknak mindegy, akár emlékeznek rájuk, akár sem.

Légy hidegvérű. Hát mi érdeme van arra a nemzetnek, hogy szeresd, hogy hozzá tartozó légy? Históriaja más népek is van, nagyobb is talán, mint nekünk, jövője fényesebb akárhánynak, gazdagabb valamennyi. S mi az a honszeretet? Lelki gyöngeség, költői rajongás, gyermeki ösztön. Ha kérdeni találja benned valami titkos érzelm: nem látod-e ez ismerős rónákat, miknek virágait is névszerint ismered? nem andalog-e emléked azon ház küszöbén, hol gyermekéveidet eljatszottad? nem csengnek-e füledbe azon ismerős dallamok, mik a mezők virágaival együtt teremnek? nem jelennek-e meg álmaidban mindazok arcai, akiket szerettél? nem alszol-e csendesen, azt tudva, hogy fejed szülőfölded keblén pihen? nem száll-e szívedbe büszkeség ha a múltakra gondolsz, s nem dagad-e önrzettől, ha a jövőre nézesz? s mindezeket magaddal fogod-e vihetni? a délibábos rónákat, az ismerős hajlékot, az édes dallamot, a kedves arcokat, az emléket és a reményt, mely a nemzet életéhez van kötve? - utasítsd ki ez érzelmet szívedből s hitesd el magaddal, hogy elég nagy a világ, hogy az emberek mindenütt egyenlők, s hogy az mindegy az emberiségre nézve, akár van magyar nemzet a világon, akár nincs.

Vándoroljatok ki! Adjátok el földeiteket akárkinek, aki legjobb árt ad értük, hadd jöjjön helyetekbe idegen nép, s ne maradjon itt más magyarnak, mint a bolondok, kik szerelmesek a földre, s a szegények, kik kénytelenek ezt szeretni. Beszélgessétek egymásnak, hogy itt az idő, melyben a nemzet megoszlatassék, hogy szétmenjen keletnek nyugotnak, hogy ne éljen ott, ahol ősei meghaltak és ne haljon meg ott, ahol született.

Vándoroljatok ki! Aki ebben nem érez egyebet, mint az éghajlat változását, ki visszatekinthet a határról anélkül, hogy szemei nedvesek volnának, akinek nincs egyéb terhe, mint az úti poggyász, akinek nincs kedve bátor arccal fordulni a borús idők felé s csak a napfényt keresi, az boldog ember, s okosan cselekszik, ha itt hágy bennünket, kik el vagyunk szánva túrni mindent, fáradni mindig és megtartani a régi szívet mindhalálig! (1853)

Petőfi Sándor

A szabadsághoz

Oh szabadság, hadd nézzünk szemedbe!
Oly sokáig vártunk rád epedve,
Annyi éjen által, mint kísértet,
Bolygott lelkünk a világban érted.

Kerestünk mi égen-földön téged
Egyetlenegy igaz istenséget,
Te vagy örök a többi mint bálvány,
Mely leroskad egy ideig állván.

S mégis, mégis számkivetve voltál,
Mint a gyilkos Kain bujdokoltál,
Szent nevedet bitóra szögezték,
Érkezésedet hóhérok lesték.

Megszűnt végre hosszú bujdosásod,
Sírba esett ki neked sírt ásott.
Bevezettünk, s uralkodás végett
Elfoglaltad a királyi széket.

Te vagy a mi törvényes királyunk?
Trónusodnál ünnepelve állunk,
Körülöttem miljom s miljom fáklya,
Meggyúlt szíveink lobogó lángja.

Oh tekints ránk, főséges szabadság!
Vess reánk egy éltető pillantást,
Hogy erőnk, mely fogy az örömláztól,
Szaporodjék szemed sugarától.

De, szabadság, mért halvány az orcád?
Szenvedésid emléke szállt hozzád?
Vagy nem tettünk még eleget érted?
Koronádat a jövőtől félted?

Ne félj semmit, megvédünk... csak egy szót,
Csak emeld föl, csak mozdítsd meg a zászlód,
S lesz sereged ezer és ezernyi,
Kész meghalni, vagy diadalt nyerni!

S ha elesnénk egy szálíg mindnyájan,
Feljövünk a sírbul éjfél tájban,
S győztes ellenségednek megint kell
Küzdeni kísértő lelkeinkkel!

George M. Williams és Leonard Smith professzorok díszdoktori kitüntetései

1996. október 11-én a Protestáns Teológiai Intézetben nagyszabású emlékünnepelelyre került sor, amelyet Luther Mártonnak, a nagy reformátor halálának 450. évfordulója alkalmából rendeztek.

A délelőtti ünnepi megemlékezésen előadások hangzottak el Luther Márton életéről, teológiájáról, jelentőségéről. A délutáni órákban az Intézeti Tanács doktoravató nyilvános ülését tartotta, amelyen doktorrá avatták Major Huba nagyváradi református lelkészt, majd ezt követően az Intézet díszdoktorrá avatta: Gottfried Adam professzort (Bécs), Peter Bukowski lelkészt (Wupertal), Rolf Koppe püspököt (Hannover), Hermann Schaefer lelkészt (Wupertal), Leonard Smith professzort (Manchester) és George M. Williams professzort (Chico, Kalifornia).

A mi örömünket fokozta az, hogy a díszdoktorok sorában üdvözölhettük George M. Williams professzort, az erdélyi unitáriusok lelkes amerikai barátját, a szaktekintélynek örvendő orientalista tudóst, Leonard Smith professzort, aki a Manchester-i Unitárius Teológiai Főiskolán akadémitáink mun-

káját irányította és irányítja (sajnos egészségi állapota miatt nem vehetett részt az ünnepségen).

George M. Williams laudációját dr. Szabó Árpád professzor, Leonard Smith laudációját dr. Rezi Elek professzor tartotta. George M. Williams professzor az Intézeti Tanács ülésén előadást tartott Észrevételek Luther Márton szerepéről a vallások történetében címen.

Október 18-án az Unitárius Egyház dísztermében Williams professzor értékes előadást tartott a teológiai hallgatók és a meghívottak előtt a keleti vallások témaköréből, az előadást felesége, dr. Gellért Judit tolmácsolta.

Szívből gratulálunk mindkét díszdoktorunknak és életükre, további tudományos és egyházépítő munkájukra Isten gazdag áldását kérjük.

Az Unitárius Közlöny szerkesztősége az érintettek szíves elnézését kéri, amiért beszámolóink a Luther Márton emlékünnepelelyről - tekintettel egyházi életünk zsúfolt eseményeire - ilyen későn jelent meg. Meggyőződésünk, hogy az érték sohasem időszertlenül és nem vész el soha.

Dr. REZI ELEK

George M. Williams laudációja

Nagytiszteletű Szenátus, Kedves Testvéreim

Tisztelettel jelentem, hogy a kolozsvári Egyetemi Fokú Protestáns Teológiai Intézet Szenátusa teológiai „doctor honoris causa” címet ítélte oda dr. George M. Williamsnek, a Chico-i Kaliforniai Állami Egyetem Vallástörténeti Tanszéke nyilvános és rendes tanárának. Ennek alapján terjeszttem elő laudációmat.

Dr. George Mason Williams 1940. április 21-én született a Virginia állambeli Bristolban. 1948-ban szüleivel az Egyesült Államok északi részén levő Utahba költözött,

ahol 1958-ban befejezte középiskolai tanulmányait, majd ezt követően Phonexben (Arizona) 1962-ben társadalomtudományból felsőbb fokozatot szerzett. Innen Louisville-be (Kentucky) ment és beiratkozott a Déli Baptista Teológiai Főiskolára. Missziói munkára készítették, a teológiai szemléletében végbement gyökeres változás a szabadelvű felfogás irányában arra készítette, hogy Zürichben (Svájc) folytassa tanulmányait a Nemzetközi Baptista Intézetben. Innen visszatért Louisville-be, ahol 1966-ban teológiából master fokozatot szerzett.

Ezután elhagyta teológiai tanulmányait és az Iowa-i Állami Egyetemen a vallástörténetet kezdte tanulmányozni. Erről a területről választotta doktori disszertációjának témáját is, amely Swami Vivecanada, a modern hinduizmus atyja életművét dolgozza fel. 1972-ben nyerte el a doktori fokozatot mint vallástörténész és a vallás fenomenológiájának kutatója. Egyetemi tevékenységét Bostonban kezdte a Newton College-ban, ahol rövid ideig tanított, majd 1972-től csatlakozott a Chico-i Kaliforniai Állami Egyetem frissen létesített vallástörténeti tanszékéhez, ahol jelenleg is nyilvános és rendes tanárként dolgozik. Fő érdeklődési köre a vallástörténet keretében az ázsiai vallások. Nyomatásban megjelent munkái közül megemlítjük: *A Study in Religious Change: Swami Vivecanada (Tanulmány a vallás átalakító hatásáról)* 1974; *Liberal Religious Reformation in Japan (Szabadelvű vallási reformáció Japánban)* 1984. Különböző tudományos és egyetemi folyóiratokban jelentek meg tanulmányai a modern India és Japán vallásairól. Itt kiemelem a Rama Krishna mozgalomról és a japán világi buddhizmusról írt dolgozatait, amelyek e területek legavatottabb szakértőjévé tették dr. Williams-t Egyesült Államok szerte.

De nem csak írásban, hanem szóban is alkalma volt beszámolni és előadni kutatási eredményeiről mint a különböző egyetemek vendégprofesszora. Így: a Harvard Egyetemen, a Kanadai McGill Egyetemen stb. 1992-ben Szegeden a József Attila Tudományegyetemen adott elő és

kurzusát mint a vallások akadémiai oktatásának modelljét értékelték. 1993-ban megismételte szegedi előadásait illetve most már a pécsi Janus Pannonius Egyetemen és az ottani Római Katolikus Teológiai Főiskolán is adott elő.

Dr. Williams, feleségével, dr. Gellérd Judittal, akivel 1988-ban kötött házasságot, létrehozták a Center for Free Religion Alapítványt az erdélyi és amerikai unitárius munkák megjelentetésére. Eredményes munkájukat több kötet dicséri, amelyek a két egyház jobb megismerését hivatottak szolgálni. Azóta is osztozva felesége Erdély, a szülőföld iránti lángoló szeretetében, ő maga is lélekben erdélyivé vált, nem szüntek meg erősíteni a kötelékeket és, ha szükséges, újakat teremtoe a két egyház között.

Dr. Williams tagja az Amerikai Vallási Akadémiának, s mint az indiai vallásokat kutató szakcsoport elnöke, jelenleg pedig az Akadémia Elektronikus Könyvkiadási Szakcsoportjának vezetőségi tagja, 1994-ben Williams professzort a világ vallásai közti megértést és közeledést, párbeszédet és együttműködést szolgáló tevékenységéért a Kaliforniai Berkeley Teológiai Főiskola Starr King Unitárius Fakultása díszdoktorrá avatta.

Nagy tiszteletű Szenátus!

A laudáció végeztével kérem, fogadja dr. George Mason Williams professzort a doctor honoris causa címet viselők sorába.

Dr. SZABÓ ÁRPÁD

Történelmi visszatekintés a bágyoni unitárius egyházközség múltjába

A jelenlegi templom 1809-ben épült boltozatos, barokk stílusban. Ezt a boltozatot azonban 1905-ben lebontták és stakaturral helyettesítették. Az alapozás és a falak kőből készültek, melybe beleépítették a régi templom köveit is. A hossz tengely fekvése kelet-nyugat, a főbejárat pedig délre néz. A keleti bejáratot csak a férfiak használják, a nyugati zárva van. A régi templomra vonatkozó adatok tekintetében Kénosi Tózsér János (1755-1771) bágyoni lelkész történetírására támaszkodva tudjuk, hogy az 1788. május 5-i püspöki vizsgálat meghagyja az egyházközségnek, hogy lehetőség szerint javítsa ki templomát, vagy adott esetben a lélekszámnak megfelelően építsen újat. Az anyagi alap megteremtéséhez hozzá is fognak és 1808-ban elrendelik egy új templom építését. Az 500 férőhelyes templom hozzávetőlegesen 1200 lélek számára épült. Tudjuk, hogy a XIX. század fordulóján ezt a számot még mindig tartotta az egyházközség, sőt adatunk van arról is, hogy az elemi iskolába több, mint 300 gyermek járt. A templom megszokottan meredek tetőzetét eredetileg ún. holdfarkú cserép és bádoggal fődte, amit 1963-ban a ma is látható cseréppel helyettesítettek.

Hivatkozom Fodor András bágyoni kántortanító történetírásaira, mely szerint a régi templomnak nem volt tornya. Azonban igazolást nyert azóta, hogy a torony eredetileg 1673-ban épült Apafi Mihály fejedelem idejében. Erre 1835-ben egy újabb emeletet építettek, és a zsindelet bádoggal helyettesítették. A torony ékességét a három kőből készült ablakív, valamint a torony ablakában található nap és félhold alatt levő felirat képezi. A feliratok nagyon nehezen olvashatók, de a számok annál könnyebben, és számunkra ezen utóbbiak a döntők.

A torony belső szerkezetét, amelyen eredetileg három harangnak biztosítottak helyett, a XIX. század utolsó éveiben készítették. Jelenleg két harangunk van: a kisebbik 1930-ban készült, 350 kg, a nagyobbik 1844-ben és 859 font súlya van.

Itt kell megjegyeznünk azt is, hogy az egyházközség birtokában volt egy 300 kg-os harang „In honorem uni veri solii Dei et filii ejus Jesu Christi 1643. Gloria is excelsis Deo. - In te Domini speravi.” felirattal; egy másik 450 kg-os „A bágyoni unitaria szent ecclesia, az egy igaz Isten tiszteletére 1643-ban...” felirattal. 1845-ben Ferenczi Má-

té lelkész idejében ágyúöntés céljából Brassóba vitték. A következő 500 kg-os harangot 1786-ban öntették, ezt 1917-ben leszerelték és hadi célokra elvitték.

A templom bútorzata 1810-1822 között készült, és azóta kisebb alakításokon, illetve átfestéseken ment át.

A padok használatát illetően kívánom megjegyezni, hogy a történelem folyamán számos vita kerekedett a padok felcserélése miatt. Ma is tapasztalható ugyan, hogy a családok ragaszkodnak padjaikhoz, de hála Istennek már közel sem olyan erős ez a hagyomány, hogy ne tűrne megidegent a családi padban.

Első orgonánkat 1817-ben szerelték be, amit 1905-ben kicseréltek a ma is működővel. Ennek készítője Szalai Gyula székesfehérvári orgonamester volt. Tudomásunk van arról is, hogy a régít ő vette át, illetve, hogy az orgona ára 3000 korona volt.

A templom körül nincsenek sírok. De tudjuk, hogy a második világháború alkalmával egy tömegsír volt a templom dombján, amit később kiástak és máshova szállítottak el. Ma már komoly értéket képvisel Uzoni Fosztó István szarkofágja, amelyet egy egészen új helyre helyeztünk, közvetlen a templom bejáratának jobb oldalára. Sajnos még a kő letakarítása várat magára.

Az egyházközség komoly értékei közé sorolhatóak a klenódiumpok is, melyeknek régebbi darabja egy 3 literes ónkanna, melyen az 1704-es dátum olvasható. Ennél is korábbi egy 3/4-es literes aranyozott ezüstpohár, melyen 1604-es évszám és egy metszett M betű olvasható.

Az egyházközség levéltára nagy veszteséget szenvedett, mert a kuruc szabadságharc idején mentés céljából Torockószentgyörgyre menekítették át, ahol a lelkészi lakásban helyezték el az irattárat megőrzés végett. Nem gondolva arra, hogy a harc oda is áterjed, biztonságosnak vélték ezt a megőrzési helyet. Azonban a lelkészi lakásban tűz ütött ki, melynek martalékvá vált a helybeli levéltárral együtt a mienk is. E nagyméretű károsodás bizonytalanná teszi a múltban való keresgélésünket, de 1710 után már lehetőségünk nyílik a korabeli iratokba való betekintésre. Igaz, hogy közigazgatási és számadási iratokkal találkozunk elsősorban, az 1800-as évektől kezdve pedig a vagyoni iratokkal is. A múltnak sajnálatos módon megbocsáthatatlan hibája volt az is, hogy a második világháború alkalmával anyakönyvekkel raktak tüzet az orosz katonák üstjeik alá. Az anyakönyvek közül csak egyet mentett meg a lelkész bátorsága: a családkönyvet.

Történelmi múltunkban komoly helyet foglal el az iskolai s a vele szoros kapcsolatban álló vallásos nevelés is. Írásos forrás bizonyítja, hogy az 1890-es évek végén 300 iskolaköteles gyermek járt az iskolába, s bár az egyházközségnek nem volt felekezeti iskolája, a tanulók nagy többsége unitárius volt. A kántortanító állami és egyházi alkalmazott is volt. E tisztség bágyoni megvalósítása a többszörös kérvényezésnek köszönhető. Meg kell jegyeznünk azt is, hogy komoly gondot fordítottak az oktatásra, amelyet nem csak az akkori tanügyminisztérium, hanem a

községi iskolaszék is meghatározott időnként alaposan számon kért. Arról is olvashatunk, hogy az iskolakerülő növendékek fenytést, szülei pedig esetenként büntetést kaptak. Ennek ellenére azonban - ez is a valósághoz tartozik - találkozunk írástudatlan emberekkel, akiknek nevei helyett több esetben egy X jel áll. Az átlag értelmi színvonalat azonban mindenképpen jónak ítélniük meg. Az előljárók esetében mindig kiváló képességű vezető emberekkel találkozunk. Az egyházközségi közigazgatást illetően az 1812-es esztendő megelőző időszakban nem tapasztalható a vezetés hiánya. Azonban a keblitanács megjelenésével a világi vezetés erőteljes fejlődésnek indul, amely a két már létező fizetett állás (lelkész és kántor) mellé még négyet teremt: gondnok, pénztáros és két egyházfi. Mondhatni, hogy az egyházközség ügyeinek intézését illetően a két egyházfi sokkal több munkával, de felelősséggel is meg volt bízva mint a gondnok. Ebben az időszakban (1896 előtt), amikor a keblitanács a családi perpatvarokba is beavatkozott, előfordult, hogy hetente 4-5 gyűlést is tartottak. A jegyzőkönyvek nagy többsége azonban anyagi vonatkozású ügyekkel foglalkozik.

Az anyagiak terén azt tapasztalhatjuk, hogy az államosítás (1848) előtt - bizonyos mértékben utána is - egy tehető egyházközség számadásait látjuk. Ennek ellenére azonban mindkét időszakban érezhető az anyagi gondokkal való küszködés. Ezen nem kell csodálkozni. Ugyanis nem volt könnyű dolguk hat fizetési állást fenntartani. Jóllehet a lelkész és a kántor fizetését a XIX. század fordulójára már teljes mértékben megoldották egy kepmegváltási alap megteremtésével, melynek alapkamatja elegendő volt a pénzbeli fizetés biztosítására. A 105 ha erdő viszont legtöbb esztendőben csak annyit hozott az egyházközség pénztárába, amennyi fedezte az erdőgazdálkodással kapcsolatos kiadásokat. Ma még nem tudom teljes mértékben felmérni a valós helyzetet, és elhamarkodott kijelentést nem kívánok tenni az esetleges helytelen gazdálkodással kapcsolatosan. A földterületek egy része fizetésbe volt kiadva, másik része pedig haszonbérbe. Általában hat esztendőre kötötték meg a szerződéseket úgy, hogy kifogás emelése esetén az egyházközség felbonthatta a szerződést és a jobban művelőnek adhatta ki. A közös munkák elvégzése tekintetében is voltak akadályozások, azonban azokat büntetés végrehajtásával igyekeztek áthidalni. Sok esetben találkozunk a közmunka megtagadásának jeleivel, amit minden esetben vagy az utólagos pótlás, vagy pénzbeli bírság követett.

Az egyházközség elmúlt több mint 415 éves múltjának általános összegzéseként elmondhatom, hogy jó és hírneves lelkészek, megbízható vezető emberek szolgálták unitárius egyházközségünket. A mai nap arra enged kilátást lelki és látó szemünk előtt, hogy jövőnk biztos alapra van helyezve. Ennek beszédes bizonyítéka az új ruhába öltöztetett templom és az egyházközségek mellett álló 400 lélek.

PAP LÁSZLÓ lelkész

A NŐSZÖVETSÉG ÉLETÉBŐL

Medgyes

Az Asszonyok Imádkozó Világnapját 1997. március 7-én az unitárius nőszövetség rendezésében tartottuk meg a medgyesi unitárius egyházközség templomában.

Jelen vannak római katolikus, református és unitárius nők, valamint a református és unitárius egyházközség gondnokai és az unitárius lelkész, összesen 31-en.

A 77-es egyházi énekünk elhangzása után Kiss Anna unitárius nőszövetségi elnöknő felolvassa a dél-koreai asszonyok üdvözlését. A 185-ös egyházi ének eléneklése után Kiss Károly lelkész Korea történetéről, földrajzáról, valamint lakosainak életéről tart ismertetőt, külön kitérve a koreai nők helyzetére.

Az ismertető után a „Mint a szép híves patakra” kezdetű ének, ima, Márk evangéliuma 4, 26-32; 4, 2-9 felolvasása, a példázat alkalmazása és Ézs 1,18; Hós 10,12 versei, ezek alkalomhoz illő magyarázata hangzottak el lelkész afia tolmácsolásában.

Végezetül ima, Miatyánk, csendes ima, áldás és a 199-es egyházi énekkel zárult istentiszteletünk.

KISS ANNA

Sepsiszentgyörgy

Az Asszonyok Imádkozó Világnapját Sepsiszentgyörgyön a református, az unitárius és az evangélikus nőszövetségek közös szervezésében tartottuk meg.

1997. március 7-én, du. 5 órakor a zsúfolásig telt unitárius imaházban mintegy 150 ajakról szállt fel a zsoltár (Szívemet hozzád emelem). Az éneket Könczei Csaba zenetanár, református énekevezér vezette. Az ezt követő szószéki szolgálatot Dezső András vártemplomi lelkipásztor végezte Mk 4,26-32 alapján, majd elhangzott „Mint a szép híves patakra” zsoltár.

Korea földrajzát és történelmét Horváth Piroska földrajzszakos unitárius tanárnő ismertette, utána Pál Lenke (unitárius) szavalata következett, Heltai Jenő: Szabadság.

A dél-koreai asszonyok üdvözlését dr. Albert Éva az, unitárius nőszövetség elnöke tolmácsolta.

A „Hívás imádságra” részletet Akácson Anna, a vártemplomi re-

formátus nőszövetség elnöke olvasta fel. Ezt követte Elekes Katalin, a szemeriai református gyülekezet tagjának szavalata, Bartalis János: Isten kezében. Ezt követően Duka Magdolna evangélikus nőszövetségi tag felolvasta az „Életek-Magvak” fejezetet, majd a zeneiskolások kvartette következett, Bach: Szonáta. Szabó Jenő: Hitem, erős hitem című versét Kósa Anikó szemeriai református nőtestvérünk mondta el. Ezt követően a „Kánon” szólalt meg Könczei Csaba vezetésével. Az imában és énekekben egybeforró gyülekezet mély együttérzéssel énekelt a koreai asszonyokkal együtt. A záró imát Bukovinszky Csáki Tünde református segédlelkész mondta el, amit a Miatyánk követett. Az ünnepi imanapot Török Áron unitárius lelkipásztor zárta, Reményik Cherchez la femme című költeményével, majd felhangzott a záróének „Tebenned bízunk eleitől fogva”.

Az imanap záró akkordjának kell tekintenünk az unitárius egyház irodájában tea mellett eltöltött órát, amelyen a lelkészek és nejeik, illetve a szereplők vetek részt, Török Áronné tiszteletes asszony szervezésében, három nőszövetségi tag közreműködésével.

Minden munkánkban segítségünkre volt Török Áron lelkész és Kató Sándor unitárius gondnok, amiért nekik köszönetünket fejezzük ki. A 112 000 lej perselypénzt Bukovinszky papnő útján Sós Noémi lelkésznek jutattjuk el.

Dr. ALBERT ÉVA

Székelykeresztúr

1997. március 4-én, 19 órakor a székelykeresztúri unitárius templom ősi harangja közös imára hívott, nemzeti-felekezeti különbség nélkül, minden székelykeresztúri és környékbeli imádkozó lelket. Áldott legyen, aki jött az Úr nevében templomunkba.

Az Unitárius Nők Országos Szövetségének felhívására a székelykeresztúri Dávid Ferenc Egyet keretében megemlékeztünk az Asszonyok Imádkozó Világnapjáról.

Az 1997-es esztendőre a világ keresztény női imanapjának alap gondolatát a dél-koreai asszonyok állították össze. A fő gondolat: a magvető példázata, - Mint mag, mely fává növekszik - Nem rejthetjük véka alá a tudományt. Ezen magasztos gondolatot igyekeztünk közkinccsé tenni a népes templomi gyülekezetnek.

Báró Gabriella énekevezér orgonakíséretével kezdő éneknek énekeltek az 5-ös számú éneket,

2006. 1997. március 4.

Élő Isten egybegyűltünk. Ima, bibliamagyarázat következett, melyet Antal Zoltán református esperes-lelkész tartott. Közénekeknek a 185-ös számú éneket énekeltük, Szívemet hozzád emelem.

Gagy Dénésné Bíró Katalin, a Dávid Ferenc Nőszövetség elnöknője köszöntötte e gyülekezetet és bejelentette az összejövetel célját. Kiemelte a magvető példázatát, a magvető jelen esetben az, aki az ígét hinti.

Az Asszonyok Imádkozó Világnapjának program-ismertetésébe a következők kapcsolódtak be: Márton Magda (unitárius), Macelaru Éva (unitárius), Antal Erzsébet (református), Egyed Etelka (unitárius), Péterffy Erzsébet (unitárius), Baksa Erzsébet (római katolikus), Baksa Zoltán (római katolikus), Báró Gabriella (unitárius), Gagy Katalin (unitárius) hívek.

Vendégszerepelt az Orbán Balázs Gimnázium 50 tagú ifjúsági vegyeskara. Fellépett a Petőfi Sándor Általános Iskola 25 tagú pedagógus kórusa. Mindkét énekkart Simó Margit zenetanárnő vezényelte.

A magvak imája, elmélkedése címen Márton Magda, irodalomszakos tanárnő, lélektani előadást tartott: „Jöjjetek, Testvéreim és tapasztaljátok meg, a magvak, teremtő talajába kerülve, hogyan növekednek nagy fákká. A képzelet szárnyain legyünk magokká. Legyünk a mag, mely fává növekszik. Képzeld el, hogy kicsiny mag vagy, melyet a föld puha kényelme ölel körül. Minden meleg és kellemes. A mag alszik, nyugodt az álma. Egyszer csak megmozdul, a rügy nem akar tovább mag maradni, növekedni vágyik. Lassan kicsírázik és apránként át-töri a földet. Majd teljesen a felszínre tör. A rügy lassan növekedni kezd. A nap melengeti, az eső megitatja, a szél simogatja, a madarak dalolnak. Egyre jobban nyújtózkodik, mintha el akarná érni a hatalmas Napot, mely ott ragyog feje fölött, mely erőt ad s vonzza magához. Egyre nő, nő, növekszik a hajtás, gyökereivel mélyen kapaszkodik az anyaföldbe, ágait az ég felé nyújtja. Köszönjük Neked, jó Istenünk, hogy mély gyökerű, kemény törzsű, sűrű koronájú fákká lettünk s árnyékunk alatt fészket rakhatnak az égi madarak. Hisszük, hogy amikor az evangélium magvai nagy fákká növekednek, akkor igazi BÉKE irányítja az egész teremtett világot. Ezért szól most a mi imádságunk.”

Baksa Erzsébet tanárnő mindannyiunk örömeire elénekelt „Segíts meg, Urunk, őrizd meg Urunk” című éneket, fia, Baksa Zoltán gitárkíséretével.

Imát mondott Potyó Ferenc római katolikus plébános, valamint Báró József unitárius lelkész. Záró énekünk a 199-es számú ének volt: Tebened bízunk eleitől fogva.

Ez az imaest, mely nagyon szép volt, nemzeti-felekezeti különbség nélkül, figyelemztetés is volt arra, hogy függetlenül attól, hogy a világ bármely táján is éljünk, milyen nyelven beszélünk, milyen módon imádkozunk Istenünkhöz, nekünk Egy Istenünk van. A Biblia mindenkinek ugyanaz.

A dél-koreai imaprogramból megbizonyosodtunk abban, hogy az igaz ember hite által él. Éppen ezért tartjuk meg a reménységnek vallását, ügyeljünk egymásra, a szeretetre a jó cselekedetre.

Imádkozó lélekkel segítséget kértünk Istentől a mi életünkre is: a világbékéért. Erőt kértünk, kegyelmes és gondviselő Istenünktől, hogy továbbra is együtt munkálkodhassunk országga megteremtése érdekében. Próbáltuk azt keresni, ami összeköt bennünket, a hit, remény és szeretet jegyében.

Köszönjük Istennek azt, hogy ezen alkalommal is megmutatta, hogy a hit Isten ajándéka. Ajándék volt, az ökuménia szellemében a közös együttlét, a közös imádkozás, a közös éneklés. A XX. század emberének is figyelemztetés: „Veled van Isten, az Úr, Ő erős és megsegít”. Kérjük szerető és gondviselő Istenünket, hogy erősítse a mi hitünket, védelmezze családjainkat, történelmi egyházainkat, iskoláinkat, hogy továbbra is tudjuk hordozni egymás terhét, betöltve ezzel Krisztus törvényét.

A példázat szerint Isten országa hasonlatos a mustármaghoz, amely amikor a földbe vették, minden földi magnál kisebb. És amikor elvetik felnő és minden veteménynél nagyobb lesz és nagy ágakat hajt, úgy, hogy árnyéka alatt fészket rakhatnak az égi madarak.

Így nő az égit - a lélek csúcsáig az elhintett piciny mag. A jó földbe vettek pedig azok, akik hallják az ígét és beveszik és gyümölcsöt teremnek, némely harminc annyit, némely hatvan annyit, némely száz annyit. Úgy legyen.

Az Asszonyok Imádkozó Világnapja szeretetvendégséggel zárult.

GAGYI DÉNESNÉ BÍRÓ KATALIN

Segesvár

Az Asszonyok Imádkozó Világnapját Segesváron a római katolikus templomban tartottuk meg. Jelen volt 45 személy, 15 unitárius, 13 református és 17 katolikus. A perselypénz 68 000 lej volt.

JAKABHÁZI VERA

Kolozsvár

Városunkban már ötödik alkalommal rendezzük meg az Asszonyok Imádkozó Világnapját. Idén március 7-én került rá sor, a belvárosi unitárius templom adott otthont a rendezvénynek. Az imanap szervezését és előkészítését közösen végeztük a többi felekezet képviselőivel. Az imanapon minden történelmi felekezet képviseltette magát, római katolikus, református, evangélikus és unitárius résztvevői voltak az imanapnak, összesen 178 személy. A szószéki szolgálatot Kocs Júlia V. éves teológiai hallgató végezte, közreműködött a Sotto Voce együttes. A perselypénz 110 000 lej volt. Az imanap szeretetvendégséggel zárult.

CSOMÓS GIZELLA

Kedves fiatalok!

Az indulás örömeivel próbálom eljuttatni gondolataimat hozzátok, kedves fiatalok. Első alkalommal indítjuk útjára azt a szándékot, hogy e szép hagyományokkal bíró és széles körben olvasott Unitárius Közlöny hasábjain mi is külön oldalon jelentkezzünk. „A nőszövetség életéből” és a „Gyermekoldal” mellé önkéntelenül is kívánczik az „Ifjúsági oldal”, ahol nemcsak helyünket, de önmagunk gondolatait is megtalálnánk és egymást megismernénk.

Istenem, milyen szép is az élet - gondolom - akkor, amikor a kis templomudvar sarkában a föld és a Homoród vizével táplálkozó és a nap felé kívánczó fűfára nézek. Kinyílt az első barka. Itt Szentegyházán, közel 900 méter magasan. Pedig még fagyosak az éjszakák, csipősek a reggelek. És mégis a fény, a világosság még ezt is legyőzi. Célt ad, életet, és a kettő kötésében virágot fakaszt az ágakon, s mi azt mondjuk: feltámadt ismét a tavasz.

Ilyenkor reátok is gondolok, kedves fiatalok. Ha nem is a fagyos, de a nehéz mindennapokra. Arra,

hogy szüleiteknek nehéz előteremteni a havi tandíjat. Arra, hogy sokaknak közületek munkahely keresése nehezíti meg mindennapjait. Arra, hogy sokan szeretnétek főiskolára felvételizni, de az anyagi háttér egyre szűkösebb.

Reátok gondolok és a tavaszra. És érzem, hogy a tavasz nekünk is üzen valamit. Nemcsak a természet mélyén, de lelkünk, tudatunk mélyén is valami a fény felé emel, és a világosságot keresi... Isten kutatja.

Tavasz van. Húsvét közeleg, az örök feltámadás ünnepe. Jézus sirja ismét üres lesz. Az eszme, a szeretet melegségével világosságot gyűjt mindenki szívében. És a fagy elmúlik, az alkotás vágya otthonos lesz ismét. Szépen fogalmazza meg a költő: „Új rügy és új fű és újra mondhatom/ és örvendezve mondhatom, hogy élek./Kékes vihar - fekete alapon/a cseresznyegömbök habfehérek.” (Áprily Lajos Tavasz pillanat).

Ezekkel a gondolatokkal szeretnénk indítani az Ifjúsági oldalt. Az ismerkedés, az egymásratalálás, az eszmei megújulás szolgálatának igényességével. Ehhez kérem a gondviselő jó Isten áldását és minden fiatal segítségét.

A szép tavaszban áldott húsvéti ünnepeket kívánok, szeretettel:

BARTHA ALPÁR lelkes, az ODFIE elnöke

ÁBRÁND

Szentpéteri otthonomban, majdnem teljesen ráülve a kályhára, Vörösmarty súlyos szavaiban gyönyörködöm: „Ábrándozás az élet megrontója.” Mekkora szavak és milyen rosszul esnek nekem - ugyanis ha ez elferdíthetetlen igazság, akkor én nemsokára alulról hallgathatom a „Hozzád megyek” -et.

Valójában az a baj, hogy egyre többet ülök a kályha mellett, hallgatom az egerek örökkévaló dörömbölését a padláson, és akkorákat ábrándozom, hogy megszakad bele a szívem. Elképzelem például, hogy minden vasárnap arra az egy órára megtelik a templom, csengve száll az ének, s az én gondosan megrágott szavaim, melyeknek csatornáján a hit, a remény, a szeretet keresnek utat, elérnek az emberek szívéig. Akkor talán elhi-

szik, hogy komolyan gondolom azt, amit mondok. Elhiszik, hogy nem képmutatásból, nem muszájból és nemcsak a beszéd kedvéért beszélek, hanem azért, mert szeretem őket. Elképzelem továbbá, hogy a szigorúság, komorság eltűnik az arcokról és helyére a lélek nyugalmanak mosolya rajzolódik, és lazul a görcsös szorítás és helyet ad a biztató kézfogásnak.

Végérvényesen megrontott életem van. Ábrándjaimat nem tudom megölni és minden akaratommal azon vagyok, hogy azokat kik körülöttem élnek, holdoggá tegyem. Nyilván nem én vagyok a holdosság hatalmas kovácsa. Hitem szerint Isten az, aki bőkezűen osztogatja, esetleg általam is. Így hát azt mondom (ne nevésetek ki): Isten és én azt akarjuk, boldogok legyetek.

El kell hinni, hogy a boldogság ott van mindenki, bentről kell kiszabadítani, hogy uralja az életet. Lehet, hogy befalazta őt a sok keserűség, bánat, kővé keményedett köréje a sokszoros sikertelenség vagy megálázás. Ám számunkra nem ez az utolsó óra - nem kell még meghalni.

Élni kell, élni és szeretni. Bontogatni kell a falat, hogy szabaduljon a bennünk lakozó boldog életkedv, a fennkölt életíz.

Ábrándozom - és nem is oly rossz az életem, hisz ezeket az ábrándokat szívem befogadja. Én hordozom őket és nem ők engemet.

De ha (ne add Isten) ezek az életérős ábrándok rám dobnák a száguldás nyergét és belefuttatnának a magány, az örömtelenség, a hiábavalóság mocsarába, remélem, hogy még idejében igazat adnék Vörösmartynak.

Addig is elképzelem, hogy a kolozsvári unitárius templom (alias unitárius Mekka) telis-tele van fiataljainkkal, és így szólítják meg a hatalmas, teremtő és gondviselő Istent:

„Szívemben, Uram,
Hogyha előttem
Magamat elhittem,
Ha kevélykedtem,
Merő nyakkal,
Feszes szemmel néztem,

Elkém ha eltelt,
Ha szemöldököm

Szokatlan felhúztam,
Ha erőm felett
Nagyobbra néztem.
Magam mutogattam.

Ami Istené,
Nagy bátorsággal
Ha magamra vettem.
Ha nagy ördögi
Mesterkedéssel
Hírt-nevet kerestem.

Zabolán magam
Ha nem viseltem,

Meg nem mértéklettem
Kívánságimat
Ha meg nem szegtem,
Szelíden nem éltem.

Ám Uram, büntess
Semmit se kímélj,
Csakis arra kérlek,
Megjobbulásom
Szomjúhozását
Tőlem sose vond meg.

(Bogáti Fazekas Miklós)

ZSIGMOND KINGA-RÉKA lelkész
az ODFIE alelnöke

Megjelent az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet kiadásában ifjúsági szervezetünk tájékoztató-értesítő lapjának első száma. A lap nemcsak a nevéből következtethető információforrás kíván lenni, hanem az erdélyi unitárius ifjúságot szolgáló fórum: eszköze és alkotórésze annak a folyamatnak, amely az 1995-ös év nyarától az ODFIE életében új emberek új szelleme által gyökeresen meghatározza a szervezet működését.

Már régóta megvan arra az igény, helyi és országos szinten egyaránt, hogy az ifjúságnak önálló lapja legyen. Az Unitárius Közlönyben és a Ziziben (a teológiai hallgatók lapjában) időszakosan megjelent ilyen jel-

ODFIE - Tájékoztató

legű írások ugyanis nem jutottak el igazán az ifjúsághoz, és nem érték el a várt hatást. Mindazonáltal szükség volt egy olyan hatékony eszközre, amely átfogná országos viszonylatban az egyik konferencia - küldöttgyűléstől a másikig terjedő időszak tevékenységeit, ugyanakkor a helyi egyházközségi életek életében és tevékenységében is segítség, útmutató lenne.

Hát ama régi hiányt kívánja pótolni, eme új célnak kíván megfelelni az egyleti Tájékoztató, egyelőre csak alkalom szerinti, majd, ha igény lesz rá, rendszeres megjelenéssel. Az első szám amolyan próbajellelleggel, kettős

felosztásban indul: első része az elmúlt egyleti év eseményeiről számol be és a fontosabb rendezvények anyagát, előadásait mutatja be, valamint a szervezet működésével kapcsolatos tudnivalókat. A második rész a jövőbe néz, az egyházközségi egyletek életére: a már létezőknek programjavaslatokat, terveket, működési irányvonalakat, az ezután megalakulóknak szervezett létrejövését, ösztönző és megkönnyítő eligazítást nyújt.

Az alapjainkban való megerősödés és ifjúsági mozgalmunk valóságossá és élővé tétele reményében kérjük Isten áldását az induló Tájékoztatóra és ifjúságunk életére!

GYERŐ DÁVID ODFIE titkár

Kedves, kedvetlen fiataloknak szeretettel

Az elégedetlen, a szomorú, az idegbajos, a kényes, a szeretetre, a nagyképű, a szerény, az álszerény... mindenféle fiatalnak mit mondhatnék ebben a furcsa új esztendőben én 24 évesen fájdalmasnak is nevezhető múlttal, de boldog, elégedett jelennel ?!

Vagy semmit, vagy sokat.

Hát kezdjem el : bárki is légy - és itt most a bárki a szenvedés hordozójaként álljon - bárki is légy, vigyázz magadra .

Vigyázz a szemedre - mert így tanít az a könyv , mit Szentírásnak nevezünk (elhallgatom azt , hogy más írás is lehet szent), szóval így tanít : „a test lámpása a szem ” és amilyen világosság - nyugodtság van a te szemedben , olyan világosság - nyugodtság van a te egész életedben .

Miért nem kiáltod te is az éneklőkkel együtt „Boldog vagyok , szerelmes vagyok , veletek vagyok ” ?

Többnyire azért, mert : 1. Egyedül vagy; 2. Nem vagy szerelmes; 3. Nem viszonzózzák szerelmed

Ne búsulj és ne engedd , hogy a szenvedés , az a sok furcsa , rossz érzés : a magány , a megalázás , a kiszolgáltatottság , a sikertelenség uralkodjon rajtad - ne szenvedj. Higgy!

Hidd azt, hogy jóra vagy teremtve, hogy képes vagy a jóra, képes vagy szeretni és szeretve lenni. Hidd, hogy a legkeserveesebb csalódásban is Isten, a hatalmas Lélek ott van veled és így int: ne félj, menj tovább, akarj élni és újra szeretni és akarj teremteni, alkotni.

Nincs autód, nincs színes tévéd? Sebaj. Nekem sincs és mégis élek. De nehogy azt hidd, hogy azért nem vagy szeretve, mert ezekkel nem vagy „felértékelve”.

Te magad vagy az érték. Te magad vagy fontos. A szemed, az a szép barna, vagy kék, vagy zöld, vagy fekete, a hangod, a mosolyod, két kezéd munkája, teremtő gondolataid, hited - ezek a fontosak, a nélkülözhetetlenek.

Ne légy türelmetlen, ne légy erőszakos, ne légy barbár, ne légy irigy.

Nyáron találkozunk, addig is nézz magadra.

Isten áldjon!

ZSIGMOND KINGA-RÉKA lelkész-ODFIE alelnök

KEDVES OLVASÓ!

Istennek legyen hála, a hosszú telet követően ismét itt a tavasz, a húsvét. S mivel tavasszal a természet megújul, az Unitárius Közlöny szerkesztői is úgy gondolták, megpróbálják újjá tenni a Nektek szóló oldalt.

Hogy ez sikerüljön, ahhoz a Ti segítségekre feltétlenül szükségünk van. Szeretnénk hogyha beküldenétek írásaitokat - legyen az próza vagy vers - és rajzaitokat az Unitárius Közlöny szerkesztőségének címére. S ha valaki az idei rügybontó tavaszban „téma hiányában” szenvedne, segítségképpen íme néhány ajánlat.

Feltételezem, mindnyájan tudjátok, hogy virágvasárnap Jézus bevonult Jeruzsálembe, nagycsütörtökön elárulták őt, nagypénteken pedig keresztre feszítették.

Mit gondolsz, mi történt húsvétkor?

Elképzelheted, hogy Te is ott voltál a tömegben Jézus keresztre feszítésekor. Követted őt, láttad, amint le roskad a súlyos kereszt alatt. Láttad, amint keresztre feszítik.

Szeretnénk, ha írnál egy kis beszámolót a húsvétkor történekről egy barátodnak, aki még nem hallott Jézusról.

Ha még nem tudsz írni, olvasni, ne keseredj el! Le rajzolhatod: Jézus bevonulását Jeruzsálembe; Jézus utolsó vacsoráját tanítványival; Jézus keresztfeszítését, vagy más húsvéti eseménnyel kapcsolatos elképzelésed.

A legeredetibb írásokat, rajzokat közölni fogjuk az Unitárius Közlöny április-májusi számában, és szerzőiket jutalmazzuk.

Leveledet május 1-ig várjuk a következő címre: „Unitárius Közlöny” Szerkesztősége, B-dul. 21 Decembrie Nr. 9, 3400 Cluj-Napoca. A borítékra, kérelek, írd rá: Gyermekoldal.

A katicabogár és a selyemhernyó története

Kedves Olvasó, olyan történetet fogok most elmesélni, melynek akartomon kívül én is szereplője voltam. A napokban történt, hogy miközben kertünkben az avart gereblyéztem és gyümölcsfáink ágait metszettem, két parányi lény beszélgetésére lettem figyelmes. Gyanítom, régi jó pajtások lehet-

tek, olyan felhőtlen jókedvvel örültek a napsütésnek, az egymással való találkozásnak. Katica és Selymi - mert rólok lesz szó a következőkben - az én új keletű ismerőseim, tudtomon kívül „bérelték” kertünket. Katica kedves kis katicabogár, Selymi pedig egy örökösen izgó-mozgó selyemhernyó. Beszélgetésük valahogy így hangzott:

Katica: Szia, Selymi, olyan boldog vagyok, hogy újra együtt játszhatunk, nagyon jó, hogy a magamfajta katicabogár ilyen igazi jó baráttra talál, mint te, Selymi.

Selymi: Szia, Katica, alig vártam a mai találkozást. De jól nézel ki! Az igazat megvallva, mindig csodáltam csillogó piros kabátod, s minden vágyam az, hogy egyszer szárnyam nőjön. Még azt is elárulom, hogy már igencsak meguntam a fárasztó csúszást-mászást a magas fűszálak között. Milyen csodálatos lenne, ha én is a magasba szállhatnék. Biztos más a világ.

Katica: Milyen érdekes. Én irigykedve nézem karcsú tested, s kecses mozgásod, de ettől eltekintve, mi nagyon jó barátunk vagyunk.

Selymi: Igen, s ha visszaemlékszem hogy is kezdődött kettőnk barátsága. Emlékszel, mikor a tavaly nyáron egy kislány „elkapta a frakkomat” s bedobott egy befőttes üvegbe. Még most is érzem azt a fojtogató meleget, ami abban az üvegben volt. Már azt hittem, hogy soha többé nem kerülök ki abból a levegőtlenlétekből. S akkor... Emlékszel? A kislány kiejtette kezéből a befőttes üveget, az összetört, s így én megmenekültem. Mikor nagy nehezen becsúsztam a fűszálak hűvös árnyékába, te voltál az első aki hozzám jöttél és védő szárnyaid alá vettél.

Katica: Igen, emlékszem. Nagyon aggódtam miattad. El se tudtam képzelni, mi történhet veled. S ez még csak tetőzte akkori rossz hangulatomat. Szomorú voltam, mivel bogár barátaim kicsúfoltak, kikacagtak. Mindenki kegyetlenül bánt velem. S miután próbáltam segíteni rajtad, bogár barátaim is más szemmel néztek rám. Mindenképpen különös volt számomra az a nap, az a perc, mikor összebarátkoztunk.

Selymi: Te, Katica, nem tudom mi van velem, de olyan furcsán érzem magam. Valószínű, hogy a tavaszi vitaminhiány az oka.

Katica: Remélem, hogy nem lesz valami komoly bajod. Amúgy nagyon jól nézel ki. Nem látszik rajtad, hogy beteg lennél.

Selymi: Húha! Milyen gyorsan telik az idő, ha veled beszélgethetek. Ne haragudj, de nekem el kell mennem, de a napokban még erre nézek, hogy ismét elbeszéljessünk.

Egy héttel később, csodálatos napsütésre ébredtem, úgyszólván ismét a kertben tettem-vettem, mikor Katica ekként kesergett:

Katica: Vajon mi lelte Selymit? Már olyan régen nem láttam. A tegnap minden bogár-társam megkérdeztem, hogy nem látták-e Selymit? Nem biza. Otthonában is felkerestem, de ott sem találtam senkit. Talán megint valaki fogságába került, vagy igazán megbetegedett? Meghalt volna? Ki tudja ...

Katica kétségbeesése engem is elkésértett. Nagyon megszerettem Selymit, példaértékű volt számomra kettőjük barátsága. Egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy egy lepke röpköd a fejem fölött, majd alább szállt, s így szólt Katicához.

Selymi: Miért vagy olyan szomorú ezen a szép tavaszi délelőtt? Talán beteg vagy?

Katica: Nem... Nincs nekem semmi szervi bajom, csak... Ja, mondd csak, szálltadban-röptődben nem láttad Selymi barátomat? Hisz azért vagyok szomorú, mert már több mint egy hete nem találkoztam vele. Lehet, hogy megették a madarak, vagy talán a gyerekek befőttesüvegbe zárták, vagy... Nem is tudom...

Selymi: Katica! Hát nem ismered meg! Én vagyok Selymi!

Katica: Ne mondd! Milyen jól nézel ki! Teljesült a vágyad: szárnyaid nőttek, a magasba szállhatsz, kabátod bársonyos! Csodálatos! Nagyon örvendek, hogy vágyaid teljesültek!

Selymi: Ne haragudj, Katica barátom, de nekem mennem kell. De kérlek, mondd el mindenkinek, hogy én életben vagyok. Senki se keseregjen. Én most már ritkábban jövök a kertbe, de amíg vissza térek addig is, meg szeretnék kérni titeket valamire.

Katica: Mire, kedves Selymi? Egy ilyen jó barátért, mint te, mit meg ne tennénk!

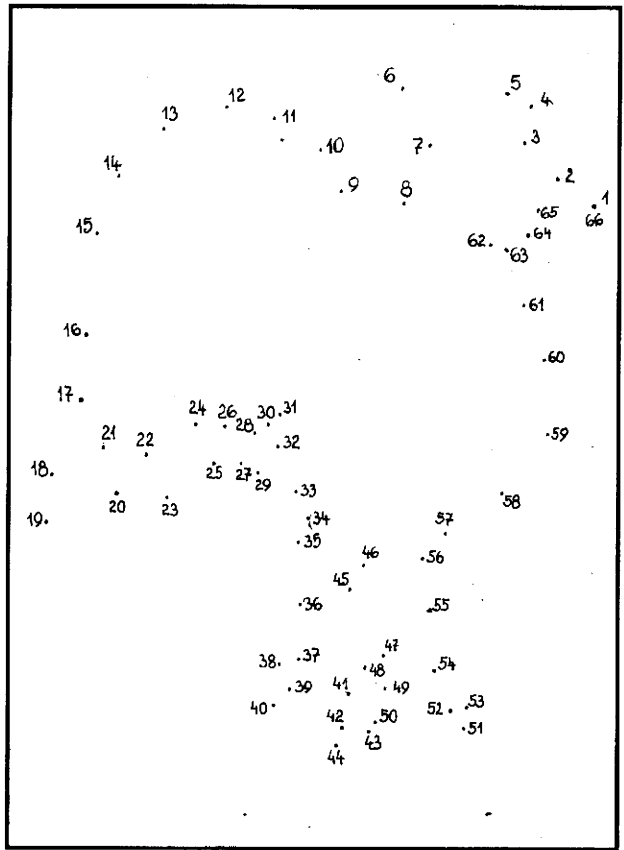
Selymi: Csak arra kérnék titeket, hogy mindnyájan legyetek jó barátok, viseljétek gondot egy-

másra és ha valaki közületek segítségére szorul, úgy bánjatok azzal, mint velem bántál azon a nyári napon, mikor barátságunk kezdődött. Most pedig tényleg mennem kell.

Katica: Hát nem csodálatos! Selymi életben van, itt járt köztünk. Szárnya nőtt, lepkévé változott. Most pedig én is sietek, hogy mindenkinek elújságoljam: megtaláltam Selymi barátomat.

A két jó barát egymásratalálását követően vidámabban végeztem a még hátralevő munkámat, majd elolvastam a Szentírásból Márk evangéliuma 16. részének első 13 versét. Olvassátok el ti is!

Az oldalt összeállította M.M.

Kössétek össze a számokat növekvő sorrendben 1-66-ig, majd színezzétek ki az ábrát.

Írjátok meg, milyen szerepe volt a-nak a húsvéti történetben.

A választ a történet bibliai helyének megjelölésével küldjétek be szerkesztőségünkbe. A helyesen válaszolók között könyveket sorsolunk ki.

Ökumenikus imahét Szentegyházán

Az idén ötödik alkalommal tartottuk meg, január 20-25. között az ökumenikus imahetet. Az első két alkalommal (1993,1994) a helyi Gábor Áron Líceum magyar szakterme adott otthont. Miután ez szűknek bizonyult, 1995-től a szentkeresztbányai római katolikus templomban tartjuk.

Az idei közös imahét is városunk meghitt szép ünnepe volt. A közösen összeállított program alapján két alkalommal római katolikus, egy alkalommal unitárius, egy alkalommal református és egy alkalommal baptista istentisztelet volt. A minden este zsúfolásig megtelt templomban az istentiszteleteket a hívek szavalatai, énekei gazdagították. Egy-egy közösségünk részéről az unitárius istentiszteleten Buzogány Mózes gondnok és Gergely Annamária VIII. osztályos tanuló szavalatait hallhatták a hívek.

Az imahét kiemelkedő eseményére az utolsó napon került sor, amikor a helybeli lelkészek közösen tartottak istentiszteletet.

Az ökumenikus imahét a természetes és őszinte baráti közeledés jegyében született meg. Mindnyájan hálásak vagyunk, és ezúttal is köszönetet mondunk híveinknek a lelkes támogatásért és a jelenlétért. Mindez reményt ad arra, hogy a jó Isten segítségével bizakodóan tekintsünk a következő közös imahét felé.

BARTHA ALPÁR lelkész

Gondolatok debreceni tanulmányutamról

Dávid Ferenc erdélyi unitárius reformációjának kezdete előtt öt-hat évvel már megindult Debrecenben az antiunitárius mozgalom, amely Kőröspeterdi Arany Tamás nevéhez fűződik. Ő elszánt szentháromságtagadó volt, és ahogy Révész Imre református püspök a „Debrecen lelki válsága 1561-1571” című tanulmányában Arany tanairól írja: „Méliusz Péter... a nyilvánosság előtt való megcáfolásukkal közel két héten át fáradt -

nemcsak szóban, még könyvet is írt ellenük...” Ennek eredményeképpen Arany Tamás 1561. december 13-án legyőzve ugyan, de nem meggyőzve az eléje tett reverzálist, amely tanainak visszavonását tartalmazta, kénytelen volt aláírni (az eredeti dokumentum ma is megtalálható a Tiszántúli Református Egyházkerületi és Kollégiumi Levéltárban 1.27.a. helyrajzi szám alatt). Arany Tamás követőiről nem sokat tudunk, de hogy nagy hatást gyakorolt Debrecenre biztosra vehető Méliusz „Arany Tamás tévelygése és egyéb sok tévelygések” című vitairatának előszava alapján, amelyet Huszár Gál - az első debreceni nyomda alapítója - írt. Eszerint „sok jámbor keresztyéneket háboréjtott vala meg az ő áriánus tévelygéseivel”.

Azóta sok idő eltel, és a helvét reformáció Debrecenre a „reformátusok Rómájává” avatta. Egy kis létszámú, de annál lelkesebb unitárius egyházközösségünk is van, templommal a Hatvan utcában, ahol Bajor János a lelkész, és minden hónap első vasárnapján tartanak istentiszteletet.

Ebbe a városba érkeztem meg 1996. október 1-én EME ösztöndíjasként négy hónapos levéltárosi szakmai felkészülésre és gyakorlatra a Tiszántúli Református Egyházkerületi és Kollégiumi Levéltárba, hogy hazatérve, a tanultak és tapasztaltak alapján, egyházunk központi levéltárosaként meg tudjak felelni a kihívásnak. Ottlétem alatt a felebaráti szeretet igaz érzését tapasztaltam meg, amelyet elsősorban a levéltár alkalmazottainak köszönhetek, nevezetesen dr. Szabady István levéltár-igazgatónak és munkatársainak, dr. Fekete Károlynénak, Takács Barnabásnének, Lovász Mártánának, valamint Nagy Gabriellának. A gondoskodás és az irántam érzett felelősség felejthetetlen tette a négy hónapot. Így valahányszor Debrecenre gondolok, újból és újból ugyanolyan intenzitással élem át szeretetük megnyilvánulását, segítőkészségüket. Ezek és a hasonló gesztusok megértetik mindannyiunkkal azt a jézusi felhívást, amelyet arany szabálynak szoktunk nevezni: „Ami tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is úgy cselekedjétek velük” (Mt 7,12).

Az ottani tevékenységemet figyelemmel kísérte a levéltár-igazgató, és konkrét feladatokkal bízott meg, így az elméleti ismereteimet azonnal gyakorlatba is ültethettem. Levéltárosi tanácskozásokon vettem részt, ahol kapcsolatokat alakítottam ki több kiváló szakemberrel. Dr. Barcza József ny. egyháztörténész kutató-professzortól kutatási módszertant tanultam és irányításával kutatásokat is végeztem.

A Kollégium és a Kossuth Egyetem könyvtárai a művelődés korlátlan lehetőségét biztosítják, és az előbbi patinás szépségével, az utóbbi pedig állandó, liktető életével munkára ösztönzi az embert. Ennek megfelelően az alkotó tevékenység óriási lendülettel folyik. Ezt a fajta lendületet Füst Milán a lavinához hasonlítja, amely elindulása után, hogy továbbra is mozgásban tudjon maradni, mind több és több havat vesz fel. Lendület nélkül nincs előrehaladás.

Ebből a lendületből próbáltam én is feltarisznyálni, amely elindít, hogy szolgálatomat megfelelően végezhessem.

MOLNÁR B. LEHEL levéltáros

Hagyományos batyus-kosaras farsangi bál

A székelyudvarhelyi újvárosi unitárius egyházközség nőszövetsége február 8-án rendezte meg hagyományos farsangi bálját, amelyet a Kriza János szeretetotthonban tartott este 7 órától reggel 7 óráig. Rüszt Domokos lelkész előadásában a farsang történetét ismertette, azokat a népszokásokat amelyek vidékünkön mint szép hagyományokat szeretettel próbálunk megőrizni. Bencze Erzsébet nyugdíjas Vass Albert Vizek felett című versét adta elő. Simon Anna táncmester az Ifjúsági Egylet tagjai közül öt párnak, Bencze Ilona nyugdíjas tanárnő segítségével, hangulatos cigánytáncot tanított be, mellyel a nyugdíjasok farsangi bálján is felléptek. Bathó Zsuzsa eredeti tájszólással mutatta be az 1936-os Unitárius Kalendáriumban megjelent Hej Bálintom, Bálintom című monológot, amely a torozások ellen irányul, főleg az italozás miatt. Dr. Szász Dénes nyugdíjas-esperes lelkész ifjúkori élményeit elevenítette fel.

A Palló Imre Zeneművészeti Főiskola 3 végzős diákja: Gedő Erika, Sipos P. Zoltán és Székely Gyula könnyűzene-számokat és Kálmán Imre operettrészeket adtak elő.

A jó hangulatot fokozta a tombola, amely részben a vendégek, részben a nőszövetség adományaiból állt. Minden sorsjegy nyert. A táncok közötti sorsolások izgalomban tartották a résztvevőket.

A nőszövetség tagsága ez alkalommal igazolta, hogy összefogással nagy megvalósításokra képes, és e farsangi bált is úgy sikerült megszerveznie, hogy mindenki jól érezte magát.

Annál nagyobb dicséret nem is kellett, hogy még a magyarországi vendégek is azzal búcsúztak: „Ilyen bálban még nem voltunk, hívjanak máskor is, mert szívesen eljövünk”.

BÁRÓ HAJNAL

Keresztelés Balánbányán

A balánbányai unitáriusoknak kettős örömben volt részük elmúlt év karácsonyán.

Az egyik öröm az volt, hogy a balánbányai reformátusok új templomában hallgathattuk az evangéliumot és vehettük magunkhoz az úrvacsorai jegyeket. A szép és modern templomot 1996. augusztus 11-én avatta fel Főtiszteletű d. Tőkés László református püspök. Az ünnepségen jelen volt dr. Szabó Árpád akkor még püspökhelyettes, aki az Unitárius Egyház üdvözlétét tolmácsolta. Köszönetet szeretnénk mondani a balánbányai református testvéreinknek, valamint jóindulatú lelkipásztorunknak, Sógor Csabának, aki a tolerancia és az ökuménia szellemében szükségleteink szerint rendelkezésünkre

bocsátják szép templomukat. Megjegyzem, hogy mi, a balánbányai unitáriusok is segítettünk a templom építésénél és anyagi támogatást is nyújtottunk.

A másik öröm az volt, hogy beszolgáló lelkészünk, Szombatfalvi József nyolc év beszolgálói munkája után megkeresztelte Török Lajos Ervin személyében az első unitáriust Balánbányán. A jó Isten gazdag áldása legyen a megkeresztelt és szülei életén.

A balánbányai unitáriusok nevében köszönetet mondunk hűségese munkájáért Szombatfalvi József esperes úrnak.

Az unitárius istentiszteletet havonta egyszer tartjuk, amelyen református és római katolikus testvéreink is részt vesznek.

Jóleső érzés látni, hogy a tolerancia és az ökuménia, amelyekről az utóbbi időben nagyon sokat beszélnek, a balánbányai különböző keresztény felekezetekhez tartozók körében valóságossá vált. Isten áldása kísérelje mindannyiunk életét!

SENTÁBRAHÁMI LŐRINCZY MIHÁLY gondnok

Vallomás magunkról

A fenti cím alatt jelent meg Kedei Mózes székelyudvarhelyi esperes-lelkész gondozásában az a gyűjteményes munka, melynek előkészületeit a Keresztény Magvető olvasói a 101-ik évfolyam 3-4. számában nyomon követhettek. A kötet összeállításának körülményeiről így vall Kedei Mózes: „Régóta magamban hordom a gondolatot, hogy jó volna kiadni egy gyűjteményes könyvet, mely vallomás lenne történelmünkéről, életünkéről-szolgálatunkról és külföldi kapcsolatainkról. A gondolatból, hála Istennek, valóság lett”.

Valóban, valóságossá lett „gyűjteményes könyvet” tarthat kezében az olvasó. 1989 után időszakos volt a „nagy nyilvánosság” elé lépni e három jól elhatárolható szerkezeti egységet alkotó kötettel. Időszzerű volt azért is, mert a 89-es „váltás” után a remélt szellemi újjáéledés egyre csak vártott magára. Illesse köszönet Kedei Mózes az anyaggyűjtésért és szerkesztésért és a Székelyudvarhelyi Belvárosi Unitárius Egyházközséget a kötet kiadásáért.

A kötet első része: „Történelmünk küzdelmes útján megtartó erőnk a vallásszabadság” címszó alatt két tanulmányt közöl.

A második egység: „Életünk és szolgálatunk: vallomások, egyházi beszédek és imák” képezi a kötet fő részét, melyben 18 lelkész vall életéről és szolgálatáról. A lelkészek arra a kérdésre válaszoltak, hogy mit jelentett unitárius-lelkésznek lenni 1989 előtt? - és hozott-e változást a 89-es fordulat a lelkészi szolgálatban? A válaszok lelkészeink életét tárják hűveink, olvasóink elé. Egy-egy vallomás során az erdélyi unitárius lelkészi sors elevenedik meg előttünk, és különösen szerencsés, hogy nem csak lelkészeink írásaival ismerkedhetünk meg, hanem a kötetben szereplő minden szerző fényképe segít bensőségessé, személyessé tenni az író és olvasó közötti kapcsolatot. A vallomások után az egyházi beszédek és imák

villantják fel „pásztoraink” lelki-szellemi arcát, így az olvasó teljes képet kap azokról, kiket előzőleg fotókba merevítve megismert. Sajnálattal és kicsit restellkedve kell szólnunk arról, hogy a „nyomda ördöge” bizony gyakorta jelen van a sorokban.

A harmadik rész: „Ablak a világra” címen az angol és amerikai unitárius univerzalistákkal való testvéri kapcsolatainkba enged bepillantást.

Amikor üdvözljük e kötet megjelenését, kifejezzük abbéli reményünket, hogy lesz folytatás, és az ebben a kötetben szereplő lelkészeket társaik követik, hogy „a tiszta emberi szó, mely az evangélium ihletésében születik” haza találjon és elvégezze „áldásos munkáját a megtartó üzenetre szomjas emberi lelkekben”.

-ács

Tisztelt Ifjúsági Egyletek!

Az ODFIE égisze alatt megszervezzük az Unitárius Ifjúsági Egyletek Színjátszó Találkozóját 1997. augusztus 22-24. között.

Mivel napjainkban a vallásos témák szinte csak a templomokra korlátozódnak, rendezvényünkkel ezt a témakört próbáljuk aktualizálni. Ezért a találkozóznak seregszemle, illetve verseny jellegét kívánunk biztosítani. Mivel az első alkalom csupán tájékozódás, felmérés, ezért a témaválasztás az ez évi alkalomra kötlen.

A színpadi előadásokat megbeszélések, kiértékelések követik, majd az arra érdemes előadásokat díjazzuk.

Helyszín: Nagyajta, Kovászna megye. Szállást és étkezést biztosítunk.

Mivel a helyek korlátozottak, ezért legkésőbb június elsejéig jelezzétek részvételi szándékotokat, hogy a további részletkérdéseket (részvételi díj, utazási költség) megbeszélhessük.

Címünk : str. 21 Decembrie , nr. 9, 3400-Cluj - Napoca Tel: 064193236 - Fekete Béla (15-óra után)

KÖRLEVÉL

Tudomásulvétel és további intézkedés végett közöljük, hogy a kolozsvári és székelyudvarhelyi unitárius gimnáziumokban az 1997/1998-as tanévben is egy-egy humán profilú 25-25 létszámú IX. osztályba hirdetünk felvételi vizsgát.

A felvételi vizsga időpontja egybeesik az állami iskolák felvételi időpontjával és a felvételi vizsga tárgya, anyaga és formája is ugyanaz. Ezt megelőzően szóbeli vallásvizsga lesz, amelynek pontos időpontját az iskolák titkárságával közöljük. A vallásvizsga tárgya: az unitárius Káté valamint az unitárius énekeskönyv 10 éneke (33, 57, 60, 185, 189, 192, 193, 199, 202, 213).

Tanulmányi eredmény alapján a szorgalmas és arra rászoruló növendékek számára ösztöndíjat, bentlakást és étkezést biztosítunk.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Illyés Közalapítvány 1997-re pályázatot hirdet romániai nem állami intézmények vagy magánszemélyek részére, egyházi célokra a következők szerint:

- vallásos célokat szolgáló épületek, szolgálati lakások, egyháztársadalmi épületek létesítésének, javításnak támogatása, hangsúlyt helyezve az ifjúság valláserkölcsei és anyanyelvi oktatására.

- egyházi célok támogatása, az intézmények eszmei céljainak megvalósítását szolgáló pályázatok

Pályázati űrlap beszerezhető az egyházi központban.

Cím: Episcopia Unitariană 3400 Cluj, B-dul 21 Decembrie nr. 9 C.P. 24.

Pályázati határidő 1997. április 15. Pályázatokat csak űrlapon lehet beküldeni közvetlenül meghatalmazott személy által.

Unitárius Közlöny.

A Keresztény Magvető melléklete.

Szerkesztő bizottság:

dr. Rezi Elek főszerkesztő,

Kovács Sándor szerkesztő.

Olvasószerkesztő: Kürti Miklós.

Számítógépes munkálatok:

Krizsa János.

Szerkesztőség címe:

3400 – Kolozsvár, 21 December u. 9.

tel/fax: 195927.

Készült az Unitárius Nyomdában.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888-1948/1990. 8. (68) évf.
3. szám 1997 április-május. Ára: 700 lej.

Ünnepek után – évfordulók előtt

Az Unitárius Közlöny legutóbbi számának megjelenése óta két jelentős ünnep suhant tova „naptárszerinti” életünkben, de amelyeknek üzeneteit megőriztük és lelkünkben hordozzuk függetlenül a napok, hetek vagy éppen a hónapok múlásától.

Az első ünnepünk május első vasárnapján az ANYÁK NAPJA volt. Az őszinte köszönet és hála érzései töltötték be életünket, és rebegettük el fohászaikat az édesanyákért, Isten felé. Ők az önzetlen és áldozatkész szeretet, a türelem és a kitartás közöttünk járó „angyalai”. És emlékeztünk az eltávozó édesanyákra, akiknek sírhantjai fölé a szomorúság és a bánat könnyeit hullatva virágot helyeztünk el azzal a vigasztaló meggyőződéssel lelkünkben, amelyre az apostol tanított: „A szeretet soha el nem fogy” (1Kor 13,8a).

Második ünnepünk PÜNKÖSD ünnepe volt. A szentlélek kitöltésének és a keresztény egyház megalakulásának ünnepén megerősödött bennünk az „egyakarát” szelleme, és úgy éreztük, hogy szükségünk van egymásra, az evangéliumra, az egyházra, az egyházközösségre, önazonosságunk megőrzésére. Szükségünk van Istenre, aki lelkének erejével gazdagabbá teszi sokszor bizonytalankodó életünket. Megmérettettünk, hogy tudunk-e mi is hitvalló, bátor tanítványok lenni.

A két ünnep maradandó mondanivalójának is hangot kíván adni a tovatűnő időben a lapunk.

Ebben az esztendőben unitárius nagyjaink évfordulói teszik tartalmasabbá életünket: Enyedi György halálának 400., Aranyosrákosi Székely Sándor születésének 200., Brassai Sámuel születésének 200. és halálának 100., Jakab Elek halálának 100., Balázs Ferenc halálának 60. évfordulójára emlékezünk. De emlékezünk a kolozsvári Unitárius Kollégium alapításának 440. évében az unitárius felekezeti oktatás elindítására is.

Az Unitárius Közlöny „élő-közlő tanúja” szeretne lenni ezeknek az évfordulós ünnepeknek. Várjuk hát a múltunkat feltáró, jelenünket gazdagító és jövőnknek biztatást adó írásokat. Ne feledjük az időszerű üzenetet: „Akik elfelejtik a múltat, kénytelenek azt megismételni. Azok pedig, akik emlékeznek a múltra, benne útmutatást találnak a jelenre és a jövőre egyaránt, s gazdag hagyományokat tudnak feleleveníteni” (Dr. Erdő János).

Dr. REZI ELEK

ANYÁK

Nagy mezőkön égre markolnak a fák.

Rozzant kerítések fölött
áthajolnak az édesanyák;
a fény kiröppen szemükből.
Mint egy drága-zöld madár
csillogó, könnyes tollakkal,
s tétován messze száll.
Néznek, csak néznek az édesanyák,
a szívükre halk koppanással
hullnak a kövek,
ahogy állnak az üres időben,
mint földbe vert cövek.

Szél zúg. Súlyosan, mint a bánat.
Lehajtják fejük a fák,
s egy kicsit előredőlve
elindulnak a kopár mezőn tovább,
egy lépéssel tovább,
egy lépéssel az éghez közelebb.
Mint béna kar, lógnak az ágak,
s befele hullanak a levelek.

...az ajtó halkan nyílik,
kilép édesanyád,
mezítláb, zajtalan:
vigyáz,
nehogy felbredj,
tovább aludj,
hogy meg ne tudd,
mikor ment el,
és fél, remeg
az utolsó percben is,
mikor már halk alakját
körülölelték a szomszjas csillagok,
nehogy nagyon találjon fájni,
hogy elment, itthagytott.

Üres mezőkön égre markol a csend:
nagy kék fák úsznak odafent,
s fényes szép áruk messze-messze leng...

MOLNOS LAJOS

Az utóbbi hetekben a hazai politikai és közélet homlokterébe került, nagy váltást váltott ki, és számtalan nyilatkozat, politikai állásfoglalás tárgyát képezte a volt Bolyai Tudományegyetem helyreállításának kérdése. A társadalmi közszolgálat és felelősségvállalás szellemében, eddigi gyakorlatunknak megfelelően, Egyházaink fontosnak tartják állást foglalni ebben a sorsdöntő ügyben.

1958-ban az akkor uralmon volt kommunista rezsim jogtalanul és erőszakosan számolta fel a Bolyai Tudományegyetemet. A román Babeş Tudományegyetemmel való „egyesítésével” kizárólag azt a célt követte, hogy demokratikus látszatot kölcsönözzön a magyar nyelvű oktatás el-sorvasztását célzó, kisebbségellenes politikájának.

Az 1989-es politikai fordulatot követően romániai magyarságunk egyöntetűen kiállt a magyar nyelvű felsőoktatás visszaállítására mellett.

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség programja alapvető célul tűzte ki, hogy: „Induljon újra a Bolyai Egyetem”.

Egyházaink számtalan esetben szorgalmazták a magyar egyetemi oktatás helyreállítását, sőt maguk is konkrét lépéseket tettek felsőoktatásunk helyreállításáért érdekében.

A jogkorlátozó Tanügyi Törvénnyel szemben az Európa Tanács – amelynek

ÁLLÁSFOGLALÁS

a kolozsvári Bolyai Tudományegyetem helyreállítása ügyében

Románia is rendes tagja – tételesen előírta a román kormánynak a megszüntetett vagy erőteljesen korlátozott kisebbségi – és egyházi – oktatás jogaiba való vissza-helyezését.

Álláspontunk szerint Románia új demokratikus kormányának a Bolyai Tudományegyetem újraindításával kell orvosolnia a négy évtizeddel ezelőtt elkövetett durva kommunista jogfosztást. A romániai magyar nemzeti közösség jogos követelése a kommunista diktatúra önkényes és törvénytelen intézkedéseinek a jóvátételére irányul.

A társadalmi igazságosság és méltányosság, valamint a demokratikus kisebbségi jogok európai követelményeinek megfelelően, Egyházaink egységesen támogatják a Bolyai Tudományegyetem feltétel nélküli helyreállítását. A novemberi választások nyomán kialakult demokratikus viszonyok és társadalmi közbéke megerősítése érdekében országunk Parlamentjét és Kormányát felszólítjuk a Bolyai Egyetem tekintetében fennálló jogfosztott állapot megszüntetésére és a megelőző jog szerinti állapot visszaállítására.

Meggyőződésünk, hogy a kisebbségi emberi jogok biztosítása és az e téren szükséges igazságtétel a román demokrácia és az európai integráció céljait, a román nemzeti érdekeket szolgálja.

1997. március 31. Húsvét

Római Katolikus Érsekség, Gyulafehérvár
Dr. JAKUBINYI GYÖRGY érsek sk

Római Katolikus Püspökség, Nagyvárad
TEMPFLI JÓZSEF megyés püspök sk

Római Katolikus Püspökség,
Szatmárnémeti
REIZER PÁL megyés püspök sk

Királyhágómelléki Református
Egyházkerület, Nagyvárad
TÓKÉS LÁSZLÓ püspök sk
SZILÁGYI ALADÁR főgondnok sk

Erdélyi Református Egyházkerület,
Kolozsvár

Dr. CSIHA KÁLMÁN püspök sk
Dr. MÁRTHA IVOR főgondnok sk

Zsinatpresbiteri Evangélikus Egyház,
Kolozsvár
MÓZES ÁRPÁD püspök sk
PODHRADSKY LÁSZLÓ főfelügyelő sk

Unitárius Egyház, Kolozsvár
Dr. SZABÓ ÁRPÁD püspök sk
BALOGH FERENC főgondnok sk

Egyházak! Lelkészek! Gyülekezetek!

Támogatástok a teológusok nyári regáti misszióját!

Szeretett Gyülekezeteink! Kedves Testvéreink!

A kolozsvári Protestáns Teológia ifjúságával 1996 nyarán nagyszabású nyári missziós szolgálaton vettünk részt a Kárpátokon kívüli területeken. Első utunk és munkánk eredményeként Havasalföldön kereken 200 magyar családot sikerült meglátogatnunk, és több mint 300 magyar lelket nyilvántartásba vennünk, kiknek további sorsa, hitben maradása nem lehet közömbös számunkra.

Teológiai Intézetünk református, unitárius és evangélikus hallgatóival ezen a nyáron is szeretnénk tovább folytatni a missziói és diakóniai munkát. Újra elindulunk a Kárpátokon kívüli területekre, kiterjesztve immár a felmérést és lelkigondozást a Moldvai és Dobrudzsába kitépelt magyar híveinkre is.

Kedves Testvérünk! A nyári misszióink ideje rohamosan közeledik, nincs már másfél hónapnyi időnk sem, és az anyagi kiadások fedezésére szükséges összegnek még fele sem gyűlt össze. Nincs mit tennünk: baráti szeretettel a különböző egyházaknak és gyülekezeteiknek lelkiismeretéhez kell szólnunk.

Szeretettel kérjük az erdélyi történelmi magyar egyházaink vezetőit, egyházunk tagjait, lelkészeinket és előljáró-

inkat, hogy gyülekezeteikben, barátaik, ismerőseik körében legyenek jó szolgálói a Kárpátokon kívüli lelkigondozó, számbavevő szolgálat ügyének. **Bármilyen kis összeggel is, segítsenek rajtunk!**

Az igen csak tetemes kiadásokat azonban még azzal is csökkenteni lehetne, ha **minél kevesebb élelmet kellene pénzen megvásárolnunk.** A pünkösdi ünnepek tájékán, mint utolsó alkalmon, arra kérjük egyházaink vezetőit, a gyülekezeteket, lelkészeket és egyháztagokat, és minden névtelenül adakozó szeretett testvérünket, hogy ha külföldi és egyéb kapcsolatai révén - rövid időn belül - sikerül fölös száraz élelmiszerhez, konzervekhez és tésztaeműhöz, levesporokhoz jutnia, vagy munkánkat élelmiszerekben támogatni kívánja, ajánlja fel adományát ennek a sokrétű nemes ügynek.

Gyülekezeteink, híveink és sok-sok lelkes barátunk támogatása és imádsága nélkül eddig sem érhattünk volna el eredményt ezekben a szent szolgálatokban, és e nélkül munkánk ebben az évben sem folytatható tovább.

VETÉSI LÁSZLÓ

BRASSAI TITKÁRNŐJE VOLTAM

Brassai Sámuel halálának 100. évfordulójára

A májusvégi meleg napsugár kellemesen cirógatta az öregúr arcát. Magas, szikár termete összesimult a nyugágy vásznával, s csak a kockás, meleg takaró emelkedett ki eből az összhangból. Szunyókált egy keveset, majd szólított: kedvesem - mindig kedvesemnek hívtott, ha megkért valamire -, jöjjön, s írja le amit mondani szeretnék...

Nagyon kedvelem az ifjúságot, s tudom, ők is szeretnek engem, mert megértem őket. Jó lenne, ha ez mindenkinek sikerülne, aki tanítja a jövő nemzedékét! Nem szabad a gyereket semmire sem erőltetni, mert az kedvét szegi! Úgy kérjünk tőle valamit, hogy ők találják meg mindenre a helyes választ; tanítsuk meg a gyereket gondolkodni, s az se baj, ha betéve tanul meg dolgokat, mert fejleszti memóriáját.

Legfontosabbnak tartom az anyanyelv helyes használatát, nyelvünk gazdag eszköztárának elsajátítását, s utána mindjárt az idegen nyelvek tanítását, mert az messzire visz, szélesebb látókört biztosít. Nagy gyönyörűség eredetiben olvasni - megérteni a klasszikusokat.

Ti, akik a jövő tanárai lesztek - ez úgy érzem nekem is szólt - tanuljátok meg, hogy a diák is ember, ő is tévedhet. Ezért ne kérjetek tőle túl sokat! Keveset, de azt alaposan; sokszor felidézve a már tanultakat, s mindig újjal kiegészítve...

Tanítsatok szeretettel, egész lényetekkel! Munkátokban a személyes példaadást tartjátok a legfontosabbnak, s követőkre találtok majd a tanulóifjúság körében!

Itt elhallgatott Brassai tanár úr, s gondolataiban meszszi nézett. Nem akartam zavarni elmélkedésében, s nem sürgettem. Pillái elnehezdedni látszottak, majd behunyta szemét. Csendben fölálltam mellőle, s bementem elkészíteni délutáni teáját.

Istenem, milyen hosszú időt megélt! Nemsokára 97 éves lesz - vagy 100? Volt, hogy azt mondta, 1797-ben született... Nem jegyezte fel az egyház születési idejét! A családi bibliát elfelejtette visszavinni dr. Kovács..., azért a bizonytalanság.

Elkészült a tea, ismét mellé ültem, s vártam... Nem voltam én igazi titkárnő, de szerettem, tiszteltem a mestert, ezért sokszor átmentem hozzá, segítettem könyveit, kézíratait rendezni. Mióta édesanyja meghalt, egyedül élt, de barátai, tanítványai meglátogatták. Mi a szomszédban lakunk, s engem érdekelt ez a szelíd, nagy tudású ember, hosszú, termékeny élete, hihetetlen energiája, hite a tudás hatalmában. Sokat beszélgettünk...

Talán a tea illata tette, nem tudom, de kinyitotta szemét. Odanyújtottam a csészét, s ő szelíd pillantással megköszönte.

Tudja, kedvesem, mindig szerettem a tehetséges embereket, s ha tehettem, segítettem rajtuk. Nem a tanári tekin-télyem számított ilyenkor, hanem az, hogy erősítettem tanítványaim önbizalmát, s mindenkivel egyénisége és érdeme szerint viselkedtem.

A jövő tanárainak feladata lesz, hogy eltöröljék az iskolában a személyiséget sértő büntetéseket, mint pénzbírság, vesszőzés vagy elzárás büntette. - Én megtettem, amit lehetett! - Hiszen az emberi szenvedélyeket nem lehet kioltani, s nem is kell! De szükséges csatornákat ásni, s vizeit elvezetni. Így lelki épségük megmarad, és a tanár bölcs tapintata, embersége, jó példája termékeny talajra hull majd.

Úgy tanítsatok, hogy a gyerek mindent megértsen! De ha nem értette, magyarázzátok el újból. Hívjátok segítségül a jó tanulókat, akik kijavítják a hibákat, aztán mondassátok el még egyszer a gyengékkel. Készítsetek jegyzeteket az órákon, mert aki figyel, már az órán megtanulhatja bármely tárgyat.

Nagyon fontosnak tartom a reáltudományok művelését az iskolában, de addig ne tanítsatok szabályokat, míg az arra épülő feladatsort a tanuló meg nem érti.

Tanítsátok meg a kisgyermekeket is nyitott szemmel járni, aki szereti, érti is nyelvét és hazáját. Ezért tanítsátok meg nekik a haza történelmét az alsó és felső osztályokban is. A természeti tárgyakat eredetiségükben vagy legalább képekben mutassátok meg a gyermekeknek, mert ezzel gyakorolják a figyelmet, elindítják a képzeletet, s fejlesztik az értelmet. Haladjatok mindig, mindenben az ismerttől az ismeretlen felé, így a tanuló találja meg a feladat kulcsát.

Ne tömjétek tele a gyerekek fejét sok mindennel a középiskolában sem, de fejlesszék ki szellemi és gondolkodó tehetségét, mert ez lerakja műveltsége alapját. Ellenzem a szolgáló magolást, de ami fontos, azt rögzíteni kell, méghozzá hosszú időre. Ezért mindig edzeni kell memóriánkat fontos és szép dolgok elsajátításával. Tanítsatok tehát mindent a maga neme és módja szerint, az újság ingerével ható példákkal élénkítve.

Vallom ma is, mint módszerem alaptételét: keveset, jól és lassan! De azért ne felejtsetek el hitetek gyakorlását sohasem! „De a hit nem mellőzheti a tudást, csak helyettesíti, olykor kiegészíti.”

Hangja, bár határozott, de csendes lett... Elhallgatott, s kék szemével a lebukni készülő nap után nézett. A csendes kolozsvári utcát csak néha zavarta meg egy-egy kutya ugatása... Hűvösödni kezdett.

PARÁSZKA MÁRIA SZONJA

A VI. nemzetközi műemlékvédelmi tudományos ülészak

Az Unitárius Egyház küldötteként részt vehettem az 1997. március 16-23. időszakban Tusnádon megtartott, a műemlékvédelem elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozó nemzetközi tudományos ülészakon. Az idei, VI. rendezvénysorozat központi témája a SZAKRÁLIS ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG védelme, megóvása volt, és az eddigieknél jóval nagyobb érdeklődésnek örvendett, főleg a kérdést mélyrehatóan ismerő nemzetközi hírnevű szakemberek részéről. Becslésem szerint több mint 300 résztvevője volt az ülészaknak és a plenáris üléseken a szekciókban száznál több előadás hangzott el. A résztvevők 24 országból érkeztek, köztük Jean Louis Luxen, az ICOMOS (az UNESCO-nak alárendelt nemzetközi műemlékvédelmi szervezet) főtükára Belgiumból és Andrei Pippidi, a Romániai Műemlékvédő Hivatal nemrég kinevezett vezetője.

A szervezők: az Erdélyi Műemlék-Restaurátorok Egyesülete, a Transilvania Tröszt-Alapítvány, a Keöpeczi Sebestyén József Műemlékvédő Társaság, valamint az ICOMOS magyar, román és német nemzeti bizottsága mindent megtettek azért, hogy az ülészaknak a legmagasabb színvonalat biztosíthassák. A témakör felölelte a különböző országok műemlékvédelmi törvénykezését és gyakorlatát. Egyesek a műemlékvédelem fontosságát és szükségességét, helyét az illető országok történetében próbálták bizonyítani és azt, hogy a szakrális építészeti örökség felmérése milyen hatalmas kulturális értéket jelent. Az előadások témaköre természetesen kiterjedt a gyakorlati kérdésekre is, számtalan példával igazolva a szakszerűen végzett állagmegóvó, illetve helyreállítási munkák fontosságát. Ugyanakkor példákkal igazolva hívták fel a figyelmet arra, hogy az összedőlő vagy lerombolt műemléktemplomokat örökre elvesztettük.

Az ülészak keretében részt vettünk Sepsiszentgyörgyön a PRO DOMO DEI kiállítás megnyitóján a Székely Nemzeti Múzeumban. A kiállítás, mint azt Jánó Mihály műépítész megnyitójában ismertette, a székelyföldi műemléktemplomok 1990-1996 között történt helyreállítási munkálatait mutatta be fényképek-

ben, felmérési és tervrajzokban. A sepsikilyéni unitárius templom is azok között a műemléktemplomok között van, amelyeket a román állam segítségével restaurálnak. Alkalmam volt megismerkedni és beszélni Máthé László sepsiszentgyörgyi műépítésszel, akinek tervei alapján folynak a helyreállítási munkálatok és akinek tervpályázata megnyerte az Európa Tanács 19.000 ECU értékű pályadíját a sepsikilyéni templom javítási munkálatainak részbeni fedezésére.

A rendezvénysorozat egy kétnapos tanulmányi kirándulást is magában foglalt.

Számomra meglepő - és ugyanakkor elszomorító is volt, hogy milyen kevés szó esett rólunk, unitáriusokról és az unitárius vonatkozású műemlékekről. Sokan elcsodálkoztak, amikor említettem, hogy 133 erdélyi unitárius templomunk közül 52 a hivatalos, állami jegyzék szerint is nyilvántartott műemlék. A már említett sepsikilyéni templomon kívül csak Sarudi Sebestyén József (Magyarország) Néhány székelyföldi vártemplomról c. előadásában említette meg a székelyderzsi, nagyajtai és árközi unitárius templomot és Hadik András (Magyarország) Magyar templomok a századfordulón címmel beszélt többek között a budapesti Nagy Ignác utcai unitárius templomról.

Összegezve: a Szakrális Építészeti Örökség témakörű nemzetközi tudományos ülészak nagyon magas színvonalú, érdekes és tanulságos volt. Nagyon pozitív volt a hazai hivatalos szervezet képviselő résztvevők hozzáállása nem csak az ortodox, hanem a többi egyház tulajdonában levő műemlékek problémájához. Megerősítették, hogy 1997-ben sokkal nagyobb értékű összeggel fogják támogatni az egyházi műemlékvédelmet, mint a megelőző öt évben összesen. Az ülészak végén elfogadott zárodokumentum szintén azt a meggyőződést támasztja alá, hogy egyházaink műemlékeinek sorsa nem csak nekünk, de a szakembereknek, az európai és hazai közvéleménynek sem közömbös.

PASKUCZ VIOLA

Teremjen Egyházunknak áldást a testvérgyülekezetestiség (Jobb kommunikációt - jövőnk érdekében)

Az Amerika-Erdély Unitárius Testvérgyülekezeti program e század legjelentősebb mozgalma az amerikai unitáriusok számára. Ezt ezekkel a szavakkal már három évvel ezelőtt fogalmazta meg dr. John Buehrens unitárius-univerzalista elnök. Azóta is egyre büszkébb erre a csoda-jelenségre Boston és a programban résztvevő több mint kétszáz egyházközség. És folyton újak csatlakoznak hozzánk: negyedévi hírlapunk (Partner Church Newsletter) egyre több oldalon jelenik meg. És most már évente jelentetek meg én is egy-egy új könyvet a hozzám beküldött prédikációkból és beszámolókból. Egyre több amerikai lelkész ír könyvet és doktori disszertációt ebben a témában.

Ha az amerikaiak magyarul tudnának, ugyancsak elcsodálkoznának, hogy ennek a „világjelenségnek” az erdélyi unitárius sajtóban mily csekély visszhangja van. Nem tudok nem történelmi távlatban gondolkozni: a jövő század történésze, aki a testvérgyülekezeti mozgalom múltját kutatja, vajon milyen magyarázatot talál

majd ki e nagy hallgatásra! A napokban a Chicago-i Meadville/Lombard Teológia soros rektora faggatott, mondjam meg, az erdélyiek egyértelműen örvendenek az amerikai jelenlétnek, vagy közömbösek iránta? Jó, hogy nem tudnak magyarul az amerikai unitáriusok - gondoltam magamban -, miközben lelkesen bizonygattam amit hallani akart. Hisz a Chicago-i teológia érdeme, hogy angolul tudó lelkésznemzedék hagyja el immár évek óta a kolozsvári teológiát, nekik köszönhetjük az állandó angoltanárt és a nyári Chicago-i intenzív továbbképzőt. - Ez utóbbi azonban kommunikáció és pénz hiányában idén sajnos elmarad.

Meggondolkoztató a jövőnkre nézve: mennyi minden függ a rendszeres, jó kommunikációtól. Mint ahogy annak hiánya a legpéldamutatóbb, leglelkesebb amerikai gyülekezetet is lehiggasztja, kedvét szegi. S nemcsak egy gyülekezetre káros ez a kiábrándultság, hiszen ez „ragályos”. Ugyanis itt, Erdéllyel ellentétben, komoly hálózati együttműködést építettek ki a gyülekezetek, körönkénti képviselőkkel és időszakos konferenciákkal. Sajnos a panaszok

sokszor először a közösség előtt hangzanak el, s csak azután érkeznek hozzám. Hihetetlen, hogy még mindig milyen sok erdélyi egyházközség engedi meg magának a nem levelezést, az évente egy karácsonyi üdvözlőben kimerülő kapcsolattartást (ami rosszabb, mintha semmit se írna, hisz az üdvözlő semmitmondó).

Szándékosan gyülekezetet s nem lelkeszt írok, hiszen a testvéri viszony nem a lelkesz magánügye, hanem az egész gyülekezeté. Ehhez az elvhez az amerikaiak egyre inkább ragaszkodnak. Több esetben olyan erdélyi gyülekezetek sem válaszolnak, akik tetemes anyagi segítségben részesültek, s ahol csak egy levelet kellene írni ahhoz, hogy a következő segély érkezzék. Vannak, akik ezt „automatikusnak” veszik.

Természetesen csak akinek inge, az vegye magára.

Nehéz 170 gyülekezet ügyét általánosságban tárgyalni, azonban a hanyagság mellett tény, hogy vannak elvesztett levelek. Statisztikailag is fennáll bármely más ország esetében is. Sokszor azonban azon csodálkozom, hogyan érkezik egyáltalán meg sok levél, aminek címezése alig megfejthető. Például az európai és az amerikai számjegyzés nagyon különböző, és ezt tudomásul kell vennünk. Az egyes itt csak egy vonás, s amit mi egyesnek írunk, azt itt hetesnek nézik. A hetest nem húzzák át, a négyes és a kilences is más, könnyen összetévesztik a mi két számjegyüket. Aztán európai írott betűs kézírást sem minden USA-beli postás képes kiolvasni. Ha már megírtunk egy levelet, címezzük meg géppel vagy legalább nyomtatott betűkkel és olyan sorrendben, ahogy az amerikai fél a feladóban használja. Sima fehér borítékot címezzünk, ne az előnyomtatott román címzés formulába akarjuk az amerikai címet beilleszteni.

Minden levelünkről másolatot készítsünk, hogy esetleg még egyszer elküldhessük. Ne várjunk a válaszra egy évig, hanem menesszünk egy következő levelet, mert sokszor az amerikai fél a hanyag, s egy kis „megpiszkálás” hatásos lehet. Ha azt észleljük, hogy következetesen elvesz a levelünk valamelyik falusi postán, postázzuk a városról. Mert az elvesztett levél meg nem írt levélnek számít, hiába tiszta a lelkiismeretünk. Mindegyik fenti figyelmeztetést, sajnos, megtörtént esetek illusztrálnak.

A kapcsolat és csakis a jó kapcsolat tartja az amerikaiban elevenen az erdélyi értékek, nehézségek iránti érzékenységet és segítőkészséget. Immár nyolc évi tapasztalatunk erről ugyancsak meggyőzhetett. Ehhez még hozzátenném, hogy nyolc éven keresztül én ugrásra készen „fedeztem” mindig mindenütt, ahol ellaposodott a kapcsolattartás, katasztrófával fenyegetett a hosszú hallgatás. Megmagyaráztam, kimagyaráztam, leveleket gyártottam hírek alapján, hogy áthidaljam a kínos-veszélyes hanyagságot vagy a posta ördögének játékát. De ez munkámnak még mindig elenyésző hányada, tekintettel a rengeteg programra, amelyet irányítok, zárándoklatokra, amelyet szervezek, és meghívásokra, melyeket alig győzők. Most már nemcsak a nap 12-14 órájában, de éjjel is „szolgálatot teljesítek”. Akkor érkeznek ugyanis az európai faxok és sokszor a telefonhívások is. Ez az élettempó nem folytatható ilyen intenzitással, és nekem más ambícióim is vannak.

Mivel a testvérgyülekezeti program sikere az erdélyi egyház érdeke, elvárjuk, hogy végre ott is megalakuljon a

testvérgyülekezeti tanács a miénkhez hasonlóan. Hogy legyen ott is egy koordináló szerv és központi személy. Ennek létrehozásában a maximális segítséget megadjuk, sőt, szeptemberben, amikor az amerikai Tanács több tagja is jelen lesz Erdélyben, szeretnénk nemcsak az alakuló gyűlést, de a „kiképzést” is megtartani, s én a stafétabotot az erdélyi főtákar partneremnek átadni. Mert nyolc éve már én vagyok itt is és Erdély részéről is a koordináló személy. (Szerk. megjegy.: az EKT. 1997 április 3-án tartott ülésén Erdélyben is megalakult e Testvéregyházközségi Tanács.)

Cikkem felhívás mindenkihez - hisz mindenkit érint -, hogy a gyülekezeteknek és lelkeseknek, az egyházi központnak legyen ideje ezen nemcsak elgondolkozni, de konkrét tervvel és egy előkészített alakuló gyűléssel és tisztségválasztással „fogadni” minket.

Hogy mennyire érdemes figyelmünket élesre állítanunk, arra talán érvül szolgál e két tény: az amerikai Testvérgyülekezet Tanács februári gyűlésén határozatot hozott, hogy Erdély, Magyarország és a Cseh Köztársaság unitáriusai mellett védőszárnyait kiterjeszti nemcsak Kelet-Európa frissen alakult unitárius gyülekezetei, de India szabadelvű gyülekezetei felé is. Első lépésben a Khasi hegyek unitáriusaival lépünk testvéri kapcsolatba, majd Pakisztán és a Fülöp szigetek következnek.

Igen, konkurenciával állunk szemben, bölcsen kell bánunk a történelmiség adta talentumokkal. Olyan könnyen elmaradhat az egyik program a másik után. Íme, Chicagónak nem volt pénze idén a nyári kurzusra. Nem abszolút pénzhiányról van szó. Hisz pénz van - s mégis pénz semmire sincs mint olyan. Csak „project”-ek vannak s lelkes, önkéntes unitáriusok, akik elhatározzák, hogy felkutatják az adományozókat, meghódítják szívüket, megszervezik az alkalmat, amikor nagylelkűségüket kifejezhetik - és mindig egy konkrét ügy iránt. Óriási „produkción”, nagyzenekari koncert minden projectre összegyűjteni a szükséges pénzt. Hónapok intenzív munkája sok ember részéről, akik szinte fanatikusan hisznek abban az ügyben és ezt szétszűrőzők gyülekezetükben vagy alkalmanként az egyetemes egyházban. Így „terem a pénz” itt erdélyi ügyekre. Sokszor kérdezik meg tőlem: „tudják-e vajon az erdélyiek, milyen nehéz munka a pénzgyűjtés (fund-raising)?” És én magamban hozzátesszem: vajon tudják-e értékelni is?

Ápoljuk hát kapcsolatainkat! Semmi sem elfogadható indok a kihagyásra, hanyagságra, mert ez nem magánügy: egyházunk, népünk jövőjéért tesszük, kell, hogy tegyük, mint szent kötelességet.

Természetesen én ezután is mindig szívesen segítek, ha erre szükség van, de többé nem automatikusan vállalom magamra.

Amerikai Unitárius Univerzalista Főtanács

Idén az Arizona állambeli Phoenix városában lesz június 19-24. között. A Főtanácsot a lelkeszsövetség (UUMA) kétnapos konferenciája előzi meg. A Főtanács témája: Vallások közötti együttműködés építése. Az a tény, hogy Tőkés László püspök lesz a Főtanács díszvendége - s az én megtisztelő feladatom, hogy őt a Főtanács előtt bemutassam és a szervezést kézben tartsam -, az egyetemes amerikai egyház összfigyelmét Erdélyre tereli. Óriási minőségi ugrást ígér ez ügyünknek.

Az Amerikai Lelkesz Szövetség évi konferenciája és a Főtanács vendégeként hívta meg Szombatfalvi József es-

perest és feleségét, mint az EULSZ, az erdélyi testvérszervezet elnökét. Szombatfalvi Józsefék először Boston környékének több egyházközségét látogatják meg, majd a Főtanács után kanadai testvérgyülekezetük és Seattle vendégei lesznek Chico útbajetésével.

A Főtanácsra új könyvet adok ki: Testvérgyülekezeti kézikönyv. Többek között 40 legsikeresebb testvérgyülekezetet kértem fel, hogy tapasztalataikat, programjaikat ismertessék, tegyék közkinccsé. Nagy örömmre legnagyobb részük értékes beszámolóval vagy prédikáció beküldésével válaszolt. Ez lesz a harmadik könyvem, amit amerikaiak írnak Erdélyről - a Viharban a fák is összehajolnak és a Vége a viharak című két igen sikeres prédikációs-kötet után, mely minden unitárius katalógusban szerepel.

Dr. Erdő János Emlékadomány

Dr. Erdő János néhai püspök emlékére a Center for Free Religion 800 dolláros adományt tesz az országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet támogatására, a következő célokra: 300 dollár a nyári erdélyi unitárius ifjúsági konferencia megszervezésére (ez az összeg az Indianapolis Indianabeli All Souls UU Church adománya), 400 dollárt

a négy szórványtábor (Okládon, Homoródszentpéteren, Városfalván és Olthévizen) céljaira. 100 dollárt szervező munkára.

Erdő János püspök talán legszentebb szívügyének érezte az ifjúság unitárius szellemben történő nevelését, különös hangsúlyt fektetve az ifjúsági konferenciákra és a szórványban élő unitárius gyermekek nyári táboroztatására. Nemcsak az anyagi alapot teremtette mindig elő, de maga is személyesen vett részt a táborokban és az ifjúsági konferenciákon.

Az ő nevében és az ő emlékére megtisztelő kötelességünknek érezzük e szent ügy támogatását most és a jövőben is. Egyik erdélyi unitárius teológiai hallgatóval valljuk: „A ma ifjúsága a jövő század egyháza! Amennyire most sikerül az erdélyi unitárius ifjúságot számbavennünk, minden egyházközségben egyletekbe szerveznünk, lelkükben a hit lángját táplálnunk, olyan erős lesz egyházunk és reményekkel teli a jövőnk”.

Dr. GELLÉRD JUDIT
a Testvérgyülekezeti Tanács főtáborára

Szerénytelenség lenne, ha az alábbiakban a dicsekvés vádjával és szándékával írnám le gondolataimat, de úgy vélem, a legfontosabbakat mégis le kell írnom azzal a céllal, hogy híruim röppentsem, hogyan vált a nagyajtai unitárius egyházközség élete az utóbbi években elevenebbé.

Azzal kell kezdenem, hogy nagy tisztelettel és szeretettel gondolunk mindig Gál Jenő esperes-lelkészünkre és Viola tiszteletes asszonyunkra és énekevezérünkre, akik 37 éven keresztül szolgálták egyházközségünkben.

1995 áprilisában az egyházközség közgyűlése új lelkésznek Fekete Leventét választotta meg. Ettől fogva id. Bihari József gondnokságával hatalmas erővel indult meg a lelkészi lakás kijavítása. Ebben a hatalmas munkában megmutatkozott a hívek egysége és egyházközségükhöz való ragaszkodása.

Fekete Levente lelkész beiktatása után, 1996 februárjában tisztújítás történt, ekkor id. Bihari József egészségi állapotára való tekintettel lemondott, helyét a gondnokságban a közgyűlés választásának eredménye alapján személyemben jellelte meg.

A gondnoki tisztség átvétele után, isten iránti nagy-nagy szeretettel, bizakodva és sok optimizmussal Fekete Levente lelkészünkkel a legnagyobb egyetértésben, közös erővel, együtt az egyházközség vezetőségével és lelkes híveivel terveket kezdtünk szőni, sokszor talán igen merészeket is. Ezeket távirati stílusban így kívánom megemlíteni. Piackutatást végeztünk az alábbi gazdasági egységek beindítása céljából az egyházközség keretén belül: disznóhizlalda, tyúkfarm, gyap-

júfésűlde és kötőde, gombatenyészet, karbitgyártóüzem, benzinkút, virágkerteszet, fenyőültetvény karácsonyfának. A fenti jövedelemforrások egyházunk jövedelmének gyarapítása mellett szociális célokat is szolgálnának majd.

Egy minidiszónafarm beindítása mellett döntöttünk, melynek létrehozása ma is folyamatban van.

TUDÓSÍTÁS NAGYAJTÁRÓL

Az 1996-os év eredményesnek mondható azért is, mert céljaink nagy részét megvalósíthattuk. Így kijavítottuk a lelkészi lakás tetőzetét, új kaput állítottunk és több mint 7000 db. téglát és tetőzetéhez szükséges faanyagot vásároltunk egy több célt szolgáló épület megépítéséhez. Az épület tervezése folyamatban van. Az Illyés Alapítványtól pályázat alapján kapott anyagi támogatás és a hívek hozzájárulásával sikerült elkezdenuk gyönyörű vártemplomunk belső javítását, amely az 1986-os földrengés rombolása után fennmaradt várátott magára. Terveink közt szerepel a kapubástya múzeummá való átalakítása.

Az 1996-os év folyamán egyházunkban méltóképpen ünnepeltük a millicentenáriomot. Kopjafát állítottunk a templom udvarán. Ezt az immár néhai Miklós András Kovászna város volt polgármestere Nagyajta szülötte adományozta. Ugyancsak a vártemplom bejáratánál a várfal szomszédságában avattuk fel azt a szoborcsoportot, amely a hét vezér köbefaragott arcképeinek mását örököltette meg. A szoborcsoportot két lelkes fiatal tervezte és

alkotta meg: Tóth Levente és Simó Attila. A millicentenáriumi rendezvénysorozatok ünnepi műsorát a nagyajtai Kriza János általános iskola növendékei, valamint a nagyajtai Gazdag Miklós polgári daloskör vállalták magukra tanáraik, karnagyuk vezetésével. Egyházközségünk a millicentenáriumi évében a nagyajtai Kriza János általános iskola tanáraival és tanulóival közösen 110 db. fenyőcsemétét ültetett el a közös temető peremén.

1995 őszén nagy lendülettel szerveződtött újra és indult meg a nagyajtai unitárius nőszövetség tevékenysége, amelynek tagjai minden hétfőn bibliaórán vesznek részt és más hasznos tevékenységet is folytatnak. Minden hét pénteki napján este 7 órától a nagyajtai fiatalok gyűlnek össze bibliaórára. Körükben alakult egy színjátszó csoport is, amely Bihari József Kossuth díjas színművész, Nagyajta szülöttjének nevét viseli. A fiatalok tevékenységében fő helyet foglal el a nagyajtai temetőben található Kriza-sírok gondozása.

Úgy vélem, eredményeink mellett még sok a tennivalónk is. Főképpen az apácai és középjaitai szórványokban élő híveink lelki gondozása az egyház-iskolacsalád közötti kapcsolat erősítése terén.

Írástomat azzal kívánom zárni, hogy a fent említett eredmények híveink és a lelkesházaspár hűségese hozzáállásával valósulhattak csak meg Isten és a mi örömünkre.

Kérjük Istent, hogy továbbra is legyen őrző pásztorunk és segítsem minket céljaink elérésében egyetemes unitárius egyházunk dicsőségére.

Id. MAROSI IMRE gondnok

ÜRMÖSI PILLANATKÉPEK

Az ürmösi unitárius egyház-községet, mint lelkészségemnek második állomáshelyét 1993. november 1-én vettem át. Húsz évi őrálló helyemet - Ravát - családommal együtt könnyes szemmel hagytam el.

Ideköltözésünkör, október 28-án nagyon szép ünnepélyes fogadtatásban részesültünk. A fúvószenekar indulójára léptük át a - felvirágozott, zöldággal kisdíszített, „Isten hozott”-tal ellátott - kétszárnyra kinyitott lelkési telek kapuját.

Ünnepélyes beiktatásomra 1993. december 5-én került sor, amelynek felemelő érzései megmaradtak emlékezetemben.

Megismerve e nagy múltú egyházközség történetét és hagyományait, az énekvezér, Urák János segítségével a dalárdát, a feleségem támogatásával a nőszövetséget és az ifjúsági együletet szerveztük meg.

1995. július 17-én ökumenikus istentisztelet keretében felavattuk az első és második világháborúban elesett hősök emlékére felállított kopjafát, amely özv. Fazekas Jánosné, szül. Bódi Piroska nemes adománya.

Millecentenáriumunk tiszteletére 1996. július 28-án az amerikai testvéregyházközség vendégeivel, dr. Jane Maulden lelkésznel felavattuk a helyileg faragott Mihály János és Ambrus János által készített s Ágoston Béla által tervezett kopjafát.

Nyugodt lelkiismerettel valljuk, hogy a két amerikai testvéregyházközséggel igazi testvéries a kapcsolat. Két alkalommal látogattak meg. 1995. május 28-án a lelkész nő a konfirmálás alkalmával szószéki szolgálatot végzett. A megismerkedés meleg, őszinte hangulatú volt, tapasztalva

bibliamagyarázattal és szabadfoglalkozással egybekötött összejövetelét.

Az ürmösi ifjak a következő években sem mutattak passzív magatartást az egyházi élettel szemben. Igaz nem váltalták a rendszeres összejövetelt, de alkalomról alkalomra megleptek bennünket egy-egy ünnepélyes műsorral. Mi ennek örvendtünk, mert tudtuk, bármikor számíthatunk rájuk.

Büszkék vagyunk, hogy a templomunk vasárnapról vasárnapra friss virággal van díszítve, de a legnagyobb dísz a sok fiú és leány jelenléte. Tudomásom szerint a konferencia rendezésével a működőképes ifjúsági együletet tisztelik meg. Tiszta lélekből örvendek az országos választmány buzgólkodó sikeréért, hogy Ürmösön is végrehajtotta a tisztségválasztási közgyűlést. A választás eredménye: ifj. Bódi Katinka elnök, Gyerő Imola titkár, Huszár Tünde jegyző.

Gondolom, a kölcsönös megértés és a minden szempontból jól előkészített, megszervezett ifjúsági konferencia után az Unitárius Közlöny hasábjain más is fog jelentkezni ürmösi pillanatképekkel.

ADORJÁNI LEVENTE lelkész

EMLÉKEZETES NAP

*„Dolgozni csak pontosan, szépen,
ahogy a csillag megy az égen,
úgy érdemes.” (József Attila)*

Negyvennyolc év pontosan, szépen végzett munkájának eredményeit ünnepeltük Küküllődombón (Maros megye), ahol Benczédi Ferenc unitárius lelkészt búcsúztattuk nyugdíjba vonulása alkalmával (április 20-án).

A kazettás mennyezetű, fafaragásokkal és népi hímzésekkel díszített templomban helyi és környékbeli, sőt távolabbi vidékekről is jelen voltak a lelkésztársak, hívek és barátok.

Az ünnepséget Nagy László, a Maros-Küküllő kör unitárius esperese

nyitotta meg, felkérve Benczédi Ferencet, hogy tartsa meg kibúcsúzó beszédét.

Benczédi Ferenc imájában az isteni erő jelentőségét hangsúlyozta: „Te adtál hitet, reményt, szeretetet 48 éven át, hogy szánthassam a lelkek ugarát és hinthessem az evangélium magvait”, majd befejezésül így fohászokodott: „Áldd meg ezt a hajlékot, amelyet széppé tett néped, add, hogy falai között szóljon a zsoltár, adj ennek a gyülekezetnek jó, hűséges pásztort.” Ezután kibúcsúzó

egyházi beszédét tartotta meg Lk 9,62 és 5Móz 8,2 alapján.

Beszédében a lelkipásztor őszintén vallott életéről: „Életem forrása Nyárádszentlászló volt, ahol 1926. december 21-én születtem... A változó világban erdélyi kisebbségi sorsba születtem bele. A Teológia elvégzése után hét évig a Nyikó mentén Tordátfalván, három évig a Nagy-Homoród mentén Recsenyédén szolgáltam és végül a Kis-Küküllő mentén, Küküllődombón harmincnyolc évig hirdettem

az evangéliumot." Beszédében felidézte az eltelt zord időket, „de akkor is az eke szarvát fogva előre néztem és próbáltam előre vinni a gyülekezetet”. Beszédében többször utalt arra, hogy Küküllődombón jó gyülekezetre talált, ahol gazdag hagyományok éltek. Létezett már akkor egy 100 éves múltra visszatekintő férfialárda (ez ma már 150 éves), létezett legényegylet (ma nőegylet is van), létezett egy temetkezési társulat (ma van három). Mindezt elődeinknek köszönhetjük (Páll Tamás lelkésznek, id. Útő Lajos és ifj. Útő Lajosnak, valamint a régi tanítómestereknek, mint például Kisgyörgy József.)

Munkájában hűséges társra talált Benczédiné Solymosi Erzsébet személyében, ki komoly segítőtársa volt mindvégig, s aki 32 éven át énekvezére volt a gyülekezetnek. Szép családi életét is Istennek köszönte meg (három leánya és öt unokája van).

A lelkész beszédében állandóan visszatérő motívum volt a gyülekezet iránti féltő szeretet. Mint édes jó apa, a népét védte, féltette még akkor is, amikor elköszönt. Kérte Istent, hogy áldja meg a vezetőséget okos bölcsességgel, hogy szolgálják az egységet és az egyetértést.

„Nehéz, de gyönyörűsége volt az iga, amit hordoztam. Isten, népem és családom iránti hála érzésével mondom: köszönöm, köszönöm, köszönöm” - fejezte be beszédét Benczédi Ferenc.

Ezután Balogh Ferenc, az Unitárius Egyház főgondnoka felolvasta dr. Szabó Árpád unitárius püspök levelét, mely hangsúlyozta: „A nehéz korszakban jó pásztorként megtartottad és építetted népedet.”

Nagy László esperes beszédében kiemelte Benczédi Ferenc „magvető szerepét”. Kolcsár Sándor, a kör volt esperese is megilletődve szólt, hisz egykor Kolozsváron együtt tanultak, „eszünkbe sem jutott a külföld, idekötött minket a meggyőződés, hogy ezt a népet kell szolgálnunk, amelyet annyi megpróbáltatás ért e század folyamán... Benczédi Ferenc a jól végzett munka tudatával mehet nyugdíjba” - mondotta.

Miklós Sándor, az egyházközségi gondnok az egyházközség, Nagy Mária a nőszövetség és Szabó Sándor a férfi dalárda részéről mondtak üdvözlőket.

A női kar, a férfi dalkör és a helyi RMDSz közös ajándékát adta át Miklós István az RMDSz elnöke.

Ozsvát András a kibúcsúzó lelkésznek és feleségének Emléklapot adott át a dalárda részéről. Hasonló emléklapot kapott Páll Tamás (post mortem) – melyet ifj. Páll Tamás vett át – és még öt dalárdatag (Fogarasi János, Hunyadi János, Bényi János, Mátyás Sándor, Miklós Sándor).

Miklós Sándor, aki 16 éven át volt gondnoka a dombói unitárius egyházközségnek, tolmácsolta a volt munkatársak szeretetét, majd Magyar

Zsigmond a temetkezési társulatok részéről szólt.

Ezután a fiatalok és általános iskolások ünnepi műsora következett. Miklós Mária tanárnő Kőmíves Kelemenhez hasonlította a lelkészt, aki nem hátrált meg a nehézségektől. Meg szeretném említeni, hogy Benczédi Ferenc akkor is tartotta a kapcsolatot és tisztelte a tanítók, tanárok munkáját, amikor az egyházi szó tiltott volt az iskolában; együtt haladt velük és a lélek útjain „épített”; neki köszönhetjük, hogy konfirmálásakor ifjaink népviseletben állanak újra az Úrasztalához, hasonlóképpen az esketés régi szokásait is felelevenítette.

A gyermekek halk de meleg szavát Miklós Mária VII. osztályos tanuló tolmácsolta. A férfi kórus, a női kórus, a fiatalok énekkara többször is felcsendült, mindezeket a fiatal, hozzáértő és lelkes Hunyadi Mária énekvezér irányította. Gitáron játszott és énekelt Miklós Levente. Három gyönyörű vers is elhangzott. Reményik Sándor: Az én lelkipásztorom (szavalta Hunyadi Mária), Mécs László: A derék pap (szavalta Miklós Zoltán) és Sík Sándor: Hetven felé (szavalta Bertalan Gizella).

Csiki Zita az ifjúság nevében búcsúzott, tüzes szívkohónak nevezvén az elköszönő lelkészt, és az ifjúság nevében két gyönyörű népviseletbe öltöztetett babát nyújtottak át ajándékkul.

Hideg, havas áprilisi napok jártak mifelénk mostanában. De a templomból kijövet meleg napsugarak bukkantak elő. Talán a küküllődombói emberek meleg szeretete kergette el a hideget. A könnyek felszáradtak, a fúvószenekar (mert az is működik a faluban) is köszöntötte a lelkészt, majd zenekíséret mellett a falu népe és a meghívottak a helyi kultúrotthonba mentek és közös ebéden vettek részt (mintegy 350-en). Ezt is a közösségi élet sikeres megnyilvánulásának tekinthetjük, mert e faluban olyan közösség volt, van és lesz, amely példaképe lehet e vidéknek, s amelyet olyan emberek formáltak mint Benczédi Ferenc.

SZLOVÁCSEK IDA

Ex libris / Benczédi Ferenc - nyugalomba vonulása alkalmával -

Mióta viszi a palástja redőiben, vasárnapról-vasárnapra, a galambdíszes szószerkebe a rá bízott közösség gondjait s a vigaszt, nem tudom pontosan. Az bizonyos, hogy ezt az időt évtizedekben kell mérni, és kiszámíthatja az, akinek elegendő rovas van a homlokán.

Szép emlékü nagyanyám oldalán ülve, akkor kezdtem a meleg hangjára figyelni, amikor még lóbázhattam a lábamat és nem kellett fölállnom. Most pedig nekem is jogom van a férfiak közé ülni.

Ha az ember hétről-hétre hajlott korú, ám egyenes jellemű emberek markából, meleg kézfogással gyűjti a gazdagságát, akkor bizonyosan olyan kincseknek lehet birtokában, amiket nem szükség vált ládában őrizgetni. S hogy valóban nincs féltlenivalója, azt onnan tudom, hogy tegnap is

felém lobban szeméből a jóság és a nyugalom, a mély időbarázdák közül.

Biztatott ifjú párt esketéskor;

Megmosolyogta gyermekek őszinteségét kereszteléskor;

Elbúcsúzott, utolsónak, koszorúkkal ékes porhüvelyek fölött.

Ha már elült a sírhantok pora, palástját összefogva ismét esketett, keresztelt és temetett.

Lehet, hogy egyre jobban porosodó emlékeim között dudorászva, kontár módon nyúltam nagybecsű dolgokhoz, de úgy érzem belülről jön, hát el kell mondanom: Isten áldja, Tiszteletes Úr!

BÍRÓ PÉTER

Szerk. megjegy. Érdeklődéssel olvastuk a fenti íráshoz mellékelte levelét, hogy a megpróbáltatások közepette Istenben bízva formálja újra életét. Várjuk továbbra is írásait.

A BARÁTSÁG ÚTJAIN

Szentkeresztbánya (ma Szentegyháza), mint Hargita megye vasipari központja, messzi tájak embereit vonzotta magához. Emberek, családok többféle hitet hozva magukkal letek otthonra a kis városka katolikus lakossága mellett.

A szentegyházai unitáriusok több mint harmincöt egyházközségből származnak s maradtak meg hitükben ebben a földrajzi környezetben.

Egyházközségünk számára külön megtiszteltetést jelentett, hogy ellátogatott hozzánk dr. Gellérd Judit és férje dr. George Williams, a kaliforniai egyetem professzora, akik a testvéregyházközségi kapcsolatok létrehozói és fő támogatói. Egyházközségünknek is sokoldalú segítséget adtak.

Dr. Gellérd Judit húsvéti ajándékának tekinthetjük az észak-írországi unitáriusok köréből jövő lelkes s felesége látogatását is.

Vendégeink Angus McCornick - az észak-írországi unitárius gyülekezetek moderátora (püspöke) - és felesége Naula asszony Dromore and Banbridge-ből érkeztek.

Angus McCornick püspök úrnak tízéves ál-

ma valósult most meg, hogy eljöhettek Erdélybe megismerni az itteni unitáriusokat. Látogatásuk első napjaiban az Egyházi Központ vendégei voltak. Dr. Rezi Elek főjegyző kíséretében megtekintették Kolozsvár fő nevezetességeit, valamint az egyházi központot, a kolozsvári belvárosi unitárius templomot, a Protestáns Teológiai Intézetet. Az aranyosszéki unitárius gyülekezetekben is látogatást tettek.

Egyházközségünk lelkésze, Bartha Alpár jó útikalauz volt a vendég házaspár számára Kolozsvártól Szentegyházáig. Így megismerhették Tordát, Torockót, Enyedet, Székelykeresztúrt és Székelyudvarhelyt, valamint e városok unitárius múltját és jelenét idéző épületeit.

Szentegyházán való tartózkodásuk öt napja alatt a Nagy- és Kis-Homoród mente falvait, templomait nézték

meg. Mély benyomást tett rájuk az itteni táj - a táj és az ember összhangja. Érezhették a költő sorainak valóságát:

„s lenn a völgyekben
oly tisztán száll a hang,
ahogyan nem szólhat
más, csak az erdélyi ha-
rang,

s a házak jobbagy-ké-
je, a templomok fehérje,

*idézi, mi gond volt egykor, de béke, béke,
mert fűzött gyöngyként, hogy sorjáznak falvak,
román gyöngysornak, vagy szásznak, magyarnak,
de színben, szóban mind-mind igazgyöngynek."*

(Magyari Lajos)

Itt tartózkodásuk ideje alatt elbeszélgettek egyház-
községünk híveivel, leülhettek atyánkfiai asztalához
ebédre, vacsorára, s így betekintheztek mindennapi
életünkbe, az itteni emberek élő valóságába. Szere-
tetet és barátságok kaptak tőlünk.

Nagy öröm volt számunkra, hogy együtt imád-
kozhattunk velük a húsvéti imahéten és az istentisz-
teletet követő közvetlen, meleghangú társalgás
során mi is megismerhettük az észak-írországi uni-
táriusok életét.

Vendégeink látogatást tettek a homoródabásfalvi és
a homoródkeményfalvi egyházközségben is. A homo-
ródfürdői szórványgyülekezetben szívélyes baráti fo-
gadtatásban részesültek, és a jó hangulatot fokozta a
szép földrajzi környezet is. Külön élmény volt számuk-
ra a homoródalmási egyházközségben tett látogatás,
ahol részt vettek a nagypénteki istentiszteleten és meg-

hallgatták a magyar zenekultúrának is értékes részét
képező hagyományos unitárius passiót.

Húsvét szombatján kellemes élményben volt részük
- székértúrát tettek városunk felső részébe, a Hargita
hegy aljába. A hóval borított Hargita fenséges téli tájjal
üdvözölte a már tavaszodó Észak- Írországból érkezett
két kirándulót.

A Húsvéti istentiszteleten a szószéki szolgálatot
Angus McCornick lelkész végezte. Beszédében kitért
arra is, hogy napjainkban mennyire fontos az egyházak
közötti béke és barátság. Testvéregyházi kapcsolatukat
és segítőkészségüket ajánlották fel egyházközségünk-
nek. Mi örömmel fogadjuk egyházi és baráti közeledé-
süket. A barátság jeleként az úrvacsorát együtt
szolgálták fel a két lelkész.

Nehéz szívvel, de a viszontlátás reményében bú-
csúztunk el új barátainktól.

...És így van ez jól - Reményik Sándor szavaival mondv:

„A lélek él és munkál csendesen,

Kis szigeten vagy roppant tengeren,

De amit alkot: nem szól a világnak,

Csak egy kis körnek, csak egy kis nyájnak."

PÉTER IRMA

Konfirmáció Székelykeresztúron

1997. április 27-én a székelykeresztúri unitárius
egyházközségben ünnepélyes keretek között került
sor a konfirmációra, 53 ifjú (18 fiú és 35 leány) tett bi-
zonyosságot unitárius hitéről. Hosszú volt az út, amíg
eljutottak e szép ünnepségig, mivel több iskolában
tanulnak. Ügyesen egyezteték a próbákat, hogy va-
lamennyien részt vehessenek.

Szombat reggel az ifjak virágcsokrokkal érkeztek,
hogy szép templomukat még szebbé tegyék, feldí-
szítsák. A templomdí-
szítést Báró Józsefné
tisztfeleasszony irá-
nyította.

Vasárnap reggel a
zsúfolásig megtelt
templomban Báró Jó-
zsef lelkész köszöntöt-
te a konfirmáló ifjakat,
szülőket, nagyszülő-
ket, keresztszülőket és
vendégeket. Beszédé-
nek alap gondolata a
Mk 12, 28-33 bibliai
versekre épült. A káté
kérdéseire az ifjak ér-

telmes feleletet adtak, s a leglényegesebb kérdésekre
közösen válaszoltak, s így meggyőződhattünk, hogy
nemcsak megtanulták vallásunk alaptételeit, hanem
azokat betartva kívánnak élni.

A konfirmáció emlékére a szülők és a konfirmá-
lók hozzátartozói adományokkal fejezték ki az
egyházközség iránti hűségüket, ragaszkodásukat.

Az egyházközségtől a konfirmáló ifjak konfirmá-
ciói emléklapot, az Orbán Balázs unitárius gimnázi-
um 200. évfordulójára

kiadott Évkönyvet, az
ODFIE részéről egy-
egy unitárius címert
kaptak. Minden kon-
firmáló növendék az
egyházközségnek egy
énekeskönyvet ado-
mányozott templomi
használatra.

Köszönjük ezt a
szép alkalmat, hogy
léleekben meggazda-
godva együtt ünne-
pelhettünk.

BÁRÓ HAJNALKA

IFJÚSÁGI OLDAL

Kedves barátaink!

Egyházunk legolvasottabb lapjában Ifjúsági oldalunkkal másodszor jelentkezünk. Hál' Istennek elmondhatjuk, hogy már nem csak a szerkesztők, hanem elsősorban ti jelentkeztek saját beszámolóitok, gondolataitok és érzéseitek megfogalmazásával. A mi célunk éppen ez - ifjúsági rovatunkkal nektek kívánunk írásteret nyújtani, mert mi nyilváníthatjuk ifjúsággal kapcsolatos helyzetértékelésünket és elképzeléseinket, de a ti visszajelzések fogja igazán életszerűvé tenni közös jövőnkre vonatkozó és együtt megvalósítandó terveinket. Örömteli élményeitekről vagy netán csalódásaitokról, eredményeitekről és álmaitokról szóló írásaitokat egyaránt várjuk - műfajra való tekintet nélkül: az egyleti tevékenységi beszámólótól kezdve a különböző irodalmi kísérletekig bármivel jelentkezhetek, ha úgy érzitek, hogy mondanivalótok közérdekű.

Az ifjúsági rovat szerkesztőit megbízó Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet az erdélyi unitárius ifjúság keretszervezete, amelynek célja az erdélyi magyar unitárius ifjúság sajátos hitbéli és művelődési lehetőségeinek megteremtése, valamint ilyen jellegű érdekképviselete. Ezt több sikon: egyházunk Főtanácsában, a Nemzetközi Szabadelvű Vallásos Ifjúsági Szövetségben (IRF), a romániai magyar ifjúsági szervezeteket átfogó Magyar Ifjúsági Tanácsban, valamint az RMDSZ vezető testületeiben (Szövetségi Képviselő Tanácsa, Szövetségi Egyeztető Tanács) próbálja megvalósítani.

A szervezet tagjai ti vagytok; alapját nem az országos vezetőség, hanem az egyes egyházközségi ifjúsági egyletek képezik. Az Egylet választmányi tagjai folyó év tavaszán ezen elv alapján látogatták végig az unitárius egyházközségek zömét, hogy felmérjék a helyzetet és segítsenek a helyi egyletek megalakításában, valamint működési program alkotásában az ifjúság értékesebb megéléséhez. A helyi egyleti tevékenységek kiegészítése-képpen az ODFIE országos méretű rendezvényeket is szervez, az ismerkedés, tapasztalatcsere, tájékozódás és általában az ifjúsági élet fellendítése céljából. Az Egylet 1997-es nyári rendezvényeit rovatunk végén soroljuk fel.

Az ODFIE saját kiadványának, a Tájékoztatónak, most készül a második lapszáma, amelyben a fentiekre majd részletesebben olvashattok. Írásra buzdító felhívásunk erre a kiadványunkra is vonatkozik, a Szerkesztőségnek jelleg-szerű (egyleti) beszámolóitokat feltétlenül küldjétek el.

Isten áldjon meg!

A SZERKESZTŐK

Az ODFIE 1997-es nyári rendezvényeiről:

- **Július 2-6.** – *Ifjúsági Egyleti Vezetőképző* (az egyházközségi egyletek előjáróinak); helyszín: Oklánd vagy Homoródmás (Udvarhelyszék).

- **Július 14-20.** – *szórványtáborok* (a különböző szórványokban élő fiatalok nemzeti és egyházi azonosságadatának erősítéséért); Homoródszentpéter, Oklánd, Olthévíz és Városfalva.

- **Augusztus 14-17.** – *Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia*, Ürmös (Brassó megye).

- **Augusztus 15.** – *ODFIE Küldöttgyűlés*, Ürmös.

- **Augusztus 22-24.** vagy **29-31.** – *Ifjúsági Egyletek Színjátszó-Találkozója*, Nagyajta (Háromszék).

Nagyobb méretű rendezvényeinkre (Konferencia, Küldöttgyűlés, Színjátszó-Találkozó) mindenkit szívesen várunk. Részletek felől szervezetünk (és Szerkesztőségünk) székhelyének címén lehet érdeklődni, és ugyanide várjuk közlésre szánt írásaitokat is.

Címünk: **ODFIE - 3400 Kolozsvár, 1989. december 21. u. 9.; tel.: 064/193236, fax: 064/195927**

Passióéneklés Oklándon

A múlt hagyományából táplálkozva s a jelen lehetőségeivel élve, újra beindult nagypénteken a passióéneklés Oklándon. És mit gondoltok, kikkel? Lehet, hogy hihetetlennek tűnik, de valóság: a fiatalokkal. Igen, jól olvasod, a fiatalokkal; olyanokkal, amilyenek ti is vagytok: 14-26 éves fiúkkal és lányokkal.

Úgy gondolom, megérdemlik, hogy nevüket felsoroljam: Makkai Levente (Jézus szerepében), Lajtai Károly (Péter), Berki Dániel (Júdás), Kovács Dániel (főpap), Makkai Csaba (Pilátus); Szolga Ilona, Makkai Katalin, Máthé Kinga, Makkai Csongor, Kovács Balázs, Egyed Győző, Cseke Zsuzsanna, Harmath Erzsébet - ajtónállóként.

A passiót az evangélista szerepét éneklő Kelemen Hunor, egyházközségünk énekvezére tanította be a fiataloknak.

Nem utolsósorban említem meg Makkai Sándor és Makkai Dénes nevét, akik lelkesedésükkel a múlt emlékeit hozták közénk, ugyanakkor tapasztalataikkal, meglátásaikkal és a próbákön való rendszeres részvételükkel szorgalmazták a passióéneklés hagyományának továbbélését egyházközségünkben.

Oklándi bemutatókat, a Homoródszentpéteri Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet meghívására, húsvét másodnapján a szomszédos egyházközségben megismételtük.

Egy sikeres kezdet után reméljük a sikeresebb folytatást.

KELEMEN LEVENTE lelkész

Az alábbi levelet a vezércikkben említett egyházközségi egyleti látogatásaink következtében kaptuk.

Azóta, hogy Jobbágyfalván jártatok, eltelt közel három hónap. Köszönjük, hogy rólunk sem feledkeztek meg, és segítségetekkel sikeresen megalakíthattuk ezt a kört [ti. a helybeli ifjúsági egyletet]. Kevesen vagyunk (lehetnének többen is!), de péntek esténként szívesen gyűlünk össze. Reméljük, hogy lelkesedésünk és tevékenységünk láttán a többiek is el fognak jönni. A kapu - felekezeti korlátok nélkül - mindenki előtt nyitva áll, de nem erőltetünk senkit a belépésre. Örülünk, hogy a tiszteletes úr és a felesége is minden alkalommal jelen voltak; tanácsokat, ötleteket adnak és segítenek nekünk nehézségeinkben. Jó érzés tapasztalni, hogy kezd a társaság összeformni; egy jó közösség van kialakulóban. Egyleti életünkről naplót vezetünk, amibe tevékenységeinkről emlékeztetőket írunk és fényképeket is melléklünk. Találkozóink jellege összetett, amint az alábbi vázlatból is kitérünk.

Tehát: a Jobbágyfalvi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet február 15-én alakult meg, ugyanakkor vezetőséget választott magának és körvonalazta terveit. Második találkozásunk március 5-én zajlott le, amikor összeállítottuk a Március 15-i műsort, s még aznap megkezdtük a naponkénti próbák sorozatát. Sikeresnek éreztük ünnepi előadásunkat a helybeli nőszövetség kérésére egy hét múlva megismételtük, majd, hasonlóképpen sűrített próbasorozat után, nagypénteken a templomban elénekeltük a passiót. (Jelen írásomhoz mellékeltem fénykép a március idusán bemutatott előadásunk alkalmával készült.)

A következő hétvégén (április 4-én) Szén Sándor helybeli lelkész Balázs Ferencről tartott előadást, utána megbeszéltük az augusztusi egyleti színjátészó-találkozón való esetleges részvétel feladatait.

Április 11-én Szén Csilla tiszteletes asszony József Attila életművéről tartott előadást, majd a költő verseiből szavaltunk. Ugyanazon este, egyleti keretek között, kitűnő hangulatban ünnepeltük meg huszonötödik születésnapomat. Soron következő egyleti estünk fő témája történelmi jellegű volt: magyar mondák felelevenítése által múltismeretünk és ezáltal nemzeti azonosságtudatunk elmélyítését kíséreltük meg; azután éneket tanultunk, majd közösen játszottunk (számkör, pantomim stb.). Ugyanis összejöveteleink rendjén általában énekelni is szoktunk, és nem egyszer a végén táncolunk is.

Ilyesfajta foglalkozásaink alkalmával mindenki jól érzi magát és a közösségi szellem is szerfelett ápolódik. Csak az a kár, hogy a résztvevők létszáma ingadozó, mert a tagok néha elfoglaltak, de azért nagyon lelkesek.

Remélem, sikerült röviden ismertetnem egyletünk eddigi életét. Szeretném, ha ezek után megírnátok véleményeket és észrevételeiteket, mivel mi kezdők vagyunk.

Tudván, hogy végzős hallgatók vagytok, sok sikert kívánunk nektek a vizsgákhoz és munkátokhoz. Isten áldjon titeket!

Tisztelettel: FAZAKAS TÜNDE JDFIE-elnök

Abásfalvi helyzetkép

A Hargita aljában, a Nagy-Homoród mentén, Székelyudvarhelytől 25 km-re van egy kicsi falu - Homoródadásfalva. Ide jön minden diák, aki felsőbb iskolában szeretne továbbtanulni, így a fiatalság csak hétféteken tud összegyűlni, ha szórakozni akar, vagy műsoros estét szeretne szervezni.

A mi kicsi falunkban húsz fiatal szervez szüreti bált, ünnepi előadást, de minden karácsonyi műsort és minden alkalomszerű megemlékezést is. Egyházközségünk a „változás” után testvérgyülekezeti kapcsolatot épített ki egy tengerentúli unitárius egyházközséggel, s az új kihívás minket, fiatalokat is egyre jobban összekovácsolt. Így sikerült a nyáron úgy szerveznünk a hagyományossá vált szüreti bált, hogy azon a napon vendégül láthassuk a bedfordi egyházközség néhány tagját is.

Számunkra, és minden bizonnyal számukra is emlékezetes marad az az augusztusi nap: a falu végére felsorakoztak a székelyruhába öltözött lovas fiúk és leányok, muzsikaszóval fogadtuk vendégeinket, akiknek - saját bevallásuk szerint - ilyen élményben még nem volt részük. Ezután a tiszteletes úr lakásán, kínálmációval folytatódott az ünnepély, s amerikai barátaink kedvet kaptak a bálozáshoz is. Oda is elvittük őket, hajnalig folyt a mulatozás!

Mi, fiatalok, úgy gondoljuk, hogy ez a testvéregyházközség-kapcsolat még szorosabbra fűzte a köztünk levő viszonyt. Azóta lelkes összefogással verseket tanultunk, az elmúlt évi millicentenáriumi ünnepségen műsorral léptünk fel. Szintén az elmúlt évben, iskolánk fennállásának 175. évfordulójára, irodalmi összeállítással készültünk. Úgy érzem, bebizonyítottuk, hogy ebben a kicsiny faluban a kevés fiatal is széppé, változatos és tartalmas tudja varázsolni az egyházközség életét.

JAKAB LENKE, Abásfalva

Farsangtemetés - Torockó, 1997

A Marosvásárhelyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet még egy kirándulást élt meg, és számomra ez a kirándulás életem eddigi legnagyobb kalandját jelenti.

Akinek még nem volt alkalmja elmenni Torockóra, annak azt javaslom, hogy a lehető leghamarabb látogassa meg Erdélynek ezt a faluját, ahol a Nap kétszer kel fel. A táj szépsége és minden, ami Torockóval kapcsolatos, elbűvölő. Ez a település valaha bányaváros volt, s az itt élő emberek a vas kibányászásával szereztek meg mindennapi kenyerüket. De ahogy a vasérc fogyott, az itteni lakosok kezdtek kitelepülni, s így a bányaváros lassan faluvá vált. Aki többet akar megtudni Torockóról, annak figyelmébe ajánlom Jókai Mór Egy az Isten című regényét.

A Marosvásárhelyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet egy kora tavaszi reggelen, vasárnap elindult Torockó fele. A kaland már az úton elkezdődött, amikor körülbelül egy óras utazás után a buszunk, Ugra falu határában, elromlott és egy jó órába telt, amíg más buszt küldtek utánunk.

Fél 11-kor érkezünk meg Torockóra. A leszállás után Kecskés Csaba unitárius segédlelkész ismertette a programot. Az etnográfiai múzeum meglátogatása után segédlelkészünk felajánlotta a helyi unitárius templom megtekintését, de mi megköszöntük szépen és inkább a Székelykő megmászása mellett döntöttünk. Lelkesen indultunk neki a hegynek, de voltak, akik már az aljban feladták a harcot, így a csapatnak csak egy része mászta meg a Székelykőt. A csúcra felérve megpihentünk, gyönyörködve az elénk táruló táj szépségében. Az 1100 méter magas hegycsúcsról látszott Torockószentgyörgy is. Aztán, ha egyeseknek a felmászás volt kínos, másoknak a lemászás lett azzá.

Amire a faluba visszaértünk, már megkezdődött a farsangtemetés. Torockón évente megtartják ezt a népszerű ünnepélyt. Most ördögöknek, bohócoknak öltözött fiúk kenték be gázolajjal, cipőkrémmel a kíváncsiskodó turistákat.

Érdekesekek voltak ezek a „festőmesterek”. Ha el akartál szaladni előlük, utánad szaladtak, és azért is bekentek. Ha nem futottál el, ők sem szaladhattak utánad, de akkor is bekentek - szabadulás nem volt az erre az alkalomra előkészített festékek elől.

De hadd beszéljek a felvonulásról is. Elöl ment a menyasszony és a vőlegény, utánuk egy szamár egy szekeret húzva. A szekéren egy koporsó volt a következő felirattal: „Megütötte 1997 köve.” A szekeret két vénlánynak öltözött fiú követte, akik egy tuskót vonszoltak maguk után. Így jártak utcáról utcára, végig a falun.

Ez a nap sok boldogságot hozott mindenkinek, igazán bánhatják azok, akiknek volt alkalmuk velünk tartani, de nem tették. Az olcsó kiránduláson nagyon jól szórakoztunk, és ez a nap egy kedves emlék marad minden résztvevő számára.

GÁL ZOLTÁN, Marosvásárhely

Iskolahét Székelykeresztúron

Az idén is sor került az iskolahét megrendezésére Gimnáziumunkban. A diákok egész héten fekete-fehér ünneplőbe öltözve jártak az órákra. A megnyitón iskolánk igazgatója tartott ünnepi beszédet és kívánt sok sikert a diákságnak. Ezek után Vajda Attila diák ismertette az iskolahét programját. Nemcsak a versenyzők tanulhattak iskolánk történetéből, hanem a közönség is. A megnyitót Simó Margit zeneszakos tanárnő vezetésével iskolánk vegyes diákkórusa zárta néhány énekszámval.

Az első nap angol nyelvből volt vetélkedő, amelyen 17 csapat vett részt. A vetélkedőt Nemes Enikő angol szakos tanárnő irányította. A második napon humán jellegű tudományos ülészakot tartottunk, amelyen a diákok irodalomból, történelemből, idegen nyelvből írt dolgozataikat ismertették. A harmadik nap a reál jellegű tudományos ülészakra került sor kémia, biológia, informatika dolgozatok bemutatásával. A negyedik nap iskolatörténeti vetélkedőt szervezett a DiákTanács, amit reneszánsz-esti előadás követett, vendégünk a székelyudvarhelyi Juventus együttes volt. Az ötödik nap tippelős versenyt rendeztünk, melyre 9 csapat nevezett be. A versenyt Fodor Sándor tanfelügyelő vezette. A verseny után a rég várt buli és teaest következett, ahol minden diáknak lehetősége nyílt a jó szórakozásra. Szombaton a rendezvény utolsó napján Baksa Erzsébet tanárnő irányításával Nosztalgia kávéház címen a gimnázium diákjai táncot mutattak be.

Az iskolahetet a gimnázium színjátszó társulata zárta, amely Iváncson Sándor tanár úr irányításával bemutatta Szakonyi Károly Adáshiba című kétfelvonásos komédiáját. E jól szervezett iskolahét után köszönjük tanárainknak, diákoknak és a közönségnek, hogy egy héten át velünk tartottak, reméljük, hogy a jövő évben újra megrendezhetjük a hagyományos iskolahetet.

TÁLAS FERENC, tanuló

A NŐSZÖVETSÉG ÉLETÉBŐL

KÉNOS

Megalakulása óta a nőszövetség Kénosban sokféle programot szervezett, de még többet tervezünk. Célul tűztük ki magunk elé a teadélutánok rendszeresítését, és ezt sikerült is elérni az utóbbi fél évben. Minden hónapban a második vasárnap délutánján összeülünk egy kis időre, minden alkalomra valaki valamilyen kis műsorral készül és süteményt sütünk, teát, kávét árulunk.

A teadélutánokból befolyt pénzből farsangi mulatságokat szerveztünk, ami olyan jól sikerült, hogy a vendégek csak reggel akartak hazamenni. Az így begyűlt pénzből a templomba, a padokra szőnyeget vásároltunk.

Kézimunkakört is alakítottunk. Írásos terítőket hímezünk ajándékba, testvérgyülekezetünknek Chicagóba. Tervezzük egy szövőszék felállítását is, amelyen majd szőnyeget és mást is szeretnénk majd szőni.

Megszerveztük a Nőnap mulatságát is. Az összegyűlt asszonyok és lányok mindannyian azt mondták, hogy ezt jövőre is meg kell ismételni.

A Világ Imanapot, sajnos, nem sikerült március 7-én megtartanunk, viszont hétfőn, március 10-én, a hitelesítő istentiszteletet első alkalomként megtartottuk. Az Imanapot az unitárius templomban tartottuk meg (más felekezetű templom nincs a faluban), 26-on voltunk jelen nagyjából unitáriusok. Ez volt az első alkalom, mikor Imanapot tartottunk.

Mivel csak unitáriusok vannak nálunk a faluban, ezért az imádkozás ökumenikus jellege kevésbé domborodott ki, de mégis közösséget éreztünk a koreai asszonyokkal, és jóleső érzéssel fogadtuk, hogy az egész világgal együtt, érettük imádkozhattunk.

Szeretnénk tevékenyebben bekapcsolódni a Világ Imanapok előkészítésébe és szervezésébe, hiszen ez is kitekintést jelent számunkra a világra e kicsi faluból.

GYERKES MÁRIA ZSUZSÁNNA, CSÁKI ERZSÉBET

TORDA

A Világ Imanapot az Unitárius Nőszövetség keretén belül tartottuk meg a gyülekezet gyűléstermében a megjelölt napon. Részt vett 52 unitárius nő. A 24. számú egyházi ének elnevelése után a lelkész imádkozott, majd ismertetőt tartott Koreáról. A koreai nők napjáról Kónya Gyözőné tartott felolvasást. Ezután bibliamagyarázat és ima következett. A Segíts meg Urunk, őrizd meg Urunk c. éneket harmónium kísérettel előadta Szabó Mária. Találkozás életekkel témakörben felolvasást tartottak: Németi Magda, Pataki Eszter, Székely Jánosné. A nők értékelése címmel előadást tartott Fazakas Ferenc lelkész. Végül a Nemzeti imádságunkat énekeltek el.

Más felekezetűek nem vettek részt a Világ Imanapon, amit itt Tordán először tartottunk meg. A jelenlevők elhatározták, hogy a nyár folyamán a Tordai-hasadékhöz több kirándulást szerveznek.

Az elmúlt évben több ökumenikus összejövetelt is tartottunk, így Petőfi ünnepség, az unitárius templom cintermében az 1100 éves honfoglalás alkalmával kopjafaavatás, ezt megelőzően több mint 250 unitárius és más felekezetű vett részt templomi istentiszteletünkön. Úrvacsorát közösen osztottak az unitárius és az újtordai református lelkészek.

Célunk, hogy a jövőben együttműködünk a más felekezetű nőszövetségekkel.

KÓNYA GYÖZŐNÉ

CSOKFALVA

Az Asszonyok Imádkozó Világnapját március 7-én tartottuk meg. Kezddőnének a 33-as számú éneket énekeltek, majd a 213-as énekkel folytattuk. Benedek Jakab lelkész áhitatot tartott Mt 4,19-24 alapján. Ezután Máthé Piroska ny. tanítónő röviden ismertette az Imanap alap gondolatát, a koreai asszonyok életét, törekvéseit. Felolvasta a magnak sorsát, majd következtek a rövid imádságok. Unitárius részről 6 asszony imádkozott, református részről pedig 7 asszony. Közben énekeltek a mindkét vallásfelekezet részéről ismert egyházi énekeket. A Máthé Piroska ajkáról elhangzott ima után csend következett, majd a Miatyánk. Befeje-

zésül Benedek Enikő elnöknő Péterffy Gyöngyike Nő vagy című versét mondta el.

A templomból való kijövetelkor egy-egy kis kártyát, emléket kaptak az asszonyok, amelyen ez volt olvasható: „Ekkor felelvén, Jézus monda néki: Óh asszony, nagy a te hited”.

BENEDEK ENIKŐ

SINFALVA

Az Imanapot az unitárius tanácsteremben tartottuk. Sajnos csak 7-en voltunk jelen. Ez a kis létszám annak tudható be, hogy két haláleset is volt a faluban. Első alkalommal tartottunk Sinfalván Imanapot. Nőszövetségi szinten nincs ökumenikus összejövetel Sinfalván, egyházi szinten a katolikusokkal van. Reméljük, jövőre jobban sikerül megszervezni az Imanapot.

PÁLFI ILDIKÓ

MAROSVÁSÁRHELY

A Világ Imanapot március 7-én az unitárius templomban tartottuk meg, kb. 250-300 résztvevővel, katolikus, református, evangélikus, baptista és unitárius nőszövetségek tagjaival. Mi unitáriusok voltunk a házigazdák. Városunkban negyedik alkalommal került sor a Világ Imanap megszervezésére.

Házigazdák lévén, már február közepén megbeszélést tartottunk a tanácsteremben, ahol a felsorolt nőszövetségek részéről megjelent képviselőkkel megbeszéltük és kiosztottuk a feladatokat. Minden nőszövetség több tagja vállalt szöveg és énektanulást és két főpróbát is tartottunk február 25-én és március 4-én. Az énekek betanításában nagy segítségünkre volt Molnár Tünde énekes.

A Világ Imanap jól sikerült. Kisgyörgy Emília bevezető mondati után egy református földrajztanárnő ismertette az ország jelenlegi földrajzi és gazdasági helyzetét. Az ünnepség második része a betanult műsor bemutatása volt. Soós Noémi ákosfalvi református tiszteletes prédikációjával zárult a nagyon szép, felemelő ünnepség.

A Világ Imanapon szeretetvendégséget is rendeztünk a tanácsteremben, ahol tésztát, kalácsot és teát szolgáltunk fel. Hozzájárultak a katolikus nőtestvéreink is kaláccsal és cukorral.

Mivel mi, unitárius nők, voltunk a szervezők, nagyon igyekeztünk, hogy minden a legnagyobb rendben történjen és azt hiszem ez sikerült is, mivel minden ilyen jellegű munkához odaadás, hozzáértés szükséges, és ha kiválasztjuk a megfelelő lelkes asszonyokat, sikerben nem lesz hiány, amint ez a mi esetünkben is beigazolódt.

TOMPA MÁRIA

ÁRKOS

Árkoson a Világ Imanapot az unitárius templomban tartottuk meg, körülbelül 110 résztvevővel, unitárius, református és katolikus felekezetűekkel. Első ízben tartottunk Árkoson Világ Imanapot. Mindhárom felekezet templomában szószéki hirdetés alapján készítettük elő és a programtól eltérően ökumenikus istentiszteletet tartottunk.

Imát mondott a helybeli református lelkész.

Dancs Lajos vendéglelkész végezte a szószéki szolgálatot.

Fekete József római katolikus lelkész beszélt a nő hivatásáról.

Az ünnepség után szeretetvendégséget tartottunk.

Árkoson ökumenikus összejövetelek vannak Óév búcsúztató és Újév köszöntésekor Szilveszter estéjén, hitelesítő hetek esti istentiszteleteiben, Március 15. ünnepésekor.

SZÉKELY ENIKŐ

SIMÉNFALVA

Egyházközségünkben a Világ Imanapot a nőszövetségi összejövetel alkalmával tartottuk meg, március 15-én, a lelkesi lakás irodájában. Huszonhárom jelentek meg, két katolikus, öt református és 16 unitárius. A nők érdeklődéssel hallgatták a programot. Az Imanapot szeretetvendégséggel kötöttük össze, az asszonyok hoztak főtt kukoricát, pánkót sütöttünk.

Egyházközségünkben hagyomány, hogy ökumenikus összejövetelen emlékezzünk Halottak Napján, együtt ünnepelünk Karácsonykor, Március 15-én, Anyák Napján.

BIRÓ IBOLYA

GYERMEKOLDAL

Kedves olvasó!

Örömmel nézegettem, olvastam a szerkesztőségbe érkezett rajzokat, írásokat.

Köszönöm Antal Emőke rajzát, melyet ezúttal Ti is láthattok, valamint Inczeffi Tímea és Pap Éva érdekes alkotását. Kérek, hogy mindhárman mihamarabb közöljétek a szerkesztőséggel pontos címetek, hogy az ez esztendőben megjelenő Unitárius Közlöny számait jutalomként elküldhessük nektek.

Ilkei Júlia székelyudvarhelyi olvasónk „Imá”-ját átadtam az Ifjúsági oldal szerkesztőinek.

Hálásan köszönjük Kerestély Annamáriának a keresztrejtvényt. A jövőben ez is közlésre kerül.

Ugyancsak következő lapszámunkban fog nyomdástéket látni dr. Szász Dénes, tiszteletbeli esperes, írása.

Balázs Ferenc „Közérthető Evangélium” című könyvét kapja jutalmul Gergely Emőke szentegyházi olvasónk, aki bár csak IV. osztályos, már ilyen szép verset ír...

14. részének 72-ik versére gondoltál - és tudom, hogy legközelebb a te válaszod is hibátlan lesz.

Ez alkalommal Márton Katalin VII. osztályos olvasónk részesül jutalomban, aki Máté evangéliumának 26. részének 75. versében találta meg a kakasról és Péterről szóló történetet Tehát Márton Katalinnak postázzuk dr. Rezi Elek „Unitárius hit és erkölcsstan” című könyvét.

Gratulálunk a nyertesnek! Hálás köszönet minden próbálkozásért

Édesanyám

Édesanyám két szép szeme
Míntha csodát látna vele.
Boldog vagyok mikor látom,
Éljen soká, azt kívánom.

Édesanyám mosolygása,
Fényes csillag ragyogása,
Bearanyozza életem egét,
Ad szívemnek sok-sok békét.

GERGELY EMŐKE, IV. oszt., Szentegyháza.

REJTVÉNY

Elveszett egy báránka! Megtalárod? Ha esetleg nem lát-nád, forgasd a lapot jobbra-balra, akár fejfel lefelé is tarthatod az újságot, ha így könnyebben felismered a sűrű barikát. Türelmesen keressd a szegény kis állatot. Ha megtalárod, vágd ki az ábrát, színezd ki a barikát, és ha megfrod azt is, hogy a Bibliában hol olvashatjuk Jézus példázatát az elveszett juhról, jutalomban részesülhetsz. Jó szórakozást!

Az oldalt összeállította: M.M.

EREDMÉNYHIRDETÉS

Márciusi rejtvényünk helyes megfejtése : **egy kakas**. A bibliai helyek, ahol a kakasról olvashatunk: Máté evangéliuma 26. részének 69-75. versei; Márk evangéliuma 14. részének 66-72. versei; Lukács evangéliuma 22. részének 56-62. versei, valamint János evangéliuma 18. részének 15-18. illetve 25-27. verseiben.

Húsvéti lapszámunk rejtvényét, gondolom, többen is megfejtettétek, de mindössze 3 olvasótól - Agh László, Séra Ildikó, Márton Katalin - érkezett válasz.

Mindhárman „megtaláltátok” a kakast, a bibliai helyeknél azonban be-becsúszott egy kis tévedés.

Agh László, biztos vagyok benne, hogy sietségből. Máté 26. részének 69-75. versei helyett Máté 26,69-57-et írt. Ez sajnos így nem felel meg a valóságnak.

Séra Ildikó csupán ennyit írt: „Márk Evangéliuma 30. versében...” Kedves Ildikó, ezt sajnos nem értem, azaz gondolom, hogy mit is szerettél volna írni - hisz az idézetből kitűnik, hogy te a Márk evangéliumának

Tudósítások – hírek

Az Egyházi Képviselő Tanács április 3-án tartotta I. évnegyedi ülését.

*Az I. évnegyedi lelkészköri értekezleteket március 4-13. között tartották: március 4-én a kolozsvári belvárosi egyházközségben, március 10-én Székelyudvarhelyen, március 11-én Székelykeresztúron, március 12-én Brassóban, március 13-án Marosvásárhelyen. Az értekezleteken dr. Rezi Elek főjegyző: *Leleki-szellemi környezetvédelem és Pap László lelkész: Balázs Ferenc, a lelkész előadása hangzott el és került megbeszélésre.**

A Dávid Ferenc Egylet felolvasó ülésén március 16-án dr. Gaal György: Brassai Sámuel és a kolozsvári Unitárius Kollégium, április 20-án Kovács Sándor lelkész: Ifjúság és vallás, május 25-én Paskucz Lászlóné Szathmáry Viola: Merjünk-e álmodni? A nő szerepe a társadalomban címen tartott előadást.

A kolozsvári Unitárius Kollégium diákjai március 14-én egyházunk dísztermében Március 15. ünnepélyt rendeztek.

Aranyosrákosi Székely Sándor születésének 200. évfordulója alkalmából emlékünnepelet tartottak március 15-én Székelykálban. Az emlékünnepeleten a szászéki szolgálatot dr. Szabó Árpád püspök végezte. Előadást dr. Rezi Elek főjegyző és Kelemen Szabolcs helybeli lelkész tartott. Az emlékünnepelet a marosvásárhelyi Bolyai János középiskola diákjainak a műsora egészítette ki, majd az emléktábla leleplezésére került sor.

Dr. Szabó Árpád püspök és Győrő Dávid teológiai hallgató március 23-25. között részt vettek az IARF

Angliában tartott konferenciáján. napjain találkozott Székelykeresztúron. Ezt követően a püspök úr az IARF Vezető Tanácsának ülésén vett részt március 26-27. napjain.

Dr. Szabó Árpád püspök és dr. Rezi Elek főjegyző április 10-14. napjain az Unitárius Univerzalista Nemzetközi Tanács közgyűlésén vettek részt Angliában, Great Hucklow-ban. Április 14-17. napjain az Angol Unitárius Egyház Norwich-ban tartott főtanács ülésén voltak jelen.

A kolozsvári és székelykeresztúri Unitárius Teológiai Líceumokban április 21-22 napjain vallásérettségit tartottak. Az érettségien egyházunk részéről dr. Rezi Elek főjegyző volt jelen.

Emil Constantinescu államelnök május 1-én fogadta a romániai egyházak vezetőit Bukarestben. A fogadáson egyházunkat dr. Szabó Árpád püspök képviselte.

A nagyváradi unitárius egyházközség a Varadinum ünnepségsorozat keretében május 2-án ökumenikus ünnepséget rendezett. Az ökumenikus istentiszteleten a szószéki szolgálatot dr. Rezi Elek főjegyző végezte. Jelen voltak a testvérfelekezetek képviselői: Tempfli József római katolikus püspök, Csernák Béla a Királyhágómelléki Református Egyházkerület főjegyzője, Máthé Csaba evangélikus lelkész. Az ünnepség szeretetvendégséggel ért véget.

A nagyenyedi egyházközség május 10-én Enyedi György emlékünnepelet rendezett. Az emlékünnepeleten egyházunk részéről dr. Szabó Árpád püspök volt jelen.

A kolozsvári és a székelykeresztúri Unitárius Teológiai Líceumok X. osztályos tanulói május 9-11.

A maroszentgyörgyi egyházközség május 11-én tartotta megválasztott lelkészének, ifj. Kozma Albertnek az ünnepélyes beiktatóját. A beiktató ünnepélyen részt vett dr. Szabó Árpád püspök.

Teológiai hallgatóink a húsvéti és pünkösti ünnepek alkalmával legációk szolgálatokat végeztek az egyházközségekben. Legátust fogadó egyházközségeink lelkészi családjainak és híveinek köszönetünket nyilvánítjuk.

Benczédi Ferenc küküllődombói lelkész április 1-től nyugalomba vonult. 1926. december 21-én született Nyárádszentlászlón. Középiskolai tanulmányait a székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumban végezte. Teológiai tanulmányait a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián kezdte meg, majd a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán végezte el 1949-ben. 1949-1956 között Tordárfalván, 1956-1959 között Recsenyédén, 1959-től 1997. április 1-ig Küküllődombón volt lelkész. 48 évre terjedő lelkészi szolgálatával hűségesen építette egyházunkat.

Unitárius Közlöny.

A Keresztény Magvető melléklete.

Szerkesztő bizottság:

dr. Rezi Elek főszerkesztő,

Kovács Sándor szerkesztő.

Olvasószerkesztő: Kúrti Miklós.

Számítógépes munkálatok:

Kriza János.

Szerkesztőség címe:

3400 – Kolozsvár, 21. December u. 9.

tel/fax: 195927.

Készült az Unitárius Nyomdában.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888-1948/1990. 8. (68) évf.
4. szám 1997 június-augusztus. Ára: 700 lej.

A kalász

- egy kalász bőségesen elfér bármely kisgyermek tenyerében is, s ha elhullik az arató nyomában, észre is alig vehető;
- egy kalászban mindössze pár szem mag található csupán;
- egy kalász szerény, kicsiny voltában semmiségnek tetsző, nincs rajta semmi feltűnő, nem ragadja meg a szemet, miként, például, a harsogón szép pipacs, és nem álszemérmesen magátkellettő, mint a búzavirág, s nem durván-magabiztos, mint a töviskóró;
- a kalász, bizony, védtelen és kiszolgáltatott a kelleténél több esőnek, a jégverésnek szintúgy, mint az aszálynak, a taposó emberi lábnak, a gázoló baromnak is;
- a kalász mégis (nekem) a legkonokabb s a legszebb mindenek között: reményt tápláló növekedésében, örömet, bizonyosságot adó-hozó, ha beérten várja az aratót, az újkönyérré éhezőt;
- a kalász, az aranyló kalász várja az aratót: mint egy lehajtott fej, úgy áll, várakozik a beérett kalász az ég nagy kupolája alatt, tisztán, örömsős áhítattal, akárha templomban, Istenurunk színe előtt, önnön magába figyelőn, s mintegy meg is köszönve e főhajtással Istennek a gondviselést s az embernek a reménykedést, az érette való aggodást, a benne való, beléje kapaszkodó hitet is, miként a munkát szántástól aratásig;
- ember, állat, növény lehet haszontalan, fondorlatos, értéktelen, ügyeskedőn ravasz, önmagának és önmagáért való –
 - a kalász soha!
 - csak a kalász soha!
 - boldog hát, kinek kicsinyke sorsa, szűköcske élete kalásszá teljeseedik, amely kalászban múltnak tanúsága, bölcs tapasztalása és jövődők bizonyossága benne rejtezik!
 - mert, ki kalász maga is, abban az Egy Igaz Isten lakózik, s kiben az Egy Igaz Isten lakózik, esendő sorsában is legyőzhetetlen!
 - vajha kalásszá lehetnénk valamennyien!...

MOLNOS LAJOS

Csávossy György

Ima

*Homályba vérző örökmécses lánggal,
a remény frigládáját mentve máig,
történelmünk vad, villanó patáit
és sújtó fejszék árnyát lombos ággal
hárítva, Uram, völgyed templomában,
fenyők tömjénes csúcsíve alatt,
míg elvándorlók búcsúénekeivel
zokogva bujdos a messzi patak,
szólok Hozzád - Halál vagy élet
dolgában száll feléd a lélek:
Legyen meg a Te akaratod,
a szeretet,
miképpen mennyben, e hazában is.
A mindennapi békességet
add meg nekünk, ó ma!
Ne vigy minket a pusztulásba
és szabadíts meg mostoha
végzetünktől.
Büntess engem, ha kell,
tört test csak durva börtön,
de adjál örökéletet
népemnek itt a földön!*

A BRASSAI SÁMUEL ÉVFORDULÓ ÜNNEPI RENDEZVÉNYEI

Talán csak egyszer, 1982-ben, amikor az iskola fennállásának 425. évfordulóját ünnepelték, előzte meg hasonló előkészület a Brassai-hetet. Akkor a felettes szervek állandó bizalmatlanságával, gyanakvásával kellett számolni, mégis országos visszhangú lett az esemény. Az idei, immár 28. Brassai-hét két szempontból is ünnepi volt: az iskola - az egykori Unitárius Kollégium - fennállásának 440. évfordulójára, valamint a névadó Brassai Sámuel halálának egy-, születésének kétszázados évfordulójára emlékeztek. Ezúttal jóformán csak az időbeli és anyagi kötöttségek korlátozták a hét műsorát. Volt is felszáznál több rendezvény, számos illusztris vendég, ünnepi fogadás - mégis a sajtó alig szentelt több teret neki, mint az átlagos Brassai-heteknek. Sem a központi tanügyi szervek, sem az RMDSZ országos vezetősége nem képviseltette magát. Bizonyára, országosan túl sok már az ünnepség.

A Brassai-hét fő rendezője az idén is a Brassai Sámuel Elméleti Líceum volt, s abba természetesen bekapcsolódott az épületben működő Unitárius Szemináriumi Líceum immár kiteljesedett osztálysora (négy osztály), továbbá az egyetemes Unitárius Egyház. Május 22-25-én a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Magyar Nyelv és Kultúra Tanszéke a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetével karöltve „A nyelvész Brassai élő öröksége” címmel rendezett ülészakot, s ennek több mozzanata kapcsolódott az iskolai rendezvényekhez. A Brassais Véndiák Alapítvány szintén kivette részét az ünnepekből.

A Brassai Líceum szintjén már tanév elejétől folyik a készülődés. Városi viszonylatban március 16-án a Dávid Ferenc Egylet tartott először megemlékezést. Ott alulírott előadása: Brassai Sámuel és a kolozsvári Unitárius Kollégium hangzott el. A kolozsvári Népfőiskola május 6-án ünnepelt: szintén alulírott tartott vetítettképes előadást Brassai Sámuel és Kolozsvár címmel. A

Brassai-hét két előrendezvényvel indult. Május 10-én az Állami Magyar Operában a líceumi Bogáncs és az első Bogáncs-generációból lett, a Véndiák Alapítvány támogatta Zurboló néptáncgyűttes tartott gálaműsort. Május 17-én, szombaton a Véndiák Alapítvány és a Művelődés szerkesztősége rendezésében a főtéri Gy. Szabó Béla Galériában megnyílt az iskola egykori jeles rajztanárának, Váczy Margitnak (1911-1994) az emlékkiállítás. Negyven festményét sikerült összegyűjteni.

A tulajdonképpeni Brassai-hét május 15-19. között zajlott le. Mondhatni naponta reggeltől estig követték egymást - sokszor párhuzamosan is - a műsorok. Már vasárnap megérkezett a hollandiai Zwolle város Carolus Clusiusról elnevezett kollégiumának 17 tagú küldöttsége, majd rendre jöttek a debreceni Brassai Sámuel Szakközépiskola, valamint a győri és soproni testvériskolák küldöttei.

Hétfőn 11 órától tartották az iskola udvarán az ünnepélyes megnyitót. Az elnökségi asztalnál Cucu Imola igazgatónőn kívül helyet foglalt dr. Szabó Árpád unitárius püspök, dr. Bodor András, az iskola államosítás előtti utolsó unitárius

igazgatója, Szöllösi Ferenc, volt igazgató, a Brassai-hét elindítója és Jaap Breugem zwollei igazgató. Az igazgatónő üdvözlő szavai után dr. Szabó Árpád püspök mondott beszédet rámutatva, hogy „a szellem oltárán a lángnak mindig égnie kell.” Breugem igazgató az 1990-ben kezdődő testvériskolai kapcsolatot történetét idézte fel, s átadta ajándékukat, egy csillogó rézharangot „May the sound of this Bell remind you of our Friendship” (E harang hangja emlékeztessen titeket a mi barátságunkra) felirattal, továbbá pénzüsszeget az alagsori K terem átalakítására. Szöllösi Ferenc a Brassai-név felvételének körülményeit, a Brassai-hét történetét vázolta. Végül az előcsarnokban a Brassai- és Berde Mózsa-mellszobrok megkoszorúzására került sor. Délben Kovács Nemere igazgató vezetésével megtartották az immár hagyományos Brassai-vetélkedőt. A három résztvevő csapat közül az Unitárius Szemináriumi Líceum ért el első helyezést (269 pont), utána a debreceniek (219 pont), majd a kolozsvári elméleti líceum diákjai (175 pont) következtek. Délután Kovács Katalin tanárnő a tanár-diák viszony 440 esztendő alatti változásairól rendezett kerekasztal-beszélgetést.

Kedd a sportrendezvények jegyében telt el, megtartották a döntőket minifutballból, kosárlabdából, kézilabdából és labdarúgásból, a győztesek megkapták a Brassai Kupát.

Szerda délután a diák tudományos ülészak volt a főesemény. A Kriza János Önképzőkör pályázataira beérkezett legjobb dolgozatokat mutatták be, a debreceniek is elhozták négy munkájukat. Este Máté Adél, Mikó Ferenc, Muresan Andrea, Soó Éva, Szabó Tímea versösszeállításukat adták elő régi és új brassais költők verseiből. Tizenöt szerző műveiből válogattak.

Csütörtökön a héten szereplő diákok díjazása volt a központi esemény, ezt iskoladráma-est követte. Egy 18. századi kolozsvári unitárius és egy kézdivásárhelyi katolikus da-

rabot adtak elő a felekezeti, illetve az állami osztályok tanulói Molnos Sára, valamint Csörtán András tanárok irányításával.

Pénteken 10 órakor a Brassai-évfordulós ünnepségek megnyitására került sor az Unitárius Egyház iskolában lévő imatermében. Dr. Rezi Elek főjegyző prédikált, dr. Szabó Árpád püspök, Cucu Imola és Bencze Ágnes a világi, illetve egyházi iskolák igazgatónői mondtak megnyitó beszédet. Majd az ünneplők kivonultak a Házsongárdi temető Brassai-sírházához. Ugyanakkor reggel az egyetem Ferencz József (Horea) úti épületében a Shakespeare teremben megnyílt a nyelvészeti emlékülés. Dél előtt öt előadás hangzott el (Kiefer Ferenc, Péntek János, Gaal György, É. Kiss Katalin, Elekfi László), valamennyi kapcsolódott Brassai egyetemi pályájához, illetve nyelvészeti munkásságához. A koszorúzásra a nyelvészek is kivonultak a temetőbe. Itt Fazekas István vezette az ünnepséget. Emlékbeszédet dr. Benkő Samu, az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöke tartott, majd az Unitárius Egyház (Balogh Ferenc főgondnok), Magyar Tudományos Akadémia (Kiefer Ferenc akadémikus), Erdélyi Múzeum-Egyesület (Benkő Samu elnök), Brassai Sámuel Líceum és a testvériskolák részéről helyeztek el koszorúkat.

Délután az egyházi imateremben a nyelvészek, tanárok és egyháziak közösen folytatták Péntek János elnökletével az emlékülést. Grétsy

László „Brassai Sámuel, a nyelv őre - s ellenőre” című igen sikeres előadását három fiatal nyelvész (Fazekas Emese, Knecht Tamás, Schmindt Erika) felolvasása követte. Ezután alulírott Brassai középiskolai reformeszméiről beszélt, Kovács István teológiai tanár pedig Brassai unitárius vallási nézeteiről. Ezek az előadásokon számos meghívott, a kolozsvári magyar iskolák képviselői is részt vettek.

Pénteken az egyetemi ülészak a Shakespeare-teremben folytatódott, estig 16 előadás hangzott el, néhány Brassaihoz is kapcsolódott. Az iskola két termében külön folyt a humán, külön a reál szakosok ülése. Hat-hat előadást olvastak fel. Évfordulós vonatkozásai miatt kiemeljük Fazekas István (Brassai és a történelem), Fejér Adél (Brassai Sámuel filozófiája), Kassay Ildikó-Szabó Bertalan (Brassai Sámuel matematika tankönyvei), Tőkés Mária (Adatok a Brassai-herbárium történetéből) dolgozatait. Délben 12-kor került sor a lépcsőház I. emeleti falában elhelyezett Gergely István készítette Brassai-emlékplakett leleplezésére. Beszédet mondott Cucu Imola, Bodor András és Balogh Ferenc, majd Bodor András leleplezte a Brassai-portrét megőrkítő plakettet. Ezután az iskola egykori tanítványa, Tokay György kisebbségi miniszter szözl az egybegyültekhez. Folytatólagosan a kiállítások megnyitása következett.

Május 25., vasárnap a hagyományos torockói és torockószentgyörgyi kirándulás, koszorúzás napja. Vagy négy autóbusznyi közönség (diákok, tanárok, vendégek) indul az iskola elől. A szülőház emléktáblájánál az első megálló. Az egyház részéről Balogh Ferenc, az iskoláról Kovács Nemere mond rövid beszédet és helyez el koszorút. A Magyar Tudományos Akadémia koszorúját Kiefer Ferenc teszi a tábla alá, azután a testvériskolák képviselői következnek. Az esőben megázott közönség ezután bevonul a templomba, ahol ünnepi istentiszteletre kerül sor. Dr. Szabó Árpád püspök prédikál, majd Sándor Bálint - helybeli lelkész - köszönti az egyház vezetőit és az ünneplőket. A műsorban fellép Rónai Éva és István hegedű-orgona kettőse, a Majó Julianna vezette unitárius kollégiumi énekkar, valamint Sebesi Karen Attila színművész.

Az ünnepi hétre a líceum kiadta a Brassai-füzetek 2. számaként 16 oldalon e sorok írójának a Brassai Sámuel és az Unitárius Kollégium című tanulmányát, a Művelődés pedig megjelentette az ideai 5-6. számában a Brassai és Kolozsvár című dolgozatot. A májusi Erdélyi Híradó szintén e sorok írójának A 440 éves kolozsvári Brassai Sámuel Líceum című összeállítását közli.

Elmondható, hogy az 1997-es Brassai-hét méltó volt az évfordulóhoz.

Dr. GAAL GYÖRGY

Egyed Emese

Jelentés helyett

*Professzor úr, felnőtt az új csapat.
Tud és szeretne értelmesen élni.
Ne szántsák el tőle az utakat,
ne pusztítsák el, míg célját eléri:*

*Miféle bölcsességnek vegye hasznát?
A Berde-cipót merre osztogatják?
Mit kell még ma - s mit nem lehet már holnap:
tanítsd az ifjú sorsot-vállalókat.*

*Okos tekintet, jó kíváncsiság
ragyog belőlük - idegen világra.
Professzor úr, mi ellenük a vád?
A fölmentésnek túl magas az ára.*

*Együtt vagyunk, csak azért is, reménnyel,
közös sors, erős akarat vezérel,
hogy mint most, bátran jelenthessük egykor:
őrizzük egymást, Brassai professzor.*

Jakab Elek útja a Házsongárdig

Száz évvel ezelőtt az unitárius főtanács ülésén Ferencz József püspök úgy találta, hogy az egyház világitótornyait oltja ki rendre a halál. Június 24-én Brassai Sámuel, július 22-én Jakab Eleket érte utól a végzet. Brassai nemcsak egyháza, hanem egész Kolozsvár leghíresebb embere volt, mindenki ismerte, méltóan meggyászolták, eltemették. Jakab Elekről akkor már csak az idősebbek és a tollforgatók tudták, hogy kicsoda, hogy neve örökre összeforrjt Kolozsvárral. Mert Jakab Elek Kolozsvár történetírója. Ő írta a város első, s mindmáig egyetlen átfogó, tudományos, dokumentumokon alapuló történetét.

Jakab Elek székely nemes családból Szentgericén született 1820-ban. A kolozsvári Unitárius Kollégiumban Brassainak is tanítványa volt. A Református Kollégiumban jogi tanfolyamot végzett, majd a nagyszebeni Kincstárnál helyezkedett el. Az 1840-es években kezdett cikkeket írni, a reformmozgalom lelkes híve lett. Aztán végigharcolta az 1848-49-es forradalmat, az alkaptányságig vitte. Büntetésből szülőfalujába internálták. Innen kezdett figyelemkeltő cikkeket küldözgetni Kolozsvárra. Mikó Imre gróf 1854-ben fel fogadja titkárául, s bevonja történelmi kutatómunkájába, a kolozsvári művelődési élet mozgalmába. Mikó mellett szerencsés házassága határozza meg Jakab Elek további útját. Feleségül veszi a főkormányiszéki levéltár igazgatójának, Mike Sándornak Róza nevű lányát. 1861-ben ő is a levéltárban kap lajstromozói állást. Apósa bevezeti nemcsak a levéltári munkába, de kéziratok adatgyűjtéseit is rendelkezésére bocsátja.

Mike halála után, 1867-ben Jakab lesz a levéltár igazgatója. Csakhogy a kiegyezést követő unió megszűnteti a Főkormányiszék intézményét, s a parlament törvényt fogad el az Országos Levéltár felállításáról. Ennek székhelyére, a fővárosba kell felköltöztetni a közel kétfélmillió kolozsvári anyagot. Jakab Elek mintaszerűen szervezi meg az 1876-ban sorra kerülő átszállítást, budapesti berendezkedést. Ettől fogva azonban állása is oda köti. Búcsút kell mondania a Szamos-parti „Athénnek”, ahol élete legboldogabb két évtizedét töltötte. Bár szakmai érdemeit elismerik, Pesten nem tud megbarátkozni a környezettel, állandó anyagi gondokkal küzd.

Jakab Elek vezérelve volt a „Nulla dies sine linea” - egyetlen napot se töltsön munka nélkül. Reggeltől estig kutatott és írt. Rengeteg kisebb-nagyobb cikket, tanulmányt közölt napilapokban és rangos folyóiratokban. Több mint húsz kötete jelent meg. Valamennyi Erdély múltjára vonatkozik. Jórésztük pedig Kolozsvár és az unitáriusok történetére. Ő írta meg először Dávid Ferenc és számos unitárius püspök életrajzát. Fő műve azonban a Kolozsvár története. Megírására Simon Elek, későbbi polgármester kezdeményezésére, 1863-ban a városi tanács hirdetett pályázatot. 1868-ra készült el Jakab Elek az ós-

ó- és középkort bemutató 640 lapos I. kötettel. Elnyerte a pályadíjat, s a művet ki is adták 1870-ben. Az 1848-as forradalomig terjedő időszakot átölelő következő két kötetet 1886-ra fejezi be, s 1888-ra kerülnek ki a sajtó alól. Ezek terjedelme 832, illetve 1024 lap. A több bíráló által is monumentálisnak nevezett 2496 lapos várostörténethez két kötet (752 l.) okmánytár és két füzet „világosító rajz” társul. Akkoriban egyetlen magyar városnak sem volt ehhez fogható történelmi szintézise. Jakab még a város földrajzát, geológiáját, flóráját és faunáját is külön fejezetekben ismertette. Az I. kötet megjelenését az akadémiai levelező, a II-III. kötetét a rendes tagsággal ismerték el.

Kolozsvár történetíróját budapesti lakásáról a Kerepesi temetőbe temették. Gál Miklós fővárosi unitárius lelkész végezte a szertartást, megjelent a belügyminiszter, az államtitkár, az akadémiát Szily Kálmán főtitkár, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Esterházy Kálmán elnök képviselte. A kolozsvári unitáriusok nevében Kovács János és Gál Kelemen tanárok vettek részt a temetésen, az előbbi beszédet is mondott.

A végtisztességet megadták, de mindenki érezte, hogy Jakab Elek hamvainak Kolozsvárt a helye. A Jakab kezdeményezésére még 1874-ben létrehozott „Székelyek története” pályadíj alap 1900. november 8-án határozta el az exhumálást és méltó síremlék felállítását. Kovács Jánost bízták meg a végrehajtással. Ő december 23-án érkezik vissza az új koporsóba helyezett hamvakkal. Aznap délelőtt, a rokonság részvételével, Ferencz József püspök, Kovács János, Gál Kelemen jelenlétében Péterfi Dénes helyi lelkész imája mellett a város adományozta házsongárdi díszsírhelyre, apósa sírjának szomszédságába helyezik ismét nyugalomra - immár szeretett városában - Jakabot.

A következő évben elkészül a fekete márvány emlékoszlop is, mely máig jelöli a nyughelyet. Az oszlop ünnepélyes felavatását 1901. szeptember 21-re tűzik ki. Nem akármilyen nap ez az unitárius egyház történetében. Előtte kerül sor az adománytevő Berde Mózsá monumentális szarkofágjának a leleplezésére, másnap nyitják meg az Unitárius Kollégium éppen befejezett új épületét. Míg a Berde-sírnál csak az egyház tisztelgett, a Jakab Elek-oszlophoz kivonulnak a város előljárói, a tudományosság képviselői is. Kozma Ferenc unitárius felügyelő gondnok jellemzi Jakab Elek pályáját, rövid beszédek kíséretében koszorúz a város, az egyház, az akadémia, az Erdélyi Múzeum-Egyesület, az Országos Levéltár, az Unitárius Kollégium kórusa énekel. Az akadémiát képviselő Szádeczky Lajos történészprofesszor szavaiból idézünk: „A székely, ha kivándorol, örök álmodni hazáig vágyik, idegen földben nem nyughatik. Jakab Elek is elérte ez utolsó vágyát: holtteste második sírjában, immár bércecs hazája földjében pihen.”

Dr. GAAL GYÖRGY

BALÁZS FERENC IDŐSZERŰSÉGE

1997. május 31-én az Unitárius Egyház, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, a Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság Balázs Ferenc halálának 60. évfordulójára emlékező rendezvénysorozatot szervezett.

A rendezvénysorozat ünnepi megnyitására egyházunk dísztermében került sor. Dr. Szabó Árpád püspök, dr. Egyed Ákos történész, a Romániai Népfőiskolai Társaság elnöke, Dávid Gyula az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület elnöke üdvözölték a jelenlevő hallgatókat, és megnyitó beszédekben Balázs Ferenc szellemi örökségének időszerűségéről beszéltek, kiemelve egyházi- és népszolgálati munkásságának örök értékeit. Kihangsúlyozódott, hogy „az emlékezésnek csak akkor van igazán értelme, ha mind a jelenben, mind a jövőben követni fogjuk Balázs Ferenc példáját.”

A megnyitó beszédek után a tudományos dolgozatok felolvasása következett. Dr. Rezi Elek főjegyző: Balázs Ferenc teológiája, Gúzs Ferenc közigazdász: Egy falumentő küldetése, Keszeg Vilmos egyetemi tanár: Balázs Ferenc emléke Aranyosszék tudatában, Vallasek Júlia egyetemi hallgató: Száz nap India - Balázs Ferenc Indiából írt levelei menyasszonyához címen tartottak előadást. Sebesi Karen Attila színművész Balázs Ferenc műveiből történő irodalmi összeállítását, valamint Vásárhelyi Géza Balázs Ferencről írt drámájának bemutatása zárta a délelőtti ünnepségsorozatot.

Délután 5 órakor folytatódott a rendezvénysorozat Mészkon. A zsúfolásig megtelt mézskői unitárius templomban dr. Szabó Árpád püspök végezte az ünnepi

szószéki szolgálatot a Mt 5, 13-16 alapján. Beszédében arra kereste a választ, hogy időszerű-e ma az az evangélium, amelyet Balázs Ferenc magáénak tudott? Időszerű-e ma is reményeket tűzni magunk elé azért, hogy az utánunk jövőknek teljesebb, igazabb életük legyen? A felvetett kérdésekre csak igennel lehet válaszolni Balázs Ferenc életpéldáján keresztül, aki a jézusi tanítványság feltételeit - a só és a világosság hasonlataival élve - hűségesen betöltötte.

Cseke Péter író Balázs Ferenc önfeláldozó életútját méltatta és kiemelte azt a megbecsülést és tiszteletet, amelyet a kortársak iránta tanúsítottak. Az előadó Tamási Áron búcsúbeszédéből idézett:

„Akiiket valaha temettünk, Te azok közül a legtisztábban mutattad meg, hogy ezen a földön miként kell élnünk és meghalunk. Alulról jöttél, mint a tiszta forrás vagy az életető növény. Nem voltál délszaki virága Erdélynek: nem díszítetted ezt a földet, hanem gazdagítottad. Zord éghajlat és elűző keleti szélben Te itt megkapaszkodtál, mint a hegyi fa messzelátó sziklán.”

Balogh Ferenc főgondnok, műépítész a mézskői unitárius templom építéstörténeti értékeiről tartott előadást. Hangsúlyozta, hogy a templom építéstörténeti érték, olyan népi ornamentikán alapuló szecessziós templom, amely nemzetközi megbecsülésre érdemes.

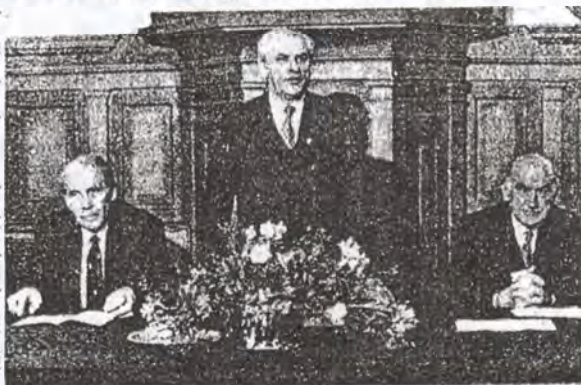
A templomi megemlékezés után Balázs Ferenc mellszobrát avatták fel a templom bejáratánál. A szobor talapzatát, elhelyezését Starmüller Géza tervezte, a szobrot ifj. Starmüller Géza készítette.

A szoboravatás után a mézskői temetőben Balázs Ferenc kopjafájának a megkoszorúzására került sor. A sírnál Székely Miklós, a kolozstordai unitárius egyházkör espere-se beszélt, elhangzott Balázs Ferenc hitvallása, a mézskői fiatalok Balázs Ferenc-verseket szavaltak, majd a tordai és az alsó- felsőszentmihályi unitárius dalárdák adtak elő énekszámokat.

Az ünnepségsorozat szeretetvendégséggel zárult a mézskői unitárius egyházközség szeretetotthonában.

A Balázs Ferenc-emléknap nemcsak Balázs Ferenc emlékét idézte, hanem hozzájárult maiságunk számbavételéhez és a jövő iránti elkötelezettségünk megerősítéséhez.

Dr. REZI ELEK

A emléktábla avatásán

Balázs Ferenc és családja a kortárs szemével

Az alábbi szemelvényeket a „Feri és Kriszti, ahogy én láttam” című, Nyitrai Deák Berta által készített visszaemlékezéseiből idézzük. Ny. D. B. 1934 végén - segédlelkészi minőségében - hosszabb időt töltött Balázs Ferenc mészköi unitárius lelkész és családja környezetében. Így lehetősége nyílt arra, hogy közelebbről megismerje - s az utókor számára leírja - egy unitárius lelkészpár erkölcsi profilját, azt a falusi társadalmi közeget, amelyben élniük és tevékenykedniük kellett.

Köztudott, hogy Balázs Ferenc nyugatról hozott magának élettársat. A továbbiakban Ny. D. B.-től idézzük:

„... a menyasszonya, Frederichsen Kristi, tényleg megérkezett nemsokára. Magyarul nem tudott, úgy-hogy egyelőre nehezen illeszkedhetett bele az itteni helyzetbe. De szép volt a mosolya, kedves az egyénisége, s az esküvőre való várakozást türelemmel viselte. Pedig arra elég sokáig kellett várnia..., s aztán még az is, hogy nem vettek jegygyűrűt. A végén, hogy a botránkozók ne hajigáljanak rájuk követ, kerítettek titokban két sárga függöny-rézkarikát, s azt húzták fel az ujjukra, amikor valahová mentek. Egyebeket tudunk írásaikból. Ezeket én tőlük tudtam meg, amikor hármásban meghitt beszélgetéseket folytattunk Mészkon az új papilakban... Feri igyekezett bevezetni Kristit, még mint menyasszonyát, az itteni közéletbe. Cikkeket íratott vele angolul itteni tapasztalatairól és amerikai emlékeiről, amelyek az általa nemrég megindított Kévekötésben jelentek meg, Balázs Ferenc fordításában. A cím mindig ez volt: „Írták: Frederichsen Kristi és Balázs Ferenc...”, sokan hitték még akkoriban, hogy a cikkeket is Feri írta, de később, akik közelebbről megismertük a nagyműveltségű Kristit, megértettük, hogy nincs neki szüksége saját anyanyelvén senki segítségére. Az, hogy magyarul beszélő társaságban hallgatag volt, csak azt jelentette, gyenge magyar nyelvtudása akadályozza a beszédben, s nem akar nevetséges lenni. De azt maga Feri is elismerte, a felesége sokkal szebben beszél angolul, mint ő...”

1934 november utolsó napjaiban levél érkezett a püspökségre is, a teológiai igazgatóságra is Mészkről. - Balázs Ferenc jelentette, hogy fekvő beteg ő is, a felesége is, s a decemberi és a januári munkát nem képes elvégezni, segítségre van szüksége. Nő-segédlelkészt kér - név szerint engem (Ny. D. B.) -, mert háziasszonyra is szükségük van, aki ápolja őket, és a háztartási irányításában is segítségükre legyen. A fölöttesei mindehhez hozzájárultak, s az engedélyt megadták, s én 1-jén délelőtt az egyik autóbusszal el is mentem hozzájuk... Örömmel fogadtak, különösen Kristi, akinek nagyon hiányzott Mészkon a barátnő... Feri ezzel fogadott: de jó, hogy idejében megérkezett, Berta, legalább nem késett el még a nőegyleti gyűlés-

ről. Ma este ugyanis az van soron, s azt az új segédlelkésznek kell levezetnie. Nagyon néztem, de nem akkorát, hogy észrevegye. Csupán annyit kérdeztem: hány órakor kezdődik a gyűlés?

Ilyenkor, téli időben, 7 órakor.

Kezembe vettem az istálló-lámpát, s siettem az iskola felé. Ott gyűltek össze az asszonyok...

Így kezdődött tehát Ny. D. B. segédlelkészi és nőszövetségi tevékenysége Mészkon.

Az is köztudott, hogy Balázs Ferenc súlyos tüdőbajban szenvedett. Ez az akkor veszedelmes népbetegség, sajnos, átterjedt családja többi tagjára is.

Ennek ellenére... „Kristi lelkében felébredt a remény, hogy Feri még meggyógyulhat, ha kórházba kerül. Hiszen 1929-ben is talpra állította Pop Livius, aki egyike volt Románia legkiválóbb tüdőspecialistáinak. Mint Balázs Ferenc jó barátja, 1929-ben ő kezelte a kolozsvári tüdőkórházban.” (Kristi) „... délután nagyon szívesen feküdt a jó, tiszta levegőre, amely abban az évben újév előtt még nem volt nagyon hideg. Jobban érezte magát itt az eresz alatt, ahol nem volt sár, mint a faluban, dagasztva a majdnem térdig érő sarat. Hogy egy kissé jobb kedvre hangoljam, kérdezősködtem tőle amerikai dolgokról, s arról is, hogy ismerkedtek meg Ferivel, hogy ismerték meg egymást. Kristi nagyon szívesen mesélt. Elmondta, hogy az egyetemen, ott Kaliforniában, nagyon tetszett Feri a lányoknak. Feri udvarias, figyelmes volt mindenkihez, s nemegy közülük azt hitte, hogy ez udvarlás. Kacérkodtak vele.

- Nekem is nagyon tetszett Feri - mondta -, de én nem kacérkodni akartam, hanem komolyan megszerettem. Ő azonban éppen velem nem törődött, s engem ez nagyon bántott. Törtem a fejemet, hogy hogy fordíthatnám magam felé a figyelmét. Egyszer az Egyetemi Nagy Könyvtárban találtam egy angol-magyar társalgási szótárt. Sokat tanulmányoztam. Annak a segítségével írtam egy olyan szabad verset. Nagyon egyszerű. A sorokat a társalgási szótárból másoltam ki és raktam egymás után. Csak olyan mondatokat, hogy megyek az utcán, esik az eső, hull a hó, az emberek fáznak, én is fázok, havas az erdő... stb. Kb. 20 sor. Persze Kaliforniában se nem esik, se nem havaz, de azt már tudtam, hogy az ő hazájában esik is, havaz is - s olyankor az emberek fáznak. - A verset táskámban hordoztam, s egy csoportos kiránduláson odaadtam neki. Buta vers volt, de helyesírási hibát nem talált benne, mert a sorokat betűről betűre másoltam ki a könyvből. Feri meghatotta, hogy van egy lány, aki az ő nyelvét tanulja, s már verset is ír magyarul. Attól kezdve többet foglalkozott velem, együtt jártunk, és ő is megszeretett... - így kezdődött...”

GAGYI-BALLA ISTVÁN (közlő)

A VARGYASI RÖGTŐL A HÁZSONGÁRDI HANTOKIG

A vargyasi unitárius egyház-köztség templomában emléktábla avató ünnepélyre gyűltünk össze 1997. június 1-én. A 22 éve elhalt, de emlékeinkben ma is élő **Kiss Károly** kedves kántortanítóra emlékeztünk.

A tanítványok seregének öröme még nagyobb volt, hogy templomunkban köszönthettük a néhai jó tanítónk három unokáját és egy dédunokáját: a Budapesten lakó Sándor család (a néhai Erzsébetnek) gyermekeit: Bélát, Erzsikét és Zsuzsát, valamint Gergely dédunokáját. A délelőtti 11 órakor kezdődött istentiszteleten imát és egyházi beszédet mondott az egyház-község lelkésze: Andorkó Ferenc, 3Móz 6,13 alapján. A tanítványok nevében özv. Máthé B. Albertné, az iskolások részéről Soós Hunor alkalomhoz illő verseket szavaltak. Az egyház-köztség énekkara és az iskolások kórusa többszámú énekszámokkal gazdagították élményeinket. Majd az iskola igazgatónője, Gödvi Anna hitet tesz, hogy az iskola növendékserege és a tantestület tovább viszi és tovább adja Kiss Károly örökségét. Az ünnepély fénypontja volt, amikor hangszalagról felcsendült a kántortanító úr ismerős, kedves hangja, énekelvén az ősi, szép, népi énekeket. A templom falai a letűnt idők dicsőségét visszhangozták, s a szemekben csillogó könnycseppek a maradandó szép emlékekről beszéltek.

A tanítványok nevében emléktábla-beszédet mondott e sorok írója, a Róm 1,9/b alapján.

Kiss Károly örökségül hagyta reánk a maga emberséges, tiszta életét: tanító életpéldájával emberközbe hozta közénk a Jézus tanította Istenországát.

Vargyason született 1889. április 5-én, népes, nagy család kilencedik gyermekeként. Levelében írta: „Sajnálom azt az embertársamat, aki testvértelenül élve nem ismerhette meg ezt a szép, egybefogó, egymásért minden áldozatra kész hatalmas érzést: a testvéri szeretetet.” Ebben a házban töltött 52 évet, 32 évet Vargyas szolgálatában. Erre a szülőháza helyezzük e vargyasi hívek és tanítványok

ajándékából a nemfelejtés emléktábláját. Hit és alázat fvelt végig pályáján, életén, szolgálatán. Jelen van mindenütt, ahol egy néptanító és nevelő képével találkozunk: iskolában, Daloskönyvben, Ifjúsági Egyletben, Gazdakörben, Szövetkezetben. 1941-ben Kolozsvárra távozik. Nem kívánt több lenni tanítónál, de azok közé a kevesek közé tartozott, akik a nevelő fogalmát mély és magasztos tartalommal tudták kitölteni: amit csak tudott, örömmel adta át. Nemzedékeket tanított meg a dalra. Ismereteket átadó hivatásának minden rezdülését az erkölcsiség hullámhosszán sugározta. Az Isten és emberszeretet magvait hintette tanítványai lelkébe!

Áldottak legyenek a mi tanítóink, akik tiszta lélekkel töltik be hivatásukat, és minden nap úgy lépnek be a tanterembe, mint akik tudják, hogy szent küldetést teljesítenek. Vegye körül a legnagyobb tisztelet, megbecsülés az ilyen tanítókat. Ezek között elsősorban a helybeli nyugdíjas tanítónk, Tóth Pál nevét, aki mint tanítvány is, fáradhatatlanul munkálkodott a mai nap sikeréért.

Kiss Károly elvévülhetetlen érdeme, hogy a legnehezebb időkben, a 30-as évek folyamán, házról-házra járva, magyar abc-t tanított a felekezeti iskola nélkül maradt és az állami iskolába kényszerített, 1930-1940-es évfolyamú vargyasi gyermekcseregnek.

Felekezeti iskolánkat nyilvánossági jogától 1925-ben megfosztották. Évről-évre minden évben az álla-

mi iskolában idegen vizsgáztató bizottság előtt kellett tenni. Itt a tanulók évről-évre nagyobb százalékát elvágták és arra kényszerítették, hogy átmenjenek az állami iskolába, ahol csak román nyelvű oktatás létezett. Mi a felekezeti iskolában az első osztályt 32-en kezdtük meg, 1920-ban az V. osztályban már csak hárman maradtunk. 1930-ban a felekezeti iskolánk teljes felszámolása is megtörtént. Erdélyi életünk névtelen hősei azok a tanítók és tanítónők, akik ezekben az időkben, sokszor fizetés nélkül, szent és nemzetmentő munkát végeztek. Az egyenlők közt az első itt is Kiss Károly tanítónk volt. Hogy milyen szellemben? Íme életem egy felejthetetlen gyermekkori emléke: 1926 júniusában az állami iskola egyik termében vizsgán voltunk. Tanítóink közül senki a vizsgára a terembe be sem jöhetett. Dermesztő csendben vártuk a vizsgáztató bizottságot. Ebben a feszültséggel teljes pillanatban halkán kattant az ajtó és benyit az ajtón Erzsébet tanítónéni, Kiss Károly felesége. Szinte suttogva mondja: „Gyermekek, vigyázzatok! Tompa Mihály Gólyához című versét nem tanultuk.” Hallgattunk. És mindent megértettünk.

Kiss Károly számontartott mindannyiunkat egyenként és együttesen. Kérdeztük őt, mikor messzi útvjáról hazatért: akadt-e odaát vargyasi, akit a családlátogatás rendjén fel ne keresett volna? Elmosolyodott, s mint egy kisfiú válaszolt: Tudomásom szerint egy sem.

86 év után elvégezve mindent, amit a jó Isten reá bízott, a Házsongárdi temető 1975. november 29-én lett gazdagabb Kiss Károllyal.

Az emléktábla avató ünnepélyünk előtti napokban a Házsongárdi temetőben felkerestem a kopjafás családi sírt, és a viszontlátás reményében búcsúztam: „Ti oktattatok, tanácsoltatok! Szívembe plántáltátok a szót, amelyben vagyunk! S ha valamit népemért tehetek: Isten után Nektek köszönhetem!”

„Az igaznak az emlékezete áldott!”

DIMÉNY ANDRÁS ny. lelkész

KOLCSÁR SÁNDOR kibúcsúzója

1997. július 6-án Kolcsár Sándor esperes-lelkész 48 év szolgálata után búcsúzott el a marosvásárhelyi gyülekezettől és a lelkészi szolgálattól. Egy hosszú és megpróbáltatásokkal teljes életút, hivatástudattal végzett munkája után határozta el magát erre a lépésre.

Olyan korban volt Ő lelkész, amely gyermekeit nem kényeztette el, hanem kemény próbák elé állította. Megmérő időkben kellett megmaradnia tiszta lelkiületű, egyházunk és népünk örök értékeit drága kincs-ként megőrző embernek. Kibúcsúzó szószéki szolgálatában összefoglalta megtett életútját, a Teológiai Intézet-től, Szabédon át, Marosvásárhelyig. Szeretettel beszélt hajdani teológiai tanáraitól, akik oktatták és az életre készítették. Megemlékezett szabédi híveiről, és azokról a szórványsorsban élő unitárius emberekről, akik „foggal és körömmel” igyekeztek őrizni az egyre porladó anyanyelvet. Majd végignézve a padosorokon, így szólt: a padokban ülő híveimben látom egész családjukat, amelyekben eskettem, kereszteltem vagy temettem.

Kibúcsúzóján erdélyi magyarságunk egyházi és közéleti vezetői

szép számmal jelentek meg. Jelen volt és beszédet mondott egyházunk képviselőjében dr. Szabó Árpád püspök. Megtisztelte jelenlétével D. Tőkés László királyhágómelléki református püspök is, akivel, mint köszöntő beszédében mondotta, az „eszmeharrikádokon” lettek barátokká.

Köszöntötte dr. Kisgyörgy Árpád főgondnok, Fodor Imre Marosvásárhely polgármestere, lelkésztársai, a testvérfelkezetek lelkészei és volt segédlelkészei, akik számára Sanyi bácsi az igaz barátot és szolgatársat jelentette, és akik házában mindig otthonra és családra találtak.

Az Egyházközség részéről a gondnok, a Nőszövetség és az Ifjúsági Egylet képviselőinek a köszöntői hangzottak el.

Az amerikai testvérgyülekezet (Winchester) lelkésznoje, Arleen Connan Sutherland angol nyelven adott elő egy éneket tiszteletére.

Kibúcsúzója előtt egy fax-üzenet került a kezembe, amelynek szerzője az RMDSZ Maros megyei elnöki tisztségébe való megválasztása alkalmából köszöntötte. A szerző így fogalmazott: „...a Bolyai-tér, a Bolyaiak-szobra Sanyi bácsi nélkül elképzelhetetlen.” Valóban az Ő élete 30 esztendőn át a város életével és a Bolyai-térrel egybefonódott.

Kolcsár Sándor a szolgálatot szolgálata váltotta föl. „Ki beszél itt nyugdíjba vonulásról?” - fejezte be Tófalvi Zoltán újságíró, közíró, köszöntő beszédét. Sanyi bácsinak a nyugdíjba vonulás nem a pihenést, hanem egy új munkaterületet, gondjaink és nehézségeink főlvállalását jelenti.

Ahogy Szentábrahámi Lombárd Mihály püspökünket méltatta az utókor, hasonlóképpen Sanyi bácsi is a marosvásárhelyi Unitárius Egyházközség és ezentúl a város magyarságának „szeme, szíve és lelke” volt, és lesz.

Kívánom az egész Egyházközség nevében, hogy az Ő szeme ezután is

világosan lásson, szíve szüntelenül értünk dobogjon, lelke pedig maradjon meg olyan tisztának, amiképpen azt az elmúlt korszak semmiféle szennye sem tudta beszennyezni!

KECSKÉS CSABA gy. s. lelkész

„Embernek maradni mindig, minden körülményben”

Az Unitárius Egyház nevében is meglehetősen szeretettel köszöntöm a marosvásárhelyi egyházközség esperes-lelkészét nyugdíjba vonulása alkalmából.

Köszönöm és köszönjük Kolcsár Sándor esperes-lelkész 48 évi hűséges szolgálatát, áldozatos munkáját, melyet mint szabédi és marosvásárhelyi lelkész tiszteletre méltó, alázatos lélekkel végzett a gyülekezetek épülésére és megalégedésére.

Mint a maros-küküllői egyházkör esperese, harmincegy éven át hozzáértéssel, körültekintéssel szervezte és irányította az egyházkör munkáját, és segítette lelkésztársait. Tekintélyt szerzett magának és egyházának; elismerést és tiszteletet hívei részéről, megbecsülést lelkésztársaitól.

Válságos időben vette vállára a palástot (1949). Embert és jellemet megpróbáló korszakban hirdette az evangéliumot. Embertelen korban, istentelen világban, szellemi és erkölcsi pusztítást okozó évtizedekben, tanító szónoklataiban a keresztény szellemiség kialakulását munkálta, melynek célja az értelem felvilágosítása, a lelkiismeret felébresztése, hatni a szívre, észre és az akaratra egyaránt.

Prédikációiban helytállásra, kitartásra, itthonmaradásra buzdított. Oktatta az ifjúságot, anyanyelvet és szülőföld szeretetre nevelte őket.

Megtapasztaltuk, hogy a humánus a XX. században óriási vereséget szenvedett.

Az Egyház anyagi javait ellop-
ták, erkölcsi és szellemi értékeit meg-
semmisíteni akarták, valláserkölcsi
hittételeit megalázták, az anyanyelv
a templomba szorult, de az esperes
úr rendületlen hittel, szónoki erővel,
bátran, dacolva hatalmasságokkal
is, hirdette az evangéliumot, építette
Istenországát az emberek között. S
mondogathatta magában a költővel
együtt: „Oly korban éltem én e földön,
/ mikor az ember úgy elaljasult,
/ hogy önként, kéjjel ölt, nemcsak pa-
rancsra, / ... mikor besúgni érdem
volt s a gyilkos, / az áruló, a rabló
volt a hős...”

Generációk nőttek föl hamis-ha-
zug világszemlélettel, az esperes úr
azonban a szószékről, a közéleti te-
vékenységében vagy akár a magán-
életében Arany János szavai szerint
szólt, élt és cselekedett, miszerint
tudva-tudta, hogy: „... nincs na-
gyobb cél e földi létben, mint ember-
nek maradni mindig, minden
körülményben.”

Közösségi és társadalmi tevékeny-
ségének célja népének gyámolítása,
főlemelkedésének támogatása, a test-
véri egyházak között a szeretet és köl-
csönös tisztelet ápolása, közös céljaink
megvalósítása.

Nyílt és őszinte élet- és világszem-
lélete, rokonszenvezőinek és tisztelő-
inek taborát gyarapította. Mi pedig
büszkék voltunk közéleti tevékenységé-
re is.

Megelégedéssel és nagyrabecsü-
léssel állapíthatjuk meg, hogy eme
életmű kibonatkozásában, megvaló-
sulásában jelentős támasz volt Mag-
da tiszteletesasszony megértő,
egészséges családi, szellemi otthont
teremtő és segítő gondoskodása is.

Kívánunk egészségben, örömkö-
ben gazdag, sok-sok nyugdíjas évet,
és vállalt tisztségében, eredményes
munkája után, sok sikert, mindnyá-
junk megelégedésére!

Dr. KISGYÖRGY ÁRPÁD főgondnok

KOLCSÁR SÁNDOR KIBÚCSÚZÓJÁRA

Élő levélként jöttem, Malakiás 2,7
üzenetével: „A papnak ajka őrzí a
tudományt, és az ő szájából törvényt
várnak, mivel a Seregek Urának kö-
vete ő.”

Kedves lelkésztársam, barátom,
drága komám, KOLCSÁR SÁNDOR!
Hivatalosan a palástos szolgálato-
dtnak végére, a kibúcsúzódra
gyűjtött össze a mai alkalom. Én az
Erdélyi Unitárius Lelkészek Szövet-
sége Elnökségének, tagjainak és a
magam nevében nem búcsúztatni-
búcsúzni akarok tőled, hiszen Egy-
házunkban jelképes fogalom má-
lettél; így nem lehet tőled búcsúzni,
téged búcsúztatni, csak köszönteni
és köszönni. Nehéz ez a feladat,
mert a sorsközösségben fogant, lé-
lekazonosságból kinőtt barátság el-
fogulttá tesz. Ezért próbálok meg
most veled közösségünk nevében
magunknak, magunkról, ... rólunk
beszélni.

A nem-szeretem napok koplaló
és koplaltató kenyerét 50 évvel eze-
lőtt együtt ettük a Teológián, mikor
unitárius lelkésznek készülve, „ke-
resztes lovagokként” népünk ke-
resztjét vállalva felvettük. Azóta is
megmaradtál annak, akit ott és az-
után is megismertünk, tiszteltünk
és szerettünk: lelkésznek, közös hi-
vatásunk vallójának és vállalójá-
nak, jelképes lelkiismeretnek...
Álnok álmok nem kísértettek az
annyi gerincet törő időkben, ha-
nem a kegyetlen valóság arra kény-
szerített, hogy ne adjuk fel
magunkért népünk érdekét... Meg-
voltunk, megéltünk egymással-egy-
másért, népünkért és egyházunkért
és a remélt jövőbeni megmaradá-
sunkért.

A családjunkon kívül sok minden
ránk volt bízva. A Biblia szerint az
„Úrnak - rendkívüli - követői”, megbí-

zottak voltunk, kiknek a sodrásban
partot kötni, a bizonytalanságban
Istenben hitet adni, a kifiamodott
erkölcsben embernek maradni, népi
és nemzeti önazonosságunkat meg-
tartatni példánkkal kellett bizo-
nyítani. Soknak a börtönben is...

Kihírtuk, megbírtuk, sokszor csak
az Isten tudja, hogy miként. Bizo-
nyítottál, bizonyítottunk, hogy em-
berként és lelkészként helytálltunk.
Mert, ha nem is volt jó mulatság, de
„férfimunka volt”; a megméretetés-
ben: önvallomás. A látszólag földin-
dulásos, „jégverés” időben rögzítve,
a megmaradást és a megújulást
munkáltuk csíráként, Istenre
bízva a „termést.”

Mikor most az Erdélyi Unitárius
Lelkeszi Szövetség nevében közönte-
lek köszönettel, ebben a küszöb-
időben, hiszem, mert tudom, hogy
mától kezdve sem fogod levetni ma-
gadról azt a jelképesé lett szolgálati
palástot, amit felvállalva viseltél ed-
dig, hiszen te magad voltál az a jel-
képes palástos lelkész-ember.
Hivatásodban azonos voltál önma-
gaddal és a palástoddal.

Elhiszem, hogy nyugdíjba me-
hetsz, de a további közös sorsunk
hordozásában, értünk, nyugalom-
ba nem tudsz menni, mert téged így
mondott magáénak a Kor, és így hív
Korunk.

Istennek, és utána neked kö-
szönjük Egyházunk Lelkeszi Kara
nevében az értünk és velünk szol-
gált évtizedeket. Köszönjük, hogy
voltál és a miénk lehettél; lelki káro-
sodás nélkül megmaradtál unitári-
us magyar lelkiismeretűnknek,
előjárónknak is, de munkatárs
mellett barátoknak és embernek is.

Búcsúzóul kívánjuk, hogy ked-
ves családdal együtt, kik segítség-
ged voltak eddig is, Isten éltesen,
őrizzen, segítsen, tartson meg ne-
künk sokáig! Isten áldjon. Amen.

SIMÉN DOMOKOS lelkész

A NŐSZÖVETSÉG ÉLETÉBŐL

ÜRMÖS

Születtünk 1994. január 13-án. Születési hely Ürmös. Nevünk Mária Nőszövetség. Jelenleg 56 tagot számlálunk, havonta 300 lejt fizetünk tagsági díjba. Első alkalom az összegyűlésünkre 1994. január 13-a, amikor is a lelkeszi irodában találkoztunk. Az asszonyok kézimunkát hoztak és olyan szép számban jelentek meg, hogy az iroda sem volt elegendő, így a mellette levő konyhát is igénybe vettük. Megkezdtük tevékenységünket. Minden csütörtökön a Szeretet Otthonban találkozunk és kézimunkázunk.

1996. őszétől megkezdtük a laska készítését, amihez az anyagot a nőszövetség tagjai hozták. Értékesítettük, s ebből 50.000 lejt a karácsonyi szeretetsomagok megvásárlására használtunk fel.

1996. nyarán az amerikai testvérgyülekezet héttagú csoportja látogatott meg. Asszonyaink, fáradtságot nem ismerve, lelkesen fogadták vendégeinket. Téli munkánk nagy eredménye a testvérgyülekezet által megrendelt különböző méretű kézimunkák elkészítése. Csodáltam ezeknek a „Máriák”-nak a szorgalmát, akik fáradtan is, de eljöttek, varrogattak. Gyönyörködtem az idősebb asszonyok munkájában, akik eddig nem ismerték, de útmutatásom során szépen elsajátították az írásos kézimunkát. Asszonyaink munkájáról az amerikai vendégeink is a legjobb véleménnyel voltak.

Február folyamán két sikeres összejevetelünk volt: egy törökbúza-, meg egy teaest. Résztvevőinket kis műsorral örvendeztettük meg. Kellemesen töltöttük el mindkét estét. Meg kell köszönnöm mindazoknak az asszonyoknak, akik lelkesen odaálltak, törökbúzákat főztek, finom kalácsot sütöttek, teát készítettek. Döntésünk: a szeretetvendégségeink alkalmával begyűlt összegeket - perselyezés és tombolatárgyak értékesítése -, az Ifjúsági Egyletnek adjuk át, mivel a nyáron Ürmös fogadja az Országos Ifjúsági Konferenciát.

Az 1996-os UNOSZ találkozó után úgy határoztunk, hogy a rugonfalvi tűzkárosult gondnoki család megsegítésére pénzt adományozunk. Asszonyaink vállalták két részben a gyűjtést. A székelykeresztúri anyaegyházközség bejegyezte aranykönyvébe és hálásan megköszönte.

Azt kívánom, hogy a jó Isten áldja meg a szorgoskező asszonyainkat! Erőt, egészséget kívánok, hogy az ürmösi „Máriák” büszkék legyenek az egyházépítő munkájukra az elkövetkező években is!

ADORJÁNI GYÖNGYVÉR

ALSÓBOLDOGFALVA

Alsóholdogfalván 1996-ban életem újra a már létező, de kihalóban levő Unitárius Nőszövetség, Bíró Erzsébet tiszteletesasszony szervezésével.

Bevezetőként megemlítem, hogy közülünk is részt vettek a Székelykeresztúron tartott Országos Nőszövetségi találkozón, ahonnan a szeretteljes fogadtatás és a kellemes vendéglátás mellett ötletekben és élményekben gazdagodva tértek haza.

Összejeveteleinket minden csütörtökön este tartottuk az Unitárius Egyház tanácstermében. Kezdesnek egyházi énekeket énekeltünk, majd Bíró Mihály tiszteletes úr az estét imával nyitotta meg. Az esték kellemessé tételéért a nők vállalták a keksz-sütést, mellé teát szolgáltak fel, valamint tombolatárgyakat sorsoltak ki. De igazából az esték értelmét a meghívottak értékes beszéde szolgált. Minden összejevetelnek külön témaköre volt. Ezek közül megemlítem az alábbiakat:

- történelmi szempontból szó volt a honfoglalásról, majd március 15. tiszteletére a szabadságharcról, mely alkalomra nőtestvéreink és a tiszteletesasszony Petőfi verseket olvastak föl.

- egészségügyi szempontból szó volt a gyógyszerek házi használatáról, valamint a növények otthoni felhasználásáról.

- egy másik alkalommal szavalóversenyt szerveztünk, ahol a legszebben szavalók közül az első három értékes díjat kapott, míg a többiek egy-egy tombolatárgyat kaptak ajándékba.

- a tiszteletesasszony megszervezte a kisiskolások tombolával összekötött karneválját, ahol szereplésük és a tombolák változatossága, valamint a nyelési lehetőség külön élményt jelentett számukra.

- március 8-a, a Nők napja alkalmából, a híresebb magyar írónőkről és műveikről volt szó, mely alkalomra meghívtuk református nőtestvéreinket is. Meglepetésként bemutatták a „Csodaorvosság” című színdarabot, mely közös szereplése volt az unitárius és református nőknek, majd az este tombolával zárult. Az összegyűlt pénzt nőtestvéreink a templom szépítésére szeretnék felhasználni.

Az összejevetelek énekekkel fejeződtek be. Biztos vagyok abban, hogy jelenlevő nőtestvéreink, kortól függetlenül, kellemesen érezték magukat, s hiszem, hogy az előadások változatosak és tanulságosak voltak, s így sok új és hasznos élménnyel gazdagodhattunk.

GAGYI GIZELLA

KOROND

1997. április 13-án a már két éve működő korondi nőszövetség tisztújító közgyűlést tartott, amelyen nemcsak a vezetőségi tagok cserélődtek ki újakkal - fiatalokkal -, de a Szervezeti Szabályzat értelmében még 8 választmányi tagot is választott a közgyűlés. Új tagokkal bővülve, jelenleg 35 tagot számlálunk.

A korondi nőszövetség új elnöke: Lőrincz Margit.

Alelnökök: Tófalvi Margit és Sarkadi Erzsébet.

Titkár: Farkas Margit. Jegyző-pénztáros: Molnos Éva.

Az Ifjúsági Egylet részéről tag: Simó Margit.

Új tervekkel és lendülettel, a női kórossal, valamint az Ifjúsági Egylettel együtt kívánunk még eredményesebben munkálkodni, egyházunk javát szolgálni.

A február 16-i vargyasi vendégszereplésünk óta a női kórus és az ifjúság műkedvelő csoportja április 27-én újból vendégszerepelt a marosköri Csokfalva egyházközségben. Ezúton is köszönjük a szíves vendéglátást mind a vargyasi, mind a csokfalvi nőszövetségeknek. Köszönjük az alkalmat, hogy ismerkedhettünk.

Az új vezetőség szervezésében május végén sikerült eljuttatni egy külön adományt a felújítás alatt lévő püspöki lakás részére, virágcserep-adományt díszítés céljából, összesen 109 000 lej értékben. Gondoljuk, hogy ezen adományt szívesen veszi az Országos Nőszövetség vezetősége is, a korondi nőszövetség részéről.

FARKAS LÁSZLÓNÉ

UNITÁRIUS LEÁNYNEVELÉS A LONDONI CHANNING HOUSE SCHOOLBAN

Az erdélyi unitárius leánynevelés történetében szó esett a Scharpe Emilie alapítványról, ami évente egy magyar unitárius leány részére biztosította az iskoláztatást a londoni Channing House Schoolban. Engem érdekelt ez az unitárius intézet és érdekelték azok a leányok is, akik ott töltöttek 1-2 évet. Egyháztörténetünk szempontjából is fontosnak találtam a téma feldolgozását, s amennyit megtudtam, közreadom, hogy a mai unitárius olvasó is ismerje meg.

1884 körül alakult ez a kis unitárius kolónia London egyik magaslati fekvésénél fogva legegészségesebb külvárosában, a szép Highgate-Hille-n. Az itteni lelkesnek, Spears Robertnek támadt az a gondolata, hogy hasznos lenne mind vallási, mind pedagógiai szempontból egy felső leányiskolát alapítani, az angol unitárius lelkesek leányai számára. E szép terv kivétel nem volt könnyű, hiszen a highgate-i eklézsiának temploma sem volt, egy kibérelt teremben tartották az

istentiszteletet. Spears Robert mellé felzárkózott a két Scharpe nővér, Emilie és Matilda munkájával és pénzével. Tollal és szóval egyaránt tevékenykedtek, s az eredmény nem maradt el. Vagyonosabb unitáriusok meghozták az anyagi áldozatot, alapítványokkal tették lehetővé az iskola megteremtését, ami egy év alatt sikerült is. Itt megemlékezünk azon hívekről, akik nagyobb összegekkel segítettek az iskola ügyét: Lawrancee Edwin és Netfold urakról, Smith D. és Tagart Luci kisasszonyokról. Miss Tagartról még hallani fogunk.

Más nehézség is felmerült az intézet létesítésekor. Az anglikán egyház nem nézte jó szemmel az unitárius vallás ezúton való terjesztését és minden eszközzel akadályozta. Emiatt az indulás évében a bennlakó leányok mellett csak 5-6 bejáró növendékről tudunk. De az iskola fennállásának 10. évében, 1894-ben 40-50 leány járt be az intézetbe, ami a tanítás kitűnő módszerét igazolja. 60 unitárius leány lakott benn, a bejárók pedig valláskülönbség nélkül részesülhettek a felsőoktatásban.

Az intézetet Channing Ellery Vilmos észak-amerikai unitárius tudós-lelkészről nevezték el, akinek szobrát hála tanítványa, Foster János adományából Bostonban, az Arlington Street-i templom kertjében helyezték el.

Az intézet támogatója és szellemi vezetője az iskola beindulása óta a két Scharpe nővér. Életfeladatukul tűzték ki az unitárius eszmék terjesztését minél szélesebb körben. Az ő idejükben épült fel a templom is, melynek érdekében szintén megmutatták áldozatkészségüket.

Lássuk, kik voltak ezek a lelkes angol nők?

Apjuk bankár és orientalista volt. Örökölt vagyonukat az unitárius leánynevelésre és a szegények megsegítésére áldozták. Miss Matilda szeretett utazni. Járt Egyiptomban, Ázsiában, a Kontinensen. Festett, könyveket írt. Megfestette testvére, Emilie képét, amit 1912-ben Jager Gizi növendék ajándékba hozott haza.

Emilie az iskola igazgatónője és a tanulók vallás-erkölcsi nevelője volt. Az ő elgondolása az iskola útján összekötő kapcsot alkotni a magyar és angol unitáriusok között. Ezért az eszméért mindenre képes volt. Megtörtént, hogy az 1894-ben anyagi okok miatt egyházunk nem küldhetett tanulót Londonba. Az ösztöndíj ellátta ugyan őket lakással, étkezéssel és oktatással, de az útiköltség, zene vagy más külön tantárgy fizetése a tanuló szüleit terhelte. (Pl. Pákei Márta a londoni

Zeneakadémiát saját költségén végezte el kitüntetéssel.) Ehbe nem nyugodott bele, levelet írt Ferencz József püspök úrnak, melyben kéri, intézzen felhívást az egyházakhoz alapítvány tételére, és ő is hozzájárul 25 fontsterlinggel egy lány kiutaztatásához. Egyházunk vezetősége mindent megtett a siker érdekében. Véleménye az volt, hogy „csak előnyös lehet, ha az angol műveltség és vallásosság minél több csatornán jut hozzánk.”

Kik voltak a Channing House tanulói? Tanítónők, akik kitűnő eredménnyel végezték a „képezdét”.

Első volt Buzogány Mariska, budapesti tanítónő, aki 1893-ban kezdte el az angol iskoláztatás tanulmányozását a Channing House Schoolban. Utána: Fangh Erzsébet, Kovács Irén, Keul Sarolta, Killyéni Erzs, Pákei Márta, Zsakó Lenke, Pünkösty Berta, Boros Irén, Jager Gizi, Boros Rózsika, Telkes Szilvia, Boér Lenke, Morvai Ilus, Morvai Magda, Tompa Márta, Sámi Magda, Deák Margit, Bácsi Mária, Diószeghy Erzsébet, Pálffy Rózsika és Káli Nagy Magda utazott Londonba lelki és szellemi javaik gazdagítására. Tőlük tudjuk az iskola tanítási rendjét és módszerét. A tantárgyak rendjében első helyen állt a vallás. Főtantárgyak a számtan, mértan, algebra, melyeket előnybe részesítettek a történelem, földrajz, irodalom rovására. Nagy súlyt fektettek a latin, görög nyelvek tanulására, mivel szükségesek voltak az angol érettségi és szakvizsgákon. S itt hozzá kell tennem, hogy Scharpe igazgatónő nagyon kedvelte a klasszikus nyelveket. Vonzalmát irántuk orientalista apjától örökölte. Tanultak németül és franciául is, nem hanyagolták el a zene, kézimunka, torna, tánc tanítását sem. Nagy „divat” volt a hockey, krikett, tenisz angol játékok.

A hálószobákban 2-3 leány aludt. Ezeket a termeket ők tartották rendben. Akinek a szobája kifogástalan volt, kapott egy „excellent”-et. A mi leányaink szobája ellen sosem volt kifogás. Emelték a magyar név tisztességét Angliában.

Szombaton szünetelt a tanítás. Ilyenkor kirándulásokat szerveztek, múzeumokat látogattak, táncoltak. Év közben és szünidőben megismerték London nevezetességeit, az angol intézményeket.

Kapcsolatuk az angolokkal - Miss Tagartnak köszönhetően - hazajövetelük után sem szakadt meg. Ki is volt Tagart Luci? Jómódú unitárius nő, a Channing School pártfogója és segítője. De ennél is többet tett. Beindította a „Missziós Póstat.” Felkutatta a szórványban élő unitáriusokat, levelezett velük s a legközelebbi egyházhoz irányította őket, továbbá híveket szerzett vallásunk számára. Házában összejeveteleket tartott, meghívottai-val ismertette elveit, törekvéseit s hasonló tevékenységre buzdított. Kirándulásokat szervezett, ahová meghívta az intézet volt tanítványait. Egy svájci kiránduláson Fangh Erzs, Keul Sarolta és Kovács Irén is részt vett.

Miss Tagart 1901-ben ellátogatott Budapestre, Kolozsvárra, Tordára és Torockóra, egy hozzá hasonlóan érző és gondolkodó csoporttal. Így mutatta ki rokonszenvét a volt londoni diákok és a magyar unitáriusok iránt.

Igen lelkes nők indították haza az Angliában tanult magyar leányokat, hogy itthon gyümölcsöztessek azt a sok szépet és nemest, amivel telítődtek.

Hát akkor nézzük, mit tettek egyházunkért a Channing House School növendékei?

Hat leánynak, névszerint: Fangh Erzsébet, Keul Sarolta, Kovács Irén, Buzogány Mariska, Pákey Márta, Diószeghy Erzsébet a Dávid Ferenc Egyletben tartott előadásából, valamint Boros Rózsika és Zsakó Lenke leveleiből ismertük meg az intézet és az akkori angol társadalom életét. Beszámolóik nélkül ez a dolgozat sem készülhetett volna el.

Fangh Erzsébet neve az Unitárius Nőszövetség nagyszónyai között szerepel. A „Nők Világa” szerkesztője, ami az Unitárius Közlöny melléklete volt, a Dávid Ferenc Egylet titkárnője.

Kovács Irénnel, Ferencz Zsuzsával és Gyöngyösi Bertával gyűjtést indít 1901-ben díszlobogó ajándékozására az Unitárius Kollégium ünnepélyes megnyitására. A lobogó elkészült. „Muisis et virtutibus” jelmonddal, amit Fangh Erzsébet lelkesítő szavak kíséretében adott át.

Megírta az „Unitárius Kollégium írásban és képekben” című könyvet, mely „Megrendelhető szerkesztőségünkben” - írja Szász János, vadladi lelkész, 1901. augusztus 30-án.

1899-ben a vallás- és közoktatási miniszter kinevezte tanítónőnek a kolozsvári polgári iskolába. Szenvedélye volt a tanítás.

Boros Irén, Boros György püspök úr leánya, művészi énekével emelte a különböző egyházi megmozdulások és ünnepélyek színvonalát. Hogy csak néhányat említsék: a segesvári templom szentelésén Cherubini: Miatyánk című darabját, Lőrinczi Dénes papi beköszöntőjén Tordán, Kolozsváron a Dávid Ferenc Egyletben Brahms- és Liszt-dalokat adott elő művészi képességgel.

Budapesten 1926-ban megalakult egy angolul beszélő társaság (klub), melynek megszervezésében nagy része volt Bácsi Máriának. Itt találkozhattak a Channing diákjai és volt intézetükkel tarthatták a kapcsolatot.

1929-ben Pünkösti Mária Budapesten beindította a Nőegylet keretében működő „Perczelné Kozma Flóra Leányegyesületet”. Az volt a véleménye, hogy a leányokat zsenge koruktól kezdve rá kell nevelni arra, hogy egyházunknak öntudatos, tevékeny tagjai legyenek. Még azt is tudjuk, hogy londoni tanulmányai végzetével Budapesten francia tanári diplomát szerzett, doktorált is, s az egyetem tanára lett.

Zsakó Lenke, Jókai: Egy az Isten című regénye főhősének leszármazottja (ti. Adorján Manassét a torockói Zsakó Istvánról mintázta az író) hagyatékában találtunk egy kéziratot, melyből megtudtuk, hogy az angolok hogyan küzdöttek a „részezeskedés” ellen. Nem büntetéssel, hanem a nép kultúrájának emelésével. Könyvtárakat nyitottak számukra, szabad napjainkon szórakoztató és vallásos műsorokkal vonták el őket a „csapszékektől”.

1914-ben Scharpe Emilia meghalt, de szelleme tovább élt. Miss Tagart és Miss Talbot vezette tovább az intézetet. Sajnos, ma már nem létezik, megszűnt.

Végezetül pedig megköszönöm Bálint Benczédi Ferenc tiszteletes úrnak és Zsakó Erzsébet nőszövetségi elnöknőnek, hogy a forrásanyagokat rendelkezésemre bocsátották.

TÖRÖKNÉ BORBÉLY LENKE

ÉRZÉSEK ÉS GONDOLATOK ÉRETTSÉGI VIZSGÁK IDEJÉN

Mottó:

„Akarok!

Egy kemény, rövidke szó

Ebben benne van egész életem

E szó mögött sok nehéz harc rejtőzik,

E szó miatt még sokat könnyezem,

De történjék bármi,

Ha az egész világ fog ellenállni,

vagy ha egyedül is maradok,

Mindent legyőzve mégis akarok.” (Ady Endre)

Még frissek a meghatottság érzései, melyeket a vallásérettségi hangulata adott nekem a székelykeresztúri unitárius kollégium XII. osztályában április 22-én. Még elevenen virítanak asztalomon a vázában a ballagóktól kapott szegfűszálak, melyeknek mindenike külön lelki élményt nyújtott nekem azon a szép napon, 1997. június 13-án. Most pedig velük együtt izgulok én is, mert éppen most folyik teljében a nagy számotadás a bizottság előtt.

Négy évi együtt-tanulás után eljött a nagy számadás ideje. Hosszú idő után az első unitárius líceumi osztály 26 tanulója állt érettségi vizsgára.

Mi, akik végigvezettük őket a hátunk mögött maradt négytanéves úton, nagy reménnyel tekintünk a vizsgák sikerére. Reméljük, hogy a vallásérettségi jó eredményeihez hasonlóak lesznek tanulóink eredményei az általános műveltséget jelentő tárgyakból is.

Nagy örömmel tölt el az előrelépés sikere. De amíg ők vizsgáznak, én róluk, jövőjükéről, pontosabban a mi jövőnkéről gondolkodom. Gondról szólva, az az érzésem, hogy a ballagási ének mondandója beteljesedik talán most is: „Szétszór a sors, mint szél a port...” - Ez nekem személyesen is fáj egy kicsit. Én, aki négy évig a teológiai ismeretek bizonyos fokú megismerésében vezettem őket, az osztályban mindig az unitárius egyház képviselőjének tekintettem magam. Most is „egyházban” gondolkodom róluk, és egyházi szempontok szerint szeretnék gondoskodni róluk, hogy lehetőleg „mind együtt maradjanak.” Legalábbis az egyház keretei között, az egyház szárnyai alatt, az egyház javára, és - természetesen - az ők érdekeik érvényesítésére.

Ellenkező esetben túl nagy fényűzésnek tűnik nekem az az áldozat, amit az egyház hozott értük. Ugyanakkor felemás eredménynek tűnne nekik, amit ők az egyház védőszárnyai alatt értek.

Újból, és egyre határozottabban fogalmazódik meg bennem a belső parancs: Írd meg, mondd el, harcolj érte, hogy együtt maradhassanak gyermekeink az egyház körül, hogy bármikor egybegyűjthessük őket, „mint a kotló szárnyai alá a kicsirkéket.”

Mit tehetnénk mi, akik irányítjuk, patronáljuk az unitárius ifjúság nevelését?

Talán fontos látni, hogy már tettünk valamit:

Székelykeresztúron énekvezérképzési lehetőség van, amivel közülük egy néhányan éltek is. Több énekvezérre van szükség. Igényünk az kell legyen, hogy ne legyen egyetlen egyházközség se énekvezér nélkül. A kérdés megoldásának az anyagi oldalát is biztosítani lehet.

Tanulhattak informatikát és gépirást is, ami adminisztrációs munkára alkalmassá teszi őket. Ehhez kapcsolódik az idegen nyelv, amelynek tanulására szintén volt, van lehetőség. Aki ezt igénybe vette, már ezzel is „megél.”

Utoljára hagytam azt a lehetőséget, hogy mindenki tovább képezheti magát a felsőbb oktatásban, vágya és adottsága szerint.

Tennivalóink azonban a további szakosodás irányában teljesebben ki.

Előrelátásra és következetességre van szükségünk.

Felelnünk kell arra a kérdésre, mely a többi felekezeteknél megoldódott: a hitoktatásban részt vehetnek-e unitárius „teológiai” osztályokban végzett diákjaink?

De az egyháznak sok szakemberre lenne szüksége kimondottan egyházi pályákon túl is. Földjeink ésszerű megművelésére gazdamérnök kell. Épületeink felépítéséhez, karbantartásához építészek kellenek. Más gazdasági ügyeinkhez közgazdászok kellenek. Nyomdánkhoz unitárius szakemberek kellenek, hogy az az egyház javát szolgálja. Zeneműveltséggel rendelkező unitárius szakemberek kellenek, akik az énekvezérképzést irányítják, zenekultúránkat művelik. Orgonaépítők kellenek, akik életre keltik a néma orgonákat, és ha kell, újat építenek. Unitárius vallású tanárok kellenek, akikből hivatásos osztályfőnökök lesznek. Unitárius orvosok, ápolók, szociális gondozók kellenek, öregeink, árváink, betegeink gondozására.

Tudom, hogy mindezekhez a szakemberekhez hozzá lehet jutni, de nem mindegy, hogy mi neveltük-e őket, vagy alkalmoszerűen vettük igénybe valakiknek a szolgáltatását.

Első lépés, ahogy alkalom nyílik arra, unitárius diákokot kell létesíteni, ahol a kolozsvári unitárius vallású egyetemisták és középiskolások együtt lakhatnak, együtt étkezhetnek, együtt vehetnek részt vallásos életünk gyakorlásában. Ezért várom, hogy visszakapjuk épületeinket, hogy legyen helyünk a nevelői tevékenység kiteljesítéséhez. Ez lenne az első lépés, hogy az egyházhoz kapcsoljuk tovább az ifjakat. Hátha így együtt tudnók tartani őket, és általuk építeni egyházunkat, s nem utolsósorban az unitárius értelmiségi rétegnek anyagi feltételeket teremteni az élethez.

Ezekkel az érzésekkel kívánok sikert az 1997-ben érettségiző unitárius ifjaknak, és ezekkel a gondolatokkal kívánok segítségére lenni egyháznak nevelői hivatása betöltésében.

JAKAB DÉNES lelkész

ISTENEM! MERRE MENJEK, MI IS LEGYEK?

A szakma, a foglalkozás sok mindenben meghatározza az ember életét. Vannak akik gondviselés szerűen, hirtelen találhatnak rá a nekik megfelelő életpályára, s vannak olyanok is, akik kisgyermekkoruktól tudatosan készülnek rá.

Nemrég egyházközségünk fiataljai erről beszélgettek. E beszélgetés után két fiatal is papírra vetette töprengését a felvételi vizsga előtt, vallomását a választott életpályáról.

(KEDEI MÓZES, Székelyudvarhely)

Miért éppen pszichológus?

Úgy érzem, nehéz elkezdni egy olyan cikk megírását, amelynek az a célja, hogy belső énemre fény derüljön.

Éppen ezért formáságokkal kezdem: a nevem Dombi Melinda-Tímea, 18 éves vagyok. Tehát abban a korban, amikor az emberek gondolatai két dolog körül forognak: a szerelem és a pályaválasztás körül.

Azoknak, akiknek végül a sok lehetőség közül sikerül egy bizonyos szakma felé irányulniuk, ismerőseik, barátaik gyakran teszik fel a kérdést: miért éppen ezt választottad (esetemben a lélektant)? Erre a legegyszerűbb és leggyakoribb válasz: „Mert szeretem!” Ez azonban sok rejtett jelentést hordoz. Én például azért választottam a lélektant, mert érdekelnek az emberi viselkedési formák, mert úgy érzem, hogy az embereknek szükségük van lelki segítségére.

Az emberek általában nem beszélnek nyíltan problémáikról, nem mernek megnyilatkozni. Hivatásukat gyakorló pszichológusok mondják, hogy a bajban lévő emberek csak akkor veszik igénybe a szakember segítségét, amikor az már keveset segíthet. Van ilyen megjegyzés is: amikor idegbajos leszek, akkor majd pszichológushoz megyek. Ez persze tévhit, mivel nemcsak az elmebetegeknek van szükségük pszichológusra, de a mindennap embe-
reinek is. Hiszen az emberek sokszor jelentéktelen akadályokat is felnagyítanak, tőlük lelki rövidzárlatot kapnak, - és itt segíthet egy szakember, hogy hozzásegítse a bajban lévő személyt a megoldás útjának megtalálásához.

Én hívő, vallásos fiatal vagyok. Hiszek Istenben, s ez a hit erőt és biztonságot ad nekem. Az istenhit a pszichológusnak lelki-szellemi többletet ad, mely segíti munkájában és hivatásának betöltésében.

Egészséges társadalom csak ott van, ahol az emberek lelkileg is egészségesek. Ebben szeretnék segíteni embertársaimnak.

DOMBI MELINDA-TÍMEA

Orvos szeretnék lenni!

A nevem Orbán Kinga, a Tamási Áron Gimnázium tanulója vagyok. A többi XII. osztályos diákhoz hasonlóan, én is az érettségi és a felvételi vizsga küszöbén állok.

Mint mindenki, aki odafigyel a körülöttem zajló életre, beszélő, zajongó, vitatkozó embertársaira, én is gyakran hallom a kérdést, hogy: „Mit csináljak az életem hátralévő

részében?” Előbb vagy utóbb minden ember szembetalálja magát ezzel a kihívó kérdéssel. A lehetőségek zavarba ejtő hosszú sora mutatkozik a gyógyászatban, az üzleti pályán, a mérnöki pálya terén és a kereskedelemben. Van aki úgy gondolja, hogy számára az lesz a siker, ha meg tudja őrizni azt az életszínvonalat, amelyben felnőtt -, akad olyan, aki anyagi körülményeinek javításáról álmodik.

De vajon az anyagi siker elég-e az embernek, aki hivatásában önmagát akarja megtalálni? Képes-e bármilyen világi karrier valódi meglepedést adni?

Amíg kisgyermek voltam, nem voltak gondjaim. A szülők védelme, gondozása alatt éltem. Ha elestem felemeltek, ha sírtam megvigasztaltak. Az ő segítségükkel rakhattam le az önálló életem felépítéséhez szükséges alapokat. De, sajnos, az idő, mint egy szempillantás, elszáll, és én önmagam kell legyek, élnem kell a saját életem. Mint minden más diák, elérkeztem életem egyik fontos állomásához.

Szól a csengő, hátunk mögött bezárul az iskola kapuja. Csendes bánat vegyül a búcsúzások hevébe. Visszapillantunk az elmúlt évekre, de máris tovább kell lépniünk. Álmaink, céljaink alapját kell ma leraknunk, hogy felépíthessük rajta saját jövőnket.

Néhányan közülünk nagyravágyó célokkal indulnak útnak: céljuk az emberek segítése. Egyesek orvosok szeretnének lenni vagy ápolók, pszichológusok, gondozók, hogy a beteg, tehetetlen emberek gondjait enyhítsék. Én is ezek közé tartozom. Már kisgyerek koromban elhatároztam, hogy majd ha nagy leszek, doktornéni szeretnék lenni. Akkor még nem tudtam, hogy miért. Talán mert szerettem az embereket, állatokat? Nem tudom. De ma már rájöttem a nagy titokra: mert az emberiséget akarom szolgálni. Mert amíg élet van a földön, addig orvosra is szükség van, hogy gyógyítsa a beteg, elesett, megsérült embereket. Igaz, hogy egy embert nemcsak fizikailag, de lelkileg is lehet segíteni. Talán mindkettőnek egyforma ereje van, de én mégis az előbbit választottam.

A pályaválasztás komoly dolog, hisz egy ember életének a meghatározója. Mindenkinél úgy kell választania a lehetőségek közül, hogy az a legjobban megfeleljen képességeinek, és a legtöbbet tudja adni vele a közösségnek. Vannak olyan emberek, akik csak a saját anyagi jólétükért küzdenek, és ezért sokszor rossz dolgokat tesznek.

Sokan vannak olyanok, akik azt mondják, hogy azért tanulok tovább, azért megyek egyetemre, hogy én is legyen valaki. Ez felületes, téves felfogás. Egy ember azért tegye azt, amit tesz, mert szereti, mert az neki jó és másoknak is örömet szerez általa. Ha csak azért tanul, hogy legyen valaki, akkor nemsokára rájön, hogy tévedett, hisz egyeseknek a szeretett munka is unalmassá válik az évek folyamán.

Nehéz az álmokat, célokat megvalósítani. Alkotás és kitartás, sok munka és szorgalom kell hozzá. Hinni kell, hogy meg tudjuk valósítani céljainkat, - hinni és bízni Istenben és önmagunkban.

ORBÁN KINGA

GYERMEKOLDAL

KECSKEMESE

A tömbház előtt, amelyben lakunk, régi poros utca húzódik. Az utca szegélyén gyalogjáró öleli a parányi virágoskertet s a pár négyzetméternyi zöld területet, amelyben néhány fenyőfa, orgonabokor nyújtózkodik. A járda és a virágoskert találkozásánál sűrűn ültetett fagyal gyökerek dacolnak a labdázó gyerekek, részegen kalimpáló lábak s nem utolsósorban az ott eljáró állatok mohóságával. Ezt a virágost és a zöld kertecskét a tömbház minden lakója szereti, de őrzésére, ültetésére, kapálására alig gondol valaki. Az egyik lakó, beteges munkássasszony, minden tavasszal felásza, beülteti a virágost, öntözi is, de már képtelen megvédeni az ott eljáróktól, akiknek nyílás idején megtetszenek a virágok, a messzire szagosító orgonabokrok fényjelei. Télen nem jelent problémát a tömbház előterének védelme, de ha jön a tavasz és ehetővé serken a fű, megindítják a várossegélyen lakó földművesemberek hazajáró csordáját a mező felé, s ettől kezdve valakinek a tömbház lakói közül gondja kellene, hogy legyen a környezetre: leterelni a jószágot a járdáról, hogy lepényajándékait ne hullassák a járdára, ne törjék át a fagyalkerítést, ne legeljék, ne tapodják le a virágokat. Igen ám, de a lakók nagyrésze már a csordahajtás előtt jóval munkába áll, csak néhány gyerek, bevásárlásra szitós családtag van otthon, aztán az a pár nyugdíjas, akik többségükben az épület magasabb szintjén laknak.

Én mint földszintlakó nyugdíjas, mondjam azt „ráérő”, eddig is készséggel vállaltam azt a feladatot, hogy az állatokat letereljem a járdáról, védelmezem a kerítést, virágost, elsöpörjem a vonulásuk utáni hulladékot. Miközben reggeli vagy estéli vonulásukat figyeltem, újra gyermeknek álmotam magam, istállóknak hasonmásait fedeztem fel egyik másik tehénben, kis csikóban. Kedvem lett volna egyenkint megfogatni őket.

Az idén az önként vállalt, korábbi feladatom nagyon megszaporodott. Ugyanis virgonc paripákkal, kislás és tejelő kecskenyájjal, kb. 30 darab fiatal béránnal megnövekedett az előző évi 120 főnyi állatállomány. Reggel háromnegyed hétkor, este félkilenckor kellett várnom a vonuló sereget, hogy mentsem a menthetőt a zöld övezetünk-ből. Örtállásaim alkalmával keserűen állapítottam meg, hogy a legnehezebben kezelhető állatok a kecskék. Ha egyik helyről elkergetem azokat, okos és ravasz testcselűkkel elkerülnek másik felé s kétféle állva az éjszakai hasürítés után ágaskodó mohóságukkal, a szép, már virágzó fagyalrügyekkel igyekeznek megtönni üres bendőiket. S erre az áldatlan cselölgésre rászoktatják nemcsak saját gidáikat, de a szelíd és hasonlóan mohó béránysereget is. Az egész kecskenyájból egy tarka, nagyotgyű öreg kecske keltette fel a figyelmemet. Minden reggeli és estéi örtállásom alkalmával rámszegezte szűrő tekintetét, rámmegegett, bosszúsan rázta a fejét, s mintha kecskenyelven ezt mondta volna - maga és kecsketársai nevében -: Te kellemetlen ember! Bezzeg szereted tejetem, elveszed s megeszed gyermekemet, nem kellene-e engedned legelnem e kellemes zsenge levelet, e helyen egyetlen eledelememet? Ne berjenkedj! Te elemezzed: Elegendem lehet-e veled? Lehet nyelved szeretetet emleget, de te sem lehetsz egék kegyeltje!

A pásztor terelő ostora egyre közelebből csattant. Most a béránysereg zárkózott közelembé és bégette a maga sirámat. Náluk a mekegésbe más egyéb hangzat is vegyült: „Minden egyes emberünne/hozza nekünk a bús véget./Ha húsvét jön, ha majális, nekünk gyászünneppé válik./Pedig

mennyit ölelgetnek,/simogatnak, becézgetnek./Lábainkra kötél kerül/és a gazdánk mellénk felül,/a piacon kínálgatnak./Ezt vegyék meg jó falatnak!/Akik védnek a farkastól,/farkasként esznek húsból./Te ezt a kis zöld levelet/megkóstolni sem engeded?

De már hozzánk ért a pásztor. Rácsördített a seregre, a sirámnak végeszakadt, s ők panaszosan meneteltek a legelő felé. Én pedig hazatértem, korán reggel volt, s még gondoltam, hogy megtoldom az éjszakai álmot. Próbáltam elaludni, de nehezen sikerült. Mind a bérányok igazságvalló bégetése csengett a fülembé. Aztán víziószerűen a názáreti Jézus is megjelent, amint több híres festményen ábrázolták, öltöve a bérányt. Majd az Utolsó vacsora képe is felvillant előttem, amint Ő is eszik a felszolgált finom bérányhúsból. Aztán egy újabb kínos jelenet: Állok egy meredek martszegélyen. A hátam mögött észrevétlenül megjelent az a tarka anyakecske. Teljes súlyával, erejével meglökött, és én zuhantam, zuhantam, szerencsére csak az ágyam melletti padlóra. Még ott is hallottam mekegését: Felmerkelem kendet!

Kitörültem szememből az álmot: Na, én többet nem te-relem szerencsétleneket el a tömbház elől. Hadd egyenek kedvükre. Ezzel a gondolattal léptem ki a tömbház elé. Ott felém hajladoztak a már tűző napfényben a szép, zöld fagyalsövény ágai, virágjai. Mintha kérdezték volna: Hát akkor velünk mi lesz? Hiába ültettek, metszettek, ha ezek minden nap lelegetnek! A fagyalágak, virágok kérdésére már nem volt időm válaszolni. A terelőpálcámat a helyére állítottam: Majd alszom rá még egyet s azután meglátom, hogy kinek a pártjára álljak. De már sejtettem, hogy a virág-illat beleringat az élet valóságába: Mi élőlények egymásból, egymáson élösködünk. Ez a lét törvénye. Még emberi viszonylatban is ez, s ezen egyelőre változtatni nem tudunk.

SZÁSZ DÉNES tb. esperes

EREDMÉNYHIRDETÉS

Az áprilisi-májusi számunk rejtvényének helyes megfejtése egy „síró bérányka”. A megfelelő bibliai helyek: Máté evangéliuma 18. részének 11-14. versei, valamint a Lukács evangéliuma 15. részének 3-7. versei. A rejtvényt megfejtették: Fülöp Katinka III. osztályos aranyosrákosi, Márton Katalin, VII. osztályos székelyszentmihályi, Pál Brigitta vargyasi és Gergely Péter sepsiszentgyörgyi kis olvasóink.

A bibliai helyeket a legpontosabban GERGELY PÉTER jelölte meg, aki könyvjutalomban részesül és akinek a levelet közöljük is lapunkban:

„Tisztelt szerkesztőség! Az én nevem Gergely Péter-Alpár és sepsiszentgyörgyi lakos vagyok. 1985. június 5-én születtem, így ebben az évben betöltöttem életem 12-ik évét. Ha a Jóisten is megsegít, felnőtt koromban unitárius lelkész szeretnék lenni. Mivel mi rendszeresen szoktuk vásárolni az Unitárius Közlönyt és most is, mint rendszeresen, el szoktam olvasni a Gyermekeket, megtaláltam a rejtvényt és azonnal ceruzát vettem a kezembe és a béránykát keresni kezdtem, amit nemsokára meg is találtam. Az elveszett bérányka, illetve juhra vonatkozó rész a Bibliában két helyen található meg, mindkettő az Újszövetségben: 1. Máté 18: 11-14; 2. Lukács 15: 4-7. Szeretettel üdvözlöm a szerkesztőség minden tagját és továbbra is jó munkabírást, valamint Isten áldását kérem mindnyájuk életére.

Szeretettel: Gergely Péter-Alpár.”

KERESSÜK ÉS OLVASSUK EGYÜTT

Jézus egyik legfontosabb tanítása a szeretet kettős parancsolata. Írjátok meg nekünk, hol található meg a Bibliában? A helyes válaszokért könyvjutalmat adunk!

Tudósítások - hírek

Egyházi Képviselő Tanács

Az Egyházi Képviselő Tanács június 26-án tartotta II. évnegyedi rendes ülését.

A II. évnegyedi lelkészi értekezletet június 3-10. között tartották: június 5-én Kolozson, június 10-én Marosvásárhelyen, június 3-án Székelykeresztúron, június 4-én Székelyudvarhelyen, június 9-én Brassóban. Az értekezleteken dr. Szabó Árpád püspök: A fegyelem fontossága egyházi életünkben, és dr. Gaal György: Brassai Sámuel születésének 200. és halálának 100. évfordulója című előadások hangzottak el, és kerültek megbeszélésre. Az értekezleteken Erdősi János magyarországi református lelkész vetített képes előadására is sor került: Ormánsági templomok címen.

Dávid Ferenc Egylet

A Dávid Ferenc Egylet június 25-én tartotta felolvasó ülését, amelyen Scott Prinster angol vendégtanár, amerikai unitárius lelkész: Hitfejlesztő elméletek mindenkinek című előadása hangzott el. A felolvasó ülést énekszámok és szavallat tette teljesebbé.

Lelkésznevelés

Teológiai Intézetünkben a II. félévi előadások május 16-án fejeződtek be. A vizsgaidőszak május 17 - június 21. közti időben volt. Örömmel közöljük, hogy minden unitárius teológiai hallgató eleget tett vizsgái követelményeinknek.

A Teológiai Intézet június 22-én tartotta évzáró ünnepélyét. A vasárnap délelőtti istentiszteleten a szószéki szolgálatot dr. Szabó Árpád püspök végezte a Jn 17,3 alapján. Az istentisztelet keretében első alkalommal került sor - sok évi kihagyás után -, az V. évesek búcsúztatásának ünnepségére. A délutáni intézeti évzárón az áhítatot Kovács István unitárius teológiai tanár tartotta.

Lelkésztovábbképző tanfolyam

Június 30. és július 4. között került sor a lelkésztovábbképző tanfolyamra, amelyen az egyházkörönkénti beosztás alapján

vettek részt lelkészeink. Az előadások a biblia teológia, rendszeres teológia, gyakorlati teológia és az unitárius egyháztörténet, valamint a pedagógia-módszertan tárgyköréből hangzottak el. A műemlékvédelemmel kapcsolatosan Starmüller Géza tartott előadást.

Iskolai élet

Az unitárius teológiai líceumokban az évzáró ünnepélyt június 12-én Kolozsváron és június 13-án Székelykeresztúron tartották.

Június 13-án és 14-én az unitárius teológiai líceumok „első végzősei ballagtak”. Az ünnepség alkalmával Kolozsváron dr. Rezi Elek főjegyző, Székelykeresztúron Báró József lelkész végezte a szószéki szolgálatot. Mindkét helyen jelen volt dr. Szabó Árpád püspök és üdvözlő beszédet mondott.

Kollégiumaink diákjai június 21. - július 1. között sikeres érettségi vizsgát tettek. A vizsgaeredményekre a későbbiekben visszatérünk.

Az Unitárius Líceumokban július 5 - 9. között tartották a IX. osztályba a felvételi vizsgákat.

A Teológiai Intézetben július 10-én a Közös Tanári Kar, július 11-én délelőtt az Intézeti Tanács ülésére került sor.

• *Május 26-27. napjain Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke látogatást tett Kolozsváron. A tiszteletére adott fogadáson és az egyházak vezetőivel tartott villásreggelin egyházunkat dr. Szabó Árpád püspök és Balogh Ferenc főgondnok képviselték.*

• Harangvató istentiszteletet tartottak Baróton június 29-én. Az ünnepélyen egyházunkat dr. Szabó Árpád püspök képviselte és mondott ünnepi beszédet.

• *Kolcsár Sándor marosvásárhelyi esperes-lelkész június 30-án nyugalomba vonult. Olthévízen született 1926. május 26-án. Középiskolai tanulmányait a brassói római katolikus főgimnáziumban végezte 1945-ben; teológiai tanulmányait a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián kezdte meg, majd a Protestáns Teológiai Intézet*

Unitárius Karán fejezte be 1949-ben. 1949-1969 között Szabédon, 1969-1997 között Marosvásárhelyen volt lelkész. 1964-1967 között a maros-küküllői egyházkör jegyzőjeként, 1967-1996 között espereseként szolgált. Egyházunkat hűséggel, odaadással és tiszta lelkiülettel szolgálta. A kibúcsúzó istentiszteletre július 6-án került sor.

Halottunk

Kovács Domokos nyugalmazott lelkész életének 88. esztendejében Nyárádgálfalván július 3-án elhunyt. 1909. március 6-án született Csíkfalván. Lelkészi szolgálatát a brassói egyházközségben kezdte, majd mint rendes lelkész a nyárádgálfalvi, homoródkarácsonyfalvi, bőzödújfalú-köröspataki egyházközségekben végezte. Temetésén a lelkészi szolgálatot Török Elek nyárádgálfalvi és Katona Dénes székelyderzsi lelkész végezték. Emléke legyen áldott!

AZ ORSZÁGOS DÁVID FERENC IFJÚSÁGI EGYLET nyári rendezvényei:

- XXI. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia és Küldöttgyűlés. Ürmös **1997. augusztus 14-17.**
 - Dávid Ferenc Ifjúsági Egyletek I. Színjátszó Találkozója. Nagyajta **1997. augusztus 29-31.**
- Szeretettel várunk!**

Unitárius Közlöny.

A Keresztény Magvető melléklete.

Szerkesztő bizottság:

dr. Rezi Elek főszerkesztő,

Kovács Sándor szerkesztő.

Olvasószerkesztő: Kürti Miklós.

Számítógépes munkálatok:

Kriza János.

Szerkesztőség címe:

3400 - Kolozsvár, 21 December u. 9.

tel/fax: 195927.

Készült az Unitárius Nyomdában.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888-1948/1990. 8. (68) évf.
5. szám 1997. szeptember-október. Ára: 1000 lej.

ŐSZUTÓI GONDOLATOK

Két eseménydús hónapot hagytunk magunk mögött. Az Enyedi György konferenciára, a Főtanácsra, lelkészkonferenciára, a papnétalálkozóra már úgy emlékezünk, mint régen volt egyházi eseményeinkre, hiszen akkor szeptembert írtunk, s az ősz még nagyon távolinak tűnt. A főtanácsai beszámolók és jelentések, Enyedi György új megközelítése valahogy hozzátartoztak szeptemberhez, úgy ahogy az őszi hálaadás ünnepe is életünk szeptemberi tartozéka -- A hála és köszönet érzése, mellyel mennyei Atyánkra gondolunk, hogy tudományos vizsgálódásban, aratásban és szüretben, parázs vitában és megfontolt érvelésben, kiáradó szeretetben és visszafogott indulatban egyaránt velünk volt, nem kimondottan szeptemberi tartozék, hanem mindennapi életünk örökös velejárója.

A hűvös októberi reggelek is ránk köszöntöttek, s megadóan mondjuk József Attilával: „Tar ágak-bogak rácsai között / kaparásznak az őszi ködök, / s vaskorlátan hunyorog a dér.” De mondhatnánk Áprilyval, Dsidával, Petőfivel vagy Adyval, Király Lászlóval vagy Balázs Ferencel, mert e csodálatos évszak mindannyiunkat hatalmába ejt minden esztendőben sápatag fényével, salamoni pompájával s azzal a határozottsággal, mellyel ajtónkon kopog bebocsátást kérve. A számvetés, hálaadás, emlékezés és elmúlás érzése vegyesen kavargat bennünk, hiszen annyi minden kapcsolódik októberhez, s egy évszakhoz. Emlékeinkben felködlik az aradi tizenhárom, a budapesti '56-os október és ami utána következett, hallani véljük egy távoli októbert vég wittenbergi kalapácsütéseit, s ma is megremegünk bele, és rőt fényével négy századon világít át egy másik októberi emlék, ezúttal máglya, hogy fényénél keressük igaz önmagunkat, s együtt imádkozzuk az

októberben halálra ítéltekkel. Mintha ezt mondaná e hónap -- Memento mori -- emlékezzél arra, hogy meg kell halnod -- emlékezzünk azokra, akik érted, értem, értünk haltak meg máglya, kötél vagy golyó által ködös októbereken.

Luther Márton tudós professzor alakját szoktuk októberben leggyakrabban felidézni, a reformátort, aki, aradi és később budapesti hőseinkhez hasonlóan, reformálni akarta és megreformálta a fennálló egyházi és társadalmi rendet. De igazságtalannak lennénk, ha csak öleltük hajtánánk meg fejünket, az 1553. október 27-én máglyahalált szenvedett Miquel Serveto emléke előtt is meg kell állnunk egy pillanatig, nem vértanúsiratni, nem bűnbakot keresni, pusztán emlékezni a radikális reformáció kiemelkedő tudósára.

Az unitárius teológiai hallgatók és tanáraik minden évben koszorút helyeznek nagyjaink Házsongárdi sírjaira. Főhajtás és tisztelgés egyházépítő édesapáink és édesanyáink emléke előtt. Fonjunk közösen koszorút, az emlékezés örökzöld koszorúját, s helyezzük el gondolatban azokon a jeltelen sírokon, hol hitünk, nemzetünk hősei nyugosznak, s hálás kegyelettel ismétljük el Illyés Gyula örkérvényű sorait: „Övék az érdem, kiket sem a máglya / nem riaszthatott vissza, sem a gálya / -- sem harcaik bukása, / a léptenként fölmeredő "hiába,, ! / Látták, vagy nem a céljuk, / azt jól látták, hogy nincs visszafelé út; / a múlt, ahogy füst-vetve összeomlott, / úgy lökte őket, mint lőpor az ólmot; / előre! és ők vállalták e sorsot -- / Mondd hát velem, hogy dicsőség reájuk! / ... / Végül, ezt mondtam, önvigasztalásképp: / volt bárkié a szándék, / maga az Isten se tudhatta másképp ”

-ács

AZ UNITÁRIUS VALLÁS ALAPELVEI

Az unitárius vallás alapelvei a Jézus tanította Isten és ember szeretetszolgálatának elméleti és gyakorlati megvalósításából fakadnak. Az unitárius vallás szabadelvű vallás, amelyben kihangsúlyozódnak a hit- és lelkiismereti szabadság, a belső tekintély, a vallási türelem, a párbeszédre való készség, a szabad vizsgálódás értékei.

A **vallás** az embernek Istenhez való hit- és szeretet viszonya és e viszony megéléséből származó igaz és erkölcsös életvitel. A vallás célja az, hogy a lélek művelésén, az érzésvilág nemesítésén keresztül önzetlen, szeretetteljes szolgálatra buzdítson, Isten, ember és a világ iránt.

Az unitárius vallás **teocentrikus**, szemben a krisztó-, vagy pneumacentrikus vallásokkal. Hitfelfogásunk szerint **Isten** magától való lét (2Móz 3,14), létezése önmagából ered, önmaga oka és célja.

Isten közelebbi megismerését, lényegét, természetének körvonalazását a jézusi forrásokból merítjük, mert „ahogyan ma gondolkozunk Istenről, azt tulajdonképpen Jézus fedezte fel az emberiség számára” (Varga Béla).

Meggyőződésünk szerint **Isten személyes szellem** (Jn 4,24), aki válaszoló szeretetével benne működik a világban s ez feltételezi az imádkozás létjogosultságát is.

Az unitárius vallás alapvető tanítása **Isten egysége**. Isten egysége kizárja mind a többszemélyes eszméjét, mind pedig ugyanazon Istennek többszemélyűségét. Meggyőződésünk szerint Isten egysége olyan igazság, amelyet megtalálunk a Bibliában, megegyezik az értelem kívánalmaival és igazolja a vallások tapasztalatát is. Jézus döntő jelentőségű állásfoglalása e kérdésben a Márk evangéliuma tudósításában maradt fent, amikor az írástudónak válaszolva megállapítja, hogy „ az Úr, a mi Istenünk, egy Úr”, (Mk 12,29), s ezt az egyetlen, oszthatatlan Istenet szeresd és szeresd felebarátodat is.

Véleményünk szerint Isten egységének kérdésében nem szükséges Jézus tanításain túlmenni és az Ő tanításaitól idegen metafizikai fejtegetések, zsinati határozatok világába menekülni. Az igazság értékét önmagában hordozza, és érvényessége nem a külső elismeréstől függ. A szentháromsági dogmával kapcsolatosan mi unitáriusok úgy látjuk, hogy nem az unitárius felfogás, hanem a dogma tér el Jézus tanításától és az Újszövetség lényegétől és szellemétől.

Isten hozzánk közel álló személyes valóság, **gondviselő Atya**. Isten atyai volta ihleti, sugalmazza az embert arra, hogy közvetlen, személyes, élő kapcsolatot teremtsen Vele. Atyaságából következik, hogy egész tevékenységét és teremtményeivel való kapcsolatát a szeretet határozza meg (Jn 4,16). Szeretete folytonos, egyetemes, amelyből nincs kizárva senki és semmi. Isten irántunk való szeretete határtalan bizakodással tölt el, mert érezzük, hogy az Atya az emberben nem eszközt, hanem célt, nem tehetetlen, esendő, „eredendő bűn súlya alatt vergődő lényt, hanem munkatársat lát, aki képes és méltó akarátának öntudatos szolgálatára. Mi nem a félelem, a rettegés és a kiszolgáltatottság, hanem a bizakodás, a reménység és a szeretet érzéseivel keressük Istennel a kapcsolatot.

Isten létezése túlmutat önmagán és benne az aktivitás teljessége valósul meg, amely nem önmagáért, hanem értünk: az emberért és végső soron minden teremtményéért, az egész világegyetemért történik.

Az isteni aktivitás egyik megnyilvánulási formájának tekintjük a **teremtést**. Az unitárius teológia értékeli és tiszteli a Bibliában található teremtéstörténeti leírásokat, de azoknak jelképes értelmezést tulajdonít. Mi unitáriusok a **teremtő fejlődés** elvét fogadjuk el, amelynek alapján valljuk, hogy az „előálláshoz” az indítást nem a véletlenszerűség, az esetlegesség, de még nem is az anyag szerkezete, hanem Isten adta. Isten nem egyszerre, nem késznek, tökéletesnek, hanem **fejlődőképesnek** teremtette ezt a világot. A világ, mert Istentől származik, a lényegbeli jóság jegyeit hordozza magán, de korántsem mutatja a tökéletesség jegyeit, ezért szüntelenül tökéletesedésre hivatott.

Mi unitáriusok a teremtő fejlődést szükségszerűnek, célirányosnak és értelmesnek fogjuk fel, ami arra ösztönöz, hogy Isten munkatársaként segítsük a célbajutás folyamatát. Ezért nem közömbös számunkra a világ és az élet károsítására vagy éppen rombolására irányuló bármilyen természetű életmegnyilvánulás. A teremtett világ azért igényel gondoskodást és azért pótolhatatlan érték számunkra, mert Istenhez tartozik, A világ nem a szenvedések helye, hanem hivatásunk megélésének otthona.

Az Isten által irányított világ rendje és a dinamikus világmindenség **összhangban** tartása sokkal inkább feltételezi az **isteni gondviselést**, mint a meghatározott statikus és fejlődésre képtelen világ. A gondviselést Isten teremtői munkája folytatásának fogjuk fel. Isten nem hagyja magára a világot, hanem szeretetével gondoskodik róla.

A gondviselés alatt Istennek a teremtményei és a világ iránti szeretetteljes törődését, gondoskodását értjük, amely meggyőződésünk szerint személyi vagy egyéni és általános, vagy egyetemes. Isten gondviselése nem helyettesíti a teremtmények **öngondoskodását**. Amiként a világegyetem életében mindennek megvan a maga helye és hivatása és azt igyekszik - akár ösztönösen is - betölteni, mindez fokozottabban vonatkozik az öntudattal bíró emberre. Isten ezzel az ember szabadságát biztosítja, amelyet Jézus is kihangsúlyozott: „ Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, és én is munkálkodom” (Jn 5,17). Ebben a meggyőződésben nyer értelmet az ősi népi élethölcsesség: „Segíts magadon és az Isten is megsegít”.

Az isteni gondviseléssel összefügg **a rossz, a szenvedés** problémája. Isten miért nem akadályozza vagy szünteti meg a rosszat, a szenvedést? - fogalmazódik meg sokszor a békétlenkedő kérdés. Felfogásunk, hogy Isten semmiképpen nem ad rosszat, szenvedést gyermekeinek. Ezek a megpróbáltatások egyrészt szabadakaratú életválasztásunk mikéntiségében, másrészt a fejlődő élet lényegében keresendők. Ezekben az élethelyzetekben mi unitáriusok így tesszük fel a kérdést: Hogyan van velem Isten? - válaszunk: úgy, hogy egyrészt megsokszorozza életerőnket, türelmünket, kitartásunkat, másrészt megerősíti az emberi együttérzés, segíteni akarás, tudás és szeretet megnyilvánulásait.

A **szentlelket** az unitáriusok Istenhez tartozónak, Istentől kiáradó erőnek fogják fel. Isten felemelő, meglevenítő munkája jut benne kifejezésre. Ezért sohasem választották szét Isten egyik tulajdonságának a megnyilvánulását magától a tulajdonság hordozójától, Istentől.

A szentlélek az élő, aktív Istennek az a lényegéből való munkája, amely által közvetlen kapcsolatot teremt teremtményeivel. Így a szentlélek „nem egyéb, mint a jelenben ránk ható Isten”.

A szentlélek munkája egyetemes, állandó és közvetlen. Ez azt jelenti, hogy bárhol, bármikor, bárki részese lehet adományainak. Feltétele az, hogy igyekezzünk akaratumat ráhangolni az isteni akaratra, mégpedig úgy, hogy az Ő akarata bennünk és rajtunk keresztül működhessen. A „ráhangolás” kiváló alkalmi a lelki elmélyülés, önvizsgálat, imádkozás és a jó cselekedetek gyakorlása.

Az **imádkozás** az élő vallásosság fokmérője. Az imádságban a vallás hittartalma és életértéke tárul fel. Az unitáriusok - Jézushoz hasonlóan - az ATYÁHOZ, az Egy Istenhez imádkoznak, lélekben és igazságban (Jn 4,24).

Az imádkozás célja az Atyával, az egy Istennel való közvetlen lelki kapcsolat megteremtése, amely arra indít, hogy jobbak, igazabbak, egyszerűen: Isten gyermekei legyünk.

Meggyőződésünk szerint az imádkozásnak nem az a célja, hogy Istenben és a világban, hanem hogy bennünk idézen elő változást. „Az imádság nem változtatja meg a dolgokat, de megváltoztatja az embert, és az ember megváltoztatja a dolgokat” (Lon Ray Call). Az unitárius ember ezért nem erőihez képest feladatokért, hanem a feladataihoz megfelelő erőért imádkozik Istenhez.

Az **ember** Isten gyermeke. Az ember „lelki tehetségei”: értelem, érzelem, hit, szabadakarat, lelkiismeret és a szeretet nemcsak kiemelik az élőlények világából, hanem sajátos felelősséggel is felruhazzák.

Mi unitáriusok úgy véljük, hogy az ember nem bűnnel, hanem jóra való képességgel születik. Hisszük, hogy az ember szellemileg, lelkileg szüntelenül gyarapodhatik, fejlődhetik, az erkölcsi törvény tiszteletében erősödhetik, és Isten és ember szolgálatában öntudatosulhat. Bizunk abban, hogy az ember - Isten segítségével - lelki tehetségeit ki tudja bontakoztatni a jó irányába. Ebben nyer értelmet és létjogosultságot a jézusi felhívás: „Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok is tökéletes” (Mt 5,48).

Jézus számunkra „út, igazság és élet” (Jn 14,6), a benne való hit nem annyira **személyéhez**, mint inkább **tanításaihoz** kapcsolódik. Számunkra nem annyira az a lényeges, hogy ki volt ő, honnan és hogyan származott, mit állítottak személyéről később, hanem az, amit ő mondott el, és ahogyan cselekedett.

Mi Jézusra úgy tekintünk, mint Isten legjobb gyermekére, prófétára, kiemelkedő vallás-erkölcsi személyiségre, vallásalapítóra. Amikor mi Jézus **embervoltát** (történeti személy) hangsúlyozzuk, nem nagyságát fokozzuk le, ellenkezőleg, hatásának, jelentőségének jobb megértését szeretnénk előmozdítani. Meggyőződésünk szerint neki sikerült a leginkább megteremteni a lélekszerinti közösséget az Atyával, és egész életét Isten akaratával összhangba hozni. Isten szeretetén csüngő vallásossága, lelki műveltsége, jelleme, erkölcsi tartása egyedülálló és kiemelkedő, hozzá hasonlót sem korábban, sem a későbbi korok vallásos világában nem találunk. Számunkra mindaz, ami életével és tanításával kapcsolatos, mint **követésre** méltó eszmény áll előttünk. Ezért látjuk fontosabbnak tanításainak és életpéldáinak a követését, mintsem személyének pusztá imádsát és segítségül hívását.

Követése az általa hirdetett **Istenországa** megvalósítására sarkal bennünket. Istenországa pedig nem más, mint az isteni gondviselés alatt „teljessé váló szeretet uralma a Földön”.

A szabadakarral bíró ember hibát, vétet, bűnt követhet el. Számunkra a **bűn** egy személyes, szándékos és céltudatos rossz cselekedet, vagy elmulasztott jó cselekedet, amely által megsértjük önmagunk, felebarátaink és Isten iránti kötelességeinket. Így világos, hogy mindnyájan vétkezhetünk és bűnösök lehetünk. E megállapítás mögött azonban mélyebb jelentést nem kell keresni!

Meggyőződésünk, hogy senki sem születik bűnösnek, hanem csak azzá válhat. A megtörtént bűnt, amelyet személyesen követtünk el, senkire át nem háríthatjuk, azért nekünk kell vállalnunk a **felelősséget**. A bűn következményeiben hatással lehet az utódokra, de **át nem örökölheto**.

Jézushoz hasonlóan hiszünk a **bűntől való szabadulás** és a **megbocsátás** lehetőségében. A bűnbocsánat kiérdemlésére a vétkező embernek kell elindítania a folyamatot. Ha megváltozunk és jóvátettük vétkeinket, Isten megbocsát nekünk. Az ő megbocsátása nem abban áll, hogy elnézi vétkeinket, hanem abban, hogy segít kiküszöbölni, kijavítani hibáinkat. Az embernek is késznek kell lennie a megbocsátásra embertársával szemben. Az unitárius teológia a **Biblia** iránti tiszteletet, ragaszkodást és szeretetet hangsúlyozza, de kiemeli, hogy az nem hitünk egyetlen letéteményese és foglalata, hanem az élő vallásosság egyik tápláló forrása, amely felett az embernek, mint Isten gyermekének az értelme és a lelkiismerete jelenti a végső tekintélyt.

A teológia feladata az, hogy a Biblia üzenetét mindenki számára érthetővé tegye és nem az, hogy kötelezően elfogadtassa.

Az unitárius felfogás szerint a **halál** az emberi életnek elkerülhetetlen, kiküszöbölhetetlen valósága, de nem jelenti a teljes megsemmisülést. Isten atyai szeretetének ígérete a halál után az örökélet. (1Jn 2,25).

Az örökéletet szellemi-lelki létformájában ragadjuk meg. Hisszük, hogy a lelkünk halhatatlan és a halál után tovább létezik Istennél. Az örökélet, mint az Istennel való szellemi-lelki szeretetközösség reménye máris itt a földön elkezdődik azáltal, hogy igyekezzünk az ő szeretetének, jóságának a megtapasztalására és Isten gyermekeihez méltó életvitelre. Erre figyelmeztet Pál apostol is: „Azért igyekezzünk is, hogy akár itt lakunk, akár elköltöztünk, neki (Istennek) kedvesek legyünk” (2Kor 5,9).

Mi unitáriusok a különböző **keresztény felekezetek** iránt a jézusi felhívás szellemével közeledünk. „Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást” (Jn 13,35). Elismerjük, hogy a vallásos hit kérdéseiben az embereknek nem egyforma a meggyőződésük, ahogy az élet más kérdéseinek a megválaszolásában is voltak, vannak és lesznek különböző vélemények. De egyetlen dogma, hitvallás sem érdemli meg, hogy feláldozzuk érte az egymás közötti szeretetet és vétsünk a jézusi evangélium szelleme ellen.

„A vallás minden területén az unitárius hit lényegében fejlődő hit” (Eric S. Price). Ebben a folyamatban az unitárius emberre az a feladat hárul, hogy nyitottá tegye értelmét, érzelmét, akaratát és hitét az élet értékei iránt.

Dr. REZI ELEK

UNITÁRCOOP

BESZÁMOLÓ

az UNITARCOOP Alapítvány

elsőéves tevékenységéről

(a bejegyzéstől - 1997. június 30-ig)

A maros-küküllői unitárius egyházkör vezetőinek kezdeményezése nyomán, 1996. május 20-án nyert jogi személyiséget az UNITARCOOP Alapítvány.

Az alapítvány létrehozására vonatkozó indítvány abból a meggyőződésből fakadt, hogy egy egyházi alapon szerveződő civil kezdeményezés hatékonyan bekapcsolódhat erősen fogyatkozó és öregedő felekezeti közösségeinek támogatásába.

Az együttműködés, illetve az egymás kölcsönös segítése szellemének kifejezéseként javasoltuk, hogy az alapítvány neve „UNITARCOOP” legyen.

A cél ugyanis az unitárius és más közösségek, valamint magánszemélyek adakozó-segítő készségének összehangolása és a rászorulóak javára történő működtetése. Kezdetből kinyilatkoztuk, hogy egyházépítő és emberbaráti céljaink megvalósítása érdekében szívesen leszünk partnerei hasonló profilú alapítványoknak, vallásos közösségnek vagy éppen kereskedelmi társaságoknak.

Az alapítólevélben foglalt tevékenységi kör függvényében a törvényszék az induló tőke összegét minimálisan 2 millió lejtben jelölte meg. Erre a célra a marosvásárhelyi unitárius egyházközség nevében Kolcsár Sándor esperes-lelkész úr 1 millió lejt ajánlott fel. Ezzel egy időben magánszemélyektől is érkeztek adományok: Bakó László 500000 lej, Román Elemér 376000 lej, Szabó László 500000 lej. Így rövid idő alatt sikerült 2225000 lej induló tőkét letétbe helyezni a CEC-nél.

Az alapítólevél és alapszabály véglegesítése keretében került sor a székhely címének megjelölésére (Marosvásárhely, Bolyai út.13) és a kuratórium tagjainak kiválasztására, illetve felkérésére, az alábbi összetételben:

1. Adorjáni Imre; 2. Bakó László, alelnök; 3. Benedek Jakab; 4. Benke István; 5. Ferencz Gyula; 6. Fülöp Zoltán; 7. Konrád Tünde; 8. Nagy László; 9. Szabó László elnök; 10. Szilágyi Domokos pénzügyi ellenőr.

A Törvényszék jóváhagyó végzésének kiközlése 1996. május 20-án történt, így ettől a dátumtól kelteződik az UNITARCOOP Alapítvány, mint jogi személy, törvényes léte. Rövidesen megkezdjük az alapítvány népszerűsítését is. Pál Péter képzőművész megalkotta az alapítvány jelvényét.

Megfogalmaztuk a tiszteletbeli tagságot igazoló alapítólevelet, melyet a legalább 50 USD-t adományozóknak állítunk ki. Megkezdődött és folyamatosan működik ma is a reklámtevékenység, a levelezés bel- és külföldre. Az iktatókönyv tanúsága szerint az elmúlt egy év alatt 190 levelet / faxot küldtünk és 52-t kaptunk.

Jelentős eseményként tartjuk számon, hogy már 1996 szeptemberében felvettük a kapcsolatot a székykeresztúri Orbán Balázs Gimnázium keretében működő Unitárius Teológiai Szeminárium vezetőivel, Fekete János tanár-igazgató és Jakab Dénes lelkész hitoktató urakkal.

Megtudtuk, hogy az 1996/97-es iskolai évben a négy felekezeti osztályban (IX., X., XI. és XII) 106 növendék tanul, ezek közül 74 unitárius. Sajnos a maros-küküllői egyházkörsből mindössze 9 diák tanul itt, pedig a vidéki tanulók részére jól ellátott bentlakás és iskolakantin működik. A felekezeti osztályok támogatásának kérdését folyó év február 10-én tartott köri közgyűlésen megbeszéltük az egyházkör lelkészeivel is. Felkértük lelkész atyánkfiait, hogy tevékenyen vegyenek részt az alapítvány kezdeményezéseinek megvalósításában, mint például: a 3 vagy több gyermekes családok összeírása, a keresztelezési emléklap és betétkönyv adományozása vagy a tehetséges, szegénysorú gyermekek és ifjak továbbtanulásának ösztönzése. Ugyanakkor határozat született, hogy ezentúl a lelkészek a székykeresztúri Orbán Balázs Gimnázium támogatására szánt adományukat az alapítvány folyószámlájára fizetik be. A jövőben el kell mélyíteni az együttműködést az Egyházkör és az Unitárcoop alapítvány között, hiszen az alapítvány a egyházköre.

Az elmúlt időszak bevételei:

lejtben (ROL): 11709761, ebből közvetlen adományokból 8484750, bankkamathból 3225011; svájci frankban (CHF) 1000, német márkában (DEM) 300.

A kiadások három részre tagolódnak:

a. Segélyekre fordított összeg: 953800 lej; b. Reklámanyagok fordítása, jelvény, alapítólevél, keresztelezési emléklap stb. szerkesztése és sokszorosítása 507442 lej.

c.) Adminisztratív jellegű kiadások: (beíratás, postaköltség 303870) 385606 lej.

Jelenlegi pénzügyi helyzet: a. lejtben - bankbetétben 9811000 lej; kasszában (készpénz) 51916 lej; b. valutában: 1000 CHF + 300 DEM.

Tehát az alapítvány összvagyon ma kb. 15600000 lej.

Az elmúlt kb. egy év alatt a kuratórium hat alkalommal tartott gyűlést, a részvétel átlag 60%-os volt. A gyűléseket az előző összejevetel határozatainak és a velük kapcsolatos történések ismertetésével kezdtük. A gyűlések végén összegeztük és felsoroltuk a hozott és elfogadott döntéseket. A segélykérésekhez költségvetést,

illetve szóbeli vagy írásbeli felértékelést kérünk, hogy lássuk összegszerűen, mire és mennyit kérnek.

Az UNITARCOOP nevében négy pályázati kérelmet nyújtottunk be, eddig az Új Kézfogás-tól és az Illyés Közalapítványtól kaptunk elutasító választ. Az e téren szerzett tapasztalatok alapján a jövőben a pénzügyi forrás szerzésének ezt a módját célratörőbben és szakszerűbben kell művelni. A további tevékenységhez kérjük és elvárjuk a tiszteletbeli tagok javaslatait, beleértve a megvalósítás gyakorlati feltételeinek kidolgozását is. A magunk részéről a közeljövőre, a már folyamatban lévő tevékenység mellett, két nagyobb horderejű témára hívjuk fel a kuratórium figyelmét: a szavatai Unitárius

Központ létesítése, és egy Szociális és Egészségügyi Központ szervezése/működtetése Marosvásárhelyen. Ezen létesítmények tématerve kidolgozás alatt van. Az elképzeléseket rövidesen a kuratórium és tiszteletbeli tagság elé terjesztjük megvitatás és elfogadás végett.

Az UNITARCOOP Alapítvány elsőéves tevékenységéről szóló beszámolókat vitaindítónak szántuk.

A kuratórium tevékenységének további folytatásához, illetve kiszélesítéséhez minden észrevételt, javaslatot köszönettel veszünk.

SZABÓ LÁSZLÓ, a kuratórium elnöke

Egy középkori harangon a következő latin nyelvű felirat található: „Vivos voco, mortuos plango, fulgera flango” – „Az élőket szólítom, a halottakat megsírom, a villámokat megtöröm”. Ennek a gyönyörű templomnak a harangjai ma mintha ünnepélyesebben zúgtak volna. Ez idáig hiába hívta az élőket, kevesen jöttek, csak a halottakat sirathatta, sajnos elég gyakran, s a villámokat próbálta megtörni. Mintha naponta a költő szavait idézték volna szomorúan: „Maholnap egyedül Istené lesz a templom”. Ma viszont eljöttek nagy számban az élők: ez árván maradt kis falu lakói a Székelyföld, Erdély számtalan helységéből, Magyarországról, mindazok, akik még emlékeznek, akiknek szívük erősebben dobban, ha ehhez hasonló harangszót hallanak valaha, ha legalább álmaiban megjelenik ennek a gyönyörű világnak, szülőföldünknek a képe.

Engem a tiszteletes Úr értesítője hivatalos minőségben hívott ide, de én bevallom, nem csak úgy jöttem ide. Engedjék meg, hogy bevalljam: úgy is jöttem ide, mint második szülőfalumba. Így nevezem, mert elszakíthatatlan szálak fűznek ide: életem legszebb éveit itt töltöttem, itt alapítottam családot; Besértől Szokalig, Mihályvágástól Ijesztő-bükkig, a már nem létező futball-pályától a tekepályáig. Minden talpalatnyi területhez emlékek fűznek. Öröm volt szolgálni ezt a népet, amely keményen, becsületesen küzdött a

megélhetésért. Boldogan foglalkoztam e vidék gyermekeivel, akiket nem rontott el a modern világ káros hatása, hanem megmaradtak ártatlannak, szerénynek, akár a falu határának mezei virágai.

Egy elnéptelenedett erdélyi faluból eltávozottak mondják: „ahol va-

A SZÜLŐFÖLD HÍVÁSA

gyunk, mindenünk megvan, de valami hiányzik. Csak sírunk egy hétig, miután falunkból visszajövünk, míg elfelejtjük az otthont.” Kedves eltávozottak, biztos nektek is hiányzik ez a valami - s ezt úgy nevezzük: szülőföld. S ha visszatértek mostani otthonaitokba, s még érzitek a szülőföld varázsát, s gyermekeitek, unokáitok észreveszik, hogy valami történt veletek, meglátják a szemetek sarkában megjelenő könnycseppet, akkor beszéljete nekik erről a faluról, meglátjátok, lelketek megkönnyebbül. Ugyanakkor kötelességeitek is beszélni róla. Hogy mit mesélj szülőfaludról?

Elmondhatod, hogy a Gagy-vizének felső szakaszán, tengerszint felett 525-550 m magasságban elterülő kis falu, mely ősidőktől lakott terület, ahogy a Máts-oltványában és Középlábon felszínre került leletek bizonyítják. Megemlítheted, hogy környékén római katonák meneteltek,

hogy a falu neve először 1478-ban szerepel írásos dokumentumokban Martihonos néven, hogy a falu népe mindig támogatta népünk szabadságtörekvését: Rákóczi szabadságharca idején az Agyagásban levő Pálffy kúriába menekültek azok a kurucok Segesvár mellől, akik rajtaütöttek a labancokon, a tőlük rabolt lovakkal együtt. Az 1848-as szabadságharc leverése után az osztrák önkényuralom ellen szervezkedő székelyek egyik vezéralakja, Gálffi Mihály, a mi falunkból származik. Emléküket a kivégzés helyén Vásárhelyen a székely vértanúk emlékműve őrzi. Sőt az egyik vezető, Törő János felesége is martonosi volt, Gálffi Róza, Mihály húga, aki évekig szenvedett az osztrák börtönökben. Nincs család a faluban, aki hozzátartozóját ne veszítette volna el a két világháború idején, vagy hosszabb ideig túlélte volna az orosz fogság gyötrelmeit. Elmondhatjátok, hogy a falu már 1708-ban harangot rendelt, 1735-ban a mostani templomtól 150 m-re északra épített egy hatalmas templomot fa haranglábbal, amelyet 1903-ban le kellett bontani s épült helyette a mostani templom 1903-1906 között. A falunak már 200 évvel ezelőtt iskolája volt, első tanítóját, akinek neve a dokumentumokban fennmaradt, a Szentgericéről idejött Kuti Andrást feljelentették, mert a gyermekeket magyarul és nem latinul tanította. Elmondhatjátok, hogy kevés falu tette meg azt, amit a martonosiak, a kommunista diktatúra

kezdetén. Tiltakozásképpen a falu népe Udvarhelyig vonult az 50-es évek elején, s már kevesen emlékeznek, hogy ezért egyeseket súlyos börtönbüntetésre ítéltek. Ennek a falunak 1801-ben 381 lakója volt, 1900-ban 592, 1941-ben 680, 1971-ben 379, melyből 71 ingázó és diák, ma alig 300. Mindezeket elmondhatjátok, de ezen rideg lexikális adatok mellett elsősorban arról beszéljétek, amit a szívetek, lelketek diktál: Mondjátok el, hogy Martonos lakói Tamási és Nyírő hőseihez hasonlóan keményen, konokul küzdöttek a természettel, a sivár, köves földdel, hogy abból kenyeret szorítsanak ki, ahol még a víz is probléma volt, s ebben a nehéz munkában már a gyermekek is részt vettek. Megtörtént, hogy a fronton levő családtag helyett az asszonyok fogtak kaszát, a gyermekek pedig az ekeszarvát. Mondjátok el, hogy a három korosztályt magában foglaló nagy családban a nagyszülőknek, a szülőknek még szava volt. Itt tanulta meg a gyermek a becsületes munkát, tisztességet, estiéntként nem a TV rémfilmjei károsították az ártatlan gyermekek lelkét, hanem nagyapó vagy nagyanyó gyönyörű meséi, altatói, imádságos szavai ringatták álomba. S ha gyermekeddel, unokáddal végigmész a falu kihalt utcáin, mondd el, hogy valamikor a legtöbb udvar, a két iskolaépület gyermek zajától, kacajától volt hangos, akár a téli esték a fonóba járó fiatalok dalától vagy szánkázó fiatalok vidámságától. Mondjátok el, hogy ebben a faluban aranykezü ezermesterek éltek, innen mindenütt megbecsült szakemberek, tanítók, tanárok, mérnökök, orvosok, táblabírók kerültek ki, akik mind a határon belül, mind a határon kívül elismerést vívtak ki maguknak. S ne feledjétek kifejtetni Tamási gondolatát: Valahol a Firtos lován a gondviselés elfordította a fejét. A megélhetési nehézségek miatt ez a Firtos alatti falu is fokozatosan elnéptelenedett, elcsendesedett. Az itt maradt öreg szülők min-

dig várják, ha rövid időre is, idegenbe származott gyermekeiket, s milyen öröm, ha hagyományos karácsonyi ünnepekre vagy a pünkösöd utáni majálisra, vagy a nyári szabadság néhány napjára hazaérkeznek. S milyen boldog szegény öreg szülő, ha a hazatérteket, ha szerényen is, de felcsomagolhatja, ha karácsonyra disznót hizlalhat. Elfelejtji, hogy ez milyen nehézségek eredménye, hisz a vadak miatt, ha ereje és pénze volna se tudna kukoricát, krumplit, takarmányt termelni, állatait az ólban is féltetnie kell a falut gyakran meglátogató medvéktől. De ezért sosem panaszkodik! S milyen árva, aki már nincs kihez hazatérjen, csak halottak napján a Kicsi-Mezői temetőben elégetni a megemlékezés, a kegyelet gyertyáit. És menjétek ki a temetőbe is! Ha elolvassátok a sírfeliratokat, minden névhez gyermekkorotok egy epizódja fűződik. Tökéletesebb lesz az emlékezés. S arra is megdöbbenve jöttök rá, hogy a már csendesen pihenők közül nagyon sokan megélhették volna ezt a mai ünnepet.

Mélyen tisztelt gyülekezet!

Engedjétek meg, hogy kegyelettel hajtsak fejet ennek a falunak a lakói előtt, akik minden nehézség ellenére itt maradtak, azon kevés fiatal előtt, akiket nem csábított el a könnyebb megélhetés reménye. Hősies helytállás ez, a mai kegyetlen világban, senki támogatására nem számítva élni, dolgozni, fennmaradni. Azt hiszem, az ilyen emberek tették igazán magukévá Vörösmarty Szózatának szellemét: „Hazádnak rendületlenül légy hűve, ó magyar.”, mert a szülőföld a hazatok egy kis része. Minden elismerést megérdemelnek a falu egyházi és világi vezetői, amiért a megfigyelt seregben tartják a hitet, az optimizmust: orgonát, templomot javítanak, falutalálkozót szerveznek. Kifejezem meggyőződésemet, hitük, reményük, lelkesedésük nem lesz hiábavaló! Viszontagságos történelmünk során ismertünk válságos időszakot, de

mindig talpra álltunk. S ha az idegenben valakik úgy érzik, hogy nem bírják a megélhetés nehézségeit, kiábrándultak ennek a becsületet, tisztességet nem értékelő, elidegenedő világból, Martonos mindig hazavárja, szívesen fogadja őket. Mert a szülőföld olyan, mint az édesanya: mindig várja, átöleli hazatért gyermekét. S az itt maradtok tanúsíthatják, kemény munkával, erős hittel itt is meg lehet élni.

Bízva abban, hogy ennek a jobbsorsra érdemes falunak jövője van, Isten áldását kérem a gyülekezetre, Martonos népére.

FEKETE JÁNOS

(Elhangzott a firtosmartonosi unitárius templomban 1997. augusztus 2-án, a falutalálkozó alkalmával tartott istentiszteleten.)

Tordai Matyó

Ügy látom

Az élet egy hömpölygő
zúgó ár...
Sorsunk a kanyargó
nagy meder...
Iszap a múlt,
bánat a sár,
Jelenből néha
hab fakad.
Jövő a hullám, mely ringat
vagy elseper,
Kavics az emlék,

Érzem

Őszi szellő,
rozsdás levél,
Régi idő,
múltról beszél.
Lombok keze
takar röggöt...
Gyerekkorunk
már csak rege,
S ifjúságunk
kéklő Ege,
Ott pihen rég
felhők mögött.

Bepillantás a jövőnkbe

Augusztus 20-án Székelykeresztúron gyűltek össze azok a világiak (többnyire tanárok, gyülekezeti előljárók) és lelkészek a körből, akik egyházunk jelenéről és jövőjéről kívántak egymással párbeszédet folytatni. Jelenünk feltérképezését és jövőnk megálmodását segítette a Szombatfalvi József által meghívott előadó, Gary Smith Székelykeresztúr testvérgyülekezetének lelkésze, aki az Amerikai Unitárius Univerzalista Lelkészek Szövetségének az elnöke.

A Concordból érkezett előadó segítségnyújtását nagy nyitottsággal és érdeklődéssel fogadta a hallgatóság. Gyakran kérdések zápora irányította a beszélgetés fonalát. A találkozó bizonyosága volt annak, hogy a világiak részéről egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik az egyház iránt, részt kívánnak venni az egyház életében, de egyelőre még nem találták meg annak módját, és ehhez az egyház sem nyújt megfelelő segítséget.

A délelőtti előadás tolmácsa dr. Gellérd Judit volt, a délutánié én. Mint aki nem tud szerepétől szabadulni, most a kedves olvasókkal szeretném rövidítve közölni mindazt, ami ott elhangzott (az előadássorozat kétnapos feldolgozására Homoródszentmártonban került volna sor, ahol minden kör angolul tudó lelkésze hivatalos volt, azonban olyan kevesen jelentek meg, mindössze 7-en, hogy értelmetlen lett volna kétnaposra nyújtani. Így Szentmártonban augusztus 21-én 3 esperes, 3 segédlelkész és egy nyugdíjas lelkész részvételével folytak a tervezgetések.

Bevezetesként az előadó röviden bemutatta azt a folyamatot, ahogy a lelkész kezéből a „hatalom” lassan átment a gyülekezetébe. Nem a gyülekezet van a lelkészért, nem a gyülekezet segíti a lelkész munkáját, hanem fordítva. Azonban a lelkész a karmester. A jó szervezés, a megfelelő munkamegosztás a feltétele a gyülekezeti élet folytonosságának. Gary Smith elmondta, hogy az előtte szolgáló lelkész szeretett mindent önmaga elvégezni, s amikor nyugdíjba ment, senki sem tudta, hogy mit is tehet a gyülekezet életben tartása érdekében. A törés látható volt. Gary elve az, hogy a lelkészi munkát minél jobban szét kell osztani. Minél több gyülekezeti tagot von be a munkába annál gördülékenyebben megy a gyülekezet élete és annál jobban tudják értékelni egymás munkáját. A néhány örökölt bizottság mellett újakat hívott életre, jelenleg összesen 28 (!) ilyen bizottság összhangos munkája biztosítja a concordi gyülekezet színes életét. Külön bizottság felel a levéltárért, az új könyvek, kiadványok terjesztéséért, az istentisztelet szünetében az egyetemes egyházzal és más felekezetekkel való kapcsolattartásért, a pénzügyekért, az alkalmazottak fizetéséért, az egyházi épületek karbantartásáért, a gyülekezet zenei életéért, az új tagok bevezetéséért, vagy az erdélyi testvérkapcsolatért. De vannak, akik a gyülekezet tagjainak közös nyaralást szerveznek (évente 100 személy nyaral együtt), vannak,

akiknek a felelőssége szórakoztató programot, összejöveteleket, ünnepségek rendezése, vagy a társadalmi jótékonykodás megtervezése és lebonyolítása. Néhány bizottság a lelkész munkáját még közelebről segíti. Kiemelném a valláserkölcsei nevelési bizottságot amely a gyülekezet 350 gyermekének sokoldalú és felelősségteljes nevelése érdekében évente több mint száz önkéntes és fizetett személyt foglalkoztat.

Az istentiszteleti bizottság a lelkéssel és az énekevezérrel havonta ülésezik, és a gyülekezet igényeit visszatükrözve megtervezi az istentiszteletek témáját, kivitelezési módját, segít a témák kidolgozásában, az előadók, meghívott szónokok, szereplők felkutatásában, beszervezésében.

Érdemes odafigyelni arra a bizottságra, amely nevét szószerint így fordíthatnánk: „a gondoskodó kapcsolat”. Az itt munkálkodó egyháztagok a lelkész részéről előzetes „kiképzésben” részesülnek. Tevékenységük igen sokrétű. Valamely egyházközségi tag megbetegedése esetén pl. felvállalják a kórházba szállítást, magukra maradt testvéreiket rendszeresen látogatva akár karbantartási munkába is besegítenek. Ők értesítik a lelkészt, ha valamely gyülekezeti tag beteglátogatást igényelne (elkerülve ezáltal az utólagos „Pedig mennyire vártam” hangokat). Halasztást nem tűrő híradás vagy természeti csapás utáni gyors tájékoztatás és tájékozódás érdekében e bizottság tagjai irányítják „a telefon-fa” hatékony működését. Ez úgy működik, hogy az előzetes megállapodás szerint a lelkész felhív egy tagot, az újabb 6 tagot értesít, azok mindegyike újabb 6-ot 6-ot, s így minimális idő alatt kapcsolatba kerül a gyülekezet minden tagja.

A bizottságok ülésein a lelkész csak alkalmanként, saját választása alapján vesz részt. Azonban havonta jelentést kap mindegyik bizottság elnökétől, s így a gyülekezet minden gondjáról, tervéről, munkájáról tud. Ugyanakkor az elnökök havonta beszámolnak egymásnak is tevékenységükről, szükség esetén segítséget kérnek. A bizottságok fölött áll a 11 tagból álló keblitanács, amely felső fokon dönt mindenről. (A keblitanács munkálatainak előkészítésében és az ülések levezetésében részt vesz a lelkész is, de nem bír szavazati joggal.) A csodálatos, összehangolt munkát a háttérből figyelő egy jelölő bizottság, amelynek az a feladata, hogy az egyháztagokból a legmegfelelőbbeket kiválasztva és javasolva gondoskodják mindegyik bizottság tagutánpótlásáról, amelyet az üresedés vagy a klikkesedés megelőzése tesz szükségessé. Miután Gary Smith bemutatta egyházközségének e munkamegosztáson alapuló szervezettségét, már mi magunk is csodálkozva néztük saját itthoni valóságunkat: nálunk mindezt a munkát a lelkész egyedül végzi. Ezek után Gary bemutatta, hogy miként gondoskodik gyülekezete gyermekeik vallásos és erkölcsi neveléséről. Az állam és egyház teljes kü-

lönállóságának következményeként ott a lelkész nem taníthat az iskolában, így a VEN munkát kizárólag „vasárnap-i iskola” keretében végzik. A 350 beiratkozott gyermek és ifjú közül 240-270 minden vasárnap részt vesz a tevékenységeken. A gyerekek korosztály szerint vannak csoportba osztva a 18 hónapostól a 13 évesig, így egyszerre 13 oktató vezetése alatt folyik a vasárnapi tanítás. Ehhez jön még a 14-18 évesek tanítása, amely a következő 4 fő területet célozza meg: ismeret, szolgálat, kapcsolat és lelkiség. A korosztály mindegyik fiatalja szabadon választhat egy tanácsadót (mentort) a gyülekezet tagjai közül, aki végigkíséri őt a nevelési programon, és segít saját egyéni hitvallásának a megfogalmazásában, amelyet majd a program befejezése után egy istentiszteleten a gyülekezet előtt be is mutat. Ez lesz az a pillanat, amikor az ifjú felelősen dönthet, hogy kíván-e a gyülekezet önálló tagja lenni vagy sem. A vallásos nevelés nemcsak a gyermekeket és fiatalokat éri el, hanem a felnőtteket is. Ez szervezettebb formát kap az őstől, amikor is egy „Lelki otthon” nyitja meg kapuit a gyülekezet előtt. Itt az érdeklődésnek megfelelően mindenki szabadon választhat az előadások és kurzusok által bemutatott legkülönbözőbb témák közül.

A hallgatóság részéről megállapítást nyert, hogy az elhangzottak egy bizonyos része csak sajátosan amerikai körülmények között alkalmazható. A mi feladatunk az, hogy látva az ottani igényeket, és az igényeket kielégítő,

megválaszolói unitárius gyülekezeti életet, találjuk meg a mi térségünk elvárásaihoz illő formát és tartalmat.

A lelkészek részéről az is megfogalmazódott, hogy nem kapnak visszajelzést sem az istentiszteletekkel, sem a gyülekezeti élettel kapcsolatban.

Elsősorban a világiak részéről hangzott el az az igény, hogy istentiszteleteink és szertartásaink legyenek színesebbek, legyen közös ima, a gyülekezet juthasson aktívabb szerephez. Sürgős lenne felújítani egyházi énekeinket, az énekvezérképzést irányítottabbá és hatékonyabbá tenni. A teológiai oktatás fordítson nagyobb hangsúlyt a mai gyülekezetek igényeire, elvárásaira, a sajátos erdélyi helyzetre.

E találkozó mindenképpen szükséges és hasznos volt. De hasznosságát majd az idő mutatja meg. Az elvetett mag növekedése láthatatlan, de bő termést hozó. Ahonnan elindulhatunk, az talán a gyülekezeti tagság újraértelmezése. Ott kizárólag azok számítanak az egyház tagjai közé, akik meggyőződésből csatlakoztak ahhoz, és aktívan részt vesznek az egyház életében. Nálunk, akik unitáriusnak születtek és kifizetik az egyházfenntartást. Ha eljön az idő, hogy a gyülekezeti tagság fő szempontja nálunk is az egyén aktívága legyen, akkor hiszem, hogy mi Székelykeresztúron és Homoródszentmártonban valóban egyházunk jövőjébe pillantottunk be.

CZIRE SZABOLCS

Hiányozni fog (Tóth Katalin tanárnő emlékére)

Várható volt, s mégis megdöbbentett halálhíre; az utóbbi időben a kor és a kór vállvetve dolgozott ellene.

Hálás feladat (jó) tanárra és barátira emlékezni, ugyanakkor hálátlan is, mert könnyen a közhelyek útvesztőjébe tévedhet az emlékező.

Tóth Katalin tanárnő hosszú, sikeres életpályája, felejthetetlen, megismételhetetlen egyénisége, példaértékű életmódja azonban megkönnyíti a méltatást.

Latin-, görög- és románszakos tanárnőként először a székelykeresztúri középiskolában, majd Kolozsváron tanított, s plántálta több száz diákjának fejébe-lelkébe nemcsak a konkrét, sokszor talán élettelenné, távolinak tűnő ismeretanyagot, hanem önzetlen bőkezűséggel továbbította az ókori bölcselők derűjét, életpasztratát is.

Hetvenhat éves korában még helyettesített a nagyhírű kolozsvári középiskolában, halála előtt két

héttel magántanítványt vállalt. Csupán a tanítás, a segítség élményéért. A mindenkin segítség szándékával, nagyszerű érzésével - már gyógyíthatatlan betegen - istápolta súlyos beteg barátnőjét és adta jó tanácsait minden hozzáfordulónak. Legtöbbször azt kapták tőle, amihez Tóth Katalin a legjobban értett: az élet megélésének örömét. Soha senkit meg nem bántott, sok barátja, turistatársa volt. Szerette a madarak hangját, a gombák színpompáját, a Bükk méterenként változó panorámáját - s bár neki nem használt - a napot, a verőfényt.

Minden időben, minden tiltás ellenére hű maradt egyházához, gyakorolta, megélte unitárius hitéletét. Az Unitárius Nőszövetségnek tagja, a Dávid Ferenc Egylet rendezvényeinek állandó résztvevője volt.

Szülővárosában, Tordán temették el. Búcsúbeszédében Fazakas tiszteletes úr, az egykori keresztúri tanítvány talantumos embernek, egyéniségnek nevezte, aki Teremtőtől kapott vagyont: tudását, bölcsességét, emberségét megsokszorozva adta tovább.

Nyugodjék békében!

HORVÁTH GABRIELLA

A reménység melegítő tüze

Augusztus 23-án, Pipe írásos említésének 672. évében, egyházközségünkben falutalálkozóval egybekötött ünnepségre került sor. A szószéki szolgálatot dr. Szabó Árpád püspök végezte. A falu történetének ismertetése után Burus János tanár előadása hangzott el. Orbán Melinda és a vallásórára járó gyerekek előadása után Adorjáni Károly ny. unitárius lelkész beszélt a Pipén szolgált lelkészek nevében. Ezt követően a püspök úr felavatta a Pipén szolgált és a régi temetőben elhantolt lelkészek, valamint a templom építése idején szolgált gondnok nevét megörökítő, és a millenniumi márványtáblát. A lelkési lak irodájában Gyulai Zoltán-emlékkiállítás és Páll Péter képzőművész szobor- és festészeti kiállítását tekinthették meg a hazlátogatók. A Wayland Ma testvérgyülekezet lelkésze és a Begnins svájci település pipei barátai is megtiszteltek jelenlétükkel. A 65 átlagéletkorú gyülekezet életében nagy eseménynek számított az ünnepség. A gyülekezet közös összefogással, közmunkával is készült a találkozóra. Rüszt Cloos Jenő a templomot szép fehérre meszelte és javítási munkákat is végzett. A faluban híd- és útjavítást végeztünk. Ifj. Orbán P. Sándor vállalkozó szervezésben nyújtott segítségét ez alkalommal is megköszönjük, ugyanitt köszönetet mondunk Tartler Ellának és ifj. Bálint Mihálynak nemeslelkű adományaikért. Az esemény kapcsán az egyházközség történetéről nyomtatásban megjelent kis ismeretterjesző füzetecske nagy népszerűségnek örvendett. A megyei sajtóban és rádióban is visszhangra talált e sikeres egyházi rendezvény. A reménység melegítő tüze a megdermedt jelent olvasztja fel a jövő látkepe előtt. Isten szeretete legyen mindannyiunkkal.

SÁNDOR SZILÁRD

VALLOMÁS 40 ÉV MUNKÁJÁRÓL

Felejthetetlen számomra 1945 január hava, amikor magánvizsgázó kulákgyermekként először léptem át a Kosuth utcai vallásterem küszöbét. Itt vizsgáztam először hittanból, itt találkoztam először Erdő János tanár úrral, aki biztató szavával, meleg tekintetével bátorított. Ez az első vallásvizsga, az első találkozás meghatározta egész életemet, kötésemet az Egyházhoz.

Középiszkolás diákként az Unitárius Lányok Munkaközössége volt második otthonom. Itt hetente találkoztunk, előadásokat hallgattunk, ünnepélyeket szerveztünk. Itt tanultunk meg a nagyoktól szavalni szavalóversenyeken, közönség előtt szerepelni, énekelni. Itt tanultuk meg, hogy az unitárius ifjú nem ismer lehetlent. Szimbólumunk a hóvirág volt. Az a kis virág, amely a fagyos rögöt áttöri, hogy a tavaszt hirdesse. Félévi értékelő összejevetelünkre felkutatott a Hója erdejét hogy egyetlen szálát asztalunkra tegyünk. Mindenre képesek voltunk csakhogy szeretett tanárunk elismerését elnyerjük. Érettségi vizsgánk után ezzel bocsátott utunkra: „Az élet bárhová állítja, tehetségük, tudásuk szerint a legtöbbet adják, így álljanak helyt bárhol, bármilyen körülmények között.”

1953-ban házasodtunk össze férjemmel Torockón. A társadalmilag üldözött lelkész és az osztályellenség kuláklány. Nehéz idők voltak. Torockó addig gazdag egyházközség volt; az egyház erdeje biztosította a lelkész s a kántor fizetését. Az államosítás után tudatosítani kellett az emberekben, hogy ezután az ő kötelességük fenntartani az Egyházat. A családlátogatások során a beszélgetések erről folytak. A falu módosabb emberei, a presbiterek mind kuláklísta-ra kerültek. Nikodémuszként csak este látogathattuk őket, még így is az összeesküvés vádjá fenyegetett. Házasságkötésünk után egy évre megszületett első kislányunk. A sok izgalom miatt - férjemet állandóan molesztálták - elvesztettem a tejemet, a gyermeket mesterségesen kellett táplálni. A faluban nem volt orvos, így azon vettem észre magam, a tapasztalatot átadva, a kismamák tanácsadója lettem a mesterséges táplálás terén. Bizalommal for-

dultak hozzám, boldog voltam, ha segíthettem. Közben meghalt a kántorunk, Útő Béla. Férjem rám nézett: te tanulnál zongorázni, próbáld meg az orgonát!

Torockószentgyörgyön kedves kollegánk, Gál Gyula és felesége, a híres Péterffy család lánya, Nutka néni szolgáltak. Ők voltak példaképünk, tanácsadónk. Kölcsön kaptam a korált, megtanultam pár éneket játszani, csak énekelni nem mertem egyedül. Konfirmáló csoportunkban jó hangú lányok voltak. Magam mellé ültettem őket az orgonához, így bátrabb voltam. Velük aztán népdalokat, kurucnótákat is tanultunk. A legnagyobb elégtétele a nyáron az volt, hogy Torockón járva, találkoztam egykori énekeseimmel, s az egyik csillogó szemmel újságolta: Papnéni, én az unokámat is megtanítottam a Rákóczi Ferenc imádságára, amit 40 évvel ezelőtt tanultunk! Kezdetől fogva elsőrendű kötelességemnek tartottam a templombajarást. Torockón hetente háromszor reggel 6 órakor is volt préces. Gyermekeink körében templomlátogatási versenyt indítottunk, úgy éreztem, én sem hiányozhatom. Kevés olyan templomi szolgálata volt a férjemnek, amelyen én nem vettem részt. Torockón a nagy ünnepeken igyekeztem mindig népviseletbe öltözve Úrvacsorát venni, hogy ösztönözsem asszonyainkat a gyönyörű ruhák viselésére. Segítettem az érdeklődő idegeneknek a falu és népviselete megismerésében. Dr. Nagy Jenő akkor készítette a torockói népviseletről szóló dolgozatát. Starmüller Géza a torockói vasmunkák díszítőelemeiről készítette diplomadolgozatát. A híres Kabai kerámikus ekkor készítette az úrasztali vázát, amely most is a templomot díszíti. Gazdasági szempontból rendkívül nehéz évek voltak. Mivel papíron az egyházközségnek földje volt, a lelkész nem kapott élelmiszerjegyet. Így a kenyeret és cukrot édesanyám küldte postán az ő szűkös adagjából. A feketepiaci árat nem tudtuk megfizetni.

1957-ben püspöki kinevezéssel Brassóba mentünk. Itt született, beköszöntőnk után öt napra, Eszter lányunk. Az akkor iparosodó Sztálinváros tömegesen vonzotta a szé-

kely fiatalokat. Így az Egyházközség lélekszáma rohamosan gyarapodott. A hívek nagy lelkesedéssel fogadták fiatal lelkészüket. Elődünk, dr. Kőváry Jakab évekig beteg volt, így munkáját nem végezhetette kielégítően. Ekkor férfiakoztak az egyház épületébe illegális szervezetek és magukat hazafinak nevező egyének, akik az egész egyházra nagy bajt hoztak. Brassóban az első évben nagy lendülettel láttunk munkához. Az első és legfontosabb feladat a beköltözött családok felkutatása volt, hogy mint unitáriusok el ne vesszenek. Ebben a munkában én nem vehettem részt a magam és kislányom betegsége miatt. De lelkészüknél álltak a presbiterok és körzetfelelősök, akik elkísérték felderítő útjain. Hangsúlyozom, hogy ez akkoriban nem volt veszélytelen vállalkozás. A fiatal lelkésznek s az újszülöttet sok kedves asszony látogatta meg, s így az én kapcsolataim is alakulni kezdtek az új hívekkel. Brassóban a templomépítés idején még az 1930-as években erős nőszövetség működött. Vezetője Preiszner Péterné Kilyén Etelka tanítónő volt, aki még az '50-es években is buzgó tag volt, akivel sokat beszélgettem a régi nőegyleti munkáról. Éltek még a templomépítő nőegyleti tagok közül többen, akik bátran vállalták a feladatokat. Az első nagy lendületet a szomorú 1958-as év megbénította. A lelkészi család s a gyülekezet csak nehezen tudott újra munkába kezdeni. A templom volt az egyetlen hely, ahol találkozhattunk. Itt próbáltuk a híveket kizárólag vallásos rendezvényekkel összetartani. Ekkor alakult meg a vegyes dalárda. Vezetését vállalom kellett, bár akkor már munkásként a cukorkagyárban dolgoztam 3 műszakban. A családlátogatás volt legfontosabb munkánk. Egy nagyobb összejövetelen, a külvárosban, született meg a gondolat, hogy szervezzünk családi teadélutánokat. Így aztán vasárnap délutánonként összegyűlt egy-egy szomszédság, rokonság, ahol 10-15 vendeggel együtt énekeltünk egyházi énekeket és bibliamagyarázatot hallgattunk. A szerény adományokat összegyűjtve vásároltuk meg az első írásos garnitúrát, egy elszegényedett hölgy ebédlőfüggönyét, terítőjét. (Igaz, hogy mikor egy öreg presbiter meglátta, azt mondta, hogy az ő falujában ebből a vászonból lábravalót készítenek!). Lassan, hosszú évek munkájával sikerült meggyőzni az embereket arról, hogy mi az igazi érték. Tudatosult az, hogy ha a hívek adományozni szándékoznak az egyháznak, kérdezzék meg a lelkészt vagy a lelkésznet, hogy mire van szükség? Főként szűkös időkben az ajándék nagyobb örömet okoz a családban is, ha hasznos. Így a konfirmáló csoportokkal már Adventben szeretetvendégségeket tartottunk. Így megismerték egymást a szülők, keresztszülők, és megbeszéltük a csoport ajándékát is. Idejében megrendelhetjük a Süítő családtól a faragott függönytartókat, csillárokat, festett bútorokat vagy az Agyagfalván készült szőtteket. Évekig megrendelői voltunk a kőrösfői Péntek Kata néninek, akinél folyószámlánk volt. Rengeteg áttört mintájú terítőt rendeltünk nemcsak az egyháznak, hanem egyéni ajándékként a konfirmáló gyermekeknek a keresztmamák részéről. Így sikerült bevonni a családokat a szép kézimunkák terjesztésébe. A korondi Molnos Jóska évekig a pincében tartotta cserepeit; nemcsak a templomnak, de sok hívünknek is szereztünk, vásároltunk tőle szép népi kerámiát a giccset üvegvázák helyett. A művirág elleni küzdelem is hosszú

évekig folyt. Szószékről és magánbeszélgetésekben próbáltuk meggyőzni híveinket a természetes élő virág szépségéről, a velejáró tiszta és állandóan gondozott benyomásról, amit a porosodó művirággal ellentétben kelt. Egy fenyőág, egy őszi gally szebb, jelképeesebb, mint a művirág.

1966-ban kántorvizsgát tettem és a nyugalomba vonuló Fekete Lajosnétól átvettem az énekvezetést. Ekkor építettünk orgonát a templomba. Sikerült egy 30 tagú férfidalárdát is összetoborozni. A dalárda hosszú éveken át az egyházi élet mozgatóereje volt. A tagok minden egyházi munkában élen jártak. A passióénekléssel több egyházközségben szerepeltünk sikerrel. Igen fontos feladatunk volt a gyermekek vallásos nevelése, a vallásórákra való beszerzése. Ezen a téren, a legnehezebb időkben, amikor a pionirokat kizárták a szervezetből, ha templomba jártak, még - is szép eredményeink voltak. Mint énekvezérnek, a vallásórák fele az enyém volt, és sokat énekeltünk együtt. Ünnepeinkben 80-100 gyermek gyűlt össze, nem tudtuk, hogy vonjuk össze műsorainkat, hogy mindenki szerepelhessen, s mégse legyen túl hosszú. Sok tehetséges gyerek bontogatta itt a szárnyait, akik később a népdaléneklési versenyekre is eljutottak. Igen fontos volt a gyermekjellem fejlődése szempontjából, hogy kicsi korában megszokja a szereplést, legyőzze a fellépési gátlásokat.

Szeptember elején a beiratkozáskor sok családot felkerestünk és igyekeztünk meggyőzni a szülőket, akik más iskolába akarták íratni gyermeküket, az anyanyelven való tanulás fontosságáról. Úgy hiszem, ez ma is talán még fontosabb feladata a lelkészházaspárnak.

1990-ben újrászerveztük a nőegyletet. Ez nem volt nehéz feladat, hiszen asszonyaink addig is részt vettek az egyház munkájában, de most ezt szervezett keretbe kellett foglalni. Mindjárt beláttuk, hogy az egyház egyetlen tanácssterme kevés, sok újonnan alakult szervezet is igényelte s mi boldogan bocsátottuk rendelkezésükre. Elhatároztuk a padlástér kiépítését a nőegylet számára. Nagy közmunkát végeztünk (mesterek, kőművesek stb. dolgoztak). A kertben sült a mititéj, ami a mészárosok adománya volt, sült a pogácsa, sör is került, ment a munka. Rendezvényeink bevételeiből könyvespolcokat, székeket vásároltunk, szépítettük a Kuckónkat, ahol otthonosan, jól érezhettük magunkat. Nőegyletünk a város minden rendezvényén képviseltette magát. Többen beléptünk a brassói magyar dalárdába, más magyar művelődési szervezetekbe is, vagy támogattuk tevékenységüket. Brassóban a kettős kisebbségi sorsban csak úgy maradhattunk meg, ha igaz lélekkel képviseltük a jézusi szellemet. Mindig kerestük a kapcsolatot a többi egyházzal, akikkel igaz keresztényekként együtt dolgoztunk. Lelkészkollegáinkkal, lelkésznet-társainkkal családirag is jó barátságban voltunk. 1993. október 1-vel nyugalomba vonultunk az akkor már súlyos beteg férjemmel. Még az év novemberében áttelepültünk Németországba gyermekeinkhez. Öt hónap múlva férjem elhunyt. 44 éven át szolgáltuk együtt Egyházunkat.

Brassó, 1997 szeptember.

MÁJAY CECÍLIA

A NŐSZÖVETSÉG ÉLETÉBŐL

Nagyszeben

1997. július 27-én megalakult Nagyszebenben az unitárius nőszövetség. Az alakuló gyűlésen 14 unitárius nőtestvér jelent meg, s egyhangúlag megszavazták a Nagyszebeni Nőegylet életbelépését. Ahhoz, hogy a nőegylet létezzen és munkáját véghez tudja vinni, a gyűlés résztvevőinek megegyezése alapján havi tagdíjként minden személy 500 lejti fizet.

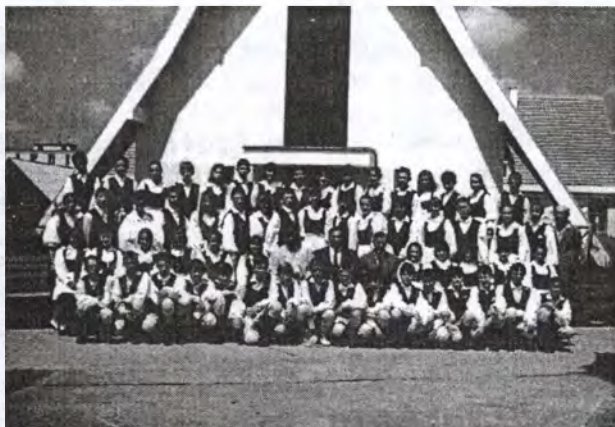
A nőszövetség elnökévé Sonn Éva-Julianát javasolta Barbat Rodica, aki elmondta, hogy a jelölt sokat tevékenykedett, pl. az Ökumenikus Világ Imanap megszervezésén, részt vett a köri gyűlés nőegyleti találkozásán és az UNOSZ szervezte évi találkozón.

A nőszövetség tagjai megfogadták, hogy segíteni fognak és mindent megtesznek, hogy a nagyszebeni nőegylet fennmaradjon.

SONN ÉVA-JULIANA

Székelyudvarhely

1997. június 22-én, gyönyörű napsugaras vasárnap délelőtt, a székelyudvarhelyi 2. sz. unitárius egyházközség templomában 61 ifjú hitéről vallást tett. Ők az elsők, akik iskolába lépésüktől kezdve hivatalosan vallásos nevelésben az iskolában részesülhettek. Heti órarendjükbe beirhatták a vallásórát, hiányzásait a lelkészek számon kérték, s elért eredményeiket a többi tantárgy mellett nyilvántartották.

Alapos felkészítésben részesültek. Az első hat évben Varga István hitoktató lelkész, a hetedik évben a konfirmációra Rűsz Domokos lelkész készítette fel az ifjakat. A konfirmálók világos feleleteket adtak. Meggyőződéssel vallottak Isten egységéről, Jézusról, mint példaadó legfőbb tanítómesterükről, a tanítványok és apostolok hűségéről, az anyaszentegyházról, a tízparancsolatról, melynek betartása minden vallásos embert egyformán kötelez, a bűnről és bűnbocsánatról, ünnepeinkről, egyházi szertartásainkról, egyházalapító első unitárius püspökünkről, Dávid Ferencről, aki mély meggyőződéssel vallotta: „Egy az Isten”, a tordai országgyűlés határozatáról mely 1568-ban első ízben mondta ki a vallásszabadságot, va-

gyis, hogy mindenki azt a vallást gyakorolhatja, amely hitével leginkább megegyezik, vallásáért senki se szidalmaztassék, a hit Isten ajándéka.

A zsúfolásig megtelt épülő új templomunk ez alkalommal is kicsinek bizonyult. Nem csoda, mert a két Homoród mellől a Gagy, Nyikó, Küküllő mentéről Székelyudvarhelyre beköltözött unitárius családok gyermekei voltak az első konfirmáló ifjak új templomunkban. E felejthetetlen ünnepségre eljöttek a nagyszülők, keresztszülők, rokonok, ismerősök, akik mind a szép feleletekben, mind a székelyruhába öltözött ifjakban gyönyörködtek. A mellett ült egyik Nyikó menti nagymama megjegyezte: „A mostaniak többet tudnak mint mi. A káté kérdéseire ma is megtudok válaszolni, de ők az apróbetűs szöveget is megtanulták, szépen tudják! Boldog vagyok, hogy az unokám többet tud mint én akkor”. Jó volt hallani ezt az őszinte, szívből fakadó vallomást.

Rűsz Domokos lelkész egyházi szónoklata, Varga István hitoktató lelkész üdvözlő szavai szerves részét képezték az egész ünnepségnek. A konfirmáló ifjak meghatódva részesültek első alkalommal a Jézusra emlékeztető úri szent vacsorára.

Unitárius egyházunk iránti hűségükről tett fogadalmuk, a konfirmációi emléklap, az unitárius címer, a konfirmáló ifjak köszönő szavai tették teljessé, felejthetlenné életük első vizsgáját. Kívánjuk, hogy az elkövetkező életvizsgáik ehhez hasonlóan jól sikerüljenek, mindig minden körülményben álljanak meg a hitben, állják meg helyüket az életben.

BÁRÓ HAJNALKA

A BÉKESSÉG SZIGETE

Az idén, 1997. augusztus 4-9. között most már negyedik ízben tartottuk meg a személyiségfejlesztő-önismereti tanfolyamunkat, amelyet az UNOSZ kezdeményezett s akkor egyedülálló mozzanat volt a mi egyházunkban. Azóta is közös akarattal együtt dolgozunk Rosca Bonczos Zsuzsa pszichológusnő vezetésével. Már az első év óta a homoródszentmártoni Ifjúsági Házban létrejött lelki közösséget Békesség Szigetének hívjuk, amelyről úgy gondolom, hogy csak a ház biztosította otthonos légkörben, a szentmártoni tájak szelíd, fennkölt környezetében tud eredményesen működni.

Tanfolyamunkon olyan nőszövetségi tagok vesznek részt, akik valamilyen módon érintkeznek a szociális munka vetületeivel, és azon személyiségi tulajdonságok ismeretét és fejlesztését tűzte ki célul, amelyek alkalmasabbá tesznek erre, mint az empátia, a pozitív elfogadás, a kommunikációs képességeink fejlesztése. Lélektani gyakorlatokat végzünk, hogy saját élményeink feldolgozásán keresztül elérjük azt, amit a Békesség Szigete célban vett. A gyakorlatokban megéljük társaslény mivoltunkat, és ezáltal közösségibb lényvé válunk. Minél mélyebben ismerjük önmagunkat, annál toleránsabban és alázatosabban tudjuk szolgálni társainkat, úgy hogy nem érezzük magunkat áldozatnak. A lelkigyakorlatok emberibb emberré csiszolnak.

Most megszólaltatom a Békesség Szigete „lakóit”, a tanfolyam résztvevőit, hogy érzékeltessem, kinek mit jelent külön-külön az a lelki közösség amelyről az elején szóltam.

Csomós Gizella (Kolozsvár): „Az együttlétet, a problémák megoldását.” Kiss Rozália (Lokod): „A talpraállást, a buktatók után.” Zsakó Erzsébet (Kolozsvár): „A második otthonom, és nagyon szeretném, ha mások is részt vennének ilyen tanfolyamokon és ilyen érzésekben lenne részük.” Ferenc Irénke (Segesvár): „A szeretetet, a megbékélést”. Tompa Marika (Marosvásárhely): „Mindig megújuló erőt ad a keresztem hordozásában”. Paskucz Viola (Kolozsvár): „Egy olyan nyugalmi pontot, ahol az egymással való találkozás igazi élményt jelent, ahol minden résztvevő feltöltődik szeretettel, egymásra figyélssel, nagy-nagy lelki békével”. Bulbuka Szende (Kolozsvár): „A szeretetet és az összetartozást”. Zilahy Zsófia (Kolozsvár): „A Békesség Szigete megfogja a kezemet és feleml”. Gál Viola (Homoródszentmárton): „Dupla kulcsot jelent, az egyéni és közösségi élethez.” Ruzs Kató (Marosvásárhely): „A szeretetet, a megnyugvást, a biztatást a nehézségek elviselésére.” Bogdán Ilona (Sepsiszentgyörgy): „Olajozást, hogy a lelkem jobban működjön tovább.” Andorkó Rozália (Vargyas): „Olyan mint egy ékszer, amelynek az alapszíne komoly, de mélységesen emberi, és amely tündöklő fényét nemcsak rám ragyogtatja, hanem embertársaimra is.”

A tanfolyam idején gyakran éltük meg a másságot. Ez a másság feltör a vallomásokból is, de ezt ma már a Békesség Szigete „lakói” tudatosan élnek meg és elfogadják.

Az idén is a megnyitó és elköszönő áhítatot Krizbai Béla homoródszentmártoni tiszteletes úr tartotta. A program keretében elhangzottak a pszichológus nő és Paskucz Viola előadásai. Meglátogattuk a kénosi nőszövetség tagjai fogadtak bennünket és beszámoltak tevékenységükről. Ötlebörzét is szerveztünk, munkánk továbbfejlesztése érdekében.

Hazautazásunk előtt mindannyiunk kívánsága az volt, hogy Isten segítségével tovább folytathassuk ezt a tanfolyamot, amely nekünk, segítő foglalkozásúaknak, valóban felmérhetetlen lelki támaszt ad. Külön hálások és büszkéek vagyunk arra, hogy ez a pszichológiai tanfolyam unitárius egyházunk támogatásával jött létre, és mi lehettünk az első feccskék.

ANDORKÓ ROZÁLIA

Nőszövetségi Közgyűlés Vargyason

Unitárius nőszövetségeink 1997. évi Közgyűlését szeptember 7-én Vargyason tartottuk. A Közgyűlés időpontját és helyét az 1996. szeptember 8-án Székelykeresztúron tartott Közgyűlésen határoztuk meg. A Közgyűlésre meghívót küldtünk valamennyi egyházköztségbe, és külön levélben kértük fel lelkészeinket, hogy támogassák asszonyaink, lányaink képviselőinek részvételét ezen a fontos megnyilvánuláson.

A Közgyűlésen a vendéglátó vargyasi egyházközség több mint 30 nőszövetségi tagja mellett 223 küldött vett

részt 50 helységről. Külön örömünkre szolgált, hogy jelen voltak a leányegyházközségek és a szórvány képviselői (Botfalú, Száldobos, Kisadorján, Uzon, Dész, Nagyernye).

A munkálatokat az előre meghatározott időrendet pontosan betartva bonyolítottuk le. A reggeli áhítat (Ferenczi Enikő lelkész) után Kovács István köri jegyző, Andorkó Ferenc vargyasi lelkész és Andorkó Rozália, a vargyasi nőszövetség elnökének üdvözlő szavai következtek, majd a székelykeresztúri nőszövetség elnöke adta át az UNOSZ vándorabroszát, amely egy évre a vargyasi nőszövetségnél marad. Az elnöki megnyitót Zsakó Erzsébet tartotta.

Az egyházköri nőszövetségeink tevékenységét az elmúlt egyéves időszakban Balázs Katalin, Benedek Enikő, Jakab Éva, Kovács Éva és Bogdán Ilona ismertették. Az UNOSZ munkáját összefoglaló jelentést Paskucz Viola olvasta fel. A választmány megüresedett helyeire a résztvevők nyílt szavazással Kovácsné Maksay Magdolnát választották meg kolozsvári alelnöknek, Kisgyörgy Júliát a maros-küküllői egyházkör felelősének, Fülöp Juditot és Benedek Enikőt a cenzori testületbe.

Szabó Magda elnök ünnepélyes keretek között adta át az örökös tagságot igazoló oklevelet nyugdíjba vonuló lelkészeink feleségeinek.

Az ünnepi istentiszteleten a szószéki szolgálatot - az UNOSZ hagyománya szerint - nőlelkész, Pap Mária szentivánlaborfalvi tiszteletesasszony végezte.

Szeredai Noémi, Isten és emberközelség című pályadíjnyertes előadása után a témához tartozó és az előadó által összeállított ünnepi műsor következett a vargyasi vegyeskar és a vargyasi nőszövetség szavalóinak művészi tolmácsolásában.

A nőszövetségek tevékenységét és az előttünk álló feladatokat érintő kérdéseket 24 munkacsoportban vitatták meg, és az itt elhangzott javaslatok lapján állították össze a szaktestületek vezetői a határozati javaslatot, amelyet a Közgyűlés résztvevői nyílt szavazással fogadtak el.

A résztvevők hosszas vita után meghatározták a jövő évi Közgyűlés időpontját, egyeztetve a köri gyűlések és az Egyházi Főtanács programjával. Adorjáni Gyöngyvér, az úrmösi nőszövetség elnöke tolmácsolta nőszövetsége meghívását a jövő évi Közgyűlésre. Tehát a következő Közgyűlés 1998 júliusában Úrmösön lesz.

A vargyasi kultúrotthonban rendezett közebéden csaknem 300 jelenlevő vett részt. Azok a vendégek, akik csak hétfőn, szeptember 8-án tértek haza, megtekintették Vargyas község neves fadaragóinak, festőművészeinek kiállított munkáit és Andorkó Ferenc lelkész és Andorkó Orsolya vezetésével megismerkedhettek Vargyas történetével: múltjával és jelenével.

Az UNOSZ választmánya és általában a jelenlevők véleménye szerint a Közgyűlés munkálatai eredményesek voltak és a vendéglátó vargyasi egyházközség és nőszövetség mindent megtett azért, hogy a résztvevők maradandó élménnyel térjenek haza.

PASKUCZ VIOLA UNOSZ titkár

Az ODFIE 1997. évi nyara

Az erdélyi unitárius ifjúság és az Unitárius Egyház ifjúsági szervezete, az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet az alábbiakban számol be az évi nyári rendezvényeiről:

1. A rendezvények közül időrendben az első a **Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet I. Vezetőképzője** volt Homoródfürdőn. A rendezvényen a 70 egyházközségi egyleti vezető elsősorban szervezeti alapképzésben részesült és az egyleti munka sajátos kérdéseivel szembesült. Az első két, plénum előtt tartott előadásban Nagy Zsolt, az RMDSZ Ügyvezető Elnökségének ifjúsági alnöke politikai, Kali Zoltán, a Magyar Ifjúsági Tanács elnöke pedig szociológiai alapismeretéről beszélt. A kiscsoportos foglalkozások témái és vezetői a következők voltak: csoportmunka - emberi viszonyok - Antal Attila, az Országos Magyar Diákszövetség elnöke; szervezetvezetés és rendezvényszervezés - Nagy Zsolt; beszédtechnika - előadói készségek - Ferenczi Rita egyetemi tanár; szervezeti ügyvitel (iratkezelés, pénzügyvitel, kommunikáció stb.) - Kali Zoltán. Harmadik közös előadásként Antal Attilától hallhattunk adatokat az 1989 utáni romániai magyar ifjúsági szervezetek alakulásáról és működéséről. A sajátos egyleti kérdésekbe Kovács Sándor ODFIE-történetéről szóló előadása vezetett be. Ifjúsági egyletünk közelmúltjáról volt vezetői (Kovács István, Kovács Sándor, Kelemen Levente) emlékeinek felelevenítése által alkothattunk képet. Végül Balázs Sándor szentgericei és Székely Miklós kövendi lelkészek előadását hallhattuk a lelkész és az egyházközség vezetősége véleményéről az ifjúsági mozgalommal kapcsolatban.

2. Július 13-21. között zajlott le a Romániai Unitárius Egyház és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet közös szervezésében a **IV. Magyar Unitárius Ifjúsági Szórványtábor** (sorozat) a ketts kisebbségben élő fiatalok nemzeti és vallási azonosságátudatának erősítésére. A szórványtáborok szervezését előkészítő tavalyi gyepesi műhelyképzésen a homoródszentpéteri, oklándi, városfalvi és olthévízi résztvevők vállaltak ez év nyarára táborrendezést. A Lupény, Petrozsény, Petrila, Vajdahunyad, Déva, Zalatna, Nagybánya, Dés, Beszterce, Szászánadas, Fogaras, Nagyszében és Bukarest szórványvidékekről toborzott 52 fiatal a négy táborhelyszínre korcsoportok szerint osztottuk szét.

A táborok naponkénti programjának alapját a rendezők és meghívott szakemberek által vezetett célszerű nevelői csoportfoglalkozások képezték, a következő összetételben: vallásórák, reggeli áhítatok és esti imák; anyanyelvi foglalkozások (fogalmazási, helyesírási és beszéd-készség-fejlesztő gyakorlatok, szókincsbővítés, népköltészet, gyermekirodalom stb.); történelmi tárgyú foglalkozások (regék és mondák ismertetése, hely- és nemzettörténeti

előadások); lélektani vonatkozású bibliodráma és személyiségfejlesztő csoportmunka; kézügyességi foglalkozások (agyagozás, linóleummetszés, rajzolás, ismerkedés a népi kézművességgel). Az előbbieket mellett egy-egy egész napos kirándulás, fürdőzés, közös táncbör, táborút melletti népdaltanulás, valamint - Oklándon - tábortábori újságszerkesztés tarkította a menetrendet. A táborozóknak alkalmuk nyílt közelebről belekóstolni a falusi és egyházközségi élet számukra kevésbé ismert szokásaiba, mindennapjaiba. A táborokat a dr. Szabó Árpád püspök és András György előadótanácsos urak által tartott istentiszteleti szertartások után bemutatott ünnepi műsorok, a táborban tanultak alapján összeállított vetélkedők, díjak és emléktárgyak kiosztása, valamint összegző-kiértékelő zárta.

Az alábbiakban hadd soroljuk fel a főszervezők nevét: Zsigmond Kinga Réka lelkész, Csomor Gyöngyvér tanítónő, Székely Katalin, Tankó Gyula ifjak a helybeliek, illetve Czire Alpár és Bálint Róbert az ODFIE részéről Homoródszentpéteren; Kelemen Levente lelkész, Kelemen Éva tanárnő, Makkai Katalin, Máthé Kinga, Harmath Erzsébet, Makkai Csaba ifjak, illetve Bence Ilona, Koppándi Botond és Réti Kinga Oklándon; Bíró Barna lelkész, Bartalis Katalin tanítónő, László Csaba diák, illetve Ferenczi Enikő és Koppándi Zoltán Városfalván. Török István lelkész, Török Melinda tanárnő, Lakatos Csilla, Lakatos Sándor, Szász Csaba ifjak, illetve Gyerő Dávid és Solymosi Zsolt Olthévízen. A mindenik táborhelyszínen megismétlődő foglalkozások és az azt vezető meghívott szakemberek a következők voltak: filmnézés és -megbeszélés - Mayer Erzsébet budapesti magyar szakos tanárnő és filmkritikus; agyagozás és linóleummetszés - Veres Péter székelyudvarhelyi muzeológus; népi kézművesség-ismertető foglalkozás - Bardócz-Tódor Enikő főiskolai hallgató; népi játékok - dr. Bardócz-Tódor András a budapesti székhelyű Országos Közoktatási Intézet Felnttökttatási Csoportjának tudományos munkatársa; bibliodráma - Kelemen Levente oklándi lelkész. A táborok lefolyásának összehangolását dr. Bardócz-Tódor András és Szabó László kísérelték meg. A fentiek mellett köszönetünket fejezzük ki a felsorolásban nem szereplő, de a technikai szervezésbe és a foglalkozások kivitelezésébe besegítő helybeli ifjaknak és idősebb személyeknek.

Összegzőképpen megállapíthatjuk, hogy a megfelelő szakmai kivitelezésű tábori foglalkozások nagy része élményszerűen érintette meg a résztvevőket, és remélhetőleg maradandó nyomot hagy bennük. Másfelől, a szervezési csapatmunka a rendező ifjúsági egyletek életében összekovácsoló tényezőnek bizonyult, de a táborok ideje alatt egy kicsit megpezsdítette az egész egyházközséget. Várjuk a jövő évi eredményes folytatást.

3. Az ODFIE augusztus 14-17. között a Brassó megyei Ürmösön szervezte meg a **XXI. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferenciát**, egybekapcsolva a szervezet évi **Küldöttgyűlésével**, amelyen 76 egyházközségi ifjúsági egylet képviselőjében 520 ifjú vett részt. A Konferencia témáját a Választmány „A világ unitarizmusa ma: kik és milyenek a 'testvérek'?” fogalomkörben határozta meg.

A konferencia első mozzanatát a megnyitó istentisztelet képezte augusztus 14-én 18,30 órakor. A szószéki szolgálatot Bartha Alpár ODFIE-elnök végezte. Elnöki megnyitója után dr. Szabó Árpád püspök, Máthé Sándor háromszék-felsőfehéri esperes, Adorjáni Levente helybeli lelkész és Ráduly Róbert parlamenti képviselő köszöntötték a konferenciát. Ezután orgonajáték következett: Bódi Katalin, az ürmösi ifjúsági egylet elnöke Bach-menüetett adott elő. A templomi ünnepélyt programismertetés zárta. Az istentisztelet után a templomkertben került sor az Ürmös szülőtte, dr. Erdő János püspök emlékére faragott kopjafa felavatására, amelyet a konferencia alkalmából állított az ODFIE és az ürmösi ifjúság. Az esti órákban a kultúrotthonban az ürmösi ifjúsági egylet mutatta be műsorát: kórusműveket, népi táncot és a Jókai Mór „A nagyenyedi két fűzfa” című kisregénye alapján készült Méhes György-színjátékot.

NYILATKOZAT

Augusztus 15-én, pénteken a Solymosi Zsolt teológiai hallgató által tartott reggeli áhítat után a templomban került sor az első előadásra: dr. George Williams egyetemi tanár „Az észak-amerikai unitárius univerzalizmus és a keleti unitarizmus” c. előadását felesége, dr. Gellérd Judit tolmácsolta. Az előadást rendkívül színessé tette és szerencsés módon egészítette ki a David Keyes amerikai unitárius lelkész által vezetett kaliforniai unitárius csoport több témát érintő közreműködése. Az előadásokat a hagyományos kiscsoportos megbeszélések és feldolgozások követték az iskola tantermeiben, majd, újra a templomban, közös összegzés következett. Ebéd után a kultúrotthonban került sor az ODFIE évi szervezeti életének legfontosabb eseményére, a Küldöttgyűlésre. Az ODFIE legfőbb törvényhozói és kormányzati testülete ülésének napirendi pontjait a szervezeti és működési kérdések képezték. Az est programja táncházzal és tábortűz melletti énekléssel zárult.

A szombati (augusztus 16.) napot Czire Alpár alelnök imája nyitotta meg. A konferencia második előadását „Az európai unitarizmus” címmel Alan Williams angliai egyetemi tanár tartotta, majd kiscsoportos feldolgozás és közös összegzés következett. A délutáni órákban az immár hagyományossá vált vetélkedő az egyházkörök képviselői csapatai között fergeteges sikernek örvendett. Este a kultúrotthon szórakozási programnak és bulinak adott helyet, amelyen az előadásoktól eltérően mindenki jelen volt.

Vasárnap, augusztus 17-én a reggeli órákban választás útján került a tavalyi Küldöttgyűlés óta a Választmányban megüresedett tisztségek betöltésére, valamint az új főtitkár megválasztására. Ez utóbbi lényegében az előző főtitkári mandátum újabb két évre szóló meghosszabbítása lett. A záróünnepély keretében szolgáló istentiszteleten Zsigmond Kinga alelnök prédikált. A választás eredményeinek ismertetése és a konferencia zárónyilatkozatának felolvasása után zárdtak a XXI. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia munkálatai.

4. Időrendi sorrendben utolsó nyári rendezvény: a háromszéki, közelebből erdővidéki Nagyajta adott otthont augusztus 29-31. között a **Dávid Ferenc Ifjúsági Egyletek I. Színjátzó-találkozójának**. A találkozón 12 ifjúsági egylet színjátzó csoportja mérte össze tudását és tehetségét: Datk, Fiafalva, Fogaras, Homoródmás, Jobbágyfalva, Kükülföldombó, Marosvásárhely, Nagyajta, Oklánd, Olthévíz, Szentegyháza, Ürmös. A résztvevők száma 200 volt. Kisebbségi színekkel egész napos program kötötte le az összegyűlt fiatalokat. 29-én, a beiratkozás, számbavétel és táborverés után este az ODFIE részéről a hivatalos megnyitót Czire Alpár alelnök tartotta. Az Unitárius Egyház képviselőjében dr. Rezi Elek főjegyző úr köszöntötte a találkozót, a helybeli egyházközség és a falu részéről Fekete Levente lelkész szólalt fel. A házigazda egylet esti fellépése zárta az első napot. 30-án reggeltől estig porzott a színpad. Csak az esti tábortűz vetett véget a színészi hévnek, de csak az éjszaka erejéig: másnap folytatódott minden tovább. Az istentisztelet keretében Fekete Levente lelkész a vártemplom történetét ismertette. A várva várt kiértékelőre este került sor. A kilenc tagú, szakemberekből álló zsűri hosszas tanácskozás végén hozta meg döntését a nyerteseket illetően: az első díjat Homoródmás csoportja szerezte meg Datk és Nagyajta előtt. Az ifjúság reggelig tartó mulatságban ünnepelhetett a vendégszerető falubeliekkel.

Az ODFIE történetében először megrendezett fórum szakmai szempontból is színvonalas rendezvénynek bizonyult, és sikere remélhetőleg hagyományteremtő lesz.

Az előző évek tevékenységéhez viszonyítva nyilvánvaló az ODFIE működésének pozitív irányba ívelő görbéje. Mindez elsősorban a megfeszített munkának és összpontosított tevékenységnek köszönhető. Ugyanakkor nélkülözhetetlen volt az Illyés Közalapítványtól és a Magyar Művelődési és Közoktatási Minisztérium Határon Túli Magyarok Főosztályától kapott anyagi támogatás, valamint az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa által biztosított hozzájárulás és magántámogatóink segítségével. Isten áldása legyen mindannyiuk életén és munkáján!

Az ODFIE VÁLASZTMÁNYA

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet 1997. augusztus 14-17. között tartotta meg Ürmösön a XXI. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferenciát hetvenhat egyházközségből érkezett 520 ifjú részvételével. A múlt értékeit elismerő, de a gyökeres változások szellemében elsősorban a jövőbe néző Konferencia záróünnepélyén a következő Nyilatkozatot teszi közzé:

1. Konferenciánk témája „A világ unitarizmusa ma. Kik és milyenek a testvérek?” volt. A téma feldolgozása Dr. George Williams, a kaliforniai Chico Egyetem vallástörténeti tanszékének professzora, és Alan Williams, a Manchesteri Egyetem tanára előadásának tolmácsolásában történt. Az előadások meghallgatása, valamint az azt követő kiscsoportos feldolgozások rendjén az ifjúság körében határozottan jelentkezett az általános megújulás igénye. Az erdélyi és magyarországi hagyománytól eltérő, számkra újszerű külföldi példák, a gyakorlatban látható másság megismerése megadta a vágyat és hozzá az utak lehetőségét a szükségyszerű változtatáshoz.

Ez alatt semmiképp sem gondolunk teológiai viták elindítására. A vallásos életbe, életformába új elemeket kell behozni: a külső jegyeken úgy változtatni, hogy az megfelelően hasson a belső lelki életre is. Az ifjúságot mindenképpen meg kell különböztetni és igényeik szerint rendezni be unitárius egyházi életünket. Reméljük, hogy az illetékes egyházi hatóságok megértik a változtatás szükségességét és megadják a kellő segítséget.

Mi mentesülni akarunk a felesleges kötöttségektől és korlátoktól, de ugyanakkor jobban és tisztábban akarjuk látni hagyományainkat, értékeinket, hogy megállapíthassuk, mi szükséges és egészséges. A hagyományt, mint értéket belül hordozni, ismerni és ismertetni akarjuk, ez pedig csak úgy lehetséges, ha újszerűen, fiatalosan, józanul és lendületesen hiszünk és cselekszünk.

2. A Konferencia keretében tartottuk Egyletünk évi Küldöttgyűlését, amely a múlt évi működést és gazdálkodást összefoglaló főtitkári és pénztárosi jelentés feldolgozása és elfogadása után életbe léptette az ODFIE Alapszabályzatát és különböző belső szabályzatait, megválasztotta a Választmány új tagjait, továbbá határozatokat hozott az egyleti élet fejlődése érdekében.

A Küldöttgyűlés meglepedéssel nyugtázta a Választmány évi munkáját, amellyel felélénkítette az egyházközségi egyletek működését, másfelől pedig erősítette a bel- és külföldi rokonszervezetekkel való kapcsolatokat.

3. Közéleti vonatkozásban örömmel nyugtáztuk a kommunista hatalomnak mondott múlt őszi országos nemet. Hiszünk az új összetételű államvezetés jóakarátában és őszinteségében, amellyel az Európába vezető úton méltányosan fogja kezelni erdélyi magyar sorskérdéseinket is. Távolitilag a társnemzeti minőséggel járó egyenrangúságot, közelebből egyházi és közösségi javaink visszaszolgáltatását, az önálló Bolyai Egyetem újraindítását, a széleskörű anyanyelvhasználat biztosítását reméljük.

Ismételten megköszönjük a főtitkári jelentésben felsorolt magánszemélyek, vállalatok és intézmények támogatását.

Lezajlott Konferenciánk munkálataira és előttünk álló feladataink elvégzéséhez Isten áldását és segítségét kérjük!

Ürmös, 1997. augusztus 17.

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet Választmánya

Kedves Gyerekek!

Eltelt a nyár, egyre rövidebbek a nappalok és mindezek mellett még az iskola is, óvoda is megkezdődött. Ezért abban reménykedünk, hogy az Unitárius Közlönynek ez a száma nagyobb olvasótáborra számíthat, hisz már a zöld rétet, a hűs vízfű patak, a nyári meleg se csalogat annyira titeket, és még a csillogó fehér hó se vonzza a szánkózni, hóembert építeni szerető gyereksereget. Ez alkalommal egy távoli ország meséjét ajánljunk figyelmetekbe. A mese Indiát idézi fel, s csupán egy parányi része egy nagy-nagy költeménynek, a világ legnagyobb költeményének, melynek címe: Mahabharata. Még kimondani is nehéz ezt a fura nevet, de azért reméljük, hogy a mese tetszeni fog nektek.

De még az indiai mese előtt megköszönjük Fazakas Erzsébet kedves olvasónk levelét, melyet engedelmével közlünk is: „Engem Fazakas Erzsébetnek hívnak. Maros megyei, szentháromsági lakos vagyok. Én 10 éves vagyok, V. osztályba járok és unitárius vallású vagyok. Rendszeresen megvásároljuk a Közlönyöket. A gyermekoldalon olvastam a feladatot és megfejtettem: Mk 12,29-31, a szeretet kettős parancsolata. Jézus pedig felele néki: Minden parancsolatok között az első: Halljad Izrael: Az Úr, a mi istenünk egy Úr. Szeresd azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből és teljes erődből. Ez az első parancsolat. A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Nincs más ezeknél nagyobb parancsolat.”

Erzsébet, gratulálunk a helyes megfejtéshez, az ígért jutalom sem marad el, ha továbbra is hűséges olvasója leszel lapunknak. Ez alkalommal egy Unitárius Közlönyt küldünk szeretettel!

Lapzártá után kaptuk Gergely Péter Alpár levelét. Gratulálunk a megfejtéshez és köszönjük a rejtvényt és verset. Sajnos helyszűke miatt most nem tudjuk közölni. A könyvjutalmat hamarosan postázzuk.

Pályázat

Biztosak vagyunk abban, hogy már türelmetlenül várjátok Jézus születésének ünnepét: Karácsonyt. Megkérünk kedves olvasó, írd meg nekünk, miért várod a szeretet ünnepét - ha kedved van - írd egy levelet az Angyalnak. Hogy mit írnál a levélben? Mindent, amit úgy érzel, az Angyalnak el akarsz mondani: panaszaid, gondjaid, örömeidet és természetesen óhajaid, vágyaid. A legsikeresebb levelet decemberi lapszámunkban közölni fogjuk. Így hát, kedves olvasó, várjuk az Angyalhoz címzett levelet. Címünk: Unitárius Közlöny Szerkesztősége (Gyermekoldal), B-dul 21 Decembrie nr. 9, 3400 Cluj-Napoca.

Hárman voltak. Három kövér, nagyon kövér halaskofa. A folyónál meg a tavaknál vették a halakat, és amikor a halászok fogásával megtelt minden kosaruk, halastuk, kosarastul begurultak a városba. Inkább gurultak, mint mentek, mert nagyon kövérek voltak. Az elsőnek Golyó volt a neve. A másodikat is Golyónak becézték kislány korában. És a harmadik sem tudott más névvel előhozakodni: világéletében Golyónak csúfolták.

A három Golyó nemigen barátkozott senkivel. Magukban éltek, jól éltek, nagyokat nevettek. Egyszer aztán elkapta őket a vihar. Éppen úton voltak, a városhól a folyó felé tartottak. A három Golyó rémülten gurult ide-oda. Kövér esőszemek potyogtak körülötök, de ők nem szerették az esőszemek kövérségét, és még kevésbé szerették a felcikázó villámokat. Végre egy kertész kunyhójára bukkantak, gyorsan bemenekültek. A kertész jó szívvel fogadta a három Golyót, és éjszakára átengedte nekik a virágházat. Mert közben erősen besötétedett, és a Golyók még jobban féltek a sötétől, mint a ropogva zuhogó esőtől. Elhelyezkedtek hát a virágházban, ettek valamit, ettek jó sokáig, és lefeküdtek.

Múlt az idő, de a három Golyó csak forgolódott a helyén, sehogyan sem tudtak elaludni. Végre az egyik felkiáltott: „A virágok!” Ekkor a másik is feleszmélt: „Igazad van! Ezek a rózsák! Ezek a szalamandra szegfűk!” Összevissza kiabáltak: „Hogy büzlök ez a kontyoshajú! Meg itt ez az aranyvessző! És az a macskagöyökér! Ez a gyíkfű! Ez a kígyószisz!” Összevissza sértegették, pocskolták a szép és még szebb virágokat. Mindegyik büzlött nekik. Mind-mind okádékot lehelt.

Mert ők csak a halszagot szerették, a sűrű, nehéz, orrfacsaró, avas halszagot! És szédültek a virágoktól, a rózsától, a szegfűtől. Cudarul fájt a fejük, gyomrukban megnehezült a jó vacsora. Legszívesebben kigurultak volna a virágházból, de kint még mindig zuhogott. Erre az egyik Golyónak jó ötlete támadt. A piszkos, üres halkosarakat kirakta egy percre az esőre, majd sorra bekapkodta őket. A nedves halkosarak szinte azon nyomban füstölögni kezdtek a meleg virágházban. Jó és erős halszagot füstöltek. A halszag birokra kelt a rózsával, és csakhamar legyőzte. Így járt a szegfű is, a többi virág is. És a három Golyó csakhamar békésen elégedetten, mélyen aludt, az ismerős, nehéz halszagban aludtak, álmukban is nagyot szipantottak belőle. Reggel a kertész arra nyitott be, hogy a virágai is halszagot lehelnek.

Tudósítások, hírek

• Az Egyházi Főtanács szeptember 24-25-én tartotta évi rendes ülését Kolozsváron. A megszokott tárgysorozati pontokon kívül a Főtanács elfogadta a kézdivásárhelyi szórvány leányegyházközösségé nyilvánítását. A főtanácsi istentiszteleten a szószéki szolgálatot Vass Mózes kőhalom-homoródi lelkész végezte. A közebeden a Berde serleggel a hagyományos pohárköszöntőt Páll Tamás a maros-küüllői egyházkör felügyelőgondnoka mondta.

• Az Egyházi Képviselő Tanács III. negyedévi rendes ülését szeptember 18-án tartotta. Megtárgyalták a lelkészképzéssel kapcsolatos kérdéseket, az unitárius gimnáziumok ügyeit, valamint más adminisztratív és gazdasági ügyeket.

• **Nagy Ferenc** *segessvári lelkész* 59 évi lelkészi szolgálat után szeptember 30-tól nyugalomba vonult. 1916. június 30-án született Segessváron. Középkolozsai tanulmányait 1934-ben fejezte be a segessvári Román Líceumban. Teológiai tanulmányait 1934-1938. között a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián végezte, 1938-1945 között Kolozsváron segédlelkész, 1945-1953 között recsenyédi lelkész, 1953-tól nyugdíjba meneteléig Segessváron lelkész. Hosszú lelkészi szolgálatát hűséggel, kitartással, lelkesedéssel és lendülettel végezte.

• **Sándor Bálint** *torockószentgyörgyi lelkész* 46 évi szolgálat után szeptember 30-tól nyugalomba vonult. 1926. január 27-én született Szalárd-Telepen, középkolozsai tanulmányait a székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumban végezte 1947-ben, teológiai tanulmányait 1947-1951 között végezte a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián majd a Protestáns Teológiai Intézetben. 1951-1952-ben Magyar-szentbenedeken, 1952-1963-ban Homoródjánosfalván, 1963-tól nyugdíjba meneteléig Torockószentgyörgyön teljesített lelkiismeretes, evangéliumhirdető lelkészi szolgálatot.

Nyugalomba vonult lelkészeinknek kívánunk erőt, egészséget, hogy élvezhessék a megérdemelt pihenés éveit Isten áldásával.

• A Főtisztelendő püspök úr szakszolgálatot tett teológiai hallgatóinkat október 1-től a következők szerint nevezte ki: **Gyerő Dávidot** gy. segédlelkésznek Sepsiszentgyörgyre, **Tordai Ernőt** gy. segédlelkésznek Brassóba, **Kopáncsi Botondot** gy. segédlelkésznek Torockószentgyörgyre, **Lőrinczi Lajost** vallásoktató lelkésznek Kolozsvárra és gy. segédlelkésznek Kolozsra, **Szeredai Noémit** vallásoktatót és gy. segédlelkésznek Marosvásárhelyre.

• **Péterfi Sándor** kissolymosi lelkész október 1-től választás alapján

áthelyezést nyert a küüllődombói egyházközösségbe **Nagy László** székfalva-küüllőszéplaki esperes-lelkész a marosvásárhelyi egyházközösségbe.

• A Teológiai Intézetben szeptember 10-17. között tartották meg a felvételi vizsgát. Az 1997-1998. tanévre sikeresen felvételizett: **Csiki Levente, Cserei Katalin, Demeter Sándor, Fülöp Dezső Alpár, Jakabházi Béla Botond és Pálffy Tamás Szabolcs.**

• A teológiai szakszolgálatot szeptember 11-17. között tartották. Szakszolgálatot tett: **Gyerő Dávid, Tordai Ernő, Lőrinczi Lajos, Kopáncsi Botond, Kocs Júlia és Szeredai Noémi.**

• A teológiai Alapvizsgát szeptember 8-10. között tartották a Teológiai Intézetben: Alapvizsgát tett: **Cseh Dénes, Fazakas Lajos Levente, Jenei László Csaba, Pávelka Attila, Pító Attila és Szilágyi Annamária.**

• A kolozsvári és székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumokban az érettségi vizsgákat június 27-július 1. között tartották. A felvételit vallásból július 5-6-án, a többi tantárgyból július 8-10-én, a pótfelvételit augusztus 27-29. napjain tartották.

• Július 3-án az Amerikai Egyesült Államok nemzeti ünnepén adott fogadáson dr. **Szabó Árpád** püspök képviselte egyházunkat.

• Püspöki megbeszélést tartottak július 7-én, amelyen egyházunk részéről dr. **Szabó Árpád** püspök vett részt.

• **Dr. Szabó Árpád** püspök, **Andrási György** előadótanácsos és **dr. Rezi Elek** főjegyző a Határon Túli Magyarok Hivatala meghívása alapján július 19-20-án Budapesten részt vett a Szent István napi rendezvényeken.

• A Magyar Tudományos Akadémia, az Erdélyi Múzeum-Egyesület, Egyházunk és a magyarországi Unitárius Egyház Enyedi György Konferenciát szerveztek Kolozsváron szeptember 2-6. között a Protestáns Teológiai Intézetben.

A konferencia napján Dévára zárandokoltak a résztvevők, és megkoszorúzták a **Dávid Ferenc** emléktáblát.

• A megyesi egyházközösség július 27-én tartotta toronyszentelési ünnepét, az ünnepélyen dr. **Szabó Árpád** püspök vett részt.

• Az IARF - Unitárius Világszövetség konferenciáján a hollandiai Hilversumban egyházunkat dr. **Szabó Árpád**, püspök, dr. **Rezi Elek** főjegyző, **Andrási György** előadótanácsos, **Kovács Sándor** kolozsvári 3. sz. egyházközösség lelkésze és **Székely Mózes** esperes képviselték. A konferencia témája: **Lelet Európanak, Az Ifjúsági Egylet részéről Czire Szabolcs** sepsikőröspataki gyakorló segédlelkész, **Ferenczi**

Enikő sepsiszentgyörgyi vallásoktató-lelkész, Gyerő Dávid teológiai hallgató, Kecskés Csaba marosvásárhelyi gyakorló segédlelkész, Zsigmond Kinga homoródszentpéteri gyakorló segédlelkész, Kopáncsi Botond, Szabó László, teológiai hallgató, Kiss Réka és Koronka Csilla vett részt.

• A Lelkészek Szövetségének meghívására **Gary Smith**, az Észak-amerikai Unitárius Univerzalista Egyház Lelkészei Szövetségének elnöke augusztus 20-22. napjain látogatást tett egyházunkban. Ez alkalommal előadást tartott Székelykeresztúron és Homoródszentmártonban.

• **Mezei Csaba** *ádamosi lelkész* sikeres versenyzője alapján 1. évre tanulmányútra ment az Amerikai Egyesült Államokba a **Starr King** főiskolára.

• **Zsigmond Kinga** *homoródszentpéteri lelkész* és **Kocs Júlia** 5. évet végzett teológus 1. évig a testvéregyházközösségi program keretében az Amerikai Egyesült Államokban folytathatja tanulmányait.

Halottaink

Kotecz Józsefné Kádár Anna **Kotecz József** felsőrákosi lelkész neje életének 41. évében július 30-án váratlanul elhunyt. Augusztus 1-én temették a felsőrákosi templomból az alsórákosi unitárius temetőbe. A temetésen a lelkészi szolgálatot **Máthé Sándor** esperes végezte, a sírnál az egyházi központ nevében **Szabó Zoltán** egyházi titkár, az évfolyamtársak nevében **Szombatfalvi József** esperes mondott búcsúbeszédet. A szertartást a felső- és alsórákosi énekkar és fúvószenekar közreműködése tette méltóságosabbá.

Ürmösi Gyuláné tiszteletesasszony, **Ürmösi Gyula** ny. lelkész tiszteletbeli esperes felesége 88 éves korában július 31-én elhunyt. Augusztus 12-én temették **Ráckeresztúron**.

Unitárius Közlöny.

A Keresztény Magvető melléklete.

Szerkesztő bizottság:

dr. **Rezi Elek** főszerkesztő,

Kovács Sándor szerkesztő.

Olvasószerkesztő: **Kürti Miklós**.

Számítógépes munkálatok:

Kriza János.

Készült a Palatino nyomdában.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888-1948/1990. 8. (68) évf.
6. szám 1997. november-december. Ára: 1000 lej.

Üzen karácsony

Összetéveszthetetlen modern táj: a Hargita fenyőrengetegek felett magasfeszültségű oszlopóriások, alattuk karácsonyfának való hamvas fenyőcsemeték. Ott fent a zizegő huzalokban a szomjas ezredvég civilizációja felé terelt energia; itt lent: fenyőillatú tisztaság, nyugalom és békesség. Ott a civilizáció izgága vibrálása, itt: a karácsony békessége; ott gögös uralkodás, itt alázatos szolgálat; ott mohó önzés, itt adakozó nagylelkűség. Bárcsak ezt az erőt, ezt az innen eredő energiaforrást szállítanák a huzalok a szikrázó magasfeszültség helyett! Bárcsak megértené ez a beteg század, hogy energiára nemcsak a gépnek, a komputernek, de mindenekelőtt az embernek van szüksége. Nem csak a főterek, de a lélek terei kell világosak legyenek.

Míntha ehhez a századhoz intézte volna Jézus: „Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?” (Mt 16, 26) Mert mit használ az embernek, ha fényárban úsznak a városok, de nő a sötétség a lelkileg károsultak szívében?

Ezt a lelkieken kiüresedő jelent melengeti, a lélek zord sötétjét oszlatja a szentestén kigyulladó csillag. Kiégett, vacogó szíveinket bugyolálja a jászol melegébe, ökölbe szoruló kezeinket szelídíti simogatásra; ágyúk robajához, hatalomért bömbölő hangszórók rikácsolásához szokott füleinket tanítja a békesség csendjére.

Csak a csendhez szoktatott fül, az Istenre hangoló-dott lélek hallhatja ki korunk zsvajgó hangzavarából az angyali seregek himnuszát:

„Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát.” (Lk 2, 14)

Adventi várakozásaink mind szűkebb közösségünk, mind az egyetemesség számára csak ennek az isteni üzenetnek a függvényében válhatnak valóra.

Istennel a lelkünkben és békességgel a szívünkben hazavár a harmadik évezred.

KOVÁCS ISTVÁN unitárius lelkész

Egyed Emese

KÖNYÖRGÉS

a gyarlót aki újabb mérget forral

*a nem levőket és az elmenőket
a letarolt a kifosztott erdőket
a sárkányoktól lankadó erőket
az ittfelejtett szikkadt nagyszülőket*

*a templom fele vivő kisutcákat
a szélbélelte aggó iskolákat
az aprópénzen megvett kenyeret
a kormosodó levegőget*

*az otthoni vizek legédesebbjét
kétségbe esettek örök keresztjét
az elpusztult s születő könyveket
az álmat amit lát a kisgyerek*

*a hajót amely zátony fele fut
a félelmébe horgonyzott falut
botló beszédünk sáppadó reményünk
a jót a rosszat amit meg kell érnünk*

áldd meg Isten karácsonyoddal

Krúdy Gyula

KARÁCSONYI ESTE

(részlet, 1922)

Valamikor nem volt szokás elolvasni, de még csak meg sem írni az ilyen címzésű irodalmi műveket: boldog, gazdag Magyarországon legfeljebb az árvák és özvegyek voltak kedvelői a megható olvasmányoknak. Ám fordult egy nagyot a világ, karácsony estéjén több a könnyes szem Magyarországon, mint a boldog mosolygású arc; ugyanezért az író sem mehet el közönyös, hideg szívvel a karácsony romantikája mellett, még ha tolla mellett leskelődik is az unalom szörnyű veszedelme. Nem lehet e napon az olvasónak másról írni, mint a karácsonyfa lángjáról.

Fehér vagy fekete karácsony köszönt ránk ez évben?

Régen ez igen fontos körülmény volt az ünnepi hangulatban, mert az emberek mégiscsak jobban szerettek fehér országutakon szánkázni messzi kis falvak világos ablakai felé, ropogós estéből havas vállal megérkezni a karácsonyi melegszobába, télies eledelekkel vidítani átfázott belsőségüket, a házaló betlehemesek szakállán igazi hó fehérlését obszerválni, mély hóban bandukolni az istállólámpás után az éjféλι misére - mint ködből, sárból, nedvességből érkezetten járulni a szenttévalott fenyőfához.

Ez évben azonban hiába jósol a százesztendőös jövendőmondó, sőt Herschel is nagy havazást a hónap végére, mindnyájunknak fekete karácsonya van már esztendőök óta. Ha fölemelné valaki a házfödeleket Magyarországon ez estén, annyi elgondolkozott, elmélázott, búban önfeldekezett arcot láthatna, hogy tán kételkedne abban, hogy a legpirosabb napot mutatja a kalendárium; tévedett István bácsi, tévedett az Obsitos, midőn naptárában e napra hirdette az öröm ünnepét.

A mák és dió napja, mondja a régi szakácskönyv, amelyből néha a nagyapám módjára ebédelni és vacsorázni is szoktam, hogy hosszú életkort élhessem a földön, mint általában a régebbi magyarok. A nyitkáló koloncok vendég-hívogató hangja volt, és minden házból kihallatszott a döngése. A dió olyan jóízűen roppant, mintha a bánatot törtük volna össze darab időre. Az asszonyhang, amely a zúzmarás ablakú konyhákban kommandírozott, a legkeményebb férfit is meglágyította. A pajkos gyerek szorongva ült a sutton, a komondor alázatosan ólálkodott az ünnepi

illatokra, a pincében a hordó igyekezett megtisztulni szennyitől, mert ő is tudta, hogy e napon vé-rét veszik, a gyalogösvényen a postás csodálatosan kedves levelekkel közelgett, a nyel- ves szomszédasszony békét kötött, és szakér- telemmel jött a fazékfedelek fölemelgetéséhez, a sütők átvizsgálásához, a patkók megköstolásá- hoz.

Nem volt olyan ház Magyarországon, ahol a diós és mákos sütemények nem sikerültek volna e napon. Vajon termett-e elég mák, elegendő dió ez évben hazánkban, hogy mindenkinek patkó jus- son az asztalára? A régi könyv azt mondja, hogy e sütemények nélkül nem érvényes a karácsonyi ünnep. Tán még a másvilági bíróság is valamikép- pen felelősségre vonja az ünneprontót. Vajon mi- vel fog védekezni a magyar, aki a karácsonyi kalácsot elmulasztotta?

A szeretet ünnepe, mondjuk mi, akik itt ma- radtunk egy olyan korszakból, amikor ismertek az emberek mindenféle elavult fogalmakat, megbo- csátást, barátságot, gyengédséget, tiszteletet, szeretetet és egész lexikonát a szentimentális ér- zéseknek, amelyekről utóbb kitűnt, hogy mind csak arra valók, hogy az ember létét, boldogulását gyengítsék. Mintha csak a gazdagok engedhetnék meg maguknak a szeretet luxusát, mutatja a világ képe, mert hiszen napjainkban egyedül nekik van módjukban szeretetüket kézzelfoghatóan bizo- nyítani. Ajándékot venni, ajándékot adni, mosolyt aratni, könnyet letörölni, gyermekkacajt élvezni, bús asszonyt felvidítani, elesett embert talpra állí- tani, jónak lehetni a tegnapi ellenséghez, kéza- dással fizetni az álnokságért, szegénységet enyhíteni, a homlok mély redőit elsimogatni, vad, keserű szívbe emberséget oltani, szilaj szemét a gyűlöletnek enyhíteni, bujdosó nyomornak halk, észrevétlen léptekkel utána menni, a magányosan sírdogálókat gyengéden felkeresni, rongyos gyer- mekeket átkarolni, a híd karfája fölött merengő asszonyfélehez szívesen szólni, megfogni az el- keseredett kezét, megállítani a bűn felé tántorgó lépést, fölemelni a fejét annak, aki lehajtott fővel keresi a legmagasabb ágat, amelyre felköthetné magát: - ez volna a gazdagok dolga a világon. - Nem, ez a dolog a szegényeké, akiknek maguk- nak sincs semmijük.

CSENDES ÉJ

(Részlet a Kaláka Zenéskönyvből)

Csillogó karácsonyfa, karácsonyi ének, megható karácsonyi történetek. Ki ne emlékeznék a világ irodalmának megszelídült szívű uzsorásaira karácsony estéjén, vagy az áhítatosan elhallgató ágyúk legendáira? Ezek között szerényen búvik meg a kétszáz évvel ezelőtti plébános esete. Egy kis tiroli falucskában Josef Mohr tisztelendő urat épp a karácsonyt megelőző estén hívták egy házhoz keresztelőre. Hazafelé ballagva a csöndes, csillagos ég alatt talán a megszületett gyerekről elmélkedett, és arról a másikról, kinek születését holnap este ünnepli a fél világ. Otthon sem tudott nyugovóra térni, egy szép versben írta meg érzéseit.

Minderről persze mit sem tudnánk e két évszázad távolából, talán ő is elfelejtette volna az egészet, ha másnap nem állt volna elő azzal a panasszal Franz Xaver Gruber kántor úr, hogy az orgona fújtatóját kirágták az egerek. Nem lesz a karácsonyi misén zene. Kényszeradta megoldásként került elő a tegnapi esti vers, a Csendes éj, amelyet Gruber kántor dallamával a templomi asszonykórus adott elő még aznap este. A dal olyan szép volt, hogy aki hallotta, továbbadta. Így terjedt el szájról-szájra, így jutott el a császárig, aki elrendelte, hogy birodalmában mindenütt énekeljék el karácsonykor ezt a dalt. Hogy ez a dal nemcsak a császárt, a birodalmát élte túl, hanem napjainkban is él, bizonyítja, milyen szerepe volt valaha a karácsonyi éneklésnek.

Weöres Sándor

Téli nyaláncságok

Gyertyafény,
szép remény,
karácsonyi sütemény.

Egyszer arra jártam én,
hol az ég a földre táru,
mindent ingyen ad, nem árul,
sziporkázó csillagok
záporoznak könnyedén.

Gyertyafény,
szép remény,
karácsonyi sütemény.

Máskor arra jártam én,
hol a házban teli tálak
énekelnek, táncot járnak,
körben angyalhaj lobog
év végén, de még idén.

Gyertyafény,
szép remény,
karácsonyi sütemény.

Weöres Sándor

Betlehem

Ó fényességes
ó békességes
ó dicsőséges
Karácsony!

Szénakazlak mellett,
lám, angyal közelget.

Az égből indulva
üzenetét hozza:

Ma született gyermek,
a világ ismer meg!

Ó fényességes
ó békességes
ó dicsőséges
Karácsony!

Pásztorok hirdessék,
minden szívnek tessék:

Ő az istállóban
fekszik a jászolban,

fekhelye gyalult fa,
pelenkája szalma.

Ó fényességes
ó békességes
ó dicsőséges
Karácsony!

József és Mária
ajkán zeng ária,

ökörke, szamárika
kétfelől csodálja:

Világ ékessége,
kezdete és vége!

Ó fényességes...

210 éve jelent meg Szentábrahámi L. Mihály „SUMMA”-ja

A 18. században az akkori unitárius hitfelfogás leghívebb tolmácsolója Szentábrahámi L. Mihálynak: "A keresztény hittudomány összege az unitáriusok értelme szerint" című könyve volt. Ezen a munkán érződik a holland teológusok - elsősorban remonstránsok - hatása, amely nem meglepő, hiszen Szentábrahámi Hollandiában is tanult. A mű eredetiségének értékéből azonban ez semmit sem von le. A szerző legnagyobb érdeme az, hogy egy teljes rendszert alkotott az unitárius hitelvekből, mindenre kitért, és a részletkérdéseket a legnagyobb alaposággal dolgozta ki.

Szentábrahámi eredetileg latin nyelven írta művét, valószínűleg püspökké választása előtt (1737-től 1758-ig volt püspök), ilyen címen: "Systema Universae Theologiae Christianae". Ezt a tankönyvként használt hittani munkát az akkori nehéz történelmi körülmények miatt nem lehetett kinyomtatni, éppen ezért kéziratos másolatokban terjedt. Egy ilyen másolat található levéltárunkban is, amelyet Sárdi István készített a kolozsvári Unitárius Kollégiumban 1756-57 között.

II. József trónralépése után, a Türelmi rendelet megjelenésével szabadult fel egyházunk az elnyomás alól. Ennek egyik következményeként Egyházi Főtanácsunk a királyi főkormányzónak útján 1784-ben legfelsőbb engedélyért II. Józsefhez fordult, hogy Szentábrahámi munkáját "Summa Universiae Theologiae Christianae secundum unitarios" címen kinyomtathassa.

A válaszban a bécsi udvar arra utasította a főkormányzókat, hogy Szentábrahámi munkájának "kinyomtatását annál inkább megengedje, mivel az a mellett, hogy

azon vallás Erdélyben be van véve, a rajta átvonuló szerénységért vallást tárgyazó más munkáknak is mintául szolgálhat."

Így 1787-ben meg is jelent a mű, de annak öröme - sajnos - már Szentábrahámi, sőt a püspöki székben őt követő Agh István sem tudott osztani.

Ezt a kiváló munkát megjelenése után a 18. század végén, a 19. század elején már nagyon kevés teológus forgatta. Márkos György, Szász Mózes, Székely Mózes, Kriza János újabb és újabb hittani munkákat írtak és használtak. Ők nem ragaszkodtak a felsőbb hatóságok által jóváhagyott hivatalos kiadványokhoz.

A művet - megjelenése utáni évben - Kozma Mihály szentgericei lelkész-esperes fordította le magyar nyelvre. Halála után fia, Kozma Gergely, aki szintén lelkész volt, ezen fordítás kinyomtatásáért 1833-ban az Ürmösön tartott zsinathoz folyamodott. A Zsinati Főtanács a fordítás revideálásáért egy háromtagú bizottságot (Molnos Dávid, Farkas Sándor, Székely Sándor) nevezett ki. Nem tudjuk, hogy a revideálás megtörtént-e, de az tény, hogy a fordítást, amelyet jelenleg levéltárunkban őrzünk, nem nyomtatták ki.

Az 1850-es években Székely Mózes püspökhelyettes próbálta újból lefordítani a "Summa"-t, de ez csak kísérlet maradt.

A "Summa" nagy része folió alakban kinyomtatva, bekötetlenül ma is ott van levéltárunkban, habár Székely Mózes és Kriza János 1855-ben arra hívta fel az Egyházi Képviselő Tanács figyelmét, hogy a raktáron lévő 1519 példány "Summa"-t értékesíteni kellene.

Az, hogy a latin nyelvű kiadás nagy része sosem került forgalomba, kétségtelenül a megváltozott teológiai felfogásnak és a magyar nyelv uralomra jutásának tulajdonítható.

A "Summa" magyar nyelven 1899-ben jelent meg, Derzsi Károly fordításában. Ekkorra a benne foglalt hittani megállapítások, tantételek már túlhaladottakká váltak, de ahogy Ferencz József a magyar kiadás előszavában megjegyzi, azok a hittételek "e mű becsét egyáltalán nem csökkentik. Ellenkezőleg, tiszteletet érdemel és bámulásra méltó az a bölcseleti felfogás, melylyel a mű írója ezeket a legkényesebb természetű hittételeket is úgy magyarázza és világítja meg, s annyira körülírja, hogy azokon már ácsillámlik a mai unitárius felfogás is."

Ez a mű egy adott korszak unitárius hitfelfogását tükrözi, amelynek ismerete nélkül nem lehet tárgyilagos képet alkotni hittani fejlődésünkről. Ugyanakkor egy olyan érték számunkra, melyhez hasonlót ebben a teológiai diszciplínában aligha tudunk felmutatni.

MOLNÁR B. LEHEL

RÖVID
SUMMAJA
AZ ISTENRŐL VALÓ KERESZTÉ
NI EGÉSZ TUDOMÁNYNAK
AZ
UNITÁRIUSOK VALLÁSA
SÉCŰT.

Fordította Székely Mózes Magyarra 1788
Ez a mű az eredeti Szentábrahámi Mihály által készített
Esperes, azaz Szentábrahámi István Jap által.
Ezen Szentábrahámi Mihály leírta a zsinati püspöki Unitáriusok
Egyházi Tanácsának Szentábrahámi Mihály Unitáriusok
1788-ban.

Mélyen tisztelt hallgatóság, kedves testvéreim!

Engedjék meg, hogy az Unitárius Egyház nevében ünnepi érzésekkel köszöntsem mindazokat, akik eljöttek, hogy velünk együtt örvendjenek a TÉKA sorozat legújabb kötetének, amely Enyedi György válogatott művei címet viseli.

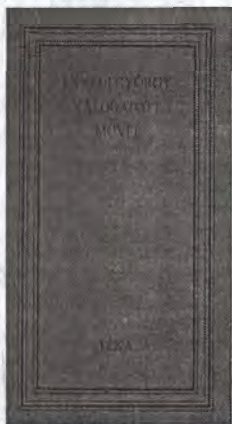
Korábbi terveink szerint a könyvnek a szeptember eleji Enyedi-konferencián kellett volna megjelennie, de a fennálló nehézségek ezt nem tették akkor lehetővé. De hálásak vagyunk, hogy most végre elkészült és kezünkben tarthatjuk a formájáról jól ismert tetszetős TÉKA kötetet. Ünnepi érzéseket említettem és valóban ünnep ez a mai nap: egyrészt a szellem ünnepe, amikor útjára indul az emberi alkotó szellem egy újabb követe, másrészt a mi vallási közösségünk ünnepe, hiszen az utóbbi évtizedekben alig volt alkalmunk így ünnepelni, amikor egyházunk egyik kiemelkedő történelmi személyiségének hagyatékát, ill. annak töredékét vehetjük kezünkbe és ajánlhatjuk az olvasó kedvű közönségnek.

Enyedi Györgyről a már említett konferencián sok szó esett, hiszen életművét szakavatott történettudósok és kutatók méltatták. Én most Enyediről, a prédikáló lelkészről szeretnék szólni néhány szót, hiszen a válogatás eddig kiadatlan prédikációból készült.

Tízéves papsága alatt 300-nál több beszédet írt. Ezek közül nyomtatásban csak egy jelent meg: a Hunyadi Demeter felett tartott halotti orációja. Beszédeit tanítványai másolták és adták kézről-kézre. Uzoni megemlíti, hogy Enyedi prédikációi Erdély szerte elterjedtek. A kéziratos kötetekből mindössze hat példányról van tudomásunk: 4 a Símén-féle könyvtártestben található, 1-et Jakab Elek adományozott a székelykereszturi gimnáziumnak, 1 pedig a sárospataki főiskola tulajdonában van.

Enyedi már a 16. század végén tisztán látja, hogy egyházunk az erdélyi történelem viharverései között csak úgy maradhat fenn, ha életelvévé teszi a minőség gondolatát s a mellett mindvégig meg is marad. Prófétai eréllyel hangsúlyozza, hogy ellenkező esetben nem leszünk képesek a "sokasággal szemben diadalra vinni az igaz tudományt".

Enyedi az unitárius tanításért a valóság alapján állva küzd: az eszményiséget az időszerűségbe helye-

zi bele. Az aktualitás nála az erdélyi élet, az eszményiség Jézus, azaz a Szentírás. Ha hasonlatot keresünk, azt mondhatjuk, hogy Dávid Ferenc meggyújtotta a fáklyát, Enyedi ezt magasra tartva végig lobogtatja Erdély földjén s fényénél sok-sok elkeserítő dolgot lát. Nála Dávid Ferenc elvont eszméi érintkezésbe lépnek a mindennapi élettel, s minthogy az élet nyers, néha könnyes, ha nem is oltja ki, de mérsekeli az eszmék lobogását. Ez nem más, mint a kompromisszum, az eszményiség kiegyezése a tapasztalati élettel.

Egy reális unitárius történelmi öntudat kialakításához ennek a valóban újszerű gondolatnak az elfogadtatása elengedhetetlenül szükséges volt.

Így összegezhethetjük:

Dávid Ferenc az unitárius hit alapelvét, Enyedi az unitárius hit megmaradásának alapelveit fektette le.

Enyedi a 16. század végének egyik legnagyobb magyar hitszónoka. Eredeti gondolkozó és mélyen

érző egyéniség. Beszédeinek kornevelő hatása elvitathatatlan.

Tárgyukra nézve beszédei négy csoportra oszthatók:

1. Társadalmi tárgyú beszédei egy élő lelkiismereten átszűrt egy évtizedes erdélyi történelem. Néha sírt mint Jeremiás, máskor Illés vilámával sújtott. Néha csodálta ezt a borzalmas, de mégis szép erdélyi életet, máskor perlekedett az Urral. Izzó hazaszereteténél csak érzelmi színekkel gazdagított unitárius hite és tudása volt nagyobb.

2. Erkölcsi tárgyú beszédeiben az emberre összpontosít. Meggyőződése, hogy az erkölcsi világrend törvényei szerint minden szenvedés oka a bűn, az erkölcsi romlás.

Beszédei egyben proféciák is, tovább még nagyobb szenvedést jósol Erdély népének, ha az meg nem tér.

3. Hitvédelmi prédikációi nem annyira polémiák, mint inkább mai értelemben vett hitvédelmi beszédek.

4. Alkalmi tárgyú beszédei közül megemlíthetjük a temetési és esketési beszédeit. Ez utóbbiakban élesen elítéli a lakodalmakon szokás ivást, dorbézolást. Enyedi sok tekintetben kortársunk, aki itthon érezné magát korunkban, mivel mai életünk sok hasonló kérdést vet fel. Ezért örökségét úgy vegyük át, mint amely segíthet jelen életküzdelmünkben a jövőt építő törekvéseinkben.

Szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akiknek munkája és fáradozása lehetővé tette e mű megjelenését.

Megköszönöm a Magyar Művelődési és Közoktatásügyi Minisztérium hathatós anyagi támogatását, hiszen segítségével kedvező áron vehetjük birtokunkba e könyvet.

Isten áldása kísérje e szép könyv további életútját mindannyiunk gazdagodására.

(Elhangzott 1997. december 10-én Kolozsváron tartott könyvbemutatón)

Dr. SZABÓ ÁRPÁD

Ismét október volt és 23-ika. Negyvenegy év telt el azóta. Ideje, hogy az 1989-es fordulat után 8 évvel nyilvánosan is beszéljünk azokról, akik közülünk az 1956-os forradalom megtorlásának áldozatai voltak a lelkeszi karból és a lelkeszjelöltek közül.

Nem szándékom különválasztani 1956-ot, hiszen akkor egy volt az érzés és a vágy mindenkiben. Csak a szenvedések terhei voltak különbözők, az áldozatok voltak mérhetetlenül aránytalanok.

Mi, akik akkor fiatal teológusként itthon maradtunk, készen voltunk, hogy ránk is sor kerül. Addig azonban magunk közt számlálgattuk azoknak számát, akik a mi kicsiny unitárius lelkeszi közösségünkben a börtön falai közé kerültek.

Ahogy elnézem a televízióban bemutatott megemlékezéseket, mindegyre belém döbben egy erős hang: nekünk is volt ötvenhatunk, számáranyunkhoz mérve jelentős!

Én abban az évben fogtam kezét az unitárius lelkeszek közösségével, ötvenhat októberében lettem elsőéves teológus. És az sem mellékes, hogy a kommunizmustól való irtózat adott nagy lökést nekem azon az úton, mely a teológiai Intézet felé vezetett. Az osztályharctól dühöngő világból el,

1956

az unitárius teológiai tanárok, lelkészek és teológiai hallgatók életében

egy meleg és szeretetteljes világot kerestem én, akinek édesapja 11 évvel azelőtt halt meg hadifogolyként a szovjet lágerben.

Október 23-tól kezdve mi is - a többi szabadságra teremtett emberrel - a rádióhoz voltunk tapadva. Lelkesedtünk, ámultunk, borzongtunk, reszketünk, nemcsak november 4-ig, de azután is. Közben egyre sötétebb lett a szabadság felé való kilátásunk. Rendre vitték el mellőlünk teológiai tanárainkat: dr. Simén Dánielt, dr. Lőrinczi Mihályt, dr. Erdő Jánost. Elvitték teológus társainkat is: Kelemen Csongort, Nyitrai Leventét, Sándor Balázst, Léta Áront, Benedek Ágostont, akik már elindultak a teológiáról egy-egy gyülekezet felé, hogy megkezdjék lelkeszi szolgálatukat, de letartóztatták őket.

Letartóztatták szülőfalum szeretett lelkészét, Gellérd Imrét is. Mellette sorban börtönbe kerültek: Pálfi Albert medeséri, Nyitrai Mózes homoródka-rácsonyfalvi lelkész és neje sz. Deák Berta (ők hárman a családból), Kele-

men Imre oklándi (ő fiával együtt), Székely László verespataki, Bálint Ferenc magyarszováti, Szabó Dezső nagyajtai, és Végh Mihály homoródújfalvi lelkész, kinek én lettem utóda 1960 őszétől.

Sok pálya derékba tört, sok ember megjárta a Securitate helyiségeit; sokan megaláztatást szenvedtek lelkeszi mivoltuk miatt.

Az elhurcoltak - hála Istennek - hazajöttek 1964-ben, s legtöbben újra visszaálltak a lelkeszi szolgálatba; azóta sajnos nagyon sokan eltávoztak már az élők sorából.

Hajtsuk meg egy pillanatra kegyelettel fejünket azok emléke előtt, akik hűséges egyházi szolgálatuk közben 4 - 5 vagy 6 évet szenvedtek a Duna-deltában, Szamosújváron és más börtönökben és kényszermunkahelyeken! Nyújtsunk kezet gondolatban azok felé, akik még élnek, akik kibírták az embertelen szenvedést, s utána képesek voltak új életet kezdeni. Adjunk hálát Istennek életükért! Adjunk hálát Istennek, akik a véletlen folytán itthon maradtunk és tudtuk táplálni "az oltáron levő tüzet" árván maradt templomainkban, amíg ők szenvedtek ötvenhat eszméiért.

JAKAB DÉNES lelkész

Megemlékezés 1956-ról Jobbágyfalván

Október 26-án, a jobbágyfalvi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet szervezésében, "Ezerkilencszázötvenhat, te csillag" címet viselő irodalmi összeállítással tisztelegettünk a 20. századi Európa első, autentikus, kommunistaellenes forradalmának emléke előtt. A műsor anyagának összeválogatásánál fő szempontként érvényesült az a szándék, hogy abban nyomatékos hangsúlyt kapjon az 1956-os forradalomban résztvevő fiatalok szerepe. S már maga az a tény, hogy a forradalom tizenéves

hősi halottjainak emléket állító verseket vagy prózarészleteket a mai fiatalok szavalták-mondták, a megemlékezést a szokásosnál sokkal meghatóbbá, sőt egyenesen drámaivá tette. A hallgatónak végig az volt az érzése, mintha ezekben a fiatalokban ők saját maguk, a 41 évvel ezelőtt elesett "pesti suhancok" szólaltak volna meg, beszéltek volna el viselt dolgaikat, bátor, hősies tetteiket, szabadságszeretetüket és áldozatvállalásukat.

Ifjaink külön érdeméül értékeljük, hogy bár ebbéli történelmi ismereteik igencsak hiányosak, szerepüket mégis mély és őszinte

átéléssel adták elő. A gyülekezet tagjai közül némelyeket könnyekig megható műsor drámaisága abban csúcsozott, amikor az ifjak egymás kezét megfogva, közösen mondták: "Kiontott véreim / támadó tűz voltunk / hús halottak letünk. / Hajnalló hitünkről / fegyverfogó kézzel / tanúságot tettünk. / Gyermekei karunkba / ereje gyülemlent / forró férfikornak. / Csillagos oldalú / tűzokádó tankok / felnőtté tiportak. / Golyóverte testünk / lankadó lankái / holt anyagga hülnek, / gránátot markoló / kimarjult karjaink / jéggé merevülnek. / Sebeink nyitottak, / nyirkos

kövön fekszünk, / most már nem verekszünk. Égő, túlvilági / benzin palackok / lángjánál melegszünk. (Buda Ferenc)

A mintegy 20 perc időtartamú műsort a "Ha én rózsza volnék" című, Bródy János által írt ének közös eléneklése (gitárkísérettel), és Faludy György "Ezerkilencszázötvenhat, te csillag" című versének elszavalása zárta.

Ezért a tartalmas és meghatóan szép, az 1956-os forradalmat drá-

maian megidéző műsorért az elismerés és köszönet elsősorban a tiszteletes asszonyt illeti, aki az anyagot összeválogatta és betanította. Ugyancsak az elismerés hangján kell szóljunk ifjainkról, akik a próbákra lelkesen eljárta és szereplésükkel szép élményben részesítették a gyülekezet jelenlévő tagjait. Megérdemlik hát, hogy nevüket felsoroljuk itt: Szén Csilla, Fazakas Tünde, Menyhárt Éva, Szász Éva, Nagy Emőke, Fazakas

Etelka, Sándor Attila, Kocsis Lehel, Nagy András, Fazakas Szende, Fazakas Éva, Sütő Éva, Mihály Enikő, Kacsó Olga és Szász Brigitta.

November 7-én, meghívásunkra, Tófalvi Zoltán marosvásárhelyi unitárius újságíró érkezett körünkbe, aki lebilincselő történelmi ismertetőt tartott 1956-ról. A köszönet jegyében ifjaink újra előadták a műsort.

SZÉN SÁNDOR lelkész

Lelkész és énekvezér kibúcsúzó Székelykeresztúron

Ragyogó őszi vasárnap köszöntött az ünneplőkre Székelykeresztúron 1997. november 9-én.

Itt a lelkész és énekvezér kibúcsúzó szokatlan, csaknem ismeretlen, hiszen Báró József tiszteletbeli esperes-lelkész és neje Báró Gabriella énekvezér elődeiknek nem volt kibúcsúzója. Ekárt Andor esperes-lelkész és Máthé Sándor köri jegyző-lelkész, mindketten életük derekán búcsú nélkül távoztak az élők sorából - szó-

széktől, templomtól, hívektől egyaránt...

A kibúcsúzó ünnepség rendjét Farkas László köri jegyző vezette le. Báró József kibúcsúzó beszédének alap gondolata a Róm 1, 8-9 volt: "Először hálát adok az én Istenemnek a Jézus Krisztus által mindnyájakért, hogy a ti hiteteknek az egész világon híre van. Mert bizonyágom nékem az Isten, kinek lelkem szerint szolgálok. Szüntelen emlékezem felőletek."

Hálát adott az életért, a városfalvi szülői házból kapott lelki kincsekért, az erős hitért, a becsületes helytállásért, amelyből két dolgot tanult meg: imádkozni és dolgozni; ez kísérte egész életén át.

Hálát adott a székelykeresztúri Orbán Balázs gimnáziumban szeretett tanáraitól kapott talentumokért, útravalóért.

Hálát adott a kolozsvári Teológiai Akadémia tanárainak munkájáért, akik lelkésszé nevelték. Ha most előről kezdené: most is a lelkészi pályát választaná.

Hálát adott az isteni gondviselésért, hogy felesége - Derzsi Gabriella - 45 éve hűséggel és nagy szeretettel segítette munkájában.

Hálát adott Istennek lelkészi szolgálataiért, melyeket Kolozsváron, mint segédlelkész, Homoródalmáson, mint helyettes lelkész, Recsenyédén, Homoródszentpálon és itt Székelykeresztúron, csaknem 47 éven át erős hittel, a szeretet kettős parancsolatának állandó gyakorlásával tudott megvalósítani. Életének hátralevő nyugdíjas éveiben szeretné leírni gazdag élményeit, hisz nagy történelmi időköt éltek át...

Dr. Szabó Árpád püspök meleg szavakkal köszöntötte a kibúcsúzó lelkészi párt az 1Tim 3, 13 alapján: Mert akik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek maguknak és sok bizalmat a Jézus Krisztusban való hitben. Emelt fővel jöttek ide ezelőtt 23 évvel, s most felemelt fővel távoznak. Köszöni a szolgálatot, melyet az Egyetemes Egyház javára végeztek, gyülekezetet építettek egy hitetlen korszakban. Isten gazdag áldása kísérje további életüket; hosszas, boldog nyugdíjas éveket kíván.

Az Unitárius Teológiai Líceum műsora következett. Ezután Lőrinczi Domokos gondnok az egyházközség, Gagy Katalin a Nőszövetség, Fekete János felügyelő gondnok a székelykeresztúri Egyházkör, Jakab Dénes a lelkészi kar, Simén Domokos csikszeredai lelkész az osztálytársak, Zsakó Erzsébet az UNOSZ elnöke, Bíró Barna-Zsigmond lelkész a szülőfalú, Antal Zoltán a református hívek, Portik Kelemen római katolikus plébános a katolikus hívek nevében kívántak boldog és hosszú nyugdíjas éveket.

Báró Józsefné Derzsi Gabriella énekvezér meleg szavakkal búcsúzott, felidézte, hogy egész életüket a hívek és a szolgálat iránti szeretet hatotta át. Gyakran kellett vigasztalniuk, erősíteniük az emberek hitét.

Boldogok vagyunk és köszönjük az isteni gondviselésnek, hogy együtt ünnepelhettünk.

BÁRÓ HAJNAL

TENNI, TENNI KELL!

(Üdvözlő beszéd Nagy László esperes-lelkész
beiktatója alkalmából)

Templomépítő ősaink áldozatos munkájának és a hívek buzgóságának köszönhetően marosvásárhelyi templomunkban - melyet a már politikai kisebbségi sorsban sínylődő, kicsi unitárius közösség 1929/30-ban épített - sorrendben a harmadik lelkészbeiktató ünnepi istentiszteletre kerül sor.

A kislétszámú anyaegyházközség 1895-ben alakult, de, az elődök példaadó munkássága révén, a marosvásárhelyi unitárius egyházközség ma az Egyház egyik legnagyobb és legtehetősebb közössége, úgy a szellemi-hitéletet, mint anyagi helyzetét tekintve. Pedig immár közel nyolcvan esztendeje kisebbségi sorsba kényszerítve, aggodalommal terhes reménységekkel fürkészzük a jövő lehetőségeit, s majdnem félévszázados kommunista uralom alatt küszködni kellett létünkért, egyházi közösségeinkért, nevünkön az ékezetért, anyanyelvünk használatáért. És elődeink mégis építettek, gyarapodtak, ápták a szülőföld szeretetét, mert tudatosult, hogy "Maroknyi népünket csak a hűség tartja meg." (Madách)

Igaz, volt egy rövid időszak ezelőtt vagy hét évvel ebből az országban, amikor csillogó szemmel, megújuló hittel, jókedvű reménységgel, otthont s hazát, s sírjaink helyét reméltük szülőföldünkön. Az 1989-es decemberi események után hittük, reméltük helyzetünk alapvető megváltozását. Valóban, sok szempontból könnyebb lett az életünk, az egyházi szolgálat, de sok szempontból nehezebb is: a nagyobb szabadság, a megnövekedett lehetőségek egyben újabb kihívást is jelentettek. A nagyobb felelősség szent elkötelezettséget, őszinte odaadást, kitartó, öntudatos munkát követelnek. Felismertük, minél nagyobb a felelősség, minél fontosabb megbízatást teljesítünk, annál tisztább erkölcsiségre, emberségre, fáradhatatlan küzdeni akarásra és helytállásra van szükség. Ilyen történelmi helyzetben vállalta a tovább szolgálatot egyházközségünkben Nagy László szőkefalvi esperes-lelkész, és az egyházközség szeptemberi közgyűlése szavazat többséggel meg is választotta lelkészének.

Meleg szeretettel és tisztelettel köszöntjük az egyházközség minden tagja nevében. Örömeiben osztozunk.

Nem könnyű feladatra vállalkozott. Nagy egyházközségben, városi környezetben több ezer egyháztag pásztorálása nem csekély feladat.

A szolgálat hivatástervező végzése mellett küzdeni kell az egyházközség anyagi javainak visszaszerzéséért, amikor a hatalom szűkmarkúan, mérhetetlen cinizmus-

sal viselkedik nemzeti kisebbségünkkel, történelmi egyházainkkal szemben.

Mi, mindannyian, az egyházközség tagjai, kicsik és nagyok biztosítjuk, hogy rendíthetetlen hívei maradjunk az unitárius egyházi közösségnek és Istenországának építésének ma még göröngyös útjain; jó szándékában lépteit támogatjuk, csak vezessen ezen az úton alázatos lélekkel, keresztyéni szeretettel, tudva azt, hogy "minden ember fenség" (Ady), ezért az emberek közötti kapcsolatban a türelem, tisztelet és tapintat vezérelje mindennapi életében és hivatali teendőiben. A kölcsönös tisztelet és megbecsülés alapján ápolja és munkálja továbbra is a szeretetben egymásra talált testvéregyházaink közötti jó kapcsolatokat, közös céljaink elérésének érdekében.

Egyházi Alaptörvényünk előírása szerint és annak szellemében ebben az évben megválasztottuk az egyházközség új tisztségviselőit, a gondnokot és a keblitanács tagjait.

A kínálkozó alkalom lehetővé teszi, a lelkész és a keblitanács közös munkálkodása eredményeképpen, az egyházi élet további erősítését, a szellemi és erkölcsi értékek fölmutatásával a lelki megtisztulás végtelen folyamatának fölgyorsítását.

A múltba tűnő, megbicsaklott 20. század utolsó éveiben imáiban, szószéki beszédeiben hirdesse továbbra is a hit és a szeretet megtartó erejének legyőzhetetlenségét, a nemes emberi érzések érvényre juttatását, mert érezzük: "Még nem elég! ... Nem elég a jóra vágyni: a jót akarni kell! És nem elég akarni: de tenni, tenni kell! (Váci M.)

Óhajtjuk, hogy lelki közösségben éljünk és dolgozzunk, s arról ismerjenek meg minket, hogy összetartunk és szeretjük egymást.

Dr. KISGYÖRGY ÁRPÁD

"Onnan jöttem, ahol csokorba szedték a vadrózsákat..."

Október 12-én került sor Péterfi Sándor unitárius lelkész beiktatására Küküllődombón.

Az istentiszteletet Nagy László esperes nyitotta meg, majd ezt követően Benedek Jakab köri jegyző olvasta fel dr. Szabó Árpád püspök kinevező okiratát.

Ezután Nagy László esperes jelképesen átadta az új lelkésznek a templom kulcsát, az egyházközség Bibliáját, az úrvacsorai kelyhet, az egyházközség pecsétjét, és felkérte az új lelkészt, hogy tartsa meg beköszöntő lelkészi szolgálatát. Ennek textusai 1Móz 12, 1 és ApCsel 3, 6 voltak.

Beszédében Péterfi Sándor lelkész így vallott magáról: "Onnan jöttem, ahol csokorba szedték a vadrózsákat; abból a népből származom, aki örömeiben sírni tud."

Az új lelkész lélekemelő beszédét dr. Szabó Árpád püspök beszéde követte, melynek textusa az 1Kor 4, 1 -2 versei voltak.

Ezután következtek az üdvözetek: Miklós Sándor gondnok, Ozsváth András a dalárda részéről köszöntötték a lelkészt és a püspök urat; Márkos Teréz a Nőszövetség, Magyar Zsigmond a halotti társulatok részéről szóltak, miközben felcsendültek a férfi- és női dalárda énekszámai is. A gyermekek énekszámával és az ifjúság szereplésével folytatódott a műsor.

Az ifjak műsora után Fazekas Endre dicsőszentmártoni lelkész szólt a gyülekezetnek; beszédében a lelkészi hivatást útszéli vadalmafához

hasonlította, ahhoz a vadalmafához, melynek koronáját gyümölcséért megdobálják, levelét, ágát megszagatják, ápolni pedig senki sem ápolja...

Az új lelkészt köszöntötte továbbá a dombói ortodox lelkész is, aki beszédében kifejezte tiszteletét a dombói unitárius egyházközség és hívei iránt, és magyarul üdvözölte az új lelkészt.

Az ünnepi műsor az új lelkész szavaival zárult, végezetül pedig a magyar Himnusz hangzott el.

A templomból kijövő ünneplő gyülekezetet a fúvós zenekar köszöntötte és kísérte a Kultúrotthonba, ahol ebédre várták a vendégeket. Az ünnepi ebéd közben ifj. Pál Tamás részéről hangzott el pohárköszöntő; szólt továbbá Fazekas Endre lelkész, végül pedig Péterfi Sándor mondott köszönetet a szervezőknek és a jelenlevőknek.

CSÍKI ZITA

"Az égetett agyag jelenkori funkcióját az erdélyi művészetben Benczédi Sándor tevékenysége szentesítette. A látásmódját, humorát, eszközeit 'zsarnoki' módon meghatározó szülőföld, az udvarhelyszékbeli Nyikó mente arra választotta ki Benczédi Sándort, hogy annak a robotos, mégis csodálatos életnek a filmjéből, amely szeme előtt, benne és körülötte pergett megszületésétől férfivá éréséig, rögzítse, kinagyítsa, immár végérvényes, örök, 'kiégetett' pillanatképekké merevítse azokat a mozzanatokot, helyzeteket, amelyekben éppoly szétválaszthatatlanul tűnik egymásba tragikum és komikum, az öröm és a fájdalom indulata, mint a szobrász legendás kacagásában." Így ír Banner Zoltán "Erdélyi magyar művészet a XX. században" című könyvében Benczédi Sándor Kolozsváron élő szobrászunkról, aki a közelmúltban ünnepelte nyolcvanötödik születésnapját. Ez alkalommal a művész - önmagát meg nem hazudtolva - sajátos módon "ünnepelet". Budapesten a Vármege Galériában hagyományos és az önkifejezés soha nem lankadó út-keresésének agyagba, kőbe és fá-

„És alkotó a földnek porából...”

Beszélgetés Benczédi Sándor Kolozsváron élő szobrászművésszel

ba merevített remekeit állította ki.

A művészet csodálatos világában nyugtalan, örökké újszerűen alkotni akaró ember nyugalma kissé egyéni, de unitárius vallását soha meg nem tagadó hitében találja meg éppen úgy, mint a korát meghazudtoló erőt és kitartást is. Vele folytatott beszélgetésem anyagát rendezve arra a következtetésre jutottam, hogy esetlen kérdéseimet közbeiktatva talán elrontanám azt a képzeletbeli szobrot, önarcképet, melyet Sanyi bácsi a szavakból éppen olyan szakértelemmel gyúrt, mint az agyagból. Éppen ezért az alábbiakban a művész, feltett kérdéseim nélkül is összefüggő önéletrajzát olvashatja a tisztelt Olvasó.

"Születtem 1912. szeptember 16-án Tarcsafalván, akkor Udvarhely, most Hargita megyében. Apám tanító, anyám óvónői

végzettséggel a roppant nagy család és gazdaság háztartását vezette. Nagy feladat volt, mert nyolc gyereket, egy szolgát és szolgálólányt kellett naponta el látni élelemmel. Apám szerzett vagy húsz hold földet, s azt kellett megdolgozni. Már kicsi koromtól kezdve hasznossá kellett tennem magam, malacok, marhák őrzésével, kaszálással s más gazdasági munkával úgy, hogy játékokra jóformán nem is maradt idő, pedig erősen szerettem játszani. Éppen ezért hatalmas éhség maradt bennem a játék iránt, hogy most vénember létemre sem tudok betelni vele.

Miután a székelykeresztúri unitárius gimnáziumból négy osztály elvégzése után apám átíratott ugyancsak az ottani állami tanítóképzőbe, megismerkedtem ott a rajzolás, festészet s később a mintázás gyönyörűségével, s agyó tanulás. Ezután már csak játszottam, mégis átvergődtem az osztályokon, s 1932-ben letettem az utolsó vizsgát is, mely által tanítónak lettem.

Mint helyettes tanítottam Tarcsafalván, Bunyaszekszár-

don, Lúgos közelében, Harasztoson, Tordától nem messze, s utójára kaptam végleges kinevezést Pogribeni faluba, Orhei megyében, Bessarábiában a Dnyeszter mellé. Ott is tanítottam egy évig, de már annyira ágaskodott bennem a szobrász, hogy az év letelével beadtam lemondásomat, és elmentem Budapestre továbbtanulni.

Sajnos itt sem tartott sokáig a dicsőségem, mert a sok hatás, ami innen-onnan ért, úgy megzavart, hogy mikor Debreceni László (neves építész) meglátta frissen alkotott műveimet, csak ennyit mondott: »Te, Sándor, míg nem tanultál, jobb szobrokat csináltál.«

Ez a mondás, mint élesztő kezdett el dolgozni bennem, s rövidesen annyira megérlelt, hogy mielőtt még befejeztem volna főiskolai működésem, elmentem a tanügyminisztériumba, s kértem

tanítói kinevezésem Korond Pálpataka nevű szórványába.

Mikor 1942 tavaszán megjelentem a Korondi-hegyen, azon a gyönyörű fönnsíkon, hol a házak kilométerekre vannak egymástól, olyan mély csend s nyugalom fogadott fűszerezve tücsökzenével, hogy egész valómat megtöltötte lelkesedéssel. Azután a pesti ricsaj és nehéz füstszag után mintha mennyországban volnék, úgy éreztem magam. Itt fogok újraszületni, gondoltam magamban. S valóban, újra is születtem. Lehet a korondi fazekasok hatására kezdtem új szobrokat csinálni, melyekben fölaltam saját magam. Faragtam követ, fát, mintáztam, mint a korondi naiv művészek, s egy év múlva megjelentem Budapesten a Múbarát Galériában új szobraimmal. Ez a kiállítás változtatott kísérletező támolygóból szobrásszá.

1949 őszén meghívtak a kolozsvári újonnan létesített intézetbe (zene, tánc, színészet, képzőművészet), s így búcsút mondtam a tanítóságnak. '53-ban kitétek a - most már - képzőművészeti intézetből, megfelelő megokolással, de én éreztem, azért, mert nem felelek meg a főiskolai tanárság követelményeinek. Hála Istennek! Azóta vagyok "csak" szobrász, s végre kijátszadozhatom magam istenigazából.

Játszadozom még most is, nem győzök betelni vele, s így csupa játék egész életem."

Köszönöm a beszélgetést és kívánom, hogy még sokáig, nagyon sokáig játszahasson mindnyájunk örömeire és gazdagodására. Isten éltesse sokáig!

KÁDÁR ATTILA

Pavelka Attila

Egy életmű margójára (Benczédi Sándornak)

*Vannak oly dolgok az életben,
Melyeknek nincs végük, csak kezdetük,
Mert megformálódnak az anyagi létben -
És örökké él a szellemük.*

*Testet öltenek, mint alkotások
A művész kezében, utána simulva;
Kezdet és vég - szélső határok; -
Siker és kudarc folytonossága.*

*De megéri mindig újakezdeni
Azt, amihez köti hivatása és hite,
Mert soha nem lehet abbahagyni
A játékot, amíg be nem telünk vele.*

A NŐSZÖVETSÉG ÉLETÉBŐL

Zászlószentelés - Korondon

1997. november 16-án a korondi unitárius templomban, Dávid Ferenc mártír püspökünk halálának 418. évfordulóján, alkalomhoz illő műsoros ünnepélyt tartottunk az Ifjúsági Egylet és Nőszövetségünk közreműködésével.

Ezt az ünnepi alkalmat használtuk fel Nőszövetségünk újonnan elkészült zászlójának felavatására is. A zászlót avató ünnepi prédikáció után lelkész áldását adta a zászlóra és a köréje tartozó nőszövetségi tagjaink további munkájára.

Gyülekezetünk számára bizonyára emlékezetes marad ez a nap és az ünnepi műsor, amelyet Nőszövetségünk kórusa és az Ifjúsági Egylet tagjai adtak elő nagy lelkesedéssel.

1997. november 30-án - terveink szerint - szíves meghívásnak fogunk eleget tenni: a székelyudvarhelyi 2-es számú egyházközség új templomába fogjuk elvinni adventi köszöntésünket - a női kórus és az Ifjúsági Egylet műsorát. Igen, létezik a korondi női kórus (már tizennegyedik éve!), és rendszeresen tevékenykedik egyházközségi életünkben, de tavaly decemberben, a vargyasi egyházi dalárda korondi vendégszereplése minket is arra lelkesített, hogy lépjunk ki itthonról, mutassuk meg magunkat és ismerkedjünk egymással, másokkal is. Így vendégszerepeltünk közel 60 perces műsorral Vargyason és Csokfálván is.

Sajnáljuk, hogy az Országos Nőszövetség Vezetősége ezeket figyelmen kívül hagyja, évi jelentésében pedig kihagyta a felsorolásból a korondi kórust. Pedig a korondi Nőszövetség évi tevékenységének jelentésében ezek is világosan bele voltak foglalva. Kiszállásainkra sem vendégeskedni, hanem elsősorban szerepelni, ismerkedni mentünk. És a korondi Nőszövetség nem kettő, hanem hét (7) éve működik: 1990. március 21 óta.

A korondi unitárius Női Kórust a Seprődi János Kóruszövetség is számon tartja és felkért, hogy legyünk a Kóruszövetségük tagja. Ezek tények.

Munkánkat töretlenül folytatva, készülünk a karácsonyi ünnepekre, s mint minden évben, most is gazdag műsorral.

A továbbiakban reméljük és elvárjuk a pontos és hiteles tájékoztatást.

Maradunk tisztelettel:

FARKAS MARGIT

Megalakult a Nőszövetség Szentegyházán

Egyházközségünk megalakulásának negyedik évében, 1997. október 23-án megalakult a Dávid Ferenc Nőegylet.

Az alakuló összejövetelen, melyet a lelkész rövid áhítattal nyitott meg, 18 nő vett részt. Megbeszéltük a Nőegylet megalakulása utáni működését, mely szerint két hetente, csütörtök délutánként, 5 órától találkozunk a kellemesen kifűtött templomunkban.

Mivel Szentegyházán nem volt Nőegylet, megkértük idősebb híveinket, meséljenek szülőfalubeli emlékeikről, az ottani Nőszövetségek munkájáról, melyek voltak azok a munkaterületek, ahol a nők régebben is kivették részüket.

Egyházközségünk sajátos összetételéből következően: a Kis-és Nagyhomoród, a Vargyas vidékéről, a Háromszékről, a Keresztúr vidékéről hozott hagyományok reméljük színessé teszik nemcsak egyházközségi, hanem nőegyleti életünket is.

BARTHA MÁRIA

A szentegyházi Dávid Ferenc Nőegylet megalakulása utáni első találkozásán a Reformáció és Dávid Ferenc reformátori munkája címen megemlékezést tartott. Előadást hallgattunk meg.

Luther és Kálvin az emberi értelem felszabadításának irányítói, Európa szellemi képének átfomálói voltak. Fellépésükben kezdetét, kiinduló pontját látjuk annak a nagy harcnak, mely az értelemnek a külső tekintély alól való teljes felszabadulásáért folyt a XVI. században.

Ezt a harcot Dávid Ferenc harcolta végig: övé ennek a dicsősége, mint ahogy az övé volt a mártíruma is.

Most, amikor halhatatlan lelkületű reformátorunkra emlékezünk, halálának 418. évfordulóján, nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a reformáció, a lelki megújulás nem egy befejezett esemény. Reformációra minden nap szükségünk van. Ezért próbálunk új életet kezdeni a családban és munkahegyen hétről-hétre, napról-napra - mondta az előadó.

Majd hozzászólások következtek a témával kapcsolatosan, és a témához méltó befejezésképpen megéneztük Szász Ferenc "Gesta Unitariorum" című könyvének megjelenése alkalmából, a székelyudvarhelyi TV stúdió által készített kisfilmet.

Ezután szeretetvendégség következett. Jóleső érzéssel távoztunk haza. Tartalmas csütörtök délután volt mindannyiunk számára.

FARTU IBOLYA

Kedves Barátaink!

Legutóbbi Ifjúsági Oldalunkat teljes egészében az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet ez évi nyári rendezvényeinek összefoglalására szántuk. (Az akkori írott beszámoló kiegészítéseként és vonatkozó emlékeit felelevenítési kísérleteként rovatunk végén közöljük egyes alkalmi jelvényeink másolatát.) Az "ODFIE nyara" óta unitárius ifjúsági szervezetünkben az alábbiakban felsorolt fontosabb események történtek.

Elsősorban a titeket közelebbről érintő egyleti körutakat említenénk meg, amelyek rendjén személyesen kerestünk meg titeket, hogy elbeszélgessünk ifjúsági életünk állapotairól és az egyleti lehetőségek kihasználásának körülményeiről. Ez idáig egyleteinknek kb. a felébe jutottunk el, de a karácsonyi szünetidőben, majd január-február folyamán a hátramaradt egyházközségekbe is ellátogatunk, hogy tovább keressük veletek közösen járható és életre vivő utainkat.

A megsokasodott ügyviteli teendők ellátását a kolozsvári székhely és a Sepsiszentgyörgyön ősztől beindult iroda összehangolt irányítása biztosítja. Az ODFIE-iroda, illetve -székhely címét jelen írás végén megtaláljátok; bármelyiken keresztül és bármilyen tartalmú levéllel (egyleti tevékenységi beszámolók, helyzetképek, kérések, ötletek, javaslatok, saját irodalmi kísérletek stb.) bizalommal fordulhattok hozzánk.

A folyó ügyvitel és a belső egyleti kapcsolattartás mellett az őszi "külképviselőnk" is számottevő volt. Így részt vettünk az RMDSZ V. Kongresszusán, a Szövetségi Képviselők Tanácsának és a Szövetségi Egyeztető Tanácsnak soros ülésein, a Magyar Ifjúsági Tanács időközi küldöttgyűlésein, a Magyarok Világszövetsége égisze alatt szerveződő Magyar Ifjak Világfóruma Erdélyi Társaságának alakulási folyamatában, erdélyi magyar társszervezeteink fontosabb őszi rendezvényein, továbbá kapcsolatunkat szorosabbra fűztük az IRF-el (Nemzetközi Szabadelvű Vallásos Ifjúsági Szövetség) is.

Közelebbi rendezvényeink közül megemlíjtük a Népdaléneklési és Szavalóversenyünk első kiírását, amit 1998. január 9-10-én rendezünk meg Csíkszeredában, az egyházközségi egyleti szakasz nyerteseinek részvételével; a tavaszi iskolai szünetidőben (március 20 - április 4.) pedig a helyi egyletvezetőknek egyházkörönként szervezünk vezetőképző találkozót. Mindezekről részletesebben olvashattok a kimondottan szervezeti lapnak szánt ODFIE Tájékoztató egészen friss (2.) számában, valamint időnkénti egyleti körleveleinkből.

Jelen számunk tartalmáról annyit, hogy főtítkárunk személyes hangvételű történelmi emléksorai mellett örömmel közöljük egyik olvasónk (egy középiskolás diáklány) beküldött írását is. Az eddigiekhez hasonlóan reméljük, a következő lapszámban több cikket jelentethetünk meg a ti írásaitokból. Addig is: **a jó Isten áldjon meg egy boldog karácsonnyal és igyekezetünk szerinti eredményesebb új évekkell**

ODFIE-székhely címe: 3400 Kolozsvár, 1989
December 21. u. 9; tel./fax: 064193236, 064195927;
elektronikus-posta: odfieszl@proteo.soroscj.ro

ODFIE-iroda címe: 4000 Sepsiszentgyörgy, Kós Károly u. 2; tel./fax: 067351470, 067313813; elektronikus-posta: david@odfie.sbnet.ro

A SZERKESZTŐK

Házsongárd 1997

Van a Házsongárdban néhány sír, amelyhez a teológiai évek alatt minden november elsején elzarándokoltam. Tavaly számuk elérte a tizenhármát. Nem véletlen: nem vagyok kabalista, de hiszem, hogy a számok mindig jelentést hordoznak. Úgy érzem, ez évben a kör bezárult. Számomra ők a Házsongárd. Előkészítői valami Másnak.

1. **Erdő János (1913-1996)** Először sírom el magam ma este. Könnyeimmel nem küszködöm: nincsenek. Csendben elmondom neked, amit magammal hoztam: a Verset. A magát halálba táncoltató püspökről. A kettőnk szent földjén állok: a marék ürmösi göröngyön, amit a temetésed napján a koporsódra dobtam. Akkor még nem tudtam azt, ami ma már nyugalmat és biztonságot ad: hogy Te akartad így, s jól van ez így. És még azt mondják, hogy MI öltünk meg téged...

2. **Szabó Dezső (1925-1996)** "Édes fiaid"-ként próbáltuk megédesíteni utolsó napjaidat, s makacs-ságod jó ideig még a kóron is erőt vett. Aztán a koma szavai már békében találták megkínzott testedet-lel-kedet, s te mosolyogva fogadtad az eléd járuló júdásokat: hiszen te már megbocsátottál. A palástod szegen lóg, de a ránc ma sem azon van.

3. **Apáczai Csere János (1625-1659)** Földiek egymásra találásának örömevel köszöntöm mindig a neved, bár ha nem lettél volna, sohasem ismerném el, hogy Apáca több Ürmösnél. Üdvözeteket hozok: Hollandia még ma is emlékszik rád, s én következőkor nem szalasztom el megkeresni tudós emléked az utrechti egyetem katalógusában.

4. **Brassai Sámuel (1797-1897)** Neved az iskola, s iskola már a neved, s bár szórakozottságodon az

ember jókat nevet, sírodnál ma már az is megáll, akinek fogalma sincs, hogy ki voltál. Ezáltal többet kaptál, mint amennyit érdemeltél, jöllehet csak egy valamiben voltál utolsó: Erdély polihisztorainak időrendi sorában. Akik letagadják életed száz évéből a hármát, nem tudják, hogy nem az hiányzik a te teljességedből.

5. Laborfalvi Berde Mózes (1815-1893) Vagyondnodnál szíved nagyobb volt és emberek szereteténél az egyházné, mégis inkább a lokálpatriotizmus állít meg sírodnál: Felsőháromszéken is otthon vagyok általad. Lehet, hogy az őszinteség nem esik jól neked, de még mindig jobb, mintha másokhoz hasonlóan emlékműved impozéja marasztalna itt egy pillanatra.

6. Bölöni Farkas Sándor (1795-1842) Bár csak ne lenne ennyire szükség a nevedre: de sajnos szülőfalud egyre jobban már csak terád támaszkodhat, hogy ne, adott ő es valakit a nagyvilágnak. De te kibírod: segít az egyház áldó szava, amely nem győzi megköszönni neked, hogy Ámerikában testvéreket fedezettél fel.

7. Kriza János (1811-1875) Másodszor is el kell sírnom magam: hát ide jutottál... Erdővidék vadrózsáját idegen gyomok poshadt indája fojtogatja? Bár katonának szült az anyád és zöld erdő zúgásán, vadgalamb bűgésán nevelt fel jó apád, te életedet az egyháznak áldoztad. Kísért a félelem, hogy sorsodra juthatunk: néha fel-felnyög a titkos vágy, hogy bár csak engedné az Isten a vadrózsahajtást fává terebélyesedni!

8. Mikó Imre (1805-1876) Bár házunk táján mindenki az unitárius egyházépítők családjába gondol, te más voltál. Gróf és református. Szükséges volt parancsoló szavad az agyagfalvi réten: de te egyébbel tartottad meg a székelyt. Gyermekének Háromszék szívében iskolát építettél, s az ősi Kollégium emléked tartotta meg cserébe köszönetképpen: akik námnek ejtik a nemet, tudják, ki voltál. A legjobban közülük én áldom a neved, mert munkád öröksége, építményed szelleme nélkül ma sehol sem volnék.

9. Szilágyi Domokos (1938-1976) Ha beláttad volna, hogy nem érdemel meg téged, talán sok minden másként alakult volna. De hát ez így szokott lenni. Tévedésed a következetlenség. Nem lehet úgy nagyjából hinni: vagy igen, vagy nem. Hát nem te mondtad, hogy a langyosokat kiköpi az Isten?

10. Kós Károly (1883-1977) Ezerarcú tehetség, ezerráncú vénség, akinek kisujjából nemzetségek történeti s építmények tervezeti egymást stilizálva rázódtak ki, könnyű neked, vigaszod végtelen: nem

hiába éltél annyit. S nem hiába meséltél Magyargyerőmonostorról.

11. Reményik Sándor (1890-1941) Sajnálalak, mert szerencsétlen vagy: bár korodban költők óriása voltál, s jellemed püspököket porba sújtott, mert megmutatta, hogy lehet, amit kell: mára már csak történelem vagy, nem irodalom, s szellemed egyet jelent az üres hazafiság mellveregető tombolásával. Kár érted.

12. Dsida Jenő (1907-1938) Tudod, hogy a legkedvesebb vagy azok közül, akik verset írtak valaha, annyira, hogy nincsenek is szavaim hozzád. Egyet tudok: nem felejttem el sápadt arcod romló földi mását sem. Nekem te sem parancsolsz.

13. Nagy József (1918-1944) Harmadszor sírok, de utoljára. Ürmös egyedül a te köveden szerepel itt, mint születési hely. Ez az első erényed. A többi is eből származik? Fialat voltál, lángban égtél, meg akartad ismerni az igazságot, s megöltek érte. Mit akartál volna még? Irigyellek. Tisztellek. Bár csak...

GYERŐ DÁVID

„Íme, hirdetek néktek nagy örömet.” Lk 2,10

Volt egy időszak a zsidó nép történelmében, amikor minden remény kihuny; volt egy időszak, amikor a nép vigasztalóra várt, de mindhiába; római iga alatt nyögve, hasztalan várta a szabadítót...

Ekkor született meg a Gyermekek...

Csillag gyúlt ki az éjszakában, s hirdette jövetelét. A pásztorok számára ő volt az újraéledt remény, Heródes számára pedig a hatalmas vetélytárs...

Sok évszázad telt el már azóta, s még most sem tudjuk, ki volt Ő, és mit jelentett a jövele. Sokak szemében Ő volt az Isten fia, a szabadító király. Mások szerint a Próféta.

De minden évben egyetlen estén ő mindenki számára ugyanaz kellene, hogy legyen. Ez az este a Karácsony estéje. Sok, egymástól különböző vallás másként fogja fel érkezését. Azt tartják, ő a Megváltó, aki majd meghal az emberek bűneiért. Számunkra, unitáriusok számára, az Ő érkezése mást jelent.

Ezen az estén csak a Gyermeket látjuk, akinek szelíd mosolyában, tiszta szemében a békesség, a szeretet tükröződik. Karácsonykor Jézus az első reménysugár, az ébredő remény az emberek szívében. Nekünk nem a Mester születik meg, aki szigorú törvényeket rendel, nem a Bíró, aki majd cselekedeteinket megítéli, nem a kereszten szenvedő Megváltó, hanem a békét hordozó, a szeretetet jelké-

pező ártatlan gyermek. Ne akarjuk őt másképpen felfogni ezen a napon!

Egy évben egyszer mindenkinek újra gyermekké kell válni, újra körül kell állni a csillogó karácsonyfát, újra kell énekelni a régi dalokat, s újra tisztán, egyszerűen, be kell fogadnunk szívünkbe a szeretetet...

Karácsony estéjén minden család szíve együtt dobban meg a csengőhangra. Ezen az ünnepen az együtté tartozók közösen igyekeznek megteremteni az első Karácsony hangulatát. Ha ekkor együtt vagyunk, s szeretetünk mély-séges, akkor bizonyára láthatatlanul is megérkezik közénk a Gyermek, mi pedig fogadjuk az angyali kórust: "Íme, hirdetek néktek nagy örömet."

Ha közeledünk egymáshoz és közeledünk elsősorban a gyermekekhez, akik a legkönnyebben éreznek rá az ünnep lényegére, megszületik bennünk a remény, megérezzük az új melegséget, ami felénk áramlik, s ez az érzés egy teljes esztendőn keresztül melengetni fogja a szívünket.

De ezen az ünnepen nem elszigetelt kis csoportra van szükség, hanem egy hatalmas közösségre, akiket összetart a megszületett szeretet. Ezen az estén mindenki testvérré kell váljon, egy jó szót, egy mosolyt ilyenkor bárkinek ajándékozhatunk. Karácsonykor nem lenne szabad ellenségek legyenek, hiszen Isten, aki maga a szeretet, egy sugarat, egy részt küldött a betlehemi kisdud személyében az emberek közé.

Ha majd egyszer az emberek megértik, hogy miért is kapták a Karácsonyt, minden évben legalább egyszer elhallgatnak a fegyverek, nem lesznek ellenségek, mindenki meleg otthonra talál, akkor nem csak halkán, a szívünk mélyén, hanem hangosan fogjuk hallani: "Íme, hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz, mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus a Dávid városában", s az angyali sereggel együtt énekeljük: "Dicsőség a magasságos mennyekben Istennek, és a földön béke, és az emberekhez jó akarat!"

PÁLFI KATALIN

Kincses Kolozsvár

"Kolozsváros olyan város..." énekeltük egyik délután, amikor osztályunk Kolozsvár felé tartott. Mint minden évben, a Teológiai Líceum X- es diákjai az idén is megszerveztük ezt a kirándulást, amelynek célja az volt, hogy megismerkedjünk Kolozsvár szépségeivel és barátokat szerezzünk. Amikor Kolozsvár közelébe értünk, már sötét volt, de az utcalámpák megvilágították az estét. Az Unitárius Kollégiumhoz érve szép fogadtatásban volt részünk, forró teával és édességgel kínáltak. Mindenki megtalálta a maga házigazdáját és sor került az elszállásolásra.

Másnap (szombaton) nagy napra került sor. Meglátogattunk sok híres templomot, műemléket és a temetőt, ez idő alatt nagyon jól összebarátkoztunk. Délután a székelykeresztúri diákok egy rövid műsort adtunk elő, Antoine de Saint-Exupéry "A kis herceg" című mű-

vének egy részét mutattuk be, ahol a kis herceg barátokat keres, ugyanis nekünk is az volt a célunk, hogy barátokat keressünk magunknak. Az előadás után még néhány zeneszámmal tettük színesebbé az estét, majd átadtuk egyéni ajándékainkat, valamint egy festményt a székelykeresztúri Gimnáziumról. Ezután színházba mentünk, ahol kellemes estét töltöttünk. A színház után buli következett, amit a testvérosztály rendezett és kellemes szórakozást nyújtottak nekünk.

Vasárnap 11 órakor istentiszteleten vettünk részt, utána az Állattani Múzeumot látogattuk meg.

A búcsúzás pillanatai egy kicsit fájtak, és nem volt olyan diák, akinek a szemében ne lett volna egy könnycsepp, ami a barátság könnye volt. Hazafelé azon gondolkodtam, miért is telt el ilyen hamar?

TÁLAS FERENC

A karácsony

Itt van újra a karácsony,
Beköszönt egy új ünnep,
A gyerekek szíve telve,
Boldogsággal, szeretettel.

Nagy ünnep van ma,
Jézus születése,
Mindenki a templomba megy,
Imádkozni érte.

Gergely Emőke
V. c. oszt. tanuló, Szentegyháza

A tél

Hull a hó, halihó
Játszozni jaj de jó.
Örülnek a gyerekek,
Korcsolyázni sietnek.

Siezenek a hegytetőn,
Kriszti, István s Enikő.
Beáta sem marad le,
Fölsiet a tetőre.

Csabi, Kati s Attila,
Gyurmát gyurnak jó módra.
A kutyák is boldogan,
Bukfenceznek a hóban.

Gergely Emőke
V. c. oszt. tanuló, Szentegyháza

Tudósítások, hírek

Az Egyházi Képviselő Tanács november 27-én tartotta IV. évnegyedi ülését.

November 6-7. napjain , a Korunk Unitarizmusa konferencia sorozatának keretében, teológiai konferenciára került sor Budapesten, a Magyarországi Unitárius Egyház rendezésében, " Jézus élete és tanításai " témakörben. Egyházunkat népes küldöttség képviselte. A konferencia munkálataira a következő számunkban visszatérünk.

Dávid Ferenc egyházalapító első püspökünk halála évfordulójának tiszteletére, november 15-én az Unitárius Kollégium diákjai emlékműsort adtak elő. A teológiai ifjúság Tódor Csaba teológiai hallgató Rácsok című színművét mutatta be.

A MURE szervezésében december 4-5. napjain, Nagyváradon médiakonferenciát rendeztek "Erdélyi egyházi sajtónk időszerű kérdései" címmel. A jelenlevők e munkálatok után Zárónyilatkozatot fogadtak el. Egyházunkat dr.Rezi Elek főjegyző, az Unitárius Közlöny főszerkesztője képviselte és tartott előadást.

December 9-én Molnár Lehel gyakorló segédlelkész, egyházi levéltáros sikeres lelkészképesítő vizsgát tett. Ugyanezen a napon sikeresen tették le az énekvezérképesítő vizsgát Bálint Imréné született Domokos Mária és Máté Zoltánné sz. Benedek Ilona énekvezérjelöltek.

December 12-13. napjain Budapesten tartotta évi rendes Főtanácsi ülését a MUE, amelyen Egyházunkat dr. Szabó Árpád püspök és András György előadótanácsos képviselte.

A Protestáns Teológia Intézet tanárai december 12-13. napjain a Gyulafehérvári Hittudományi Főiskolán látogatást tettek. A találkozás alkalmával közös előadásokra és megbeszélésekre került sor. Az Unitárius Fakultás részéről jelen voltak: dr.Rezi Elek, Kovács István és Kovács Sándor.

A Kelemen Lajos Társaság , december 3-án Kelemen Lajos emlékünnepelet rendezett. A megnyitóbeszédet egyházunk főgondnoka Balogh Ferenc tartotta. Egyházunk részéről dr. Szabó Árpád püspök tartott előadást.

A Dávid Ferenc Egylet november 16-án és december 14-én tartotta felolvasó üléseit, amelyeken dr.Rezi Elek főjegyző Aranyosrákosi Székely Sándor püspök életéről és munkásságáról, Kovács Sándor lelkész Unitárius Arcképcsarnok címen tartott előadást. A felolvasó üléseket ének- és zeneszámok, szavalatok tették tartalmasabbá.

November 20-án különös élményben volt részük az Unitárius Kollégium diákjainak. Kalocsai Frigyes tanár úr meghívására balassagyarmati népdalversenyen vehettek részt, ahonnan két második díjjal

tértek haza. De talán ennél is fontosabb a népi hagyományok, a nyelv ápolása, hiszen nyelvében és hagyományában él a nemzet. Köszönet illeti mindazokat, akik lehetővé tették részvételüket. (Bálint Gertrúd)

Az Unitárius Kollégium diákjai és tanárai Dávid Ferenc emléktúrára látogatták meg a dévai és vajdahunyadi várat, a gyulafehérvári székesegyházat. A dévai várban két diák a várról és Dávid Ferencről tartott előadást, szavalatok hangzottak el, és a kórus énekelt. Vajdahunyad gyönyörű várának is megismerhették a történetét és meglátogatták a várat. Gyulafehérváron az ősi székesegyházat s benne a Hunyadi család szarkofágjait tekintették meg. Élménygazdag, emlékezetes kirándulás volt. (Rezi Botond)

Felhívjuk olvasóink figyelmét a következő kiadványokra: Az Unitárius Egyház Alaptörvénye, Enyedi György: Válogatott művei (Téka sorozat) , ODFIE Tájékoztató.

A következő lapszámunkban közöljük azoknak az egyházközségeknek a névsorát, amelyek hónapokra visszamenőleg nem fizették ki az Unitárius Közlöny megrendelt számaint.

A hozzánk eljuttatott és meg nem jelent cikkek következő lapszámunkban jelennek majd meg. A szerzők szíves elnézését kérjük.

**Minden kedves olvasónknak
Kellemes Karácsonyi Ünnepeket
és szeretetben gazdag
Új Évet kívánunk!**

Unitárius Közlöny.
A Keresztény Magvető
melléklete.
Szerkesztő bizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő,
Kovács Sándor szerkesztő.
Olvasószerkesztő:
Kürti Miklós.
Számítógépes
munkálatok:
Krizsa János.
Készült a Palatino
nyomdában.